

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

20/6/2019

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ**

Σας διαβιβάζουμε το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επιστημών Υγείας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου. Το πρόγραμμα καταρτίστηκε από τριμελή επιτροπή και συζητήθηκε διεξοδικά με όλα τα μέλη του Τμήματος, και εγκρίθηκε από την Προσωρινή Γ.Σ στις 10/6/2019.

Μέσω του παρόντος προγράμματος σπουδών εκσυγχρονίζεται το περιεχόμενο της εκπαίδευσης στην Κοινωνική Εργασία, ώστε να ανταποκρίνεται αποτελεσματικότερα στις συνεχώς μεταβαλλόμενες κοινωνικές συνθήκες, στα νέα ατομικά και κοινωνικά προβλήματα που δημιουργούνται, και τις μεταβαλλόμενες πολιτικές κοινωνικής φροντίδας.

Για την δημιουργία του προγράμματος σπουδών λήφθηκαν υπόψη:

1. Οι οδηγίες της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π.) αλλά και η ανάγκη ανταπόκρισης του στα κριτήρια του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (επίπεδο 6).
2. Το σύστημα μεταφοράς πιστωτικών μονάδων (ECTS) (Υπουργική απόφαση Φ5/89656/Β3 που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1466/13-8-2007).
3. Οι κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Σχολών Κοινωνικής Εργασίας (EASSW), η οποία αποτελείται από άνω των 350 Πανεπιστημιακές Σχολές και Τμήματα Κοινωνικής Εργασίας από όλες τις χώρες της Ευρώπης. (<https://www.eassw.org/about/constitution-and-strategic-plan/>).
4. Οι κατευθύνσεις για την εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Κοινωνικών Λειτουργών (IFSW), όπως αυτές περιγράφονται ειδικότερα στα «Παγκόσμια Πρότυπα για την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση του Επαγγέλματος της Κοινωνικής Εργασίας» (IFSW, 2012) (<http://ifsw.org/policies/global-standards/>).
5. Το Πρόγραμμα Σπουδών εκπαίδευσης του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (<http://www.socadm.duth.gr/>

undergraduate/programm/Πρόγραμμα%20σπουδών%20κατεύθυνσης%20Κοινωνικής%20Εργασίας.pdf4).

6. Οι σύγχρονες τάσεις στην εκπαίδευση της κοινωνικής εργασίας. Μελετήθηκαν Προγράμματα Σπουδών εκπαίδευσης στην Κοινωνική Εργασία Πανεπιστημιακών Τμημάτων άλλων Ευρωπαϊκών χωρών.
7. Οι σύγχρονες κοινωνικές ανάγκες.
8. Οι παρατηρήσεις μελών ΔΕΠ αλλά και φοιτητών/ φοιτητριών που αφορούσαν στην αξιολόγηση του ισχύοντος προγράμματος σπουδών.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα παρέχει στους φοιτητές-φοιτήτριες την απαραίτητη θεωρητική και εφαρμοσμένη γνώση, ώστε να αποκτήσουν τις κατάλληλες επαγγελματικές δεξιότητες, δεοντολογία και κριτική σκέψη για την άσκηση της Διαμεθοδικής Κοινωνικής Εργασίας ανταποκρινόμενοι/νες στις μεταβαλλόμενες κοινωνικές ανάγκες.

Το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών καλύπτει τη γνώση για κοινωνικές παρεμβάσεις που αφορούν στην πρόληψη και αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων, στο σχεδιασμό και αξιολόγηση προγραμμάτων κοινωνικού χαρακτήρα και στην υλοποίηση εφαρμοσμένης κοινωνικής έρευνας.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμενόμενες Γνώσεις

Οι απόφοιτοι αναμένεται να:

- Διαθέτουν ευρύ φάσμα σύγχρονων θεωρητικών γνώσεων και εφαρμογών που αφορούν στο γνωστικό αντικείμενο της Κοινωνικής Εργασίας. Αποκτούν γνώσεις και εμπειρία εφαρμογής της Γενικής/ Διαμεθοδικής Κοινωνικής Εργασίας.
- Αντλούν γνώσεις από τη μεθοδολογία της κοινωνικής εργασίας αλλά και από συναφείς επιστήμες εμβαθύνοντας και διευρύνοντας τις γνώσεις τους που

αφορούν στην πρόληψη και αντιμετώπιση των ανθρωπίνων προβλημάτων και στην ενδυνάμωση ατόμων, ομάδων, οικογενειών και κοινοτήτων.

- Κατανοούν τις αρχές-αξίες-δεοντολογία της Κοινωνικής Εργασίας και τα ηθικά διλήμματα που αντιμετωπίζουν οι κοινωνικοί λειτουργοί στην άσκηση του ρόλου τους.
- Αξιοποιούν θεωρίες για την κατανόηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς και των κοινωνικών προβλημάτων.
- Κατανοούν τον τρόπο με τον οποίο η καταπίεση, οι διακρίσεις και οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες συμβάλλουν στη δημιουργία σύνθετων προβλημάτων που επηρεάζουν τη ζωή των ανθρώπων και αναγνωρίζουν το δικό τους ρόλο στην κάλυψη των κοινωνικών αναγκών τους και στην προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης.
- Διαθέτουν γνώσεις για τη ανάπτυξη της κοινωνικής πολιτικής-κοινωνικής πρόνοιας-κοινωνικής εργασίας και την επίδραση τους στη ποιότητα των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών.
- Διαθέτουν γνώσεις διεξαγωγής και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων κοινωνικής έρευνας.

Αναμενόμενες Δεξιότητες

Οι απόφοιτοι αναμένεται να:

- Αναπτύξουν δεξιότητες σχεδιασμού και υλοποίησης και αξιολόγησης παρεμβάσεων σε διαφορετικά επίπεδα (επίπεδο ατόμου-οικογένειας-ομάδας-οργανισμού και κοινότητας), ώστε να συμβάλλουν στην πρόληψη και αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.
- Διαθέτουν δεξιότητες υλοποίησης κοινωνικής έρευνας και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας, ώστε να συμβάλουν στην επισήμανση ακάλυπτων κοινωνικών αναγκών και στην προώθηση της αναβάθμισης της κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο.
- Διαθέτουν δεξιότητες συμβουλευτικής παρέμβασης - ενδυνάμωσης σε επίπεδο ατόμου, οικογένειας, ομάδας και κοινότητας.
- Αποκτούν δεξιότητες προώθησης αλλαγών σε επίπεδο Κοινωνικής Οργάνωσης.

- Διαθέτουν δεξιότητες επικοινωνίας και απόκτησης επαγγελματικής στάσης, τροποποιώντας στάσεις και συμπεριφορές μέσω βιωματικής μάθησης.

Αναμενόμενες Ικανότητες

Οι απόφοιτοι αναμένεται να:

- Διαθέτουν ικανότητα αποτελεσματικής εφαρμογής της κοινωνικής εργασίας στα πλαίσια της Οργάνωσης, προωθώντας αλλαγές με στόχο τη βελτίωση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών.
- Διαθέτουν κριτική ικανότητα κατανόησης των θεωριών, των αρχών-δεοντολογίας και της μεθοδολογίας της Κοινωνικής Εργασίας.
- Μελετούν, σχεδιάζουν και υλοποιούν δράσεις με επαγγελματική στάση και κοινωνική υπευθυνότητα, συμβάλλοντας στην κάλυψη των αναγκών πρόνοιας σε τοπικό επίπεδο και στην αναβάθμιση του επαγγέλματος τους.
- Αποκτούν κριτική ικανότητα για τους παράγοντες που επηρεάζουν τη ανάπτυξη της κοινωνικής πολιτικής-κοινωνικής πρόνοιας-κοινωνικής εργασίας.
- Υλοποιούν έρευνα με σκοπό την υποβολή τεκμηριωμένων προτάσεων, προωθώντας την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών των εξυπηρετούμενων και την κάλυψη των αναγκών πρόνοιας της τοπικής κοινότητας.

ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα είναι συνολικής διάρκειας 4 ετών. Κατά τη διάρκεια των 8 εξαμήνων προσφέρονται 36 υποχρεωτικά μαθήματα και 21 κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα (που ενδεικτικά προσφέρονται στα Ε, ΣΤ, Ζ και Η εξάμηνα). Από τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα ο φοιτητής επιλέγει 4 (στην περίπτωση που εκπονήσει πτυχιακή εργασία) ή 6 (σε περίπτωση που δεν εκπονήσει πτυχιακή εργασία). Δηλαδή για την λήψη του πτυχίου ο/η φοιτητής/φοιτήτρια θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς: είτε 40 μαθήματα και την Πτυχιακή του Εργασία είτε 42 μαθήματα.

Σε κάθε μάθημα αναλογεί φόρτος και πιστωτικές μονάδες. Οι πιστωτικές μονάδες ανέρχονται σε 30 ανά εξάμηνο \times 8 εξάμηνα=240 πιστωτικές μονάδες (Π.Μ) περιλαμβάνει το πρόγραμμα σπουδών. Οι πιστωτικές μονάδες εκφράζουν τον φόρτο εργασίας που απαιτείται για την επίτευξη των εκάστοτε επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων. Ο φόρτος εργασίας ανά εξάμηνο σπουδών είναι 900 ώρες εργασίας \times 8 εξάμηνα = 7.200 ώρες εργασίας είναι ο συνολικός φόρτος εργασίας που περιλαμβάνει το πρόγραμμα σπουδών.

Κατά τη διάρκεια του Ε, Ζ και Η εξαμήνου πραγματοποιείται η Πρακτική-Εργαστηριακή Άσκηση-Εποπτεία I, II, και III αντίστοιχα. Η Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία παρέχει στους φοιτητές τη δυνατότητα να συνδέσουν τη θεωρητική γνώση με την πράξη και να αναπτύξουν την εφαρμογή της Κοινωνικής Εργασίας στα πλαίσια μιας Κοινωνικής Υπηρεσίας-Οργάνωσης. Οι φοιτητές υποστηρίζονται και καθοδηγούνται μέσω της ομαδικής εποπτείας (3ώρες ομαδικής εποπτείας εβδομαδιαία). Προϋπόθεση για την υλοποίηση της τρίωρης ομαδικής εποπτείας είναι η εβδομαδιαία απασχόληση με δραστηριότητες της Οργάνωσης για 8 ώρες, στα πλαίσια της Πρακτικής Άσκησης-Εποπτείας I, η εβδομαδιαία απασχόληση με δραστηριότητες της Οργάνωσης για 22 ώρες, στα πλαίσια της Πρακτικής Άσκησης-Εποπτείας II, και η εβδομαδιαία απασχόληση με δραστηριότητες της Οργάνωσης για 32 ώρες στα πλαίσια της Πρακτικής Άσκησης-Εποπτείας III.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ – ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Οι φοιτητές/φοιτήτριες μέσω της πρακτικής άσκησης έχουν την ευκαιρία να εκπαιδευτούν στην εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας, συνδέοντας τη θεωρία με την πράξη σε πραγματικές συνθήκες εργασίας. Υποστηρίζονται από κοινωνικούς λειτουργούς που εργάζονται στις Οργανώσεις και εποπτεύονται-καθοδηγούνται από επόπτη που αναλαμβάνει το ρόλο του εκπαιδευτή. Οι στόχοι της Πρακτικής Άσκησης-Εποπτείας και οι προσδοκίες για τους εκπαιδευόμενους εξειδικεύονται ανάλογα με το εξάμηνο σπουδών.

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

Η Εποπτεία Πρακτικής Άσκησης αποτελεί βασική μέθοδο εκπαίδευσης στην Κοινωνική Εργασία. Ο όρος 'Εποπτεία Πρακτικής Άσκησης' αναφέρεται στην επίβλεψη, υποστήριξη και καθοδήγηση του ασκούμενου φοιτητή (μέσω της ομαδικής εποπτείας) για να εφαρμόσει στα πλαίσια μιας κοινωνικής υπηρεσίας-κοινωνικής οργάνωσης τις αρχές και μεθοδολογία της Κοινωνικής Εργασίας και να αξιολογήσει τα αποτελέσματα της παρέμβασής του.

Η ομαδική εποπτεία πραγματοποιείται σε μικρές ομάδες φοιτητών (6 ατόμων το ανώτατο) που ασκούνται στην ίδια ή σε απόλυτα συναφείς υπηρεσίες. Μέσω της δυναμικής διαδικασίας της ομαδικής εποπτείας και της καθοδήγησης του επόπτη ο ασκούμενος φοιτητής αποκτά γνώσεις και δεξιότητες εφαρμογής της Κοινωνικής Εργασίας, δυνατότητα σχεδιασμού, ανάλυσης και αξιολόγησης του έργου που έχει αναλάβει να φέρει εις πέρας, ενώ προετοιμάζεται για τα επόμενα βήματα της παρέμβασής του.

Παράλληλα με τα παραπάνω οι φοιτητές ενθαρρύνονται στη σταδιακή απόκτηση αυτογνωσίας αναγνωρίζοντας τη σημασία των προσωπικών στάσεων-αντιλήψεων-προκαταλήψεων στη διαμόρφωση της συμπεριφοράς τους, με αποτέλεσμα την τροποποίηση στάσεων, τη βελτίωση της ικανότητας για επικοινωνία και τη διαμόρφωση επαγγελματικής στάσης.

Ο επόπτης διαχειρίζεται την ένταση και το άγχος του φοιτητή, βοηθά στη σύνδεση θεωρίας –πράξης, καθοδηγεί, αναγνωρίζει τις επιτυχείς παρεμβάσεις, επισημαίνει τις αδυναμίες, υποστηρίζει τους φοιτητές για να ξεπερνούν τις αδυναμίες και τους ενθαρρύνει στην απόκτηση αυτογνωσίας (που είναι προϋπόθεση για την απόκτηση επαγγελματικής στάσης).

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

1. Μαθήματα Υποχρεωτικά – ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

Εισαγωγή στην Κοινωνική Εργασία

Επικοινωνία και Συνέντευξη στην
Κοινωνική Εργασία

Δεοντολογία Κοινωνικής Εργασίας

Διαφορετικότητα και Ενδυνάμωση
στην ΚΕ

Κοινωνική Εργασία και ομάδες /
Δημιουργική έκφραση & Τέχνη στην
Εφαρμογή της Κ.Ε.

Γενική Κοινωνική Εργασία

Κοινωνική ανάπτυξη και Κ.Ε.
Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα -
Μεθοδολογία παρέμβασης
Εκτίμηση Αναγκών και Κοινωνικός
Σχεδιασμός
Κλινική Κοινωνική Εργασία
Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια
Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών
Υπηρεσιών
Διαπολιτισμική Κοινωνική Εργασία
Κ.Ε. στη Κακοποίηση παιδιών και
ενηλίκων
Θεωρητικές Προσεγγίσεις στην ΚΕ
Κ.Ε. και Κοινωνική Φροντίδα Υγείας
Κ.Ε στην εκπαίδευση
Κ.Ε. με Εξαρτήσεις
Ριζοσπαστική ΚΕ
Κ.Ε. στο χώρο της Δικαιοσύνης
**2. Μαθήματα Υποχρεωτικά – ΓΕΝΙΚΗΣ
ΥΠΟΔΟΜΗΣ**
Δίκαιο
Μετανάστευση και Κοινωνική Ένταξη
Κοινωνική Ψυχολογία
Στατιστική
**3. Μαθήματα Υποχρεωτικά ΕΙΔΙΚΗΣ
ΥΠΟΔΟΜΗΣ**
Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία
Κοινωνιολογία των Θεσμών
Κοινωνική Πολιτική
Οικογενειακή Πολιτική

Κοινωνική Πολιτική για Ευάλωτες
Ομάδες

Εισαγωγή στην Ψυχολογία

Κλινική Ψυχολογία και
Ψυχοπαθολογία

Μεθοδολογία Έρευνας στην
Κοινωνική Εργασία

Ποιοτική Έρευνα στην ΚΕ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ- ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία I

Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία II

(Προσωπική ανάπτυξη και
ενδυνάμωση ομάδας)

Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία III

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

1. Μαθήματα κατ' επιλογή Υποχρεωτικά – ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

Αναπηρία και Κ.Ε.

Ενεργός γήρανση και Κ.Ε.

ΚΕ σε καταστάσεις κρίσης

Κ.Ε. στο δρόμο

Αξιολόγηση της Πρακτικής της ΚΕ

2. Μαθήματα κατ' επιλογή Υποχρεωτικά – ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

Κοινωνικά Κινήματα και Κοινωνική
Αλλαγή

Πολιτισμός και Κοινωνική Ανάπτυξη

Κοινωνικές Ανισότητες, Φτώχεια και
Κοινωνικός Αποκλεισμός

Ατομικά & κοινωνικά δικαιώματα

Θέματα Βιοηθικής

Εφαρμογές Πληροφορικής

Κινηματογράφος ως μέσο
ευαισθητοποίησης

Κοινωνική Οικονομία και
Επιχειρηματικότητα

Οργανωσιακή συμπεριφορά και
Κουλτούρα και διαχείριση
ανθρώπινου δυναμικού

**3. Μαθήματα κατ' επιλογή Υποχρεωτικά
ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ**

Συμβουλευτική Παιδιών – Εφήβων

Θέματα Φύλου και Ισότητας

Θεραπευτικό Παιχνίδι &
Παιγνιοθεραπεία Συμβουλευτική
Ενηλίκων

Συμβουλευτική Ενηλίκων

**ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ**

Positive Psychology

Domestic Violence

Interpersonal relationships and well-
being

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Μαθήματα Προγράμματος ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ	Μαθήματα Προγράμματος ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ		
<p>Για τη λήψη του πτυχίου απαιτούνται:</p> <p>1. Η συμπλήρωση 240 Πιστωτικών Μονάδων (ΠΜ)-ECTS Η επιτυχής παρακολούθηση 39 μαθημάτων + η Πτυχιακή Εργασία + η Άσκηση στο Επάγγελμα</p>	<p>Για τη λήψη του πτυχίου απαιτούνται:</p> <p>1. Η συμπλήρωση 240 Πιστωτικών Μονάδων ECTS 2. Η επιτυχής παρακολούθηση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Είτε 40 μαθημάτων (36 υποχρεωτικών + 4 επιλογής + Πτυχιακή Εργασία) • Είτε 42 μαθημάτων (36 υποχρεωτικών + 6 επιλογής) 		
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ			
Μαθήματα	ΠΜ	Μαθήματα	ΠΜ
Εισαγωγή στην Κοινωνική Εργασία	6	Εισαγωγή στην Κοινωνική Εργασία	6
Επικοινωνία και Συνέντευξη στην Κοινωνική Εργασία	6	Επικοινωνία και Συνέντευξη στην Κοινωνική Εργασία	6
Δεοντολογία-Εισαγωγή στην Γενική Κοινωνική Εργασία	6	Δεοντολογία Κοινωνικής Εργασίας	6
Διαφορετικότητα και Ενδυνάμωση στην ΚΕ	5	Διαφορετικότητα και Ενδυνάμωση στην ΚΕ	6
ΚΕΟ/Μέσα έκφρασης και επικοινωνίας στην ΚΕΟ	5	Κοινωνική Εργασία και ομάδες (5) / Δημιουργική έκφραση & Τέχνη στην Εφαρμογή της Κ.Ε. (3)	6
Μεθοδολογία Γενικής Κοινωνικής Εργασίας	5	Γενική Κοινωνική Εργασία	6
ΝΕΟ		Κοινοτική ανάπτυξη και Κ.Ε.	4
Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα	5	Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα -Μεθοδολογία παρέμβασης	6
Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα: Μεθοδολογία παρέμβασης	5		
Εκτίμηση Αναγκών και Κοινωνικός Σχεδιασμός	7	Εκτίμηση Αναγκών και Κοινωνικός Σχεδιασμός	6
Κλινική Κοινωνική Εργασία	7	Κλινική Κοινωνική Εργασία	6
Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια	6	Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια	6
Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών	6	Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών	4
Διαπολιτισμική Κοιν. Εργασία	5	Διαπολιτισμική Κοιν. Εργασία	6

Domestic Violence	5	Κ.Ε. στη Κακοποίηση παιδιών και ενηλίκων	6
Θεωρητικές Προσεγγίσεις στην ΚΕ	4	Θεωρητικές Προσεγγίσεις στην ΚΕ	5
Κοινωνική Εργασία και Φροντίδα Υγείας	5	Κ.Ε. και Κοινοτική Φροντίδα Υγείας	6
Κοιν. Εργασία στο Σχολείο (που αποτελεί τμήμα της Πρακτικής Άσκησης-Εποπτείας Ι)		Κ.Ε στην εκπαίδευση	4
ΚΕ με Εξαρτήσεις	5	ΚΕ με Εξαρτήσεις	5
ΝΕΟ		Ριζοσπαστική ΚΕ	6
ΝΕΟ		Κ.Ε. στο χώρο της Δικαιοσύνης	6
Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία Ι	7	Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία Ι	6
Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία ΙΙ (Προσωπική ανάπτυξη και ενδυνάμωση ομάδας)	9	Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία ΙΙ (Προσωπική ανάπτυξη και ενδυνάμωση ομάδας)	8
Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία ΙΙΙ	9	Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία ΙΙΙ	14
Πρακτική Άσκηση στο επάγγελμα	10	Κατάργηση	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ			
Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	5	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	6
Κοινωνιολογία των Θεσμών	5	Κοινωνιολογία των Θεσμών	6
Κοινωνική Πολιτική	5	Κοινωνική Πολιτική	6
Πολιτική Υγείας & Κοινωνικής Φροντίδας	3		
Οικογενειακή Πολιτική	6	Οικογενειακή Πολιτική	6
Κοινωνική Πολιτική για Ευάλωτες Ομάδες	5	Κοινωνική Πολιτική για Ευάλωτες Ομάδες	6
Εισαγωγή στην Ψυχολογία	5	Εισαγωγή στην Ψυχολογία	6
Ψυχοπαθολογία	7	Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία	6
Κλινική Ψυχολογία	7		
Μεθοδολογία Κοινωνικής Έρευνας	4	Μεθοδολογία Έρευνας στην Κοινωνική Εργασία	6
Σεμινάριο Τελειόφοιτων	6		
Ποιοτική Κοινωνική Έρευνα	5	Ποιοτική Έρευνα στην ΚΕ	4

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ			
Δίκαιο	5	Δίκαιο	6
Παραπτωματικότητα: Πρόληψη-Αντιμετώπιση	3	Κατάργηση	
Μετανάστευση και Κοινωνική Ένταξη	5	Μετανάστευση και Κοινωνική Ένταξη	6
ΝΕΟ		Κοινωνική Ψυχολογία	6
Στατιστική	4	Στατιστική	6
ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ			
ΝΕΟ		Αναπηρία και Κ.Ε.	4
ΝΕΟ		Ενεργός γήρανση και Κ.Ε.	4
ΝΕΟ		ΚΕ σε καταστάσεις κρίσης	4
ΝΕΟ		Κ.Ε. στο δρόμο	4
ΝΕΟ		Αξιολόγηση της Πρακτικής της ΚΕ	4
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ			
Συμβουλευτική Παιδιών-Εφήβων	5	Συμβουλευτική Παιδιών – Εφήβων	4
ΝΕΟ		Positive Psychology	4
Domestic Violence	5	Domestic Violence	4
Θέματα Φύλου και Ισότητας	5	Θέματα Φύλου και Ισότητας	4
ΝΕΟ		Εισαγωγή στο Θεραπευτικό Παιχνίδι & Παιγνιοθεραπεία	4
ΝΕΟ		Συμβουλευτική Ενηλίκων	4
Family Counseling – Crisis Intervention	5	Κατάργηση	
ΝΕΟ		Interpersonal relationships and well-being	4
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ			
Κοινωνικά Κινήματα & Κοινωνική Αλλαγή	5	Κοινωνικά Κινήματα και Κοινωνική Αλλαγή	4
ΝΕΟ		Πολιτισμός και Κοινωνική Ανάπτυξη	4
ΝΕΟ		Κοινωνικές Ανισότητες, Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός	4

Κοινωνικά δικαιώματα και διακρίσεις	4	Ατομικά & κοινωνικά δικαιώματα	4
NEO		Θέματα Βιοηθικής	4
Συγγραφή Επιστ. Εργασίας/Πληροφορική Ι	6	Εφαρμογές Πληροφορικής	4
NEO		Κινηματογράφος ως μέσο ευαισθητοποίησης	4
Κοινωνική Οικονομία & Επιχειρηματικότητα	5	Κοινωνική Οικονομία και Επιχειρηματικότητα	4
NEO		Οργανωσιακή συμπεριφορά και Κουλτούρα και διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού	4
Πτυχιακή Εργασία	20	Πτυχιακή Εργασία	8

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α ΕΞΑΜΗΝΟ	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
1. Εισαγωγή στην Κοινωνική Εργασία	2	1		3	180	6
2. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	3			3	180	6
3. Εισαγωγή στην Ψυχολογία	3			3	180	6
4. Κοινωνική Πολιτική	3			3	180	6
5. Δίκαιο	3			3	180	6
ΣΥΝΟΛΟ	14	1		15	900	30
Β ΕΞΑΜΗΝΟ	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
1. Επικοινωνία και Συνέντευξη στην Κοινωνική Εργασία	2	1		3	180	6
2. Κοινωνιολογία των Θεσμών	3			3	180	6
3. Οικογενειακή Πολιτική	2	2		4	180	6
4. Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία	3			3	180	6
5. Μετανάστευση & Κοινωνική Ένταξη	3			3	180	6
ΣΥΝΟΛΟ	13	3		16	900	30
Γ ΕΞΑΜΗΝΟ	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
1. Δεοντολογία Κοινωνικής Εργασίας	2	1		3	180	6
2. Διαφορετικότητα και Ενδυνάμωση στην ΚΕ	3			3	180	6
3. Κοινωνική Πολιτική για Ευάλωτες Ομάδες	2	2		4	180	6
4. Κοινωνική Εργασία και Ομάδες- Δημιουργική έκφραση & τέχνη στην εφαρμογή της ΚΕ	2	2		4	180	6
5. Κοινωνική Ψυχολογία	3			3	180	6
ΣΥΝΟΛΟ	12	5		17	900	30
Δ ΕΞΑΜΗΝΟ	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
1. Γενική Κοινωνική Εργασία	2	1		3	180	6
2. Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια	2	1		3	180	6
3. Διαπολιτισμική Κ.Ε.	2	1		3	180	6
4. Κοινωνική Εργασία με	3			3	180	6

Κοινότητα - Μεθοδολογία Παρέμβασης						
5. Στατιστική	2	2		4	180	6
ΣΥΝΟΛΟ	11	5		16	900	30
Ε ΕΞΑΜΗΝΟ	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
1. Μεθοδολογία Έρευνας στην Κοινωνική Εργασία	2	1		3	180	6
2. Κλινική Κοινωνική Εργασία	2	1		3	180	6
3. Κ.Ε στην εκπαίδευση	2			2	120	4
4. Κοινοτική Ανάπτυξη και ΚΕ	2			2	120	4
5. Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία I			3	3	180	6
6. Επιλογής Υποχρεωτικό	3				120	4
ΣΥΝΟΛΟ	11	2	3	16	900	30
ΣΤ ΕΞΑΜΗΝΟ	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
1. Ποιοτική Έρευνα στην ΚΕ	2			2	120	4
2. ΚΕ στην Κακοποίηση παιδιών & ενηλίκων	3			3	180	6
3. Εκτίμηση Αναγκών & Κοινωνικός Σχεδιασμός	2	2		4	180	6
4. ΚΕ και Κοινοτική Φροντίδα Υγείας	3			3	180	6
5. Επιλογής Υποχρεωτικό	3			3	120	4
6. Επιλογής Υποχρεωτικό	3			3	120	4
ΣΥΝΟΛΟ	16	2		18	900	30
Ζ ΕΞΑΜΗΝΟ	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
1. Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών	3			3	140	4
2. Θεωρητικές Προσεγγίσεις στην ΚΕ	3			3	140	5
3. Κοινωνική Εργασία & Εξαρτήσεις	2	1		3	140	5
4. Πρακτική Άσκηση – Εποπτεία II			3	3	240	8
5.α Πτυχιακή Εργασία	6			6	240	8
5.β. Επιλογής Υποχρεωτικό	3			3	120	4
5.β. Επιλογής Υποχρεωτικό	3			3	120	4
ΣΥΝΟΛΟ	14	1	3	18	900	30
Η ΕΞΑΜΗΝΟ	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
1. Ριζοσπαστική και Κριτική	3			3	180	6

ΚΕ						
2. ΚΕ στο χώρο της Δικαιοσύνης	3			3	180	6
3. Πρακτική Άσκηση – Εποπτεία III			3	3	420	14
4. Επιλογής Υποχρεωτικό	3			3	120	4
ΣΥΝΟΛΟ	9		3	12	900	30
Επιλογής Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΕΥ)	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ						
1. Ενεργός Γήρανση και ΚΕ	3			3	120	4
2. Κοινωνικά κινήματα και κοινωνική αλλαγή	2	1		3	120	4
3. Πολιτισμός και Κοινωνική Ανάπτυξη	3			3	120	4
4. Συμβουλευτική Παιδιών – Εφήβων	3			3	120	4
5. ΚΕ σε καταστάσεις κρίσης	3			3	120	4
6. Αξιολόγηση στην πρακτική της Κ.Ε.	3			3	120	4
7. Θέματα Βιοηθικής	3			3	120	4
8. Κοινωνική Οικονομία και Επιχειρηματικότητα	3			3	120	4
ΕΑΡΙΝΟ						
9. Κ.Ε. στο δρόμο	3			3	120	4
10. Κοιν. Ανισότητες, φτώχεια και Κοιν. Αποκλεισμός	3			3	120	4
11. Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα	3			3	120	4
12. Θέματα φύλου και Ισότητας	3			3	120	4
13. Εφαρμογές Πληροφορικής	1	2		3	120	4
14. Κινηματογράφος ως μέσο ευαισθητοποίησης	3			3	120	4
15. Positive Psychology	3			3	120	4
16. Εισαγωγή στο Θεραπευτικό Παιχνίδι & Παιγνιοθεραπεία	3			3	120	4
17. Συμβουλευτική Ενηλίκων	3			3	120	4
18. Οργανωσιακή συμπεριφορά και διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού στις Υπηρεσίες Υγείας και Πρόνοιας	3			3	120	4
19. Αναπηρία και Κ.Ε.	3			3	120	4
20. Domestic Violence	3			3	120	4
21. Positive Psychology	3			3	120	4

22. Interpersonal relationships and well-being	3			3	120	4
--	---	--	--	---	-----	---

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στη Κοινωνική Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<i>Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να διαθέτουν :</i>			
<u>Γνώσεις</u>			
<ul style="list-style-type: none"> • Σύγχρονες γνώσεις για την έννοια, το περιεχόμενο και την ιστορική εξέλιξη της Κοινωνικής Εργασίας. • Κατανόηση των αρχών και αξιών που διέπουν την άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας. • Γνώσεις για την εξέλιξη - ανάπτυξη της Κοινωνικής Εργασίας στην Ελλάδα • Γνώσεις για τους τομείς απασχόλησης του κοινωνικού λειτουργού και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει κατά την άσκηση του επαγγελματικού του ρόλου στην Ελλάδα • Γνώσεις ως προς βασικές έννοιες της Κοινωνικής Εργασίας όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα και η κοινωνική δικαιοσύνη 			
<u>Δεξιότητες</u>			
<ul style="list-style-type: none"> • Δεξιότητες συνεργασίας, ομαδικότητας 			

- Δεξιότητες επικοινωνίας, κατανόησης-αποδοχής του άλλου/άλλης

Ικανότητες

- Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας και κοινωνικής ευαισθησίας για θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος.
- Συνειδητοποίηση προκαταλήψεων και ικανότητα τεκμηριωμένης αμφισβήτησής τους
- Ικανότητα κριτικής εξέτασης κυρίαρχων στάσεων και αντιλήψεων προς ομάδες πληθυσμού που βιώνουν φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
- Ικανότητα μελέτης, ανάλυσης και παρουσίασης προβλημάτων κοινωνικού ενδιαφέροντος

Γενικές Ικανότητες

- Ομαδική εργασία
- Αυτόνομη εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Έννοια και αντικείμενο της Κοινωνικής Εργασίας.
2. Βασική θεώρηση Κοινωνικής Εργασίας
3. Κίνητρα επιλογής επαγγέλματος Κοινωνικής Εργασίας
4. Ιστορική εξέλιξη της Κοινωνικής Εργασίας
5. Σχέση της Κοινωνικής Εργασίας με άλλες κοινωνικές επιστήμες - Διεπιστημονική συνεργασία
6. Η ανάπτυξη της Κοινωνικής Εργασίας στην Ελλάδα (Εξέλιξη Κοινωνικής Εργασίας - Κοινωνικής Πρόνοιας στην Ελλάδα)
7. Ανασταλτικοί παράγοντες στην εξέλιξη της Κοινωνικής Εργασίας στην Ελλάδα-Συνθήκες εργασίας κοινωνικών λειτουργών
8. Τομείς άσκησης Κοινωνικής Εργασίας
9. Αυτογνωσία και Κοινωνική Εργασία
10. Στερεότυπα και προκαταλήψεις: δημιουργία και αντιμετώπιση
11. Αρχές και αξίες Κοινωνικής Εργασίας
12. Ανθρώπινα δικαιώματα και Κοινωνική Εργασία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βιντεοπρωτόκολλα και προβολή διαφανειών • Προβολή βίντεο • Παρουσίαση εργασιών με το πρόγραμμα Power Point • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Ασκήσεις στην τάξη	20
	Συγγραφή –παρουσίαση εργασίας	30
	Διαδραστική διδασκαλία	20
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20
	Αυτοτελής μελέτη	50
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Θεωρία: Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετική) 40% της βαθμολογίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος Γραπτή τελική εξέταση (60% της βαθμολογίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος), που περιλαμβάνει ερωτήσεις	

	ανάπτυξης. Άσκηση Πράξης Αξιολόγηση παρουσίασης ομαδικής εργασίας (80% της βαθμολογίας του φροντιστηριακού μέρους του μαθήματος) και αξιολόγηση της συμμετοχής του φοιτητή σε ασκήσεις και συζητήσεις (20% της βαθμολογίας).
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	
<p>Βάγια, Χ. (1994). Κοινωνικά δικαιώματα και κοινωνική εργασία, Συγκλίνουσες αρχές και επιδιώξεις. Κοινωνική Εργασία, 53, 241-258</p> <p>Ζαϊμάκης, Γ. (1999). Νεωτερική σκέψη και μετανεωτερικότητα: Από τη μοντέρνα στη μεταμοντέρνα κοινωνική εργασία. Κοινωνική Εργασία, 61, 7-28</p> <p>Ιωακειμίδης, Β., (2012). Η «σκοτεινή» πλευρά της κοινωνικής εργασίας στην Ελλάδα. Μια κριτική αποτίμηση της πρώιμης ιστορίας του επαγγέλματος (1945-1967). Στο Ιωακειμίδης, Β., (επιμ) Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη, Ριζοσπαστική και Κριτική Θεωρία, Πρακτική, Παραδείγματα. Αθήνα: Ίων Καλλινικάκη, Θ. (2011). Κοινωνική εργασία, Εισαγωγή στη θεωρία και πρακτική της Κοινωνικής Εργασία. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Παπαδάκη, Β. (1999). Καθοριστικοί παράγοντες για την επιλογή του επαγγέλματος της Κοινωνικής Εργασίας. Κοινωνική Εργασία, 55, 127-134.</p> <p>Παπαδάκη, Ε. (2005). Επαγγελματική ικανοποίηση των κοινωνικών λειτουργών ως στελέχη στις δημόσιες κοινωνικές υπηρεσίες στην Κρήτη. Στο Γ. Ζαϊμάκης & Α. Κανδυλάκη (επιμ.). Δίκτυα κοινωνικής προστασίας. Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες και σε πολυπολιτισμικές κοινότητες, (σελ. 536-547). Αθήνα: Κριτική.</p> <p>Παπαϊωάννου, Κ. (1998). Αξίες και ηθική στην Κοινωνική Εργασία. Κοινωνική Εργασία, 51, 141-145</p> <p>Παπούλη, Ε. (2014). Επαγγελματικές Αξίες και Κοινωνική Εργασία: Ιστορική Αναδρομή και Διαχρονική Εξέλιξη. Κοινωνική Εργασία, Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών, 113, 121</p> <p><u>Συναφή επιστημονικά περιοδικά:</u> Κοινωνική Εργασία. Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών European Journal of Social Work International Journal of Social Work International Journal of Social Work Education Journal of Social Work Values and Ethics</p>	

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επικοινωνία και Συνέντευξη στην Κοινωνική Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			

Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται :

- Να αποκτήσουν γνώσεις για τη λεκτική-μη λεκτική επικοινωνία
- Να κατανοήσουν τη σημασία της σωστής επικοινωνίας με τον εξυπηρετούμενο και τους παράγοντες που την επηρεάζουν.
- Να γνωρίσουν τεχνικές συνέντευξης
- Να αποκτήσουν δεξιότητες συνέντευξης.
- Να κατανοήσουν τα χαρακτηριστικά της επαγγελματικής σχέσης Κοινωνικού Λειτουργού - εξυπηρετούμενου και την δεοντολογία της συνέντευξης στην Κοινωνική Εργασία

Γενικές Ικανότητες

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης και σωστής επικοινωνίας
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Θεωρία της επικοινωνίας (βασικές αρχές). Εμπόδια στην επικοινωνία.
2. Λεκτική, μη λεκτική και συμβολική επικοινωνία.
3. Η επικοινωνία στην Κοινωνική Εργασία - Η συνέντευξη ως επικοινωνία.
4. Η συνέντευξη στην Κοινωνική Εργασία - Η συνέντευξη ως διαπροσωπική σχέση.
5. Ζητήματα δεοντολογίας που σχετίζονται με την συνέντευξη.
6. Η διαδικασία της συνέντευξης (στάδια)
7. Τεχνικές και δεξιότητες συνέντευξης στην Κοινωνική Εργασία.
8. Ειδικά προβλήματα κατά τη συνέντευξη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Βιωματικές ασκήσεις/ παιχνίδια ρόλων	40
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20
	Αυτοτελής Μελέτη	60
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετικό) 40%. 2. Γραπτή τελική εξέταση (60%) με ερωτήσεις ανάπτυξης, ερωτήσεις σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής. <p>Οι φοιτητές μπορούν να δουν το γραπτό τους αν το ζητήσουν.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχοντάκη, Ζ. & Φιλίππου, Δ. (2003). 205 Βιωματικές ασκήσεις για εμπύχωση ομάδων. Αθήνα: Καστανιώτης.
 Κανδυλάκη, Α. (2008). Η συμβουλευτική στην κοινωνική εργασία – δεξιότητες και τεχνικές. Αθήνα: Τόπος.
 Fine, S. & Glaser, P. (2008). Η επιβοηθητική συνέντευξη κατά την πρώτη συνεδρία. Αθήνα: Gutenberg.
 Kadushin, A. (2013). The Social Work interview - a guide for human service professionals. New York: Columbia University Press.

Lishman, J. (2009). *Communication in Social Work*. UK: Macmillan.

Σχετικά άρθρα σε διεθνή περιοδικά όπως *Social Work Education, Social Work, European Journal of Social Work, British Journal of Social Work, Ethics and Values in Social Work*.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δεοντολογία Κοινωνικής εργασίας	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
Οι φοιτητές/ φοιτήτριες αναμένεται:		
<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν τις έννοιες «αξίες», «αρχές» και «δεοντολογία» στην κοινωνική εργασία • Να γνωρίσουν τις αρχές και αξίες της κοινωνικής εργασίας (ελληνικός και διεθνής κώδικας δεοντολογίας της κοινωνικής εργασίας) • Να κατανοήσουν τι είναι τα επαγγελματικά διλήμματα και τα ηθικά ζητήματα που ανακύπτουν στην άσκηση της κοινωνικής εργασίας • Να κατανοήσουν την σημασία του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού όσο αφορά στην υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης. 		
Γενικές Ικανότητες		
<ul style="list-style-type: none"> • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής 		
ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Οι έννοιες «ηθική», «αξίες», «επαγγελματική ηθική» και «δεοντολογία» 2. Βασικές αρχές & αξίες στην άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας. 3. Δεοντολογία επαγγέλματος - Ελληνικός & Διεθνής Κώδικας Δεοντολογίας. 4. Η εφαρμογή του κώδικα δεοντολογίας: συγκρουόμενα καθήκοντα. 5. Ηθικά ζητήματα στην άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας. 6. Επαγγελματική σχέση Κοινωνικού Λειτουργού - εξυπηρετούμενου. 		

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Ασκήσεις στην τάξη	30
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	30
	Αυτοτελής Μελέτη	60
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1.Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετικό) 40%. 2.Γραπτή τελική εξέταση (60%) με ερωτήσεις ανάπτυξης, ερωτήσεις σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής. Οι φοιτητές μπορούν να δουν το γραπτό τους αν το ζητήσουν.	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<i>Banks, S. (2015). Ηθική και αξίες στην κοινωνική εργασία. Αθήνα: Gutenberg</i> <i>Banks, S. (2015). Social work ethics. Στο James D. Wright (editor-in-chief), International Encyclopaedia of the Social & Behavioral Sciences, 2nd edition, Vol 22 (pp. 782–788). Oxford: Elsevier.</i> <i>Δημοπούλου- Λαγωνίκα, Μ. (2011). Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας- Μοντέλα Παρέμβασης. Αθήνα: Τόπος.</i> <i>Ιωακειμίδης, Β. (επιμ) (2012). Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη. Αθήνα: Ίων.</i> <i>Καλλινικάκη, Θ. (2011). Εισαγωγή στη θεωρία και την πρακτική της κοινωνικής εργασίας. Αθήνα: Τόπος.</i> <i>Άρθρα σε διεθνή περιοδικά όπως Social Work Education, European Journal of Social Work, British Journal of Social Work, Social Work, Journal of Social Work Values and Ethics</i>		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διαφορετικότητα & Ενδυνάμωση στην Κοινωνική Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	
Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται κατά την διάρκεια των μαθημάτων :	
<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν τις έννοιες της διαφορετικότητας και της καταπίεσης μέσα στο πλαίσιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δεοντολογίας της κοινωνικής εργασίας • Να είναι σε θέση να αναγνωρίσουν τα αίτια και τα αποτελέσματα της διαφορετικότητας • Να προσπαθήσουν να αναγνωρίσουν προσωπικές τους απόψεις και στάσεις σε θέματα που άπτονται της διαφορετικότητας και πως αυτές μπορούν να επηρεάσουν την επαγγελματική σχέση • Να ευαισθητοποιηθούν ως προς τις στρατηγικές ενδυνάμωσης για την αντιμετώπιση της καταπίεσης, στο πλαίσιο της θεμελιώδους αρχής της κοινωνικής δικαιοσύνης 	
Γενικές Ικανότητες	
<ul style="list-style-type: none"> • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής 	
ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
<ol style="list-style-type: none"> 1. «Ισότητα», «διαφορετικότητα» και «κοινωνική δικαιοσύνη» στο πλαίσιο της σύγχρονης πρακτικής της κοινωνικής εργασίας 2. Δύναμη και μορφές δύναμης – Αδυναμία και ομάδες του πληθυσμού σε καταστάσεις αδυναμίας 3. Διαφορετικότητα, πολιτισμική ευαισθησία και πολιτισμική επάρκεια στην κοινωνική εργασία 4. Διερεύνηση προσωπικών στάσεων και αντιλήψεων σε θέματα διαφορετικότητας – μοντέλο επίγνωσης της διαφορετικότητας 5. Διαστάσεις διαφορετικότητας (φύλο, ηλικία, εθνικότητα, κοινωνική τάξη, αναπηρία, σεξουαλικός προσανατολισμός, θρησκεία). 6. Η ανάλυση PCS (Thomson) 7. Ενδυνάμωση – στρατηγικές για την αντιμετώπιση της καταπίεσης στην γενική κοινωνική εργασία 	
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Ασκήσεις στην τάξη	30
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	30
	Αυτοτελής Μελέτη	60
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>1. Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετικό) 40%.</p> <p>2. Γραπτή τελική εξέταση (60%) με ερωτήσεις ανάπτυξης, ερωτήσεις σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής.</p> <p>Οι φοιτητές μπορούν να δουν το γραπτό τους αν το ζητήσουν.</p>	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Δημοπούλου- Λαγωνίκα, Μ. (2011). <i>Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας- Μοντέλα Παρέμβασης</i>. Αθήνα: Τόπος</p> <p>Ιωακειμίδης, Β. (επιμ) (2012). <i>Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη</i>. Αθήνα: Ίων.</p> <p>Thomson, N. (2012). <i>Anti-Discriminatory Practice: Equality, Diversity and Social Justice</i>. UK: Palgrave Macmillan.</p> <p>Gast, L. (2012). <i>Mastering Approaches to Diversity in Social Work</i>. UK: Jessica Kingsley Pub.</p> <p>Hugman, R. (2013). <i>Culture, Values and Ethics in Social Work: Embracing Diversity</i>. UK: Routledge.</p> <p>Σχετικά άρθρα σε διεθνή περιοδικά όπως: <i>Social Work Education, European Journal of Social Work, British Journal of Social Work, Journal of Homosexuality, International Journal of Transgenderism, Journal of Gay and Lesbian Social Services</i></p>		

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία με Ομάδες- Δημιουργική Έκφραση & Τέχνη στην εφαρμογή της Κοιν. Εργασίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	2	4
	Ασκήσεις πράξης	2	2
	ΣΥΝΟΛΟ	4	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να διαθέτουν :			
<u>Γνώσεις</u>			

- Σύγχρονες γνώσεις για τις αρχές, τη φιλοσοφία, καθώς και τη μεθοδολογία εφαρμογής της Κοινωνικής Εργασίας με Ομάδες
- Κατανόηση των βασικών εννοιών της δυναμικής και της διεργασίας των ομάδων
- Κατανόηση του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού στα πλαίσια της κοινωνικής εργασίας με ομάδες
- Κατανόηση της χρησιμότητας διαφόρων μέσων δημιουργικής έκφρασης και εικαστικών μέσων στην εφαρμογή της ΚΕΟ
- Γνώσεις μεθόδων εμπύχωσης –ενδυνάμωσης ατόμων, ομάδων
- Κατανόηση των εφαρμογών της τέχνης και των εκφραστικών δημιουργικών δραστηριοτήτων στον τομέα της ψυχικής υγείας
- Γνώση των βασικών προσεγγίσεων και τεχνικών παρέμβασης μέσω της τέχνης.

Δεξιότητες

- Δεξιότητες μελέτης της ομάδας και ανάλυσης προβλημάτων
- Δεξιότητες ανάπτυξης δεξιοτήτων και στρατηγικών παρέμβασης στην ΚΕΟ
- Δεξιότητες και τεχνικές για την διεργασία επίλυσης προβλημάτων στην Κοινωνική Εργασία με Ομάδες
- Τεχνικές και δεξιότητες ανάπτυξης της δημιουργικότητας
- Τεχνικές εμπύχωσης -ενδυνάμωσης ατόμων, ομάδων.

Ικανότητες

- Ικανότητα μελέτης της ομάδας, διάγνωσης και σχεδιασμού δράσεων παρέμβασης
- Ικανότητα επαγγελματικής στάσης και ενδυνάμωσης των μελών της ομάδας
- Ικανότητα αξιοποίησης διαφόρων μέσων δημιουργικής έκφρασης για διάγνωση και παρέμβαση στην ΚΕΟ
- Ικανότητα διερεύνησης του κύκλου της δημιουργικότητας τους
- Ικανότητα αξιοποίησης της τέχνης και των καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων ως μεθόδους διάγνωσης και παρέμβασης στην Κ.Ε

Γενικές Ικανότητες

- Ομαδική εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Έννοια, χαρακτηριστικά, είδη ομάδων, χρησιμότητα ομάδας.
 2. Επιδιωκόμενοι σκοποί μέσω της ΚΕΟ
 3. Στοιχεία δυναμικής των ομάδων: αλληλεπιδράσεις, επικοινωνία, δομή, σχέσεις, ρόλοι και θέσεις μελών της ομάδας
 4. Βασικές διαδικασίες ομάδας: Η λύση συγκρούσεων. Η λήψη αποφάσεων.
 5. Ο ρόλος και η θέση του κοινωνικού λειτουργού μέσα στην ομάδα
 6. Στάδια ανάπτυξης της ομάδας: Σχεδιασμός και προετοιμασία για την εργασία με ομάδα, το αρχικό στάδιο, το ενδιάμεσο στάδιο, το στάδιο λήξης της λειτουργίας της ομάδας
 7. Ομάδες αυτό-βοήθειας
 8. Μοντέλα παρέμβασης στην κοινωνική εργασία με ομάδες.
 9. Επαγγελματική ηθική και εποπτεία στη δουλειά με ομάδες
- Στα πλαίσια της Άσκησης Πράξης
10. Μέθοδοι, τεχνικές και πρακτικές δημιουργικής έκφρασης στην κοινωνική εργασία με ομάδες.
 11. Οι τέχνες ως θεραπευτικό μέσο και διαγνωστικό εργαλείο
 12. Τα εικαστικά μέσα στην εφαρμογή της ΚΕΟ. Η εικαστική θεραπεία: θεωρητικές προσεγγίσεις, τεχνικές και βιωματικές ασκήσεις
 13. Το θεατρικό παιχνίδι, το θέατρο στην εκπαίδευση, η θεατρική εμπύχωση.
 14. Το σχέδιο των παιδιών στη διάγνωση και τη θεραπεία, η δημιουργικότητα στην παιδική τέχνη.

15. Η Παιγνιοθεραπεία, θεωρητικές προσεγγίσεις και εφαρμογές.		
16. Το παραμύθι, οι μύθοι, η φαντασία και άλλες δημιουργικές δραστηριότητες ως εργαλεία συμβουλευτικής και θεραπευτικής παρέμβασης		
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βιντεοπρωτόκολλα και προβολή διαφανειών • Προβολή βίντεο • Παρουσίαση εργασιών με το πρόγραμμα Power Point • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις,	40
	Ασκήσεις στην τάξη	20
	Διαδραστική διδασκαλία	20
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20
	Αυτοτελής μελέτη	40
	Βιωματικές ασκήσεις	40
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>ΚΕΟ (Θεωρία): Ενδιάμεση πρόσδος (προαιρετική) 40% της βαθμολογίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος</p> <p>Γραπτή τελική εξέταση (60% της βαθμολογίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος) που περιλαμβάνει ερωτήσεις ανάπτυξης.</p> <p>Δημιουργική έκφραση και τέχνη στην εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας (Άσκηση Πράξης): Αξιολογείται η συμμετοχή σε ασκήσεις βιωματικής έκφρασης .</p>	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Αρχοντάκη, Ζ. & Φιλίππου, Δ. (2003). 205 βιωματικές ασκήσεις για εμπύχωση ομάδων ψυχοθεραπείας - κοινωνικής εργασίας –εκπαίδευσης. Αθήνα: Καστανιώτης.</p> <p>Beauchamp, H. (1998). Τα παιδιά και το δραματικό παιχνίδι. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.</p> <p>Γκόβας Ν. (2002). Για ένα δημιουργικό νεανικό θέατρο: Ασκήσεις, παιχνίδια, τεχνικές. Αθήνα: Μεταίχμιο</p> <p>Cattanach, A. (2003). Θεραπεία μέσω του παιχνιδιού. Αθήνα: Σαββάλας.</p> <p>Deldime, R. (1996). Θέατρο για Παιδική και Νεανική Ηλικία. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός</p> <p>Douglas, T. (1997). Η επιβίωση στις ομάδες: Βασικές αρχές της συμμετοχής στις ομάδες. Θεσσαλονίκη: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Farhad, D. (2007). Η Ομαδική ανάλυση μετά τον S.H. Foulkes: Ας (ξανα)μιλήσουμε σοβαρά για την ομάδα. Αθήνα: Κανάκη.</p> <p>Fischer, E. (1996). Η αναγκαιότητα της Τέχνης. Αθήνα: Θεμέλιο</p> <p>Jaques, D. (2001). Μάθηση σε ομάδες: Εγχειρίδιο για όσους συντονίζουν ομάδες ενηλίκων εκπαιδευομένων. Αθήνα: Μεταίχμιο.</p> <p>Jennings, S. (2005). Εισαγωγή στη Δραματοθεραπεία. Αθήνα: Σαββάλας</p> <p>Κατσορίδου-Παπαδοπούλου, Χ. (2002). Κοινωνική εργασία με ομάδες. Αθήνα: ΕΛΛΗΝ.</p> <p>Κοντογιάννη, Α. (2012). Η Δραματοποίηση για παιδιά. Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο,</p> <p>Κοντογιάννη, Α. (2008). Μαύρη αγελάδα-άσπρη αγελάδα. Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο.</p> <p>Κοντογιάννη, Α. (2012). Η Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση.</p> <p>Landgarten, H. (1999). Οικογενειακή εικαστική θεραπεία. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα Ναυρίδης, Κ.Γ. (2005). Ψυχολογία των ομάδων: Κλινική ψυχοδυναμική προσέγγιση. Αθήνα: Παπαζήση.</p> <p>Μπέλλας, Θ. (2000). Το ιχνογράφημα του παιδιού. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα Πουλόπουλος, Χ. & Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Πουλόπουλος Χ. & Τσιμπουκλή, Α. (2014). Δυναμική των ομάδων και αλλαγή στους οργανισμούς. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Τσέργας Ν. (2014) Θεραπευτικές προσεγγίσεις μέσω τέχνης. Αθήνα: Τόπος</p> <p>Yalom, I. (2007). Ενδοσκομειακή ομαδική ψυχοθεραπεία. Αθήνα: Άγρα.</p> <p>Yalom, I. & Leszcz, M. (2009). Θεωρία και πράξη της ομαδικής ψυχοθεραπείας. Αθήνα: Άγρα.</p>		

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
 Κοινωνική Εργασία
 Social Work with Groups
 International Journal of Group Psychotherapy
 Journal of Clinical Art Therapy

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενική Κοινωνική Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται:			
<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν την έννοια της Γενικής Κοινωνικής Εργασίας, το θεωρητικό της υπόβαθρο και την εφαρμογή της σε ένα ευρύτερο διαμεθοδικό πλαίσιο. • Να κατανοήσουν τους διαφορετικούς ρόλους που υλοποιούν οι Κοινωνικοί Λειτουργοί και τα διαφορετικά επίπεδα παρέμβασης στα πλαίσια της Γενικής Κοινωνικής Εργασίας. • Να γνωρίσουν τα στάδια στη διαδικασία επίλυσης ενός προβλήματος και να αποκτήσουν δεξιότητες παρέμβασης σε μικρο, μέσο και μακρο-επίπεδο. • Να αποκτήσουν την ικανότητα να συνδέουν την θεωρία της Γενικής Κοινωνικής Εργασίας με την εφαρμογή της. 			
Γενικές Ικανότητες			
<ul style="list-style-type: none"> • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Αυτογνωσία • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής 			
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Το γενικό-ολιστικό μοντέλο – η αναγκαιότητα για ενοποίηση των μεθόδων κοινωνικής εργασίας 2. Χαρακτηριστικά της γενικής προσέγγισης 			

3. Πολυεπίπεδη παρέμβαση στην γενική κοινωνική εργασία (μακρο, μεσο, μικροσύστημα).
4. Ενδυνάμωση και γενική κοινωνική εργασία.
5. Φάσεις στη διεργασία λύσης προβλημάτων σύμφωνα με το γενικό μοντέλο κοινωνικής εργασίας
6. Μοντέλο διεργασίας επίλυσης προβλημάτων της γενικής κοινωνικής εργασίας
7. Συστημικά μοντέλα στην κοινωνική εργασία (οργανισμικό μοντέλο, δομικό μοντέλο, στρατηγικό μοντέλο, οικολογικό μοντέλο).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Ασκήσεις στην τάξη	30
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	30
	Αυτοτελής Μελέτη	60
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1.Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετικό) 40%. 2.Γραπτή τελική εξέταση (60%) με ερωτήσεις ανάπτυξης, ερωτήσεις σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής. Οι φοιτητές μπορούν να δουν το γραπτό τους αν το ζητήσουν.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δημοπούλου- Λαγωνίκα, Μ. (2011). *Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας- Μοντέλα Παρέμβασης*. Αθήνα: Τόπος.

Ιωακειμίδης, Β. (επιμ) (2012). *Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη*. Αθήνα: Ίων Καλλινικάκη, Θ. (2011). *Εισαγωγή στη θεωρία και την πρακτική της κοινωνικής εργασίας*. Αθήνα: Τόπος.

Miley, K., O' Melia, M. & DuBois, B. (2013). *Generalist Social Work Practice: An Empowering Approach*. Boston: Pearson

Hull, G. H. & Kirst-Ashman, K. (2003). *The generalist model of human services practice*. UK: Wadsworth.

-Σχετικά άρθρα σε διεθνή περιοδικά όπως *Social Work Education, Social Work, European Journal of Social Work, British Journal of Social Work, Ethics and Values in Social Work*

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα -Μεθοδολογία παρέμβασης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6	

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να διαθέτουν :		
<u>Γνώσεις</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • Σύγχρονες γνώσεις για τις θεωρητικές προσεγγίσεις στην κοινωνική εργασία με κοινότητα, ώστε να μπορούν να συνδέουν τις θεωρίες με την εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα. • Κριτική κατανόηση των θεωριών, των αρχών της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα. • Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η καταπίεση, οι διακρίσεις και οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες συμβάλλουν στη δημιουργία σύνθετων προβλημάτων που επηρεάζουν τη ζωή των ανθρώπων και αναγνώριση του δικού τους ρόλου στην προσπάθεια ενεργοποίησης των μελών της κοινότητας για βελτίωση των συνθηκών ζωής τους. • Κατανόηση του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού στα πλαίσια της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα 		
<u>Δεξιότητες</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • Δεξιότητες κατανόησης-ανάλυσης των κοινωνικών προβλημάτων ώστε να συμβάλλουν στην πρόληψη και αντιμετώπισή τους • Κατανόησης των κοινωνικοπολιτικών διαστάσεων της κοινωνικής εργασίας • Υλοποίησης του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού στα πλαίσια της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα • Μελέτης κοινότητας και αρχικού σχεδιασμού παρεμβάσεων σε επίπεδο κοινότητας. • Ενεργοποίησης των μελών της κοινότητας 		
<u>Ικανότητες</u>		
<ul style="list-style-type: none"> • Ικανότητα μελέτης, αρχικού σχεδιασμού και υλοποίησης δράσεων στο πεδίο της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα • Ικανότητα αξιοποίησης ερευνητικών μεθόδων με σκοπό την διερεύνηση αναγκών της κοινότητας και την υποβολή τεκμηριωμένων προτάσεων όσον αφορά στην κάλυψη των κοινωνικών αναγκών των μελών της κοινότητας. • Ικανότητα επαγγελματικής στάσης και ενδυνάμωσης των μελών της κοινότητας 		
Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται επίσης:		
<ul style="list-style-type: none"> • Να αποκτήσουν την ικανότητα μελέτης, εκτίμησης αναγκών της κοινότητας και ανάλυσης κοινοτικών προβλημάτων. • Να αποκτήσουν την ικανότητα να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν κοινοτικές παρεμβάσεις-προγράμματα κοινωνικής παρέμβασης. • Να αποκτήσουν την ικανότητα να επιλέγουν τις κατάλληλες στρατηγικές παρέμβασης και με αυτό τον τρόπο να συμβάλλουν στην ανάπτυξη δράσεων που προωθούν την συλλογικότητα και χειραφέτηση σε τοπικό επίπεδο. 		
Γενικές Ικανότητες		
<ul style="list-style-type: none"> • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας • Λήψη αποφάσεων • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον • Αυτόνομη και Ομαδική Εργασία 		

- Σχεδιασμός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Κοινωνικοπολιτικές διαστάσεις της κοινωνικής εργασίας στην Ελλάδα
2. Σκοπός, αρχές, αξίες της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα
3. Ιστορική εξέλιξη της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα
4. Εννοιολογικός προσδιορισμός-διαστάσεις κοινότητας.
5. Είδη κοινοτήτων. Θεωρητικές προσεγγίσεις στην κοινοτική εργασία (συμβολική κοινότητα, η κοινοτιστική προσέγγιση, η θεραπευτική κοινότητα και η κοινότητα δρόμου).
6. Θεωρητικές προσεγγίσεις στην κοινοτική εργασία
7. Ρόλος κοινωνικού λειτουργού στην κοινωνική εργασία με κοινότητα-δεξιότητες
8. Κριτική συνειδητοποίηση και ενδυνάμωση
9. Συμμετοχή των μελών της κοινότητας.
10. Σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα και κοινωνική εργασία με κοινότητα
11. Στρατηγικές κοινοτικής παρέμβασης.
12. Κοινοτική μελέτη.
13. Εκτίμηση κοινωνικών αναγκών.
14. Σχεδιασμός και αξιολόγηση κοινοτικών παρεμβάσεων - προγραμμάτων.
15. Διαδικασία επίλυσης κοινοτικού προβλήματος: στάδια, επιλογή μεθόδων και τεχνικών παρέμβασης, ρόλοι. Κοινωνική ανάπτυξη και τοπικές αναπτυξιακές παρεμβάσεις.
16. Παραδείγματα κοινοτικών παρεμβάσεων σε μικρο και μακρο επίπεδο με έμφαση την ενδυνάμωση για αντιμετώπιση κοινοτικών αναγκών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και Skype • Χρήση Power Point • Προβολή video 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	80
	Ασκήσεις Πράξης	40
	Αυτοτελής Μελέτη	60
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τελική Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης ή Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής (αντιστοιχεί στο 70% της βαθμολογίας) 2. Ενδιάμεση προαιρετική πρόοδος (αντιστοιχεί στο 30% της βαθμολογίας) <p>Οι φοιτητές μπορούν να δουν το γραπτό τους αν το επιθυμούν</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Alinsky, R. (1971). *Rules of Radicals*. NY: Random House Inc.
- Dixon, J. (1995). *Community stories and indicators for evaluating community development: Community Development Journal*, 30(4), 327-336.
- Ζαϊμάκης, Γ., Καλλιδικακή, Θ. (2004). *Τοπικός Χώρος και Πολυπολιτισμικότητα: Σάπες, Θράκη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Ζαϊμάκης, Γ. (2002). *Κοινοτική Εργασία και Τοπικές Κοινωνίες*. Αθήνα: ΠΛΕΘΡΟΝ.
- Ιατρίδης, Δ. (1990). *Σχεδιασμός Κοινωνικής Πολιτικής*. Αθήνα: Gutenberg.
- Καραθίδης, Κ. Δ. (1936/1981). *Το πρόβλημα της αυτονομίας*. Αθήνα: Παπαζήση.
- Καραγκούνης, Β. (2008). *Κοινοτική Εργασία και Τοπική Ανάπτυξη*. Αθήνα: Τόπος.
- Κασμάτη, Κ. (2002). *Κοινωνικός Σχεδιασμός και Αξιολόγηση*. Αθήνα: Gutenberg.

Korazim-Korosi, Y. (2000). Towards a new balance governmental and non-governmental community work: The case of Israel. *Community Development Journal*, 3, 276-289.

Mayo, M. (1994). *Community Work*. In C. Hanvey & T. Philot (Eds.), *Practicing social work* (pp. 67-79). London: Routledge.

Rayne, M. (2000). Σύγχρονη Θεωρία της Κοινωνικής Εργασίας. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Πάρλαλης, Σ. (Επιμ.) (2011). Οι πρακτικές εφαρμογές της Κοινωνικής Εργασίας στη Ελλάδα και στην Κύπρο. Αθήνα: Πεδίο.

Pierson, J. & Thomas, M. (2006). *Collins internet-linked dictionary of Social Work*. London: HarperCollins.

Ratsika, N. (2012). *Between tradition and modernity: The occupational perspectives of young people in rural Crete*. Umeå: Umeå University.

Ross, M. (1955). *Community Organization: Theory, Principals and Practice*. NY: Harper and Row.

Rothman, J. (1968). *Three models of Community organization Practice*. NY: Columbia University Press.

Σταθόπουλος, Π. (2005). Κοινοτική Εργασία. Θεωρητική προσέγγιση. Αθήνα: Παπαζήσης.

Σταθόπουλος, Π. (2010). Κοινοτική Εργασία. Θεωρία και Πράξη. Αθήνα: Έλλην.

Σταθόπουλος, Π. (2010). Κοινοτική Εργασία. Διαδικασία Μέθοδοι και τεχνικές παρέμβασης. Αθήνα: Παπαζήση.

Tönnies, F. (1961). Κοινότητα και Κοινωνία. Αθήνα: Αναγνωστίδης.

Warf, B. (Ed.)(1979). *Community Work in Canada*. Toronto: McClelland and Stewart.

Willmott, P. (1986). *Community initiatives: Patterns and prospects*. London: Policy studies Institute.

Ζαϊμάκης, Γ. (2002). Κοινοτική Εργασία και τοπικές κοινωνίες. Ανάπτυξη, συλλογική δράση, πολυπολιτισμικότητα. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Παπαϊωάννου, Σ. (1995). Τοπική κοινωνική μεταβολή και η έννοια του εναλλακτικού. Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, 16, 91-120.

Tropman, J.E., Erlich, J.L., & Rothman J. (2001). *Tactics and techniques of community intervention* (4th ed.). ItascaIL: F.E. Peacock.

Ιωακείμης, Β. (επιμ.) (2012). Κοινωνική Εργασία για την κοινωνική δικαιοσύνη. Αθήνα: Ίων Παπαδάκη, Ε. (2005). Επαγγελματική ικανοποίηση των κοινωνικών λειτουργών ως στελέχη στις δημόσιες κοινωνικές υπηρεσίες στην Κρήτη. Στο Ζαϊμάκης Γ. & Κανδυλάκη Α. (επιμ.), Δίκτυα κοινωνικής προστασίας. Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες και σε πολυπολιτισμικές κοινότητες (σελ. 536-547). Αθήνα: Κριτική.

Σταθόπουλος, Π. (2001). Κοινοτική εργασία: Θεωρία-Πράξη (5^η έκδ.). Αθήνα: Έλλην.

Kirst-Ashman, K. K & Hull, G. H. (2001). *Macro skills workbook. A generalist approach* (2nd ed.). Wadsworth: Brooks/Cole.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
	ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
	ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
	ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο
	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινοτική Ανάπτυξη και Κοινωνική Εργασία	
	ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	2	4
	ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ Μάθημα Ειδικότητας	
	ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
	ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
	ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ο 21ος αιώνας κάνει στροφή προς την κοινοτική ανάπτυξη και την αξία της κοινοτικής κοινωνικής εργασίας. Η Διεθνής Ένωση Σχολών Κοινωνικής Εργασίας (IASSW) τοποθετεί την κοινοτική πρακτική ως την επικρατούσα τάση για το μέλλον της κοινωνικής εργασίας. Είναι σημαντικό οι σπουδαστές να κατανοήσουν ότι η κοινοτική ανάπτυξη αποτελεί βασική συνιστώσα της Κοινωνικής Εργασίας και επικεντρώνεται στην αύξηση του ποσοστού αναγραμματισμού, στη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης, στην εξάλειψη της φτώχειας και της ακραίας πείνας, στην ισότητα των φύλων και στην ευημερία των ευάλωτων πληθυσμών της κοινωνίας. Αυτό το μάθημα θα εξερευνήσει τις θεωρητικές και πρακτικές διαστάσεις της κοινοτικής ανάπτυξης μιας κριτικής-σχεσιακής μεθόδου στην οικοδόμηση της κοινότητας.

Το μάθημα στοχεύει οι φοιτητές να κατανοήσουν ότι η κοινοτική ανάπτυξη είναι ανθρωποκεντρική και γενικά αντανακλά τις θεμελιώδεις αξίες του επαγγέλματος της κοινωνικής εργασίας. Οι άνθρωποι που δρουν συλλογικά καταφέρνουν να βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσης τους, μιας και γνωρίζουν και την κατάσταση και τι πρέπει να συμβεί για να αλλάξουν τα πράγματα προς το καλύτερο.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα είναι σε θέση να:

- Να κατανοήσει την κοινοτική ανάπτυξη ως βασική συνιστώσα στην μικρο και μακρο πρακτικής της κοινωνικής εργασίας.
- Να αναπτύξουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για να εργαστούν σε περιβάλλοντα κοινοτικής ανάπτυξης ή να χρησιμοποιούν τις στρατηγικές κοινοτικής ανάπτυξης σε άλλα πλαίσια πρακτικής της κοινωνικής εργασίας.
- Να εξετάσει τις πτυχές, τους ρόλους και τις στρατηγικές της κοινοτικής ανάπτυξης.
- Να εφαρμόζει το μοντέλο της καλά δικτυωμένης κοινότητας
- Να αναπτύξει και να εφαρμόσει την δεοντολογική συμπεριφορά και πρότυπα της κοινοτικής ανάπτυξης.
- Να εντοπίζει τα βήματα για την υλοποίηση δραστηριοτήτων κοινοτικής ανάπτυξης.
- Να συζητά την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξη της κοινότητας.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Κοινωνική εργασία και κοινοτική πρακτική
2. Ρόλοι και δεξιότητες της κοινοτικής ανάπτυξης
3. Θεωρητική / ιδεολογική βάση της κοινοτικής ανάπτυξης
4. Κοινωνική παιδαγωγική: Δεσμοί με την κοινωνική εργασία, την κοινοτική ανάπτυξη και την εκπαίδευση ενηλίκων
5. Αρχές της κοινοτικής ανάπτυξης
6. Μοντέλα της πρακτικής της κοινοτικής ανάπτυξης
7. Κοινωνική εργασία με κοινότητα, προαγωγή της υγείας και κοινωνικό κεφαλαίο
8. Η περίπτωση του Εργαστηρίου Ανάπτυξης Κοινωνικής Ανάπτυξης
9. Κοινοτική ανάπτυξη – Η έρευνα δράσης σε κοινοτικά περιβάλλοντα
10. Ηθικά ζητήματα / διλήμματα
11. Τακτικές και στρατηγικές διαπραγμάτευσης
12. Αξιολόγηση της κοινοτικής ανάπτυξης
13. Δικτύωση και κοινοτική ανάπτυξη
14. Ανάπτυξη του μοντέλου «Καλά Δικτυωμένη Κοινότητα»
15. Ανάπτυξη του μοντέλου «Κοινότητες που ενδιαφέρονται»
16. Ανάπτυξη του μοντέλου «Φιλικών Κοινοτήτων για τους Ηλικιωμένους»

17. Σχέδιο βιώσιμων κοινοτήτων: Μια μελέτη περίπτωσης		
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Εργαστηριακή Άσκηση	20
	Συγγραφή Εργασίας	20
	Αυτοτελής Μελέτη	20
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Ανάλυση ρόλων και ενδιαφερομένων μερών σε σύντομη μελέτη περίπτωσης</p> <p>2. Γραπτή Εργασία (40%) Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Καραγκούνης, Β. (2008). Κοινωνική εργασία και τοπική ανάπτυξη. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Forde, C. & Lynch, D. (2015). <i>Social Work and Community Development. Reshaping Social Work Series. UK: PALGRAVE</i></p> <p>Taylor, M. (2003). <i>Public Policy in the Community, PALGRAVE, HOUNDMILLS.</i></p> <p>Wadsworth, Y. (1997). <i>Everyday Evaluation on the Run, ALLEN & UNWIN, ST LEONARDS.</i></p> <p>Gilchrist, A.(2009). <i>The well-connected community A networking approach to community development. POLICY PRESS</i></p> <p>Rothman, J., Erlich, J., & Tropman, J. et al. (2000) <i>Strategies of Community Intervention. Sixth Edition. Itasca F.E: PEACOCK PUBLISHERS.</i></p> <p>Alinsky, S. (1989) <i>Rules for Radicals, New York: VINTAGE BOOKS.</i></p> <p>-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:</p> <p>Koutra K. (2015). <i>Community development: A challenging strategy for Social Capital, Health Promotion and Community Social Work. In: Social Capital: Global Perspectives, Management Strategies and Effectiveness, USA: Nova Science Publishers, INC</i></p> <p>Κούτρα Κ. (2017). Το κοινωνικό κεφάλαιο ως εργαλείο σχεδιασμού και παρέμβασης στις σχολικές κοινότητες. Στο: <i>Κοινωνική Εργασία και Σχολείο- Εφαρμοσμένες Διεπιστημονικές Παρεμβάσεις- Εκδόσεις ΙΩΝ.</i></p> <p>Bunn, S. (2005) <i>Social Work and Community Development – A Symbiotic Relationship, Victorian Social Work, Autumn, 2-3.</i></p> <p>Checkoway, B. (1995). <i>Six strategies of community change, Community Development Journal, 30(1), 2-20.</i></p> <p>Clarke, S. (2000). <i>Social Work as Community Development, Ashgat: ALDERSHOT</i></p> <p>Coulton, C. (2005) <i>The place of community in social work practice research: conceptual and methodological developments, Social Work Research, 29(2), 73-86</i></p> <p>Goldsworthy, J. (2002) <i>Resurrecting a model of integrating individual work with community development and social action, Community Development Journal, 37(4), 327-337</i></p> <p><i>International Association for Community Development (2007) What in the world? Global lessons, inspirations and experiences in community development. Scotland: IACD.</i></p> <p>Kenny, S. (2006) <i>Developing Communities for the Future: Community Development in Australia. Melbourne: NELSON.</i></p> <p>Brager, G.A. (1968) <i>Advocacy and Political Behaviour, Social Work, 5-15.</i></p>		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εκτίμηση Αναγκών και Κοινωνικός Σχεδιασμός		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	4	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Το μάθημα έχει διττό προσανατολισμό. Από την μια εστιάζει στην εκτίμηση αναγκών με την αξιοποίηση σειρά καινοτόμων εργαλείων αποτίμησης των τοπικών αναγκών και πηγών και από την άλλη αποτελεί εισαγωγή στο σχεδιασμό κοινωνικών προγραμμάτων και υπηρεσιών. Οι φοιτητές απαιτείται να επιλέξουν μεθόδους και εργαλεία εκτίμησης που να ανταποκρίνονται στις συνεχιζόμενες αλλαγές των κοινοτήτων, ενώ παράλληλα απαιτείται να αξιοποιούν τον κοινωνικό σχεδιασμό στις κοινωνικές υπηρεσίες και στους οργανισμούς, όταν σχεδιάζουν νέα προγράμματα για την αντιμετώπιση κοινωνικών αναγκών ή γράφουν χρηματοδοτούμενες προτάσεις. Είναι σημαντικό οι φοιτητές να αντιληφθούν σφαιρικά τις αλλαγές στις κοινότητες, όπου προβλήματα και ανάγκες εκτιμώνται παράλληλα με το δυναμικό και της πόρους της, τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία της.</p> <p>Στόχοι του μαθήματος είναι η απόκτηση δεξιοτήτων και ικανοτήτων εκτίμησης αναγκών και εκπόνησης προγραμμάτων κοινωνικής παρέμβασης. Επίσης η απόκτηση κουλτούρας σχεδιασμού, κατανόησης των τύπων και σταδίων του κοινωνικού σχεδιασμού, και η συνειδητοποίηση της σημασίας της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων στην διαδικασία σχεδιασμού.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοεί τον καθορισμό προτεραιοτήτων αναγκών, την επιλογή στρατηγικών για την αντιμετώπιση των αναγκών και τον σχηματισμό πλάνου δράσης με πιθανές λύσεις. • Να αναπτύσσει σχέδιο για την αξιολόγηση των τοπικών αναγκών και δυνατοτήτων. • Να κατανοεί και είναι σε θέση να αναλύει και να συλλέγει πληροφορίες σχετικά με κοινωνικές ανάγκες αξιοποιώντας σειρά καινοτόμων εργαλείων και μεθόδων όπως: Baseline measures, SWOT analysis, Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (GIS), Photovoice κλπ. • Να επιδιώκει μέσα από την συστηματική έρευνα, τη γνώση και τον προγραμματισμό να σχεδιάσει μορφές δράσης και πρακτικές που να αποσκοπούν σε ελεγχόμενες αλλαγές με την μέθοδο του κοινωνικού σχεδιασμού. • Να είναι σε θέση να επιλέγει τύπο σχεδιασμού και τύπο πινάκων δραστηριοτήτων (Pert, Gantt). • Να αποκτήσει δεξιότητες και ικανότητες εκπόνησης προγραμμάτων κοινωνικής παρέμβασης. 			
Γενικές Ικανότητες			
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των 			

απαραίτητων τεχνολογιών <ul style="list-style-type: none"> • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 		
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Έννοια εκτίμησης αναγκών και αρχές 2. Νέες περιοχές εκτίμησης αναγκών 3. Προσεγγίσεις στην εκτίμηση αναγκών 4. Ρόλοι του Κ.Λ. στην εκτίμηση 5. Καινοτόμα εργαλεία και μέθοδοι εκτίμησης αναγκών (Baseline measures, SWOT analysis, Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (GIS), Photovoice) 6. Έννοια και τύποι σχεδιασμού 7. Μέθοδοι σχεδιασμού - Θεωρίες και έρευνα της συμμετοχής των ενδιαφερομένων 8. Φάσεις και στάδια ανάπτυξης του κοινωνικού σχεδιασμού. Τεχνικές σχεδιασμού. Ρόλοι Κ.Λ. 9. Φάσεις και ανάπτυξη μοριακού σχεδιασμού 10. Τύποι πινάκων δραστηριοτήτων 11. Έννοια της αξιολόγησης και εργαλεία και τύποι αξιολόγησης 		
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class στη Διδασκαλία • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	70
	Εργαστηριακή Άσκηση	30
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Συγγραφή Εργασίας	40
	Αυτοτελής Μελέτη	20
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Ανάλυση ρόλων και ενδιαφερομένων μερών σε σύντομη μελέτη περίπτωσης Επίλυση προβλημάτων σχετικών με ποσοτικά δεδομένα ενός έργου χρόνου 2. Γραπτή Εργασία (40%) Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class. 	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
Ιατρίδης, Δ. (1990), Σχεδιασμός Κοινωνικής Πολιτικής. Αθήνα: GUTENBURG. Κασσιμάτη, Κ. (2002). Κοινωνικός σχεδιασμός και αξιολόγηση. Αθήνα: GUTENBURG Brower, S. (2011). Neighbors and Neighborhoods. Planning, 30–33.		

Brown, L. D. (1986). *Participatory research and community planning*. In B. Checkoway (Ed.), *Strategic perspectives on planning practice* (pp. 123–137). Lexington, MA: LEXINGTON BOOKS.

Kretzmann, J., & McKnight, J. (1993). *Building community from the inside out: A path toward finding and mobilizing a community's assets*. Evanston, IL: INSTITUTE FOR POLICY RESEARCH.

Louie, M., Mehta, N., Reardon, K., & Wolfe, C. (2012). *Where community is at work making itself: Creating and protecting third places in low income communities*. *Shelterforce*, Fall, 7–13.

Mulroy, E. (2007). *University community partnerships that promote evidence-based macro practice*. *Journal of Evidence-Based Social Work*, 5, 497-517.

Naimark, S. (2012). *New territory: How two CDCs added school reform to their agendas?* *Shelterforce*, Fall, 42–50.

Teschauer, M. (2014). *Well-being meets planning*. *Planning*, August–September, 43–44.

Tropman, J. (1995). *Community needs assessment*. In R. L. Edwards (Ed.), *Encyclopedia of social work 19th ed.* (pp. 563–569). Washington, DC: NASW PRESS.

Austin, M. J., & Jeffery R. S. (2000). *Managing in the planning process*. In R. Patti (Ed.), *The handbook of social welfare management* (341–359). Thousand Oaks, CA: SAGE.

Checkoway, B. (1995). *Two types of planning in neighborhoods*. In J. Rothman, J. L. Erlich, & J. E. Tropman (Eds.), *Strategies of Community Intervention* (5th ed.) (314–327). Itasca, IL: F. E. PEACOCK.

Rothman, J. (1979). *Three models of community organization practice, their mixing and phasing*. In F. M. Cox, J. L. Erlich, J. Rothman, & J. E. Tropman (Eds.), *Strategies of community organization* (3d ed.) (25–45). Itasca, IL: F.E. PEACOCK.

Rothman, J. (1996). *The interweaving of community intervention approaches*. *Journal of Community Practice*, 3(3/4), 69–99.

Weil, M. (2005). *Social planning with communities*. In M. Weil, M. Reisch, D. Gamble, L. Gutierrez, E. Mulroy, & R. Cnaan (Eds.), *The handbook of community practice* (215–243). Thousand Oaks, CA: SAGE.

Wikin, B. R., Altschuld, J. W. (1995). *Planning and conducting needs assessments: A practical guide*. Thousand Oaks, CA: SAGE PUBLICATIONS.

Wang, C. (1999). *Photovoice: A Participatory Action Research Strategy Applied to Women's Health*. *Journal of Women's Health*, 8(2), 185-192.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
Journal of Community Practice Planning
Journal of Evidence-Based Social Work

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κλινική Κοινωνική Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	Διαλέξεις	2	6
	Ασκήσεις Πράξης	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ			

ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
<p>Το μάθημα έχει σκοπό να εξοικειώσει τους φοιτητές με τις αρχές και τις δεξιότητες της κλινικής Κοινωνικής Εργασίας. Επιδιώκει τη σύνδεση της θεωρίας με την ανθρώπινη συμπεριφορά κάνοντας αναφορά σε θεωρίες ανθρώπινης συμπεριφοράς και χρησιμοποιώντας διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις (γνωστική, συμπεριφορική, ψυχοδυναμική, οικογενειακών συστημάτων) για την εκτίμηση και συμβουλευτική παρέμβαση σε ένα ευρύ πεδίο συναισθηματικών και συμπεριφορικών προβλημάτων. Το μάθημα περιλαμβάνει εκπαίδευση των φοιτητών σε επαγγελματικές πρακτικές που διαθέτουν επιστημονική τεκμηρίωση με έμφαση στην ατομική και ομαδική συμβουλευτική και στη χρήση ψυχομετρικών και ποιοτικών τεχνικών, στις δεξιότητες του αποτελεσματικού συμβούλου, στη συμβουλευτική σχέση και τις εφαρμογές της συμβουλευτικής, στη δεοντολογία της συμβουλευτικής σε διαφορετικά επαγγελματικά πλαίσια.</p> <p>Οι φοιτητές μετά το τέλος του μαθήματος θα έχουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναπτύξει δεξιότητες αξιολόγησης περίπτωσης και λήψης κλινικής απόφασης • Αναπτύξει δεξιότητες συμβουλευτικής παρέμβασης στο άτομο και την οικογένεια. • Αναπτύξει δεξιότητες εκτίμησης, διάγνωσης, παρέμβασης και πρόληψης σε ένα ευρύ πεδίο συναισθηματικών και συμπεριφορικών προβλημάτων. • Μάθει να ελέγχουν και να χρησιμοποιούν την επαγγελματική σχέση με τον πελάτη στην εκτίμηση του προβλήματος και την ανάπτυξη σχεδίου συμβουλευτικής παρέμβασης. <p>Αναπτύξει δεξιότητες διεπιστημονικής συνεργασίας με επαγγελματίες άλλων ειδικοτήτων.</p>		
Γενικές Ικανότητες		
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Λήψη αποφάσεων • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 		
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Θεωρίες ανθρώπινης συμπεριφοράς 2. Κοινωνικά προβλήματα και στρεσογόνοι παράγοντες στο κοινωνικό περιβάλλον 3. Θεωρίες ψυχοθεραπείας/συμβουλευτικής (π.χ. γνωστική, συμπεριφορική, ψυχοδυναμική, οικογενειακών συστημάτων) 4. Τεχνικές συμβουλευτικής και συμβουλευτική σχέση 5. Τεχνικές διαχείρισης ατομικής περίπτωσης και ολοκληρωμένης φροντίδας 6. Τεχνικές συνέντευξης (π.χ. λήψη κοινωνικού ιστορικού) 7. Αρχές και τεχνικές διεπιστημονικής συνεργασίας 8. Επαγγελματική αυτογνωσία - Μεταβίβαση και αντιμεταβίβαση 9. Ψυχομετρικά εργαλεία και μέθοδοι αξιολόγησης θεραπευτικών παρεμβάσεων 10. Ανάπτυξη και διατήρηση αρχείου εξυπηρετούμενου 11. Νομοθεσία και κανονισμοί που επηρεάζουν την επαγγελματική πρακτική 		
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	100
	Άσκηση πράξης	40

	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	
	Συγγραφή Εργασίας	
	Αυτοτελής Μελέτη	40
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1. Θεωρία Γραπτή τελική εξέταση (70%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Επίλυση προβλημάτων • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης 2. Άσκηση Πράξης Ατομική εργασία (30%)	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<i>Erstein, N. B. & Baucorn, D. H. (2008). Ενισχυμένη γνωστική – συμπεριφορική θεραπεία ζευγαριών. Αθήνα: Πατάκης.</i> <i>Von Schlippe, A. & Schweitzer, J. (2008). Εγχειρίδιο της συστημικής θεραπείας και συμβουλευτικής. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.</i> <i>Σταλίκας, Α. (2011) ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ Βασικές παρεμβάσεις και τεχνικές των κυριότερων ψυχοθεραπευτικών μοντέλων. Αθήνα: Τόπος.</i>		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής. Μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να :			
Γνώσεις			
<ul style="list-style-type: none"> • Κατανοούν την ψυχοδυναμική της οικογένειας μέσα στον κοινωνικό της χώρο • Διαθέτουν σύγχρονες γνώσεις για τις διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις-μοντέλα 			

<p>παρέμβασης στην άσκηση της κοινωνικής εργασίας με οικογένεια</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανοούν το ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στα πλαίσια της κοινωνικής εργασίας με οικογένεια • Αξιολογούν τις δυνατότητες των οικογενειών για την κάλυψη των αναπτυξιακών προκλήσεων • Διαθέτουν σύγχρονες γνώσεις για τα στάδια και τεχνικές της Κοινωνικής Εργασίας με οικογένεια <p><u>Δεξιότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Δεξιότητες διαγνωστικής εκτίμησης-αξιολόγησης της δυναμικής της οικογένειας ▪ Δεξιότητες και στρατηγικές παρέμβασης για ενδυνάμωση της οικογένειας ▪ Υλοποίησης του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού στα πλαίσια της κοινωνικής εργασίας με οικογένεια <p><u>Ικανότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ικανότητα διάγνωσης, σχεδιασμού δράσεων και παρέμβασης ▪ Ικανότητα επαγγελματικής στάσης και ενδυνάμωσης-ενίσχυσης της λειτουργικότητας της οικογένειας ▪ Ικανότητα αξιοποίησης διαφορετικών μοντέλων παρέμβασης στην προσπάθεια ενίσχυσης της λειτουργικότητας της οικογένειας 		
Γενικές Ικανότητες		
<ul style="list-style-type: none"> • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής σκέψης 		
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Το πεδίο της κοινωνικής εργασίας με οικογένεια 2. Μορφές οικογενειακής ζωής 3. Η σύγχρονη ελληνική οικογένεια 4. Ειδικά θέματα: η διαζευγμένη οικογένεια, η μονογονεϊκή οικογένεια, η ανασυσταμένη οικογένεια: συμβουλευτική παρέμβαση 5. Ανάπτυξη της οικογένειας και ο κύκλος ζωής 6. Ένα πλαίσιο αναφοράς: Η οικογένεια ως κοινωνικό σύστημα 7. Ψυχική ανθεκτικότητα της οικογένειας 8. Η εναρκτήρια φάση της Κοινωνικής Εργασίας με Οικογένεια 9. Ποιοτική αξιολόγηση της οικογένειας 10. Η φάση της παρέμβασης της Κοινωνικής Εργασίας με Οικογένεια 11. Η φάση τερματισμού 12. Παρεμβάσεις σε επίπεδο γονιών παιδιών 13. Διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις-Μοντέλα παρέμβασης στην εργασία με οικογένεια: αρχές, στόχοι παρέμβασης , τεχνικές-δεξιότητες παρέμβασης 14. Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού –ζητήματα δεοντολογίας 		
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βιντεοπρωτόζεκτορα και προβολή διαφανειών • Προβολή βίντεο • Παρουσιάσεις εργασιών με το πρόγραμμα Power Point • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας

		Εξαμήνου
	Διαλέξεις,	50
	Ασκήσεις στην τάξη	30
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	30
	Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας	30
	Αυτοτελής μελέτη	40
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>1. Θεωρία: Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετική) 40%, Γραπτή τελική εξέταση (60%) με ερωτήσεις ανάπτυξης.</p> <p>2. Άσκηση πράξης: Συμμετοχή είτε σε γραπτή εξέταση (80%) είτε σε συγγραφή και παρουσίαση εργασίας και αξιολόγηση της συνολικής συμμετοχής του φοιτητή σε ασκήσεις και συζητήσεις (20%).</p>
----------------------------	---

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bεργέτη, Α. (2009). Κοινωνική Εργασία με Οικογένειες σε κρίση. Αθήνα: Τόπος.

Γκολντρινγκ, Μ.Μ. & Γκέρσον, Ρ. (1999). Το γενεόγραμμα. Αθήνα: Κέδρος

Collins, D., Jordan, C. & Coleman, H. (επιμ. Ασημόπουλος, Χ. & Μαρτινάκη, Σ. (2017). Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια, 4^η έκδοση, Αθήνα: ΒΗΤΑ

Goldenberg, I., & Goldenberg, H. (2005). Οικογενειακή θεραπεία. Αθήνα: Ελλην, (Επιμ. Κοτρώτσιου Ε.)

Hoffman, L. (2002). Οικογενειακή θεραπεία -Μία προσωπική ιστορία. Θεσσαλονίκη: University Studio Press

Ζαφείρης, Α., Ζαφείρη Ε. & Μουζακίτης, Χ. (1999). Οικογενειακή θεραπεία. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ζερβάνος, Κ. (2009). Τα οικογενειακά συστήματα -Εισαγωγή στη θεωρία του Bowen. Αθήνα: Αίολος

Κουνενού, Κ. (2010). Συμβουλευτική και θεραπεία Οικογένειας. Αθήνα: Παπαζήσης.

Munchie, J. και συν. (Επιμ.) (2008). Οικογένεια: Η μελέτη και κατανόηση της οικογενειακής ζωής. Αθήνα: Μεταίχμιο

Satir, V. (1986). Πλάθοντας ανθρώπους. Αθήνα: Κέδρος.

Schlippe, A. & Schweitzer, J. (2008). Εγχειρίδιο της συστημικής θεραπείας και συμβουλευτικής. Θεσσαλονίκη: University Studio Press

Τσιάντης, Ι. (Επιμ.) (2003). Εργασία με τους γονείς: Ψυχαναλυτική ψυχοθεραπεία με παιδιά και εφήβους. Αθήνα: Καστανιώτης

Von Schlippe, A., & Schweitzer, J. (2008). Εγχειρίδιο της συστημικής θεραπείας και συμβουλευτικής. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
 Κοινωνική Εργασία. Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών
 Families in Society
 Journal of Family Social Work
 Journal of Ethnic and Cultural Diversity in Social Work
 Clinical Social Work Journal
 Child and Family Social Work
 European Journal of Social Work

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	4
Εργαστήριο		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό/Μάθημα Ειδικότητας	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται :		
<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν τη λειτουργία και τη σημασία της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης. • Να κατανοήσουν τη σχέση κοινωνικής πολιτικής, κοινωνικών υπηρεσιών και παροχής κοινωνικής εργασίας. • Να κατανοήσουν το σύστημα οργάνωσης και διοίκησης των κοινωνικών υπηρεσιών στην χώρα μας και να προβληματισθούν για την εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας στα πλαίσια των κοινωνικών υπηρεσιών. • Να κατανοήσουν την επίδραση των συνθηκών της οργάνωσης στους εργαζόμενους και στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών • Να κατανοήσουν τη δυναμική της κοινωνικής οργάνωσης και διοίκησης και ειδικότερα τη σχέση του κοινωνικού λειτουργού τόσο με τους εξυπηρετούμενους, όσο και με την υπηρεσία. <p>Να αποκτήσουν δεξιότητες διοίκησης και εφαρμογής τεχνικών-παρεμβάσεων για βελτίωση και ανάπτυξη της οργάνωσης</p>		
Γενικές Ικανότητες		
<ul style="list-style-type: none"> • Οργάνωση και διοίκηση μονάδων κοινωνικής φροντίδας. • Χρήση μοντέλων διοίκησης • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις κα αναδιοργάνωση των υπηρεσιών • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη και Ομαδική εργασία • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων 		
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Η φύση-ιδιαιτερότητα, βασικά χαρακτηριστικά, των κοινωνικών οργανώσεων. Σχέση με το περιβάλλον. 2. Βασικά μοντέλα κοινωνικών υπηρεσιών. Το ελληνικό μοντέλο κοινωνικών υπηρεσιών (πόροι, δομή, οργάνωση, λειτουργία-διοίκηση). Διαμορφούμενες τάσεις. 3. Ανασταλτικοί παράγοντες στις κοινωνικές υπηρεσίες για την ανάπτυξη της κοινωνικής εργασίας. Εργασιακές συνθήκες. Συνθήκες της οργάνωσης και επαγγελματική δεοντολογία. 4. Γραφειοκρατία στις κοινωνικές οργανώσεις και κοινωνική εργασία. Κοινωνικές υπηρεσίες και εξυπηρετούμενοι. 5. Επαγγελματική εποπτεία στην κοινωνική εργασία. 6. Θεωρίες της οργάνωσης. Η οργάνωση ως σύστημα. 7. Μοντέλα διοίκησης. Αρχές , λειτουργίες. 8. Σχεδιασμός- προγραμματισμός, οργάνωση, διαδικασία λήψης αποφάσεων. 9. Ηγεσία, επικοινωνία υποκίνηση. 10. Αποδοτικότητα της οργάνωσης. Διαδικασία ελέγχου, Αξιολόγηση. 		

11. Διαχείριση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού. Συμβολή στη βελτίωση των προγραμμάτων.		
12. Στρατηγικές για ανάπτυξη της οργάνωσης και αλλαγή.		
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Ασκήσεις Πράξης	40
	Εκπόνηση ατομικής εργασίας	40
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	140
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Εκπόνηση ατομικής εργασίας (40%) 	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Σταθόπουλος, Π. (2012). <i>Οργάνωση και διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών</i>. Αθήνα: Παπαζήσης.</p> <p>Ιατρίδης, Δ. (2005). <i>Οργανισμοί κοινωνικής Φροντίδας</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Παπανικολάου, Β. (2002). <i>Διοίκηση Ολικής Ποιότητας στις Υπηρεσίες Υγείας</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Balloch, S., McLean, J. & Fisher, M. (1999). <i>Social services: working under pressure</i>. London: The Policy Press.</p> <p>Kirst-Ashman, Grafton, H. & Hull, Jr. (2001). <i>Macro skills workbook. A generalist approach (2nd ed.)</i>. Wadsworth: Brooks/Cole.</p> <p>Lipsky, M. (1980). <i>Street level bureaucracy. Dilemmas of the individual in public services</i>. New York: Russell Sage Foundation.</p> <p>Netting, F. E. & O'Connor, M. K. (2003). <i>Organisation practice. A social worker's guide to understanding human services</i>. USA: Pearson Education Inc.</p> <p>Στασινοπούλου, Ο. (1993). <i>Αναδιάρθρωση Προσωπικών Κοινωνικών Υπηρεσιών. Στο Γετίμης και Γράβαρης (επιμ.), Κοινωνικό κράτος και Κοινωνική Πολιτική</i>. Αθήνα: Θεμέλιο.</p>		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διαπολιτισμική Κοινωνική Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ	Όχι		

ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	
<p>Ένα από τα πιο σημαντικά πεδία άσκησης της Κοινωνικής Εργασίας είναι η εργασία με εξυπηρετούμενους διαφορετικής εθνικής, φυλετικής καταγωγής, ηλικίας, δυνατότητας, θρησκευτικού και πολιτισμικού υπόβαθρου. Η πρακτική της Κοινωνική Εργασίας είναι σχεδόν πάντα διαπολιτισμική υπό την ευρεία έννοια, δεδομένου ότι μόνο κάποιοι από τους εξυπηρετούμενους είναι ίδιου έθνους, φυλής, φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού, ηλικίας, ή θρησκείας με τον επαγγελματία. Ως εκ τούτου, αυτή η σειρά μαθημάτων θα παρουσιάσει τη διαπολιτισμική πρακτική της Κ.Ε. με πελάτες και συστήματα (άτομα, οικογένειες, ομάδες, υπηρεσίες, οργανώσεις, κοινότητες) και ατομικό-περιβαλλοντολογικά μοντέλα.</p> <p>Μέσω των διαλέξεων, των συζητήσεων, την μελέτη-περιπτώσεων, των παρουσιάσεων από τους ίδιους τους σπουδαστές και των ασκήσεων, το μάθημα στοχεύει στην προαγωγή της ένταξης, της ισότητας των ευκαιριών, της αποδοχής της διαφορετικότητας, της ανταλλαγής και της συμμετοχής.</p> <p>Οι φοιτητές αναμένεται να :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν τις αρχές που θα πρέπει να διέπουν μια διαπολιτισμική κοινωνία. • Να κατανοήσουν τις δυνάμεις και τις διαδικασίες του κοινωνικού αποκλεισμού και της ένταξης. • Να είναι πολιτισμικά επαρκείς σύμφωνα με τις αρχές και τις αξίες του NASW. • Να αποκτήσουν δεξιότητες στη διαχείριση των διαδικασιών ένταξης και στην προώθηση των διαπολιτισμικών κοινοτήτων. • Να αναπτύξουν διαπολιτισμικά πρότυπα δράσης σε όλα τα επίπεδα. • Να υιοθετήσουν στάσεις, συναισθήματα και αξίες σχετικά με το σεβασμό στη διαφορετικότητα, στην ηθική, και στα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των ατόμων που συνυπάρχουν σε μία κοινωνία, προωθώντας με το επάγγελμά τους τις αρχές και τις αξίες της κοινωνικής δικαιοσύνης. 	
Γενικές Ικανότητες	
<ul style="list-style-type: none"> • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Ομαδική Εργασία • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου 	
ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Πολιτισμός, Πολιτισμική Επάρκεια και Διαπολιτισμική Κοινωνική Εργασία 2. Πολιτισμική διαφορετικότητα και προκλήσεις για την Κ.Ε. 3. Διαπολιτισμικά εμπόδια στην πρακτική της Κ.Ε. 4. Διαπολιτισμικές στρατηγικές παρέμβασης και επικοινωνίας 5. Αρχές και αξίες στην πρακτική της Πολιτισμικής Επάρκειας στην Κ.Ε. (N.A.S.W.) 6. Κοινωνικές διακρίσεις, Μορφές ρατσισμού και Πρότυπα αποδόμησης ρατσισμού 7. Μειονότητες και πρόσφυγες. Μοντέλο ανάλυσης της Κ.Ε. με πρόσφυγες σε 8. πολεμική και μεταπολεμική περίοδο 9. Θύματα βασανιστηρίων και εισαγωγή στο Πρωτόκολλο της Κωνσταντινούπολης 10. Μετανάστευση και Μοντέλα προσέγγισης της Κ.Ε. 11. Στρατηγικές προσαρμογής, απόρριψης και αντίστασης. Δόμηση διαπολιτισμικών κοινοτήτων 12. Κοινωνική συνοχή & ενσωμάτωση. Εκπαιδεύοντας ενεργούς πολίτες. Η σημασία της κοινωνικής συνοχής στις τοπικές κοινότητες 13. Η κοινωνική δικαιοσύνη στην Διαπολιτισμική Κ.Ε. Αρχές του αντιρατσισμού 14. Πολυδιάστατο πρότυπο πολιτιστικής επάρκειας (MDCC) 15. Ανάπτυξη διαπολιτισμικών οργανώσεων, κοινωνική αλλαγή και δικαιοσύνη 	
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του

	Προγράμματος PowerPoint <ul style="list-style-type: none"> • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 																
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>Εργαστηριακή Άσκηση</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή Εργασίας</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Προσκλήσεις ειδικών</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>180</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	70	Εργαστηριακή Άσκηση	20	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Συγγραφή Εργασίας	20	Προσκλήσεις ειδικών	20	Αυτοτελής Μελέτη	30	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>															
	Διαλέξεις	70															
	Εργαστηριακή Άσκηση	20															
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20															
	Συγγραφή Εργασίας	20															
	Προσκλήσεις ειδικών	20															
	Αυτοτελής Μελέτη	30															
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180																
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Ανάλυση ρόλων και ενδιαφερομένων μερών σε σύντομη μελέτη περίπτωσης 2. Γραπτή Εργασία (40%) Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class																
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ																	
<p>Κανδυλάκη, Α. (2009). Κοινωνική Εργασία σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Αθήνα: ΤΟΠΟΣ</p> <p>Κανδυλάκη, Α. (2018). Κοινωνική Εργασία, πολιτισμική ετερότητα και κριτικός αναστοχασμός. Αθήνα, ΤΟΠΟΣ</p> <p>Sue, D.(2006., <i>Multicultural Social Work Practice, USA: JOHN WILEY & SONS, INC</i></p> <p>Williams, C., Soydan, H., & Johnson, M. (1998). <i>Social Work and Minorities, European Perspectives, London and New York: ROUTLEDGE.</i></p> <p>-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:</p> <p>Simmons, C., Diaz, L., Jackson, V., & Takahashi, R. (2008). NASW cultural competence indicators: A new tool for the social work profession. <i>Journal of Ethnic and Cultural Diversity in Social Work, 17(1), 4-20.</i></p> <p>Slaymaker, R., & Fisher, K. (2015). Striving for cultural competence while preparing millennials as emerging professionals. <i>Journal of Social Work Values & Ethics, 12(2), 49-62.</i></p> <p>Swindell, M. (2014). Compassionate competence: A new model for social work practice. <i>The New Social Worker, 21(2)</i>. Retrieved on June 16, 2014 from: http://www.socialworker.com/feature-articles/practice/compassionate-competence-anew-model-for-social-work-practi/</p> <p>Nadan, Y., & Ben-Ari, A. (2013). What can we learn from rethinking “multiculturalism” in social work education? <i>Social Work Education, 32(8), 1089-1102.</i></p> <p>National Association of Social Workers. (2007). <i>Indicators for the achievement of the NASW standards for cultural competence in social work practice.</i> Washington, DC: Author</p> <p>National Association of Social Workers. (2005). <i>Cultural and linguistic competence in the social work profession.</i> Retrieved August 13, 2015 from website http://c.ymcdn.com/sites/www.naswnyc.org/resource/resmgr/imported/Cultural%20and%20Linguistic%20Competence%20in%20the%20SW%20Profession.pdf</p> <p>Saunders, J., Haskins, M., & Vasquez, M. (2015). Cultural competence: A journey to an elusive goal. <i>Journal of Social Work Education, 51, 19-34</i></p>																	

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία στην Κακοποίηση Παιδιών και Ενηλίκων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Το μάθημα στοχεύει στην ευαισθητοποίηση των φοιτητών σχετικά με θέματα κακοποίησης παιδιών και ενηλίκων, στη βελτίωση των γνώσεών τους και στην ενίσχυση των δεξιοτήτων τους στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των κακοποιημένων ατόμων σε δομές υγείας και κοινωνικής πρόνοιας. Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να έχουν αναπτύξει δεξιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνώρισης των πρώιμων σωματικών, συναισθηματικών και συμπεριφορικών ενδείξεων της κακοποίησης και των συνέπειών της στο παιδί και τον ενήλικα. • Διαλογής των περιπτώσεων κακοποίησης με αξιοποίηση αξιόπιστων εργαλείων. • Εκτίμησης της κατάστασης και αξιολόγησης του κινδύνου. • Παροχής συμβουλευτικής υποστήριξης στα θύματα και στην οικογένειά τους. • Καταγραφής και τεκμηρίωσης της περίπτωσης σε αρχείο. • Συνηγορίας και προάσπισης των δικαιωμάτων των θυμάτων. • Εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας για περιπτώσεις κακοποίησης παιδιών και ενηλίκων 			
Γενικές Ικανότητες			
<ul style="list-style-type: none"> • Συλλογή και σύνθεση πληροφοριών • Λήψη απόφασης • Ατομική δουλειά • Διεπιστημονική συνεργασία • Επαγγελματική υπευθυνότητα • Κριτική σκέψη • Αυτο-αξιολόγηση 			
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Θεωρητικές προσεγγίσεις. 2. Παράγοντες κινδύνου και συνέπειες. 3. Κλινικοί δείκτες της κακοποίησης παιδιών και ενηλίκων. 4. Κλινικά πρωτόκολλα και κατευθυντήριες οδηγίες για την αναγνώριση και τη διαχείριση της κακοποίησης κατά των παιδιών και των ενηλίκων. 5. Πολιτισμική ικανότητα στην αντιμετώπιση θυμάτων κακοποίησης. 6. Έλεγχος διαλογής για ανίχνευση κακοποιητικών σχέσεων 7. Βασικές αρχές συνέντευξης, εμπόδια στη συνέντευξη, ευαίσθητες ερωτήσεις. 8. Καταγραφή και τεκμηρίωση της κακοποίησης 9. Διαχείριση ευαίσθητων πληροφοριών και διατμηματική/διεπιστημονική χρήση προσωπικών δεδομένων. 10. Τεχνικές συμβουλευτικής θυμάτων. 11. Παραπομπή - δικτύωση. 			

12. Υποχρεωτική αναφορά περίπτωσης.		
13. Νομικό πλαίσιο.		
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	120
	Άσκησης Πράξεις	20
	Αυτοτελής Μελέτη	40
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1 Γραπτή τελική εξέταση	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
Roberts, G., Hegarty, K., & Feder, G. (2006). <i>Intimate partner abuse and health professionals: New approaches to domestic violence</i> Edinburgh: Churchill Livingstone.		
McClellan, J. C. (2010). <i>Social Work and Family Violence: Theories, Assessment, and Intervention</i> . NY: Springer.		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρητικές Προσεγγίσεις στην ΚΕ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται:			
<ul style="list-style-type: none"> να λάβουν γνώση των κυριότερων θεωρητικών προσεγγίσεων της κοινωνικής εργασίας 			

- να εξοικειωθούν με βασικές θεωρητικές έννοιες και ορισμούς που διέπουν την προβληματική της κάθε θεωρητικής προσέγγισης
- να είναι σε θέση να ορίσουν τα σημεία σύγκλισης και διαφοροποίησης των θεωρητικών προσεγγίσεων
- να κατανοήσουν τα όρια και τους περιορισμούς της κάθε θεωρητικής προσέγγισης
- να αναπτύξουν μια κριτική ματιά απέναντι στις θεωρητικές προσεγγίσεις κατανοώντας τον πολυσύνθετο ρόλο τους στην άσκηση του επαγγέλματος, τον σχεδιασμό και την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών σε μια σύνθετη και διαρκώς μεταβαλλόμενη κοινωνική πραγματικότητα

Γενικές Ικανότητες

- Κριτικής σκέψης
- Ανάλυσης, σύγκρισης και σύνθεσης θεωριών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην προβληματική του μαθήματος: Προσδιορισμός των μαθησιακών στόχων, απαιτήσεις του μαθήματος, αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, παρουσίαση του περιγράμματος του μαθήματος.
2. Κοινωνική εργασία: είδη θεωρίας, σχέση θεωρίας & πρακτικής
3. Ο νέος ορισμός του επαγγέλματος της ΚΕ και οι θεωρητικές του παραδοχές
4. Η επικεντρωμένη σε στόχους κοινωνική εργασία και η παρέμβαση στην κρίση
5. Η συστημική-οικολογική προσέγγιση
6. Η γνωστική-συμπεριφοριστική προσέγγιση
7. Η ψυχοδυναμική προσέγγιση
8. Η υπαρξιστική-ανθρωπιστική προσέγγιση
9. Η κριτική προσέγγιση στην κοινωνική εργασία
10. Η προσέγγιση ενάντια στις διακρίσεις και την καταπίεση, η ριζοσπαστική και η διαπολιτισμική κοινωνική εργασία.
11. Η ενδυναμωτική προσέγγιση
12. Η φεμινιστική προσέγγιση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή ηλεκτρονικών διαφανειών. • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για την αποθήκευση των παρουσιάσεων σε ψηφιακή μορφή για την εύκολη πρόσβαση από τους φοιτητές. • Ταυτόχρονα με τη χρήση της ίδιας πλατφόρμας, συχνή επικοινωνία με τους φοιτητές για θέματα που σχετίζονται με την εκπαιδευτική διαδικασία. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	120
	Μελέτες περιπτώσεων	20
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	140
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. 70-100% από γραπτή τελική εξέταση. 2. 30% από προαιρετική ενδιάμεση γραπτή αξιολόγηση 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αθανασίου, Α. (επιμ.-εισαγωγή) (2006). *Φεμινιστική θεωρία και πολιτισμική κριτική*. Αθήνα: Νήσος.

Αρσελ, Λ., Χαρίτου-Φατούρου Μ. & Αδαμάκη Θ. (2008). *Καταργώντας τα εμπόδια: Συμβουλευτική και ενδυνάμωση γυναικών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Δημοπούλου-Λαγωνικά, Μ. (2006). *Μεθοδολογία κοινωνικής εργασίας: Μοντέλα Παρέμβασης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Καλλινικάκη, Θ. (2011). *Εισαγωγή στη θεωρία και στην πρακτική της κοινωνικής εργασίας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κανδυλάκη, Α. (2001). *Η συμβουλευτική στην κοινωνική εργασία*. Αθήνα: Σύγχρονες Ακαδημαϊκές & Επιστημονικές Εκδόσεις.

Κανδυλάκη, Α. (2008). *Η συμβουλευτική στην κοινωνική εργασία: Δεξιότητες και τεχνικές*. Αθήνα: Τόπος.

Χαλκιά, Α. (2011). Έμφυλες βιαιότητες: εξουσία, λόγος, υποκειμενικότητες. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Evans, M. (2003). Φύλο και κοινωνική θεωρία. Αθήνα: Μεταίχμιο.

McLeod, J. (2003/2005). Εισαγωγή στη Συμβουλευτική. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Payne, M. (1997/2000). Σύγχρονη θεωρία της Κοινωνικής Εργασίας (Επιμ. Θεανώ Καλλινικάκη). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Rogers, C. (1970/1991). Ομάδες συνάντησης. Αθήνα: Δίοδος.

Adams, R. Dominelli, L. & Payne, M. (1998). Social work. Themes, issues and critical debates. London: McMillan.

Dominelli, L. (1988). Anti-racist social work. London: Palgrave.

Dominelli, L. (2002). Feminist Social Work. Theory and practice. London: Palgrave.

Dominelli, L. & McLeod, E. (1989). Feminist social work. London: Palgrave.

Fook, J. (2002). Social work: Critical theory and practice. London: Sage.

Gutierrez, L., Parsons, R. & Cox, E. (1998). Empowerment in social work practice. A sourcebook. Thousand Oaks, CA: Sage.

Hanvey, C. & Philpot, T. (2002). Practicing social work. London: Routledge.

Lee, J. (2001). The empowerment approach to social work practice. New York: Columbia University Press.

Lum, D. (1996). Social work practice and people of colour. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.

Saleebey, D. (Ed.) (1997). The strengths perspective in social work practice. White Plains, NY: Longman.

Solomon, B.B. (1976). Black empowerment: social work in oppressed communities. New York: Columbia University Press.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία και Κοινωνική Φροντίδα Υγείας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	2	6	
Ασκήσεις Πράξης	1		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό/Μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Το μάθημα έχει σκοπό να προετοιμάσει τους φοιτητές στην άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας σε υπηρεσίες υγείας και ψυχικής υγείας καθώς και να τους εξοικειώσει με θεωρίες, αρχές, προσεγγίσεις, μοντέλα και τεχνικές που βρίσκουν εφαρμογή στο πεδίο ευθύνης του κοινωνικού λειτουργού σε μονάδες υγείας. Το μάθημα μεταξύ άλλων επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με την υποστήριξη του ασθενή και του περιβάλλοντός του στη φάση της θεραπείας και της αποκατάστασης ή και στη χρόνια διαχείριση της νόσου. Οι φοιτητές μετά το τέλος του μαθήματος θα έχουν κατανοήσει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τη σημασία των κοινωνικών και πολιτισμικών παραγόντων στην προαγωγή της υγείας ή στην εμφάνιση ασθενειών. • τη σύνδεση μεταξύ υγείας/ασθένειας και της κοινωνίας. • τη δομή, την οργάνωση και τη λειτουργία του Εθνικού συστήματος υγείας και την ιστορική 			

εξέλιξή του.

Οι φοιτητές επίσης κατά την ολοκλήρωση του μαθήματος θα έχουν αναπτύξει δεξιότητες:

- συμβουλευτικής υποστήριξης και ενδυνάμωσης του ασθενή και της οικογένειάς του στη φάση της θεραπείας και της αποκατάστασης ή και στη χρόνια διαχείρισή της νόσου με στόχο την ψυχοκοινωνική λειτουργικότητά τους.
- διασύνδεσης των ασθενών και των οικογενειών τους με πηγές στήριξης στην κοινότητα και διευκόλυνσης ασθενών που στερούνται περιβάλλοντος.
- παρακολούθησης της πορείας των ασθενών.
- συνεργασίας με άλλους επαγγελματίες στο χώρο της υγείας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Δομή-οργάνωση-λειτουργία Εθνικού Συστήματος Υγείας.
2. Θεμελιώδεις αρχές ΠΦΥ.
3. Ενοιολογικές προσεγγίσεις στην υγεία και την αναπηρία.
4. Κοινωνικοί προσδιοριστές της υγείας.
5. Ανισότητες στην υγεία και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.
6. Κλινικές δεξιότητες κοινωνικού λειτουργού στο χώρο της υγείας.
7. Σχέση και επικοινωνία κοινωνικού λειτουργού και ασθενούς.
8. Κλινική αξιολόγηση και λήψη απόφασης.
9. Συμβουλευτική υποστήριξη και ενδυνάμωση του ασθενή και της οικογένειας.
10. Διεπιστημονική φροντίδα υγείας.
11. Φροντίδα ασθενών με καρκίνο και χρόνια νοσήματα.
12. Φροντίδα ασθενών με ψυχική νόσο.
13. Παρεμβάσεις πρόληψης και προσυμπτωματικού ελέγχου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	120
	Μελέτες περιπτώσεων	60
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1. Γραπτή τελική εξέταση (70%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none">• Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής• Επίλυση προβλημάτων• Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης 2. Εργασία (30%)	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
Καλοκαιρινού, Α., Αδαμακίδου, Θ., Βελονάκη, Β., Βιβιλάκη, Β., Καπρέλη, Ε., Κριεμπάρδης, Α., Λάγιου, Α., Λιονής, Χ., Μαρκάκη, Α., Μποδοσάκης, Π., Παπαδακάκη, Μ., Σακελλάρη, Ε. (2015). Εφαρμογές καλών πρακτικών ομάδας πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. κεφ 14. Διαθέσιμο στο: http://hdl.handle.net/11419/3315 & https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/3301/5/00_master_document.pdf & https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/3310/1/02_chapter_9.pdf Σαρρή, Μ. (2001). Κοινωνιολογία της υγείας και ποιότητα ζωής. Αθήνα: Παπαζήση.		

Φελλάς, Κ. (Επιμ.) (2009). Κοινωνία και Υγεία: Ψυχοκοινωνικές και πολιτισμικές προσεγγίσεις στον Κυπριακό και στον Ελλαδικό χώρο. Αθήνα: Κριτική.
 Παρλαλής Σ. (Επ.), (2011). Οι πρακτικές εφαρμογές της Κοινωνικής Εργασίας στην Ελλάδα και την Κύπρο. Αθήνα: Πεδίο.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		2	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Γενικότερος σκοπός του μαθήματος είναι να ενισχύσει τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες των φοιτητών/φοιτητριών για την σταδιακή εφαρμογή της Σχολικής Κοινωνικής Εργασίας.</p> <p>Οι φοιτητές μέσω των γνώσεων και δεξιοτήτων που θα αποκτήσουν θα μπορούν να συμβάλουν στην ένταξη των μαθητών/μαθητριών στο σχολείο, στην ενίσχυση των μαθησιακών ικανοτήτων, στην ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη καθώς και στην προαγωγή ενός ασφαλούς σχολικού περιβάλλοντος.</p> <p>Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να διαθέτουν :</p> <p>Γνώσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού στο σχολείο ως συνδεδεμένου κρίκου ανάμεσα ανάμεσα στο σχολείο, στην οικογένεια και στην κοινότητα • Γνώσεις για τον ρόλο του σχολείου στην διαδικασία κοινωνικοποίησης • Γνώσεις για την κατανόηση των κινήτρων της παιδικής συμπεριφοράς • Γνώσεις για τον ρόλο της οικογένειας στην ψυχοσυναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού. • Γνώσεις για την αντιμετώπιση δυσκολιών και προβλημάτων που αφορούν στο παιδί και συνδέονται με τη μαθητική του ιδιότητα • Γνώσεις για την προώθηση των δικαιωμάτων του παιδιού, την αποδοχή της διαφορετικότητας, την πρόληψη και αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού και της κακοποίησης – παραμέλησης του παιδιού • Γνώσεις για προβλήματα των μαθητών στο σχολείο όπως: απουσίες, διακοπή φοίτησης, επιθετικές συμπεριφορές, παραβατικότητα, ναρκωτικά, πένθη, απόπειρες αυτοκτονίας • Γνώσεις για την αντιμετώπιση τυχόν δυσκολιών που προκύπτουν, στη συνεργασία με τους μαθητές, τις οικογένειες τους και τους εκπαιδευτικούς • Γνώσεις για ατομικές παρεμβάσεις, παρεμβάσεις σε επίπεδο ομάδας, οικογένειας, κοινότητας. 			

- Ευαισθητοποίηση σε παρεμβάσεις που στοχεύουν στην ένταξη στο σχολείο παιδιών με διαφορετική κουλτούρα.

Δεξιότητες

- Δεξιότητες θετικής επικοινωνίας
- Δεξιότητες ενθάρρυνσης των μαθητών με στόχο την ενίσχυση των μαθησιακών ικανοτήτων και την ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη
- Δεξιότητες ενδυνάμωσης των παιδιών και των οικογενειών τους
- Δεξιότητες διεπιστημονικής συνεργασίας με άλλους ειδικούς
- Δεξιότητες συλλογής πληροφοριών και αξιολόγησης
- Δεξιότητες για την πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων των μαθητών σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης

Ικανότητες

- Ικανότητα κατανόησης των κινήτρων συμπεριφοράς και ενθάρρυνσης των παιδιών
- Ικανότητα αξιοποίησης της ομάδας ως μέσου για την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών
- Ικανότητα συνεργασίας με την διεύθυνση του σχολείου, τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τους γονείς, συμβάλλοντας στη δημιουργία θετικού κλίματος στο σχολείο.
- Ικανότητα ενδυνάμωσης των μαθητών και υποστήριξης της οικογένειάς τους
- Ικανότητα διερεύνησης των αναγκών της σχολικής κοινότητας και δημιουργίας προγραμμάτων σε συνεργασία με την σχολική κοινότητα
- Ικανότητα αξιοποίησης πηγών και διασύνδεσης των φορέων της κοινότητας με την σχολική κοινότητα.
- Ικανότητα ενίσχυσης της ένταξης των μαθητών/μαθητριών στο σχολείο
- Ικανότητα υποστήριξης των μαθητών στο ξεπέραςμα εμποδίων που παρεμβάλλονται στην εκπαίδευση τους (π.χ δυσκολίες εκπαιδευτικές, συναισθηματικές, συμπεριφοράς, υγείας κ.α)

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η κοινωνική εργασία στην εκπαίδευση. Ρόλοι και δεξιότητες κοινωνικού. λειτουργού
2. Η οπτική της αλληλεπίδρασης ατόμου περιβάλλοντος στη σχολική κοινωνική. εργασία
3. Διεπιστημονική συνεργασία στο πλαίσιο του σχολείου. Συνεργασία με οικογένεια
4. Θεωρητικές προσεγγίσεις -Μοντέλα σχολικής κοινωνικής. εργασίας.
5. Η Κοινωνική Εργασία με Ομάδες ως μέθοδος παρέμβασης στην εκπαίδευση
6. Η είσοδος στο σχολείο. Δυσκολίες προσαρμογής
7. Το θέμα των μαθησιακών δυσκολιών Παρεμβάσεις για την ενίσχυση της σχολικής επίδοσης και ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών
8. Ενθάρρυνση μαθητή/μαθήτριας. Βασικοί κανόνες επικοινωνίας με το παιδί
9. Εκτίμηση-αξιολόγηση ως διαδικασία παρέμβασης-μέσα εκτίμησης
10. Εκτίμηση παραγόντων προστασίας και κινδύνου
11. Κοινωνική εργασία και εκπαίδευση μαθητών/μαθητριών με αναπηρία. Ενδυνάμωση παιδιών με αναπηρία και των οικογενειών τους
12. Επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στα παιδιά και στο σχολικό περιβάλλον.
13. Κακοποίηση-παραμέληση παιδιών: Πρόληψη και αντιμετώπιση: Παρεμβάσεις κοινωνικής εργασίας
14. Σχολικός εκφοβισμός: Πρόληψη και αντιμετώπιση: Παρεμβάσεις κοινωνικής εργασίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βιντεοπρωτόκολλα και προβολή διαφανειών • Προβολή βίντεο • Παρουσιάσεις με το πρόγραμμα Power Point • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Ασκήσεις στην τάξη	20
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20
	Αυτοτελής μελέτη	40
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετική) 40% της βαθμολογίας του μαθήματος 2. Γραπτή τελική εξέταση (60% της βαθμολογίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος) που περιλαμβάνει ερωτήσεις ανάπτυξης. 	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Ασημόπουλος Χ. (2014). Εκφοβισμός στο σχολείο, ψυχική υγεία και κοινωνική εργασία. Όταν οι ελπίδες χάνονται και η εκπαίδευση καταρρέει. Κοινωνική Εργασία, τεύχος 113</p> <p>Καλλινικάκη, Θ. & Κασσέρη, Ζ., (επιμ.) (2014). Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση: Στα θρανία των ετεροτήτων. Αθήνα: Τόπος</p> <p>Καλλινικάκη, Θ., (1998). Κοινωνική Εργασία, εισαγωγή στην θεωρία και στην πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Παναγιωτόπουλος, Χ. (2016). Κοινωνική Εργασία και Σχολείο. Αθήνα: Μαρία Παρίκου & ΣΙΑ ΕΠΕ</p> <p>Παπαδοπούλου, Χ., (2003). Κοινωνική Εργασία με Ομάδες. Αθήνα: Έλλην</p> <p>Σούλης, Σ., (2008). Ένα σχολείο για όλους. Αθήνα: Gutenberg</p> <p>Τσιάντης, Γ., (επιμ.) (2005). Εργασία με τους γονείς. Αθήνα: Καστανιώτης</p> <p>Χατζηφωτίου, Σ. (2005), Ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών και των παιδιών. Εκδόσεις Τζιόλα.</p> <p>Doll, B., Zucker S., Brehm, K. (2009). Σχολικές τάξεις που προάγουν την ψυχική ανθεκτικότητα. Αθήνα: Δαρδανός</p> <p>Haber, J., & Glatzer, J., (2008). Τέλος στον εκφοβισμό. Αθήνα: Πατάκης</p> <p>Rigby, K. (2008). Σχολικός εκφοβισμός. Αθήνα: Τόπος</p> <p><u>Συναφή επιστημονικά περιοδικά:</u> Κοινωνική Εργασία. Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών European Journal of Social Work International Journal of Social Work International Journal of Social Work Education</p>		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία & Εξαρτήσεις		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	5	

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό / μάθημα Ειδικότητας
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	
<p>Ο εθισμός είναι διαδεδομένος σε όλες τις πτυχές της κοινωνίας, ιδιαίτερα στους τομείς της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών. Αυτό το μάθημα παρέχει στους σπουδαστές την ευκαιρία να διερευνήσουν τις προοπτικές και τις πρακτικές που εφαρμόζονται στον τομέα των εξαρτήσεων. Η εφαρμογή της γνώσης σχετικά με τις δεξιότητες βασικών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένης της ταυτοποίησης και της ανάλυσης, της αξιολόγησης, των μοντέλων παρέμβασης και των προσεγγίσεων, καθώς και της διαχείρισης περιπτώσεων σε ένα σύστημα φροντίδας θα είναι τμήματα των μαθησιακών δραστηριοτήτων.</p> <p>Στόχοι του μαθήματος είναι η κατανόηση και η εξέταση του φαινομένου της εξάρτησης και της θεραπευτικής της αντιμετώπισης. Ασχολείται με αιτιολογικές, επιδημιολογικές πτυχές του προβλήματος, παρουσιάζει θεραπευτικές παρεμβάσεις και εργαλεία που έχουν αναπτυχθεί για την κινητοποίηση και την παραμονή των εξαρτημένων ατόμων στη θεραπεία. Εξετάζει επίσης ειδικές πτυχές και εύρος εξαρτητικών συμπεριφορών (αλκοόλ, τζόγος, διαδίκτυο, σεξ, καπνός κ.ά.).</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύξει δεξιότητες και γνώσεις αξιολόγησης και παρέμβασης ξεκινώντας από τις βασικές ικανότητες που απαιτούνται για τη συνεργασία με άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα εξαρτήσεων. • Να γνωρίσει και να εμβαθύνει σε ένα ιδιαίτερα σύνθετο και απαιτητικό πεδίο παρέμβασης της κοινωνικής εργασίας. • Να αποκτήσει γνώσεις και εμπιστοσύνη για τον εντοπισμό και την υποστήριξη των χρηστών των κοινωνικών υπηρεσιών με εξαρτησιογόνα προβλήματα. • Να κατανοήσει τους πολλαπλούς ρόλους που οι κοινωνικοί λειτουργοί μπορούν να αναλάβουν για την υποστήριξη των εξαρτημένων ατόμων, τις τεχνικές και τα εργαλεία που μπορούν να αξιοποιήσουν. • Να γνωρίσει και να εξοικειωθεί με το περιεχόμενο των υπηρεσιών των φορέων που ασχολούνται με την πρόληψη και την αντιμετώπιση της εξάρτησης σε εθνικό επίπεδο. • Να έχει επίγνωση των αξιών, πεποιθήσεων και αντιλήψεων του απέναντι στην χρήση. 	
Γενικές Ικανότητες	
<ul style="list-style-type: none"> • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 	
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Υγεία ν Ασθένεια. Κοινωνικοί προσδιοριστές της υγείας. 2. Η πρόληψη ως αναπόσπαστο μέρος του επαγγέλματος της Κ.Ε. 3. Αξίες, πιστεύω και στάσεις απέναντι στην εξάρτηση. Μύθοι και αλήθειες για το πρόβλημα των εξαρτήσεων. 4. Λόγοι που οι άνθρωποι χρησιμοποιούν ουσίες. Αιτιολογικές πτυχές (ψυχοκοινωνικές, νευροβιολογικές προσεγγίσεις) της τοξικοεξάρτησης 5. Δρόμος προς την εξάρτηση. 6. Ψυχοτρόπες ουσίες. 	

7. Βασικές πληροφορίες για τις ουσίες, τύποι και θεραπευτική αντιμετώπιση (αλκοόλ, τζόγος, διαδίκτυο, σεξ, φάρμακα χωρίς ιατρική σύσταση).
8. Εξαρτήσεις, αλλαγή και ο ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού.
9. Η αναγνώριση των διαταραχών στην χρήση αλκοόλ (AUDIT). Μια προσαρμοσμένη έκδοση του Ερωτηματολογίου για την Κοινωνική Εργασία.
10. Η παρακινησιακή συνέντευξη στις εξαρτήσεις (motivational interview).
11. Εργαλεία αξιολόγησης για τον προσδιορισμό καταστάσεων υψηλού κινδύνου. SCARS-Μοντέλο παρέμβασης για την Κοινωνική Εργασία στην χρήση ουσιών.
12. Η σημασία της πρόληψης της χρήσης ουσιών.
13. Θεραπευτικά μοντέλα αντιμετώπισης της εξάρτησης: οι Θεραπευτικές Κοινότητες, τα προγράμματα χορήγησης υποκατάστατων ουσιών, οι ομάδες αυτοβοήθειας, η ατομική/ομαδική θεραπεία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Εργαστηριακή Άσκηση	10
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	10
	Συγγραφή Εργασίας	20
	Επισκέψεις ειδικών	10
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Ανάλυση ρόλων και ενδιαφερομένων μερών σε σύντομη μελέτη περίπτωσης Επίλυση προβλημάτων σχετικών με ποσοτικά δεδομένα ενός έργου χρόνου 2. Γραπτή Εργασία (40%) Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πουλόπουλος, Χ. (2011). Κοινωνική εργασία και εξαρτήσεις. Αθήνα: ΤΟΠΟΣ.

Μάτσα, Κ. (2001). Ψάξαμε ανθρώπους και βρήκαμε σκιές-Το αίνιγμα της τοξικομανίας. Αθήνα: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΆΓΡΑ.

Galvani, S. (2007). Alcohol or drug problems. In: M. Davies (Ed.) The Blackwell Companion to Social Work. (3rd ed.). Oxford: BLACKWELL PUBLISHING

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Ανδριάκαινα, Ε. (2005). Παίζοντας με τα όρια. Θεραπευτικές κοινότητες και χρήστες ναρκωτικών. Αθήνα: ΒΙΒΛΙΟΡΑΜΑ.

Brown. S. (Επιμ.) (2011). Αλκοόλ: Από την εξάρτηση στη θεραπεία. Αθήνα: ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ - ΚΕΘΕΑ.

Ζαφειρίδης, Φ. (2009). Εξαρτήσεις και κοινωνία. Θεραπευτικές κοινότητες, Ομάδες Αυτοβοήθειας. Αθήνα: ΚΕΔΡΟΣ.

Κασσέρη & Αυδή (2008). Ουσιοεξάρτηση, ταυτότητα και φύλο: αφηγηματική μελέτη μιας περίπτωσης. Hellenic Journal of Psychology, 5(1), 1-32.

Λυκούδης, Η. (2009). Η δύναμη του μυρμηγκιού. Από το νόημα της χρήσης στο νόημα της θεραπείας. Αθήνα: ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ.

Μάτσα, Κ. (2008). *Ψυχοθεραπεία και τέχνη στην απεξάρτηση. Το παράδειγμα του 18 Άνω*. Αθήνα: Εκδόσεις ΑΓΡΑ.

Μάτσα, Κ. (2001). *Ψάξαμε ανθρώπους και βρήκαμε σκιές-Το αίνιγμα της τοξικομανίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Αγρα.

Shapiro, H. (2009). *Drugs*. Αθήνα: ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ - ΚΕΘΕΑ.

Galvani, S. and Hughes, N. (2008). *Working with alcohol and drug use: exploring the knowledge and attitudes of social work students*. *British Journal of Social Work*, advanced access online <http://bjsw.oxfordjournals.org/cgi/reprint/bcn137v1>

Galvani, S. (2007). *Refusing to listen: are we failing the needs of people with alcohol and drug problems?* *Social Work Education*, 27 (7), 697-707.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ριζοσπαστική-Κριτική Κοιν. Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Θεωρία	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Το μάθημα εστιάζει στην ιστορική εξέλιξη, στη θεωρία και εφαρμογή της Ριζοσπαστικής και Κριτικής Κοινωνικής Εργασίας. Επιδιώκεται η σύνδεση των προβλημάτων των χρηστών των κοινωνικών υπηρεσιών με τα δομικά αίτια των κοινωνικών προβλημάτων. Παρουσιάζεται αναλυτικά ο ρόλος της Ριζοσπαστικής και Κριτικής Κοινωνικής Εργασίας στην αντιμετώπιση της περιθωριοποίησης και των διακρίσεων.</p> <p><i>Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να:</i></p> <p>Γνώσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαθέτουν γνώσεις για τη θεωρία και εφαρμογή της Ριζοσπαστικής και Κριτικής Κοινωνικής Εργασίας • Κατανοούν τον τρόπο με τον οποίο οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες, η καταπίεση και οι διακρίσεις συμβάλλουν στη δημιουργία σύνθετων προβλημάτων • Συνδέουν τα προβλήματα των ωφελούμενων των κοινωνικών υπηρεσιών, με το συνολικότερο κοινωνικό/πολιτικό πλαίσιο και τα δομικά αίτια των κοινωνικών προβλημάτων • Κατανοούν τους μηχανισμούς ενοχοποίησης των χρηστών κοινωνικών υπηρεσιών • Αξιολογούν κριτικά τον ρόλο της κοινωνικής εργασίας στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον • Κατανοούν το ρόλο της κριτικής κοινωνικής εργασίας στην πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων όπως η φτώχεια, η ανεργία, ο κοινωνικός αποκλεισμός, ο ρατσισμός, οι διακρίσεις. <p>Δεξιότητες</p>			

- Αποκτούν δεξιότητες ενδυνάμωσης και συνηγορίας των κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων.
- Αποκτούν δεξιότητες εφαρμογής σύγχρονων κλινικών και κοινοτικών μοντέλων ριζοσπαστικής και κριτικής κοινωνικής εργασίας

Ικανότητες

- Αναπτύσσουν ικανότητα κριτικής ανάλυσης και σκέψης για τα κοινωνικά προβλήματα και την πρακτική της κοινωνικής εργασίας.
- Αποκτούν ικανότητα αυτοοργάνωσης των κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων
- Αποκτούν ικανότητα σχεδιασμού και εφαρμογής πλάνου παρέμβασης, βάσει των συγκεκριμένων θεωρητικών προσεγγίσεων

Γενικές Ικανότητες

- Ομαδική εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην Ριζοσπαστική και Κριτική Θεωρία. Από την Ριζοσπαστική στην Κριτική Κοινωνική Εργασία
2. Τα δομικά αίτια των κοινωνικών προβλημάτων και ο διπλός ρόλος της κοινωνικής εργασίας. Κριτική θεώρηση των κοινωνικών προβλημάτων
3. Ριζοσπαστική Κοινωνική Εργασία: Στόχοι, βασικά χαρακτηριστικά, ρόλος κοινωνικού λειτουργού
4. Κριτική Κοινωνική Εργασία: Στόχοι, βασικά χαρακτηριστικά, ρόλος κοινωνικού λειτουργού
5. Κριτική συνειδητοποίηση-Ενδυνάμωση και συνηγορία κοινωνικά αποκλεισμένων ατόμων-ομάδων
6. Κλινικά Μοντέλα Ριζοσπαστικής και Κριτικής Κοινωνικής Εργασίας
7. Κοινοτικά Μοντέλα Ριζοσπαστικής Κοινωνικής Εργασίας
8. Κριτική Κοινωνική Εργασία και Κοινωνικά Αποκλεισμένες Ομάδες
9. Η συμμετοχή και τα δικαιώματα των εξυπηρετούμενων στις κοινωνικές υπηρεσίες
10. Δυσκολίες στην εφαρμογή της ριζοσπαστικής και Κριτικής Κοινωνικής Εργασίας. Οι οργανισμοί υγείας και κοινωνικής φροντίδας σε κρίση
11. Οικονομική κρίση και Κριτική Κοινωνική Εργασία. Οι κοινωνικοί λειτουργοί σε αναζήτηση νέου ρόλου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόσωπο με πρόσωπο 	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βιντεοπρωτόκολλα και προβολή διαφανειών • Προβολή βίντεο • Παρουσίαση εργασιών με το πρόγραμμα Power Point • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις,	40
	Ασκήσεις στην τάξη-εργασία σε μικρές ομάδες	30
	Ανάλυση περιπτώσεων	20
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20

	Αυτοτελής μελέτη	50
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Θεωρία: Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετική) 40% της βαθμολογίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος Γραπτή τελική εξέταση (60% της βαθμολογίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος), που περιλαμβάνει ερωτήσεις ανάπτυξης.	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Ζαϊμάκης, Γ. (2011). Κοινωνική Εργασία και Τοπικές Κοινωνίες. Ανάπτυξη, Συλλογική Δράση, Πολυπολιτισμικότητα. Αθήνα: Πλέθρον</p> <p>Ζαϊμάκης, Γ. & Κανδυλάκη, Α. (επιμ.) (2005). Δίκτυα κοινωνικής Προστασίας. Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες και σε πολυπολιτισμικές κοινότητες. Αθήνα: Κριτική</p> <p>Ιωακειμίδης, Β. (επιμ.) (2012). Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη, Ριζοσπαστική και Κριτική Θεωρία, Πρακτική, Παραδείγματα. Αθήνα: Ίων</p> <p>Καλλινικάκη, Θ. & Κασσέρη, Ζ. (2015). Κοινωνική εργασία στην εκπαίδευση: στα θρανία των ετεροτήτων. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Κανδυλάκη, Α. (2009). Κοινωνική Εργασία σε Πολυπολιτισμικό Περιβάλλον. Αθήνα: Τόπος</p> <p>Κανδυλάκη, Α. (επιμ.) (2018) Κοινωνική Εργασία. Πολιτισμική Ετερότητα & Κριτικός Αναστοχασμός. Αθήνα: Τόπος</p> <p>Καραγκούνης, Β. (2008). Κοινωνική Εργασία & Τοπική Ανάπτυξη. Αθήνα: Τόπος και Βασίλης Καραγκούνης.</p> <p>Payne, M. (2000). Σύγχρονη Θεωρία της Κοινωνικής Εργασίας. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα</p> <p>Πουλόπουλος, Χ. (2014) Κρίση, Φόβος και Διάρρηξη της Κοινωνικής Συνοχής. Αθήνα: Τόπος</p> <p>Adam-Dominelli, L and Payne, M. (2009). <i>Critical Practice in Social Work</i>. 2nd Edition Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan</p> <p>Ferguson, I., Woodward, R. (2009). <i>Radical Social Work in Practice: Making a difference</i>. Social Work in Practice Series. Bristol: Policy Press</p> <p>Ferguson, I., Ioakimidis, V. & Lavalette, M. (2018). <i>Global Social Work in a Political Context. Radical Perspectives</i>. Bristol: Policy Press.</p> <p>Fook, J. (2016). <i>Social Work: A critical approach to Practice</i>. Australia: Allen & Unwin</p> <p>Fook, J. (2003). <i>Social work : Critical Theory and Practice</i>, London: Sage</p> <p>Fraser, S. and Matthews, S. (2008). <i>The Critical Practitioner in Social Work and Health Care</i>. The Open University, Milton Keynes: Sage Publications</p> <p>June A., Pease, B. and Briskman, L. (2003). <i>Critical Social Work: An Introduction to Theories and Practices</i>. Australia: Allen & Unwin</p> <p>Lavalette, M. (Ed.). (2011). <i>Radical social work today: Social work at the crossroads</i>. Bristol, UK: Policy Press.</p> <p>Γιάννου, Δ. (2012). «Μια εισαγωγή στην Κριτική Κοινωνική Εργασία», Δίκτυο Δράσης Κοινωνικών Λειτουργιών. https://socialworkaction.files.wordpress.com/2012/09/criticalsw.pdf</p> <p>Δεδότση, Σ. & Young, A. (2014) «Η εκπαίδευση στην κοινωνική εργασία και η αντικαταπιεστική προσέγγιση σε περιόδους κρίσης», Εισήγηση, 5^ο Διεθνές Επιστ. Συνέδριο Επιστημονικής Εταιρείας Κοινωνικής Πολιτικής 'Κοιν. Πολιτική την εποχή της κρίσης: Στο σταυροδρόμι των επιλογών'. Αθήνα, 8-10 Μαΐου 2014</p> <p>Ιωακειμίδης, Β. (2012) «Αντί επιλόγου, κοινωνική εργασία για την κοινωνική δικαιοσύνη», στο Ιωακειμίδης, Β. (επιμ.), Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη, Ριζοσπαστική και Κριτική Θεωρία, Πρακτική, Παραδείγματα. Αθήνα: Ίων (https://socialworkaction.files.wordpress.com/2012/06/radicalsw.pdf)</p> <p>Καλλινικάκη, Θ. (2012) Όψεις της κοινωνικής εργασίας την εποχή της οικονομικής κρίσης. Κοινωνική Εργασία, 107, 135-151.</p> <p>Κανδυλάκη, Α. (2014) «Αντικαταπιεστικές προσεγγίσεις και ανθρώπινα δικαιώματα στην κοινωνική εργασία στο σχολείο» στο Καλλινικάκη, Θ. & Κασσέρη, Ζ., (επιμ.), Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση: Στα θρανία των ετεροτήτων. Αθήνα: Τόπος</p> <p>Κασσέρη, Ζ. (2014) «Ας γίνουμε και εμείς οι οπλοφόροι τους να μη σκουριάσει ποτέ η πανοπλία τους. Κοινωνική Εργασία και ενδυνάμωση οικογενειών παιδιών με αναπηρία στην εκπαίδευση» στο Καλλινικάκη, Θ. & Κασσέρη, Ζ., (επιμ.), Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση: Στα θρανία των ετεροτήτων. Αθήνα: Τόπος</p> <p>Παπαδάκη, Ε. (2012) «Η επαγγελματική ζωή των κοινωνικών λειτουργών στις κοινωνικές υπηρεσίες του δημόσιου τομέα στην Κρήτη: υπερβολικές εργασιακές απαιτήσεις, περιορισμένη επαγγελματική ανάπτυξη, μικρή υποστήριξη» στο Ιωακειμίδης Β. (επιμ.), Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη. Ριζοσπαστική και Κριτική Θεωρία, Πρακτική, Παραδείγματα. Αθήνα: Ίων</p> <p>Πουλόπουλος, Χ. (2012). Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας. Κοινωνική Εργασία, 107, 153-165.</p> <p>Τελώνη, Δ. (2014) «Κοινωνική δράση και κοινωνική εργασία στην κοινότητα με μετανάστες/πρόσφυγες: Η περίπτωση της Πάτρας ως ένα εναλλακτικό μοντέλο δράσης» στο Ιωακειμίδης, Β. (επιμ.), Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη, Ριζοσπαστική και Κριτική Θεωρία, Πρακτική, Παραδείγματα. Αθήνα: Ίων</p> <p>Ferguson, I. (2012) «Μια άλλη κοινωνική εργασία είναι εφικτή! Επανακτώντας την ριζοσπαστική παράδοση», στο Ιωακειμίδης, Β. (επιμ.), Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη, Ριζοσπαστική και Κριτική Θεωρία,</p>		

Πρακτική, Παραδείγματα. Αθήνα: Ίων.

Buchanan, A. & Kallinikaki, Th. (2018) Meeting the needs of unaccompanied children in Greece. *International Social Work* 1-14

Ioakimidis, V. & Teloni, D. (2013). Greek social work and the never-ending crisis of the welfare state. *Critical and Radical Social Work*, 1(1), 31-49.

Ioakimidis, V. Cruz Santos, C. & Martinez Herrero, I. (2014). Reconceptualizing Social Work in times of crisis: An examination of the cases of Greece, Spain and Portugal. *International Social Work*, 57(4), 285-300.

Kallinikaki, T. (2015). Child protection in times of crisis in Greece. *International Journal of Social Pedagogy – Special Issue ‘Social Pedagogy in Times of Crisis in Greece’*, 4(1), 177–189

Karagkounis, V. (2017). Social work in Greece in the time of austerity: challenges and prospects. *European Journal of Social Work*, 20 (5), 651-665

Pentaraki, M. (2013). If we do not cut social spending, we will end up like Greece’: Challenging consent to austerity through social work action. *Critical Social Policy*, 33(4), 700–711.

Pentaraki, M. (2015). The executive committee of the Greek Professional Association of Social Work in an age of austerity: Examining its response. *European Journal of Social Work*, 18(1), 140–155.

Pentaraki, M. (published online: 31 Aug 2017). Practising social work in a context of austerity: experiences of public sector social workers in Greece. *European Journal of Social Work*

Pentaraki, M. (published online: 20 Feb 2018). Austerity common sense and contested understandings of the austerity measures within a leadership of a Professional Association of Social Workers. *European Journal of Social Work*

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
Community Development
Critical and Radical Social Work Journal
Critical Social Policy
European Journal of Social Work
International Journal of Social Work
Journal of Poverty and Social Justice

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία στο χώρο της Δικαιοσύνης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό/Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Οι φοιτητές, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, θα εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους και θα αναπτύξουν δεξιότητες σχετικά με τα εξής :			
<ul style="list-style-type: none"> • Το αντικείμενο και τους σκοπούς της Κοινωνικής Εργασίας στο χώρο της Δικαιοσύνης. 			

- Τις αρχές, τις αξίες και τη δεοντολογία της Κοινωνικής Εργασίας σε θέματα νομικών και δικαστικών πλαισίων.
- Τα πεδία εφαρμογής της Κοινωνικής Εργασίας στο χώρο της Δικαιοσύνης.
- Τις αστικές και ποινικές νομικές διαδικασίες που συμμετέχουν οι κοινωνικοί λειτουργοί
- Τον πολύπλευρο ρόλο των δικαστικών κοινωνικών λειτουργών αναφορικά με την παροχή κλινικής πρακτικής, πραγματογνωμοσύνης και παρέμβασης.
- Τις αιτίες και τις επιπτώσεις της παραβατικότητας, παραμέλησης και κακοποίησης.
- Τις ομάδες παραβατών και τους τρόπους παρέμβασης, επανένταξης και διαχείρισης δραστών, θυμάτων & των οικογενειών τους.
- Την κοινωνική έρευνα και τη συγγραφή κοινωνικών εκθέσεων για περιπτώσεις παραβατικότητας, παραμέλησης ή κακοποίησης ύστερα από εισαγγελική παραγγελία.
- Το σχεδιασμό προγραμμάτων πρόληψης και αντιμετώπισης εκδηλώσεων παραβατικότητας και επανένταξης στην κοινωνία.
- Την ανάπτυξη διεπιστημονικής συνεργασίας και τη δημιουργία δικτύου συνεργατών για την επιτυχή παρέμβασή τους.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Λήψη αποφάσεων.
- Αυτόνομη εργασία.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Αναγνώριση και ανάπτυξη κριτικής συνειδητοποίησης απέναντι σε κοινωνικά θέματα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στο αντικείμενο, τους σκοπούς και τη δεοντολογία της Κοινωνικής Εργασίας στο χώρο της Δικαιοσύνης.
2. Το σωφρονιστικό σύστημα: Ιστορική αναδρομή – ιδρυματισμός – στιγματισμός.
3. Η Κοινωνική Εργασία στο χώρο της δικαιοσύνης και παραβατικότητα. Θεωρητικές προσεγγίσεις της Κοινωνικής Εργασίας, η έννοια και η διαχείριση της παραβατικότητας.
4. Ανήλικοι και ενήλικες παραβάτες. Παρέμβαση σε συνθήκες κράτησης και επανένταξης στην κοινότητα.
5. Ασυνόδευτα παιδιά σε συνθήκες κράτησης. Επιτροπεία.
6. Παραμέληση και κακοποίηση παιδιών: Διερεύνηση – Διάγνωση & Διαχείριση. Ο ρόλος των επιμελητών ανηλίκων.
7. Ενδοοικογενειακή βία. Παρέμβαση σε δράστες, σε θύματα και στις οικογένειές τους.
8. Σεξουαλική κακοποίηση και παρέμβαση.
9. Παραβατικότητα και χρήστες ουσιών.
10. Ψυχική υγεία, ψυχικές διαταραχές & εγκληματικότητα.
11. Εισαγγελικές παραγγελίες, δεοντολογία, κοινωνικές έρευνες, σύνταξη εκθέσεων.
12. Ποινική διαμεσολάβηση, επιμελητεία, πραγματογνωμοσύνες και τεχνικές συνέντευξης.
13. Μελέτες περίπτωσης και παραδείγματα παρεμβάσεων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο (δια ζώσης)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βιντεοπρωτόκολλα και προβολή διαφανειών. • Προβολή βίντεο. • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Ώρος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Προσκλήσεις ειδικών	20
	Μελέτη περίπτωσης	20
	Μελέτη & Ανάλυση	20

	Βιβλιογραφίας	
	Εργασία σε ομάδες/Εκπόνηση μελέτης (project)	40
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	20
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1. Γραπτή τελική εξέταση (70%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις σύντομης επισκόπησης 2. Εργασία (30%)	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Αλοσκόφης, Ο., (2010). <i>Ο ΑΤΥΠΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ</i>. Στρατηγικές επιβίωσης στη σύγχρονη φυλακή. Αθήνα-Κομοτηνή: Σάκκουλα.</p> <p>Βιδάλη, Σ. (2013). <i>Εισαγωγή στην Εγκληματολογία</i>. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.</p> <p>Βιδάλη, Σ. και Ζαγούρα Π. (2008). <i>Συμβουλευτική και Φυλακή</i>. Αθήνα-Κομοτηνή: Σάκκουλα.</p> <p>Γαλανού, Ανδρ. Μ. (2011). <i>Σωφρονιστική μεταχείριση και δικαιώματα των τελούντων υπό κράτηση προσώπων</i>. Αθήνα- Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.</p> <p>Γιάννου, Δ. (2012). <i>Μια εισαγωγή στην Κριτική Κοινωνική Εργασία</i>. http://socialworkaction.wordpress.com/2012/09/18/.</p> <p>Δημόπουλος, Χ. & Κοσμάτος, Κ. (2017). <i>Δίκαιο ανηλίκων</i>. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.</p> <p>Δημόπουλος, Χ. (2009). <i>Σωφρονιστικό Δίκαιο</i>. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.</p> <p>Θανοπούλου, Μ., Φρονίμου, Ε., Τσιμιγκάκη, Β. (1997). <i>Αποφυλακίζόμενες γυναίκες: Το δικαίωμα στην επαγγελματική επανένταξη</i>. Αθήνα-Κομοτηνή: Σάκκουλας.</p> <p>Θεμελή, Ο. (2000). <i>Εγκλεισμός και υγεία – η κατάλυση ενός ακόμα έννομου αγαθού</i>. Ποινική Δικαιοσύνη.</p> <p>Ιωακείμης, Β. (2012). <i>Κοινωνική Εργασία για Κοινωνική Δικαιοσύνη</i>. Ριζοσπαστική & Κριτική Θεωρία, Πρακτική, Παραδείγματα. Αθήνα: ΙΩΝ.</p> <p>Καλλιδικάκη, Θ. (2008). <i>Κοινωνική Εργασία: Εισαγωγή στη Θεωρία και στην Πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Κανδυλάκη Α. (2008). <i>Συμβουλευτική στην Κοινωνική Εργασία: Δεξιότητες και Τεχνικές</i>. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Πάρραλης, Σ. (2011). <i>Οι Πρακτικές Εφαρμογές της Κοινωνικής Εργασίας στην Ελλάδα και στην Κύπρο</i>. Συλλογικός Τόμος. Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Πιτσελά, Α. (2013). <i>Η ποινική αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων</i>, Αθήνα – Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.</p> <p>Πουλόπουλος, Χ. (2014). <i>Κρίση, φόβος και διάρρηξη της κοινωνικής συνοχής</i>. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Τέντης, Γ. (2003). «Οι αντιλήψεις των έγκλειστων ουσιοεξαρτημένων γυναικών για τη χρήση και τη φυλάκιση». <i>Εξαρτήσεις</i>, Τεύχος 3, σ. 34-60.</p> <p>Τσακίρης, Θ. (2013) <i>John Rawls (1921 2002) Θεωρία της Δικαιοσύνης</i>. Πορτραίτα Πολιτικής Επιστήμης και Κοινωνιολογίας. http://politicalperson.wordpress.com/2013/12/10/.</p> <p>Φουκώ, Μ. (1999). <i>Ο Μεγάλος Εγκλεισμός. Το πείραμα της ομάδας πληροφόρησης για τις φυλακές</i>. μτφ. Παντελάκης Σ. Αθήνα: Μαύρη Λίστα.</p> <p>Χάιδου, Α. (2013). <i>Εγκληματικότητα ανηλίκων</i>. Αιτιολογικές προσεγγίσεις και κοινωνικός έλεγχος, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη</p> <p>2ο Μετεκπαιδευτικό Επιστημονικό Συμπόσιο Κοινωνικής Εργασίας. (2017). <i>Κοινωνική εργασία για την κοινωνική δικαιοσύνη και την κοινωνική αλλαγή: Ενδυναμώνοντας ανθρώπους και κοινότητες</i>. ΤΕΙ Αθήνας. Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας.</p> <p>ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ: http://www.epimelitesanilikon.gr/index.html</p> <p>Allan J., Briskman L. and Pease B. (eds.). (2009). <i>Critical social work: Theories and practices for a socially just world (2nd ed.)</i>. Crows Nest, NSW Australia: Allen & Unwin.</p> <p>Barker, R. L. & Branson, D. M. (2003). <i>Forensic social work: Legal aspects of professional practice (2nd ed.)</i>. Binghamton, NY: Haworth Press.</p> <p>Bartlett, H. M. (1958). <i>Working definition of social work practice</i>. <i>Social Work</i>, 3(2),5–8.</p> <p>Brownell, P. & Roberts, A. L. (2002). <i>A century of social work in criminal justice and correctional settings</i>. <i>Journal of Offender Rehabilitation</i>, 35(2), 1–17.</p> <p>Burns, B. J., & Goldman, S. K. (Eds.). (1999). <i>Promising practices in wraparound for children with serious emotional disturbance and their families</i>. In <i>Systems of care: Promising practices in children's mental health, 1998 Series: Vol. 4</i>. Washington, DC: Center for Effective Collaboration and Practice, American Institutes for Research.</p> <p>Campbell C. & Baikie G. (2012). <i>Beginning at the beginning: An exploration of Critical Social Work</i>. <i>Critical Social Work</i> 13:1, 67 81.</p> <p>Center on Juvenile & Criminal Justice. (1999). <i>Second chances: Giving kids a chance to make a better choice</i>. Retrieved on July 27, 2007, from http://www.cjci.org=pubs=archive.php.</p> <p>Finn, H. L., & Jacobson, M. (2007). <i>Just practice: A social justice approach to social work (2nd ed.)</i>. Peosta, IA:</p>		

Eddie Bowers Publishing Co.

Graham, J. R. & Barter, K. (1999). *Collaboration: A social work practice method*. *Families in Society*, 80(1), 6–13.

Gumz, E. (2004). *American social work, corrections and restorative justice: An appraisal*. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 48, 449–460.

Killian, M. L., & Maschi, T. (2009). *A history of forensic social work in the United States*. In T. Maschi, C. Bradley, & K. Ward (Eds.), *Forensic social work: Psychosocial and legal issues across diverse practice settings* (pp. 11–21). New York: Springer Publishing Company.

Maschi, T., Bradley, C., & Ward, K. (Eds.) (2009). *Forensic social work: Psychosocial and legal issues in diverse practice settings*. New York: Springer Publishing Company.

Maschi, T., Violette, N., Scotto Rosato, N., & Ristow, J. (2009). *Juvenile justice and social work*. In T. Maschi, C. Bradley, & K. Ward (Eds.), *Forensic social work: Psychosocial and legal issues across diverse practice settings* (pp. 231–254). New York: Springer Publishing Company.

National Association of Social Workers. (1999a). *Code of ethics of the National Association of Social Workers*. Washington, DC: NASW Press.

National Organization of Forensic Social Work. (1997). *What is forensic social work?* Retrieved on May 9, 2007, from <http://www.nofsw.org/>.

Nelson, B. J. (1984). *Making an issue of child abuse: Political agenda setting for social problems*. Chicago: University of Chicago Press.

Poulopoulos, Ch. (2015). *Crisis, State Violence and Social Work in Greece*. *Social Dialogue, IASSW, Issue 10*, pp. 22-25.

Roberts, A. R. (Ed.). (2004). *Juvenile justice sourcebook: Past, present, and future*. New York: Oxford University Press.

Roberts, A. R., & Brownell, P. (1999). *A century of forensic social work: Bridging the past to the present*. *Social Work*, 44, 359–369.

Roberts, A. R., & Springer, D. W. (2008). *Social work in juvenile justice and criminal justice settings* (3rd ed.). Springfield, IL: Charles C. Thomas.

Saltzman, A., & Furman, R. (1999). *Law in social work practice* (2nd ed.). Belmont, CA: Wadsworth Publishers.

Schroeder, L. O. (1997). *The legal environment of social work* (2nd ed.). Washington, DC: NASW Press.

Van Wormer, K. (2009). *Restorative justice*. In T. Maschi, C. Bradley, & K. Ward (Eds.), *Forensic social work: Psychosocial and legal issues across diverse practice settings* (pp. 11–21). New York: Springer Publishing Company.

Wronka, J. (2008). *Human rights*. In T. Mizrahi & L. E. Davis (Eds.), *Encyclopedia of social work* (pp. 425–429). Washington, DC: National Association of Social Workers.

Zastrow, C. H., & Kirst-Ashman, K. K. (2009). *Understanding human behavior and the social environment* (8th ed.). Belmont, CA: Brooks=Cole-Thompson Learning.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ- ΕΠΟΠΤΕΙΑ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ 5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πρακτική Άσκηση -Εποπτεία Ι	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
(προϋπόθεση για την υλοποίηση της τρίωρης ομαδικής εποπτείας 8 ώρες ενασχόλησης με δραστηριότητες της Οργάνωσης)	3 ώρες ομαδική Εποπτεία	6
ΣΥΝΟΛΟ	3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό/Μάθημα Ειδικότητας	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	1. Επικοινωνία και Συνέντευξη 2. Δεοντολογία Κοινωνικής Εργασίας 3. Κοινωνική Εργασία και Ομάδες- Δημιουργική έκφραση & τέχνη στην εφαρμογή της ΚΕ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
<p>Σκοπός της Πρακτικής Άσκησης-Εποπτείας Ι είναι να βοηθήσει τους φοιτητές να συνδέσουν τη θεωρία με την εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας, εντασσόμενοι σε μια Οργάνωση και αναλαμβάνοντας έργο με σκοπό την απόκτηση εμπειρίας συλλογής και διαγνωστικής εκτίμησης πληροφοριών και την ανάπτυξη ικανότητας συντονισμού ομάδας.</p> <p><i>Αναλυτικότερα:</i></p> <p><i>Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να διαθέτουν τις παρακάτω γνώσεις:</i></p> <p><u><i>Γνώσεις από την υλοποίηση της πρακτικής Άσκησης Ι (Ένταξη στην Οργάνωση)</i></u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση της έννοιας της Πρακτικής Άσκησης • Γνώσεις για την πολιτική, δομή και λειτουργία της Οργάνωσης • Σύγχρονες γνώσεις για τα προγράμματα της Οργάνωσης και το ρόλο του κοινωνικού λειτουργού • Γνώσεις συλλογής πληροφοριών μέσω συνεντεύξεων και διαγνωστικής εκτίμησης των πληροφοριών • Γνώσεις για τη δυναμική και τις βασικές διαδικασίες της ομάδας και κατανόηση του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού ως συντονιστή ομάδας <p><u><i>Γνώσεις από την υλοποίηση της Εποπτείας Ι (ομαδική εποπτεία)</i></u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση της έννοιας και της σημασίας της εποπτείας στη διαδικασία της εκπαίδευσης στην 		

Κοινωνική Εργασία.

- Γνώσεις για τη υλοποίηση συνέντευξης και τη διαγνωστική εκτίμηση των πληροφοριών
- Γνώσεις για το ρόλο του κοινωνικού λειτουργού ως συντονιστή ομάδας
- Γνώσεις για τους παράγοντες που συντελούν στη δημιουργία της παιδικής προσωπικότητας και κατανόηση των κινήτρων της παιδικής συμπεριφοράς
- Γνώσεις για τον ρόλο της οικογένειας στην ψυχοσυναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού.
- Γνώσεις για τον ρόλο του σχολείου στην διαδικασία κοινωνικοποίησης και το ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στην εκπαίδευση
- Γνώσεις θεμάτων που αφορούν στο παιδί και συνδέονται με τη μαθητική του ιδιότητα.
- Κατανόηση της σημασίας της αυτογνωσίας στην άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας και του τρόπου που οι προσωπικές στάσεις και προκαταλήψεις επηρεάζουν την επικοινωνία με τους άλλους και την άσκηση του επαγγελματικού ρόλου

Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να διαθέτουν τις παρακάτω δεξιότητες:

- Δεξιότητες παρατήρησης, συλλογής πληροφοριών και αξιολόγησης στοιχείων
- Δεξιότητες συντονισμού ομάδας
- Δεξιότητες σταδιακής εφαρμογής της κοινωνικής εργασίας στα πλαίσια της οργάνωσης
- Δεξιότητες εφαρμογής αρχών –δεοντολογίας στην άσκηση του ρόλου τους

Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να διαθέτουν τις παρακάτω ικανότητες:

- Ικανότητα σταδιακής σύνδεσης της θεωρίας με την εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας
- Ικανότητα ένταξης στην Οργάνωση και στην ομάδα εποπτείας και αξιοποίησης των εκπαιδευτικών ερεθισμάτων που παρέχουν
- Ικανότητα υλοποίησης συνέντευξης και ικανότητα διαγνωστικής εκτίμησης των πληροφοριών
- Ικανότητα συντονισμού ομάδας και αξιοποίησης διαφόρων μέσων έκφρασης και επικοινωνίας στην προσπάθεια για διάγνωση και παρέμβαση στην ΚΕΟ
- Ικανότητα ανάπτυξης πρωτοβουλίας, αξιοποιώντας την καθοδήγηση που παρέχεται από τον επόπτη μέσω της ομαδικής εποπτείας.
- Ικανότητα σταδιακής απόκτησης επαγγελματικής στάσης
- Ικανότητα δημιουργίας επαγγελματικής σχέσης με το προσωπικό της Οργάνωσης και τους εξυπηρετούμενους
- Ικανότητα τήρησης αναλυτικών γραπτών στοιχείων, εκθέσεων
- Ικανότητα τροποποίησης στάσεων και αντιλήψεων που επηρεάζουν αρνητικά την άσκηση του επαγγελματικού ρόλου
- Κριτική ικανότητα για τη λειτουργία της Οργάνωσης και το ρόλο του κοινωνικού λειτουργού

Γενικές Ικανότητες

- Ομαδική εργασία
- Αυτόνομη εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση –Εποπτεία αποτελείται από:

A) Την Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση I που πραγματοποιείται σε επιλεγμένες από το Τμήμα Κοινωνικές Υπηρεσίες /Οργανώσεις Πρακτικής Άσκησης και

B) Την Εποπτεία I που υποστηρίζει την Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση I και πραγματοποιείται σε εβδομαδιαία βάση από μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και επιστημονικούς συνεργάτες (Π.Δ. 407) ειδικότητας Κοινωνικού Λειτουργού. Η Εποπτεία είναι τρίωρη και ομαδική.

Οι φοιτητές/φοιτήτριες μέσω της πρακτικής άσκησης έχουν την ευκαιρία να εκπαιδευτούν στην εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας, συνδέοντας τη θεωρία με την πράξη σε πραγματικές συνθήκες εργασίας. Υποστηρίζονται από κοινωνικούς λειτουργούς που εργάζονται στις Οργανώσεις και εποπτεύονται-καθοδηγούνται από επόπτη που αναλαμβάνει το ρόλο του εκπαιδευτή στα πλαίσια της τρίωρης ομαδικής εποπτείας

Η Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία Ι είναι ουσιαστικά η πρώτη βιωματική εμπειρία πρακτικής άσκησης, μέσω της οποίας οι φοιτητές /φοιτήτριες αρχίζουν να εφαρμόζουν την θεωρία της Κοινωνικής Εργασίας (σύνδεση της θεωρίας με την πράξη). Το μάθημα περιλαμβάνει την Πρακτική Άσκηση στην Οργάνωση (8ώρες ενασχόλησης με δραστηριότητες της Οργάνωσης) και την τρίωρη ομαδική εποπτεία

Σκοπός της Πρακτικής Άσκησης-Εποπτείας Ι είναι να βοηθήσει τους φοιτητές να συνδέσουν τη θεωρία με την εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας, εντασσόμενοι σε μια Οργάνωση αναλαμβάνοντας έργο με σκοπό την απόκτηση εμπειρίας συλλογής και διαγνωστικής εκτίμησης πληροφοριών και την ανάπτυξη ικανότητας συντονισμού ομάδας.

Στην Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία Ι συνήθως αξιοποιούνται ως Οργανώσεις Πρακτικής Άσκησης Μονάδες Προσχολικής Αγωγής και Δημιουργικής Απασχόλησης και, Μονάδες Γενικής, Διαπολιτισμικής Αβάθμιας και Β'βάθμιας Εκπαίδευσης. Σε αυτήν την περίπτωση οι φοιτητές/φοιτήτριες επιδιώκεται να αποκτήσουν επαγγελματική στάση, τεχνικές, δεξιότητες στην άσκηση Σχολικής Κοινωνικής Εργασίας και να αναπτύξουν την ικανότητα να παρεμβαίνουν διαμεθοδικά για την αντιμετώπιση των αναγκών της σχολικής κοινότητας. Ειδικότερα επιδιώκεται:

1. Η συνειδητοποίηση του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού ως συνδεδεμένου κρίκου ανάμεσα στο Σχολείο και την οικογένεια, καθώς επίσης ανάμεσα στο Σχολείο και την ευρύτερη κοινότητα.
2. Η συνειδητοποίηση του ρόλου του Σχολείου ως φορέα κοινωνικοποίησης.
3. Η ευαισθητοποίηση σε θέματα που αφορούν στο παιδί και απορρέουν από τη μαθητική του ιδιότητα.
4. Η συνειδητοποίηση του ρόλου της οικογένειας στην ψυχοσυναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού.
5. Η απόκτηση εμπειρίας συλλογής (μέσω συνέντευξης) και αξιολόγησης πληροφοριών με στόχο την κατανόηση του τρόπου που επηρεάζει το οικογενειακό και το σχολικό περιβάλλον την προσωπικότητα του παιδιού.
6. Η αξιοποίηση της ομάδας ως μέσο για την ενθάρρυνση και ανάπτυξη των μαθητών/μαθητριών
7. Η τροποποίηση προσωπικών στάσεων- προκαταλήψεων και η σταδιακή απόκτηση επαγγελματικής στάσης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόσωπο με πρόσωπο . Τοποθέτηση φοιτητή σε Οργάνωση (βιωματική μάθηση) • Πρόσωπο με πρόσωπο . Ομαδική Εποπτεία (βιωματική μάθηση σε ομάδα) 																
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βιντεοπρωτόζεκτορα και προβολή διαφανειών • Παρουσίαση εργασιών με το πρόγραμμα Power Point • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Χρήση διαδικτύου για πρόσβαση σε επιλεγμένες βάσεις δεδομένων και επιστημονικά περιοδικά 																
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Παρουσία στη Οργάνωση</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Συμμετοχή στην ομαδική εποπτεία</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη-Ανάλυση περιπτώσεων</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εκθέσεων-παρουσίαση εργασιών</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη- ανάλυση συναντήσεων με ομάδα παιδιών</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>180</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Παρουσία στη Οργάνωση	40	Συμμετοχή στην ομαδική εποπτεία	40	Μελέτη-Ανάλυση περιπτώσεων	30	Συγγραφή εκθέσεων-παρουσίαση εργασιών	30	Μελέτη- ανάλυση συναντήσεων με ομάδα παιδιών	10	Αυτοτελής μελέτη	30	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																
Παρουσία στη Οργάνωση	40																
Συμμετοχή στην ομαδική εποπτεία	40																
Μελέτη-Ανάλυση περιπτώσεων	30																
Συγγραφή εκθέσεων-παρουσίαση εργασιών	30																
Μελέτη- ανάλυση συναντήσεων με ομάδα παιδιών	10																
Αυτοτελής μελέτη	30																
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180																
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Αξιολογούνται από τον επόπτη μέσω συγκεκριμένου αξιολογητικού εντύπου που είναι προσβάσιμο στους φοιτητές τα παρακάτω κριτήρια (που το καθένα από αυτά έχει συγκεκριμένη ποσοστ看ση στη συνολική βαθμολογία):																

1. Η ποσοτική αλλά και η ποιοτική απόδοση του φοιτητή και ο βαθμός που αξιοποίησε τις ευκαιρίες και τα ερεθίσματα που του έδωσε η συνολική εργαστηριακή εμπειρία (παρουσία στην Οργάνωση και ομαδική εποπτεία).
 2. Η συνειδητή προσπάθεια για ανάπτυξη κλίματος συνεργασίας με τα μέλη της ομάδας εποπτείας, το προσωπικό της Οργάνωσης και τους εξυπηρετούμενους.
 3. Ο βαθμός συμμετοχής του στην εργαστηριακή εμπειρία και η στάση συνέπειας, υπευθυνότητας και πρωτοβουλίας του.
 4. Η ανάπτυξη των δεξιοτήτων του φοιτητή στη συνέντευξη και στην αξιολόγηση των πληροφοριών.
 5. Η ανάπτυξη ικανότητας για συντονισμό ομάδας.
 6. Η σταδιακή απόκτηση επαγγελματικής στάσης και η ευαισθητοποίηση σε θέματα αυτογνωσίας.
 7. Η εμπρόθεσμη ανταπόκριση του στις γραπτές εκθέσεις και παρουσιάσεις της δουλειάς του
- Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου στα πλαίσια της ομαδικής εποπτείας πραγματοποιείται ενδιάμεση αξιολόγηση (που περιλαμβάνει και αυτοαξιολόγηση του φοιτητή) καθώς και τελική αξιολόγηση.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αρχοντάκη, Ζ. & Φιλίππου, Δ. (2003). 205 βιωματικές ασκήσεις για εμπύχωση ομάδων ψυχοθεραπείας, κοινωνικής εργασίας, εκπαίδευσης. Αθήνα: Καστανιώτης
- Ασημόπουλος Χ. (2014). Εκφοβισμός στο σχολείο, ψυχική υγεία και κοινωνική εργασία. Όταν οι ελπίδες χάνονται και η εκπαίδευση καταρρέει. Κοινωνική Εργασία, τεύχος 113
- Βάγια, Χ. (1994). Κοινωνικά δικαιώματα και κοινωνική εργασία, Συγκλίνουσες αρχές και επιδιώξεις. Κοινωνική Εργασία, 53, 241-258
- Γιωτάκος, Ο, Τσιλιάκου, Μ., Τσίτσικα, Α. & Τσουβέλας, Γ. (2014). Νέες μορφές κακοποίησης παιδιού και εφήβου. Αθήνα: Βήτα Ιατρικές Εκδόσεις.
- Collins, D., Jordan, C. & Coleman, H. (2017). Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια. Επιμ. Ασημόπουλος Χ. & Μαρτινάκη Σ.. Αθήνα: Βήτα
- Δημοπούλου-Λαγωνίκα, Μ., (2006). Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας – Μοντέλα παρέμβασης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Doll, B., Zucker S., Brehm, K. (2009). Σχολικές τάξεις που προάγουν την ψυχική ανθεκτικότητα. Αθήνα: Δαρδανός
- Haber, J., & Glatzer, J., (2008). Τέλος στον εκφοβισμό. Αθήνα: Πατάκης
- Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε. & Βλάχου-Μπαλαφούτη, Α. (Επιμ.) (2012). Αναπηρία και εκπαιδευτική πολιτική. Κριτική Προσέγγιση της ειδικής και ενταξιακής εκπαίδευσης. Συλλογικό έργο. Αθήνα: Πεδίο.
- Καλλινικάκη, Θ. & Κασσέρη, Ζ. (επιμ.) (2014). Κοινωνική Εργασία στην εκπαίδευση: στα θρανία των ετεροτήτων. Αθήνα: Τόπος
- Καλλινικάκη, Θ., (1998). Κοινωνική Εργασία, εισαγωγή στην θεωρία και στην πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Κανδυλάκη, Α., (2008). Η Συμβουλευτική στην Κοινωνική Εργασία, δεξιότητες και τεχνικές. Αθήνα: Τόπος.
- Παπαδοπούλου, Χ., (2003). Κοινωνική Εργασία με Ομάδες. Αθήνα: Έλλην.
- Παπαϊωάννου, Κ. (1998). Αξίες και ηθική στην Κοινωνική Εργασία. Κοινωνική Εργασία, 51, 141-145
- Παναγιωτόπουλος, Χ. (2016). Κοινωνική Εργασία και Σχολείο. Αθήνα: Μαρία Παρίκου & ΣΙΑ ΕΠΕ
- Παπαδάτος, Γ. (2010). Ναρκωτικά και εφηβεία. Κοινωνικά και ψυχολογικά αίτια. Προγράμματα πρόληψης. Παιδαγωγική αντιμετώπιση. Νομοθεσιακή αντιμετώπιση. Αθήνα: Gutenberg.
- Παπούλη, Ε. (2014). Επαγγελματικές Αξίες και Κοινωνική Εργασία: Ιστορική Αναδρομή και Διαχρονική Εξέλιξη. Κοινωνική Εργασία, Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών, 113, 121
- Rigby, K. (2008). Σχολικός εκφοβισμός. Αθήνα: Τόπος/Σούλης, Σ., (2008). Ένα σχολείο για όλους. Αθήνα: Gutenberg
- Τσιάντης, Γ. (επιμ.) (2005). Εργασία με τους γονείς: ψυχαναλυτική ψυχοθεραπεία με παιδιά και εφήβους. Αθήνα: Καστανιώτης
- Φιλίππου, Δ. & Καραντάνα, Π. (2010). Ιστορίες για να ονειρεύεσαι... Παιχνίδια για να μεγαλώνεις... Για εμπύχωση βιωματικών ομάδων προσωπικής ανάπτυξης. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Χατζηφωτίου, Σ. (2005), Ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών και των παιδιών. Εκδόσεις Τζιόλα.

Επιστημονικά περιοδικά:

Κοινωνική Εργασία. Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών

European Journal of Social Work

International Journal of Social Work

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πρακτική Άσκηση- Εποπτεία II	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
(με προϋπόθεση 22 ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησης με δραστηριότητες της Κοινωνικής οργάνωσης)	3 ώρες ομαδική εποπτεία	6
Εργαστήριο προσωπικής ανάπτυξης και ενδυνάμωσης ομάδας	2 εργαστηριακές ώρες	2
	ΣΥΝΟΛΟ	8
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό/Μάθημα Ειδικότητας	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	1. Πρακτική Άσκηση –Εποπτεία I 2. Γενική Κοινωνική Εργασία 3. Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα-Μεθοδολογία Παρέμβασης	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
<p>Η Πρακτική Άσκηση II -Εποπτεία II έχει ως σκοπό να υποστηρίξει τους φοιτητές να εφαρμόσουν τη Διαμεθοδική Κοινωνική Εργασία εντασσόμενοι σε μια Οργάνωση. Στα πλαίσια της Οργάνωσης, οι φοιτητές/φοιτήτριες αναλαμβάνουν δράση και έργο ώστε να αναπτύξουν διαγνωστική εκτίμηση, σταδιακή υλοποίηση παρέμβασης και την αξιολόγηση της παρέμβασης. Συγκεκριμένα το μάθημα στοχεύει στην ανάπτυξη της ικανότητας των ασκούμενων για: χρήση όλων των σταδίων της διαδικασίας επίλυσης προβλημάτων (εκτίμηση, σχεδιασμός παρέμβασης, παρέμβαση, αξιολόγηση) Τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα διακρίνονται στα αποτελέσματα από την πρακτική άσκηση και στα αποτελέσματα της συμμετοχής του φοιτητή στην διαδικασία της ομαδικής εποπτείας.</p> <p><i>Οι φοιτητές αναμένεται από την Πρακτική άσκηση II να :</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Έχουν εξοικειωθεί με την οργανωτική και διοικητική δομή της Κοινωνικής Υπηρεσίας και τις παρεχόμενες υπηρεσίες• Έχουν εξοικειωθεί -εμπλακεί σταδιακά στα προγράμματα, δράσεις και στη δικτύωση της Κοινωνικής Υπηρεσίας με άλλες Οργανώσεις• Αναγνωρίζουν το ρόλο του Κοινωνικού Λειτουργού και των ορίων μεταξύ των διαφορετικών ειδικοτήτων στο πλαίσιο της διεπιστημονική ομάδα• Χρησιμοποιούν συνειδητά μεθόδους, τεχνικές και δεξιότητες σε επίπεδο ατόμου, ομάδας και κοινότητας• Πραγματοποιούν και να αξιολογούν ολοκληρωμένη διαμεθοδική παρέμβαση• Παρουσιάζουν το έργο και τη διαγνωστική τους εκτίμηση στα πλαίσια συμβουλίου προσωπικού και διεπιστημονικής ομάδας• Είναι σε θέση να τηρούν τις αρχές της επαγγελματικής δεοντολογίας.		

- Αξιολογούν το έργο της Οργάνωσης, διερευνούν τις ακάλυπτες ανάγκες και αναπτύσσουν προβληματισμό για την κάλυψη τους..
- Συμβάλλουν στην ανάπτυξη διασύνδεσης των Κοινωνικών Υπηρεσιών για την αποτελεσματικότερη κάλυψη των αναγκών των εξυπηρετούμενων και της κοινότητας

Παράλληλα αναμένεται οι φοιτητές από την διαδικασία της Εποπτείας II να :

- Εμβαθύνουν σε θέματα σχεδιασμού-υλοποίησης-αξιολόγησης της παρέμβασης σε επίπεδο ατόμου, ομάδας, οικογένειας, κοινότητας.
- Αναπτύσσουν αυτοκριτική για την ανταπόκριση τους στους εκπαιδευτικούς στόχους και τη συμβολή της εκπαιδευτικής εμπειρίας στην συνολική τους ανάπτυξη.
- Αναπτύσσουν αυτογνωσία - αυτοέλεγχο.
- Έχουν αναπτύξει την ικανότητα για καταγραφή και παρουσίαση (γραφτή και προφορική) της εργασίας τους και για τη σύνταξη περιληπτικών εκθέσεων
- Έχουν αναπτύξει την ικανότητα συνεργασίας με τα μέλη της ομάδας εποπτείας
- Έχουν αναπτύξει πρωτοβουλία και σταδιακή αυτονόμηση από τον επόπτη

Γενικές Ικανότητες

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και Διαχείριση Έργων, Παρεμβάσεων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το εργαστηριακό μάθημα «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση –Εποπτεία II αποτελείται από:

1. Την Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση II που πραγματοποιείται σε επιλεγμένες από το Τμήμα Κοινωνικές Υπηρεσίες /Οργανώσεις Πρακτικής Άσκησης. Η Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση II αποκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με την εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας στο πλαίσιο λειτουργίας των κοινωνικών οργανώσεων. Οι ασκούμενοι καλούνται να εστιάσουν σε θέματα μελέτης και επίλυσης προβλημάτων σε ατομική, οικογενειακή και ομαδική-κοινωνική βάση, να καταρτίσουν και να εφαρμόσουν σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που διέγνωσαν και να αξιολογήσουν τις παρεμβάσεις που εφάρμοσαν.
2. Την τρίωρη ομαδική Εποπτεία II που υποστηρίζει την Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση II και πραγματοποιείται σε εβδομαδιαία βάση από μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και επιστημονικούς συνεργάτες (Π.Δ. 407) ειδικότητας Κοινωνικού Λειτουργού.
3. Το δίωρο Εργαστήριο Προσωπικής Ανάπτυξης και Ενδυνάμωσης Ομάδας. Το συγκεκριμένο εργαστήριο στοχεύει μέσα από τη δυναμική της ομάδας, με βιωματικό τρόπο οι φοιτητές, να ενδυναμωθούν, να ενισχύσουν την αυτοεκτίμησή τους, να εμβαθύνουν σε θέματα αυτογνωσίας, αυτό-επίγνωσης, προσωπικής ανάπτυξης και αυτοβελτίωσης, βελτίωσης της επικοινωνίας και ικανότητας συνεργασίας με τους άλλους.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο, σε μικρές ομάδες εποπτείας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Παραμονή στο πλαίσιο	100
	Ομαδική εποπτεία	40
	Εργαστήριο Προσωπικής Ανάπτυξης	30
	Συγγραφή εκθέσεων	20
	Παρουσίαση εργασιών	10

	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	10
	Αυτοτελής Μελέτη	30
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	240
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η παρουσία του φοιτητή είναι απαραίτητη και στα δύο μέρη (Πρακτική Άσκηση στην Οργάνωση και την ομαδική εβδομαδιαία εποπτεία)</p> <p>Απαιτούμενο ποσοστό παρακολούθησης 80%, ενώ για τον τελικό βαθμό του μαθήματος αξιολογούνται και τα δύο μέρη. Απαιτούμενη είναι η εκπλήρωση συγκεκριμένων εκπαιδευτικών κριτηρίων, σύμφωνα με τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου στα πλαίσια της ομαδικής εποπτείας πραγματοποιείται ενδιάμεση αξιολόγηση (που περιλαμβάνει και αυτοαξιολόγηση του φοιτητή) καθώς και τελική αξιολόγηση.</p> <p>Στο Εργαστήριο Προσωπικής Ανάπτυξης αξιολογείται η συμμετοχή του φοιτητή σε βιωματικές ασκήσεις.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αρχοντάκη, Ζ, και Φιλίππου, Δ. (2003). 205 Βιωματικές Ασκήσεις για Εμφύχωση Ομάδων. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Γιωτάκος, Ο, Τσιλιάκου, Μ., Τσίτσικα, Α. & Τσουβέλας, Γ. (2014). Νέες μορφές κακοποίησης παιδιού και εφήβου. Αθήνα: Βήτα Ιατρικές Εκδόσεις.
- Collins, D., Jordan, C. & Coleman, H. (2017). Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια. Επιστ. Επιμ. Χ. Ασημόπουλος & Σ. Μαρτινάκη. Αθήνα: Εκδόσεις Βήτα.
- Δημοπούλου-Λαγωνίκα, Μ. (2007). Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας-Μοντέλα Παρέμβασης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Δημοπούλου -Λαγωνίκα, Μ. (2007). Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας-Μοντέλα Παρέμβασης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Ελληνική Γεροντολογική και Γηριατρική Εταιρεία (2004). Οδηγός Φροντίδας Ηλικιωμένων Γονιών. Αθήνα: Mendor.
- Ζαϊμάκης, Γ. & Κανδυλάκη, Α. (επιμ.) (2005) . Δίκτυα κοινωνικής προστασία:Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Αθήνα: Κριτική.
- Ζώνιου-Σιδέρη, Α. & Σπανδάγου, Η. (2011). Εκπαίδευση και τύφλωση. Συλλογικό. Αθήνα: Πεδίο.
- Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε. & Βλάχου-Μπαλαφούτη, Α. (Επιμ.) (2012). Αναπηρία και εκπαιδευτική πολιτική. Κριτική Προσέγγιση της ειδικής και ενταξιακής εκπαίδευσης. Συλλογικό έργο. Αθήνα: Πεδίο.
- Θέμελη, Ο. (2014). Τα παιδιά καταθέτει. Η δικανική εξέταση ανήλικων μαρτύρων, θυμάτων σεξουαλικής κακοποίησης. Αθήνα: Τόπος.
- Hawkins, P. & Shohet, R. (2009). Η εποπτεία στα επαγγέλματα θεραπείας και πρόνοιας. Αθήνα: University Studio Press.
- Καβουνίδη, Τ. (1996). Ηλικιωμένοι και άτυπα δίκτυα βοήθειας: Ηκυκλοφορία αγαθών και υπηρεσιών ανάμεσα στις γενιές στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (Ε.Κ.Κ.Ε.). Γήρανση 229και Κοινωνία: Πρακτικά Πανελληνίου συνεδρίου Ε.Κ.Κ.Ε.Αθήνα: Ε.Κ.Κ.Ε
- Καλατζή, Α., Ζώνιου-Σιδέρη, Α. & Βλάχου, Α. (1996). Προκαταλήψεις και στερεότυπα. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης.
- Καλλινακάκη, Θ. & Κασσέρη, Ζ. (επιμ.) (2014). Κοινωνική Εργασία στην εκπαίδευση: στα θρανία των ετεροτήτων. Αθήνα: Τόπος.
- Κανδυλάκη, Α. (2000). Η συμβουλευτική στην Κοινωνική Εργασία. Αθήνα: Σμυρνωτάκης
- Κανδυλάκη, Α. (2008). Η Συμβουλευτική στην κοινωνική εργασία. Δεξιότητες και Τεχνικές. Αθήνα: Τόπος.
- Κανδυλάκη, Α. (2009). Κοινωνική Εργασία σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Αθήνα: Τόπος.
- Καραγιάννη, Γ. (2017). Η αναπηρία στην Ελλάδα της κρίσης. Αθήνα: Gutenberg.
- Καραγκούνης, Β. (2008). Κοινωνική εργασία και τοπική ανάπτυξη. Αθήνα: Τόπος.
- Καστοριάδου-Παπαδοπούλου, Χ. (2009). Κοινωνική Εργασία με Ομάδες. Αθήνα: Έλλην-Γ. Πατρίκος & ΣΙΑ Ε.Ε..
- Κουντή-Χρονοπούλου, Κ., Τζεδάκη, Μ. & Πασσά, Μ. (Επιμ.) (2015). Η συμβολή της Κοινωνικής Εργασίας στην ψυχιατρική θεραπευτική. Α΄ Ψυχιατρική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών, Αιγινήτειο Νοσοκομείο. Συλλογικό Έργο. Συντονιστής Γ. Παπαδημητρίου. Αθήνα: Παρισιάνου.
- Μαρτινάκη, Σ. & Μπουρικός, Δ. (2014). Κοινωνική Εργασία και Ψυχική Υγεία. Αθήνα: Βήτα.
- Marwedel, U. (2009). Γεροντολογία & Γεροντοψυχιατρική. Αθήνα: Ίων.
- Moore, D. (2011). Εκπαίδευση και κώφωση. Επιμ. Α. Ζώνιου-Σιδέρη & Ε. Ντεροπούλου-Ντέρου. Αθήνα: Πεδίο.

Μωυσίδης, Α., Ανθοπούλου, Θ. & Ντύκεν, Μ.Ν., (2002). Οι ηλικιωμένοι στον αγροτικό χώρο. Αθήνα: Gutenberg.
 Oliver, M. (2009). *Understanding Disability –From Theory to Practice (2nd Edn)*. Basingstoke: Macmillan.
 Παπαδοπούλου-Κατορορίδου, Χ. (1999). *Κοινωνική Εργασία με Ομάδες*. Αθήνα: Έλλην Παναγιωτόπουλος, Χ. (2016). *Κοινωνική Εργασία και Σχολείο*. Αθήνα: Μαρία Παρίκου & ΣΙΑ ΕΠΕ.
 Παπαδάτος, Γ. (2010). *Ναρκωτικά και εφηβεία. Κοινωνικά και ψυχολογικά αίτια. Προγράμματα πρόληψης. Παιδαγωγική αντιμετώπιση. Νομοθεσιακή αντιμετώπιση*. Αθήνα: Gutenberg.
 Πιτσελά, Α. (2013). *Η ποινική αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων*. Αθήνα: Σάκκουλας.
 Πουλόπουλος, Χ. & Τσιμπουκλή, Α. (2016). *Δυναμική των ομάδων και αλλαγή στους οργανισμούς*. Αθήνα: Τόπος.
 Πουλόπουλος, Χ. (2011). *Κοινωνική εργασία και εξαρτήσεις. Οι κοινότητες της αλλαγής*. Αθήνα: Τόπος
 Σαχαπατζίδου, Ε.Δ. (2011). *Η ομάδα ως μέθοδος και εργαλείο της κοινωνικής εργασίας*. Αθήνα
 Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
 Κοινωνική Εργασία
 Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών
 Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών
 Social Work
 European Social Work
 Community practice
 British Journal of Social Work
 Child & Family Social Work

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πρακτική Άσκηση- Εποπτεία III	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
(με προϋπόθεση 32 ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησης με δραστηριότητες της Κοινωνικής Οργάνωσης)	3 ώρες ομαδική εποπτεία	14
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	1. Πρακτική Άσκηση –Εποπτεία II 2. Κοινωνική Ανάπτυξη & Κοινωνική Εργασία 3. Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
Βασικός στόχος του μαθήματος Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση –Εποπτεία III είναι οι φοιτητές να εδραιώσουν και να διευρύνουν γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν κατά την Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση II, ώστε να μπορούν να υλοποιήσουν τον επαγγελματικό ρόλο του κοινωνικού λειτουργού, χωρίς ιδιαίτερη καθοδήγηση από τον επόπτη/επόπτρια.		
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:		

- Συνδέουν συνειδητά τις θεωρητικές προσεγγίσεις της Κοινωνικής εργασίας με την εφαρμογή, διαθέτοντας ικανότητα ολοκληρωμένης δια-μεθοδικής προσέγγισης. Εάν η παρέμβαση αφορά το άτομο-οικογένεια εμβαθύνουν σε θέματα συμβουλευτικής με στόχο την αποκατάσταση της κοινωνικής λειτουργικότητας, την ενδυνάμωση ατόμου - οικογένειας. Εάν η παρέμβαση αφορά κοινότητα εμβαθύνουν σε στρατηγικές κοινοτικής ανάπτυξης με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών ζωής.
- Έχουν αναπτύξει συνείδηση επαγγελματικού ρόλου μέσα από την ανάληψη ευθυνών, την ανάπτυξη πρωτοβουλίας, την ανάπτυξη διεπιστημονικής συνεργασίας, την τήρηση των αρχών και των αξιών της Κοινωνικής Εργασίας.
- Αξιοποιούν τις γνώσεις και τις ικανότητες που απέκτησαν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης καθώς και τις δυνατότητες που παρέχει η Οργάνωση για να συμβάλλουν στην πρόληψη και αντιμετώπιση σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων ατόμων, οικογενειών, ομάδων και κοινοτήτων
- Κατανοούν τον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στην διερεύνηση - διαπίστωση κοινωνικών αναγκών, σχεδιασμό και υποβολή προτάσεων για υλοποίηση κοινωνικών προγραμμάτων σε τοπικό επίπεδο.
- Αξιοποιούν πηγές - προγράμματα (Εθνικά, προγράμματα Ευρωπαϊκής Ένωσης) για κάλυψη των κοινωνικών αναγκών.
- Αναπτύσσουν πρωτοβουλίες και προωθούν την καινοτομία στην ανάπτυξη και υλοποίηση προγραμμάτων
- Προωθούν δυναμικές αυτοβοήθειας και ενεργοποίησης του πληθυσμού με σκοπό την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών.
- Να συμβάλλουν στην ανάπτυξη διασύνδεσης των Κοινωνικών Υπηρεσιών για την αποτελεσματικότερη κάλυψη των αναγκών των εξυπηρετούμενων και της κοινότητας

Σε σχέση με την Εποπτεία III, οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται να:

- Έχουν αναπτύξει ολοκληρωμένη ικανότητα καταγραφής και παρουσίασης (γραπτής και προφορικής) της εργασίας τους
- Συνδέουν τις θεωρητικές γνώσεις με την εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας
- Προωθούν την ομαδική συνεργασία στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής εποπτείας
- Παρουσιάζουν με σαφή και ολοκληρωμένο τρόπο την εργασία τους στην εποπτική ομάδα
- Αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τη δική τους συναισθηματική εμπλοκή, τις στάσεις και προκαταλήψεις τους που επηρεάζουν τη σχέση τους με τους εξυπηρετούμενους και το προσωπικό της Υπηρεσίας
- Έχουν αναπτύξει ταυτότητα κοινωνικού λειτουργού

Γενικές Ικανότητες

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και Διαχείριση Έργων, Παρεμβάσεων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το εργαστηριακό μάθημα «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση –Εποπτεία III αποτελείται από:

1. Την Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση III που πραγματοποιείται σε επιλεγμένες από το Τμήμα Κοινωνικές Υπηρεσίες /Οργανώσεις Πρακτικής Άσκησης. Η Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση III αποκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με την εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας στο πλαίσιο λειτουργίας των Κοινωνικών Οργανώσεων, στην απόκτηση επαγγελματικής ταυτότητας, στην ενδυνάμωση τους ώστε να μπορούν να λειτουργήσουν ως κοινωνικοί λειτουργοί, επιτυγχάνοντας αυτονόμηση από τον επόπτη. Οι ασκούμενοι αξιοποιούν τις γνώσεις και τις ικανότητες που απέκτησαν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, καθώς και τις δυνατότητες που παρέχει η Οργάνωση για να συμβάλλουν στην πρόληψη και αντιμετώπιση σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων ατόμων, οικογενειών, ομάδων και κοινοτήτων
2. Την τρίωρη ομαδική Εποπτεία II που υποστηρίζει την Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση III και

πραγματοποιείται σε εβδομαδιαία βάση από μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και επιστημονικούς συνεργάτες (Π.Δ. 407) ειδικότητας Κοινωνικού Λειτουργού.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο, σε μικρές ομάδες εποπτείας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Πρακτική Άσκηση	200
	Ομαδική εποπτεία	50
	Συγγραφή εκθέσεων	30
	Παρουσίαση εργασιών	30
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	10
	Μελέτη-Ανάλυση περιπτώσεων	30
	Ασκήσεις ατομικές/ομαδικές	30
	Αυτοτελής Μελέτη	40
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	420
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η παρουσία του φοιτητή είναι απαραίτητη και στα δύο μέρη (Πρακτική Άσκηση στην Οργάνωση και την ομαδική εβδομαδιαία εποπτεία)</p> <p>Απαιτούμενο ποσοστό παρακολούθησης 80%, ενώ για τον τελικό βαθμό του μαθήματος αξιολογούνται και τα δύο μέρη. Απαιτούμενη είναι η εκπλήρωση συγκεκριμένων εκπαιδευτικών κριτηρίων, σύμφωνα με τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου στα πλαίσια της ομαδικής εποπτείας πραγματοποιείται ενδιάμεση αξιολόγηση (που περιλαμβάνει και αυτοαξιολόγηση του φοιτητή) καθώς και τελική αξιολόγηση.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχοντάκη, Ζ, και Φιλίππου, Δ. (2003). 205 Βιωματικές Ασκήσεις για Εμφύχωση Ομάδων. Αθήνα: Καστανιώτης.

Γιωτάκος, Ο, Τσιλιάκου, Μ., Τσίτσικα, Α. & Τσουβέλας, Γ. (2014). Νέες μορφές κακοποίησης παιδιού και εφήβου. Αθήνα: Βήτα Ιατρικές Εκδόσεις.

Collins, D., Jordan, C. & Coleman, H. (2017). Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια. Επιστ. Επιμ. Χ. Ασημόπουλος & Σ. Μαρτινάκη. Αθήνα: Εκδόσεις Βήτα.

Δημοπούλου-Λαγωνίκα, Μ. (2007). Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας-Μοντέλα Παρέμβασης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Δημοπούλου -Λαγωνίκα, Μ. (2007). Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας-Μοντέλα Παρέμβασης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Ελληνική Γeronτολογική και Γηριατρική Εταιρεία (2004). Οδηγός Φροντίδας Ηλικιωμένων Γονιών. Αθήνα: Mendor.

Ζαϊμάκης, Γ. & Κανδυλάκη, Α. (επιμ.) (2005) . Δίκτυα κοινωνικής προστασία: Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Αθήνα: Κριτική.

Ζώνιου-Σιδέρη, Α. & Σπανδάγου, Η. (2011). Εκπαίδευση και τύφλωση. Συλλογικό. Αθήνα: Πεδίο.

Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε. & Βλάχου-Μπαλαφούτη, Α. (Επιμ.) (2012).

Αναπηρία και εκπαιδευτική πολιτική. Κριτική Προσέγγιση της ειδικής και ενταξιακής εκπαίδευσης. Συλλογικό έργο. Αθήνα: Πεδίο.

Θέμελη, Ο. (2014). Τα παιδιά καταθέτει. Η δικανική εξέταση ανήλικων μαρτύρων, θυμάτων σεξουαλικής κακοποίησης. Αθήνα: Τόπος.

Hawkins, P. & Shohet, R. (2009). Η εποπτεία στα επαγγέλματα θεραπείας και πρόνοιας. Αθήνα: University Studio Press.

Καθουνίδη, Τ. (1996). Ηλικιωμένοι και άτυπα δίκτυα βοήθειας: Η κυκλοφορία αγαθών και υπηρεσιών ανάμεσα

στις γενιές στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (Ε.Κ.Κ.Ε.). Γήρανση και Κοινωνία: Πρακτικά Πανελληνίου συνεδρίου Ε.Κ.Κ.Ε. Αθήνα: Ε.Κ.Κ.Ε

Καλατζή, Α., Ζώνιου-Σιδέρη, Α. & Βλάχου, Α. (1996). Προκαταλήψεις και στερεότυπα. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης.

Καλλινικάκη, Θ. & Κασσέρη, Ζ. (επιμ.) (2014). Κοινωνική Εργασία στην εκπαίδευση: στα θρανία των ετεροτήτων. Αθήνα: Τόπος.

Κανδυλάκη, Α. (2000). Η συμβουλευτική στην Κοινωνική Εργασία. Αθήνα: Σμυρνιωτάκης

Κανδυλάκη, Α. (2008). Η Συμβουλευτική στην κοινωνική εργασία. Δεξιότητες και Τεχνικές. Αθήνα: Τόπος.

Κανδυλάκη, Α. (2009). Κοινωνική Εργασία σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Αθήνα: Τόπος.

Καραγιάννη, Γ. (2017). Η αναπηρία στην Ελλάδα της κρίσης. Αθήνα: Gutenberg.

Καραγκούνης, Β. (2008). Κοινωνική εργασία και τοπική ανάπτυξη. Αθήνα: Τόπος.

Καστοριάδου-Παπαδοπούλου, Χ. (2009). Κοινωνική Εργασία με Ομάδες. Αθήνα: Έλλην-Γ. Πατρίκος & ΣΙΑ Ε.Ε..

Κουντή-Χρονοπούλου, Κ., Τζεδάκη, Μ. & Πασσά, Μ. (Επιμ.) (2015). Η συμβολή της Κοινωνικής Εργασίας στην ψυχιατρική θεραπευτική. Α΄ Ψυχιατρική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών, Αιγινήτειο Νοσοκομείο. Συλλογικό Έργο. Συντονιστής Γ. Παπαδημητρίου. Αθήνα: Παρισιάνου.

Μαρτινάκη, Σ. & Μπουρικός, Δ. (2014). Κοινωνική Εργασία και Ψυχική Υγεία. Αθήνα: Βήτα.

Marwedel, U. (2009). Γεροντολογία & Γεροντοψυχιατρική. Αθήνα: Ίων.

Moores, D. (2011). Εκπαίδευση και κώφωση. Επιμ. Α. Ζώνιου-Σιδέρη & Ε. Ντεροπούλου-Ντέρου. Αθήνα: Πεδίο.

Μουσιδης, Α., Ανθοπούλου, Θ. & Ντύκεν, Μ.Ν., (2002). Οι ηλικιωμένοι στον αγροτικό χώρο. Αθήνα: Gutenberg.

Oliver, M. (2009). Understanding Disability –From Theory to Practice (2nd Edn). Basingstoke: Macmillan.

Παπαδοπούλου-Κατσορίδου, Χ. (1999). Κοινωνική Εργασία με Ομάδες. Αθήνα: Έλλην Παναγιωτόπουλος, Χ. (2016). Κοινωνική Εργασία και Σχολείο. Αθήνα: Μαρία Παρίκου & ΣΙΑ ΕΠΕ.

Παπαδάτος, Γ. (2010). Ναρκωτικά και εφηβεία. Κοινωνικά και ψυχολογικά αίτια. Προγράμματα πρόληψης. Παιδαγωγική αντιμετώπιση. Νομοθεσιακή αντιμετώπιση. Αθήνα: Gutenberg.

Πιτσελά, Α. (2013). Η ποινική αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων. Αθήνα: Σάκκουλας.

Πουλόπουλος, Χ. & Τσιμπουκλή, Α. (2016). Δυναμική των ομάδων και αλλαγή στους οργανισμούς. Αθήνα: Τόπος.

Πουλόπουλος, Χ. (2011). Κοινωνική εργασία και εξαρτήσεις. Οι κοινότητες της αλλαγής. Αθήνα: Τόπος

Σαχπατζίδου, Ε.Δ. (2011). Η ομάδα ως μέθοδος και εργαλείο της κοινωνικής εργασίας. Αθήνα

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
 Κοινωνική Εργασία
 Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών
 Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών
 Social Work
 European Social Work
 Community practice
 British Journal of Social Work
 Child & Family Social Work

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ	
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δίκαιο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Γενικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Το μάθημα «Δίκαιο» έχει ως πρωταρχικό σκοπό να φέρει το δίκαιο και τη νομική επιστήμη πιο κοντά στον φοιτητή/φοιτήτρια της Κοινωνικής Εργασίας. Το βασικά ερωτήματα που απευθύνονται στα πλαίσια του συγκεκριμένου μαθήματος συνοψίζονται ως ακολούθως: Τι είναι δίκαιο; Ποια είναι η σχέση στο δίκαιο και στην κοινωνική εργασία;</p> <p>Το μάθημα μεθοδεύεται σε δύο φάσεις, αρχικά οι φοιτητές/φοιτήτριες θα εξοικειωθούν με την έννοια και τις διακρίσεις του δικαίου, ενώ κατά τη διάρκεια της δεύτερης φάσης, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα εξοικειωθούν με διάφορα νομικά ζητήματα που άπτονται στην επιστήμη της Κοινωνικής Εργασίας.</p> <p>Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> να κατανοήσουν τι σημαίνουν και πώς εφαρμόζονται οι κανόνες δικαίου κάθε μέρα σε πλήθος ζητημάτων που δημιουργεί η συμβίωση των ανθρώπων να κατανοήσουν τις διακρίσεις του δικαίου και πώς αυτό συνδέεται με την Κοινωνική Εργασία να γνωρίσουν τη νομική διάσταση θεμάτων που απασχολούν την εφαρμογή της Κοινωνικής Εργασίας όπως για παράδειγμα το νομικό πλαίσιο για την ενδοοικογενειακή βία, το νομικό πλαίσιο που αφορά ανήλικους παραβάτες, το νομικό πλαίσιο για τα δικαιώματα ατόμων που αντιμετωπίζουν διακρίσεις <p>Οι φοιτητές στο τέλος του μαθήματος, εφόσον παρακολουθήσουν τις διαλέξεις και μελετήσουν τη σχετική βιβλιογραφία θα μπορούν να εντοπίζουν με ευκολία νομικά ζητήματα που ενδεχομένως εμφανιστούν κατά την εφαρμογή της Κοινωνικής Εργασίας.</p>			
Γενικές Ικανότητες			
<ul style="list-style-type: none"> Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία 			
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
<p>Το μάθημα θα αποτελείται από δέκα (10) θεματικές ενότητες οι οποίες θα εξετάζουν επιλεγμένα νομικά ζητήματα που άπτονται της επιστήμης της Κοινωνικής Εργασίας. Η φύση του μαθήματος θα είναι ως επί το πλείστον θεωρητική, ωστόσο όμως θα οργανωθούν σεμινάρια επίλυσης πρακτικών ζητημάτων με τη μελέτη υποθετικών περιπτώσεων εργασίας (case studies). Ειδικότερα, το μάθημα μεθοδεύεται ως ακολούθως:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγή Δίκαιο 			

2. Διακρίσεις του Δικαίου
3. Πηγές του Δικαίου
4. Στοιχεία Αστικού Δικαίου
5. Στοιχεία Ποινικού Δικαίου
6. Στοιχεία Δημοσίου Δικαίου-Στοιχεία Διεθνούς & Ευρωπαϊκού Δικαίου
7. Νομικό ζήτημα 1 που άπτεται σε Κοινωνική Εργασία με θέμα: ανήλικοι παραβάτες και ποινικό δίκαιο
8. Νομικό ζήτημα 2 που άπτεται σε Κοινωνική Εργασία με θέμα : ενδοοικογενειακή βία και ποινικό δίκαιο
9. Νομικό ζήτημα 3 που άπτεται σε Κοινωνική Εργασία με θέμα: καταπιεζόμενες ομάδες και δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων
10. Συμπεράσματα μαθήματος-Μορφές Δικαστηρίων-Επίλυση ασκήσεων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Χρήση του διαδικτύου με ειδικότερη αναδρομή σε χρήσιμες ιστοσελίδες και videos 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	80
	Συγγραφή εργασίας	40
	Επίλυση πρακτικών ασκήσεων και ανάλυση υποθέσεων εργασίας	60
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γραπτή εξέταση (με ποσοστό συμμετοχής στην τελική βαθμολογία κατά 80%) 2. Πραγματοποίηση και παρουσίαση σύντομης εργασίας σε θέμα που εμπίπτει στο γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος (με ποσοστό συμμετοχής στην τελική βαθμολογία κατά 20%) 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Απόστολος Γεωργιάδης, *Τι είναι δίκαιο; Η νομική επιστήμη για όλους*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2018
 Ελληνικό Σύνταγμα, Ελληνικός Αστικός Κώδικας, Ελληνικός Ποινικός Κώδικας, Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
 Χρήσιμες ιστοσελίδες που προτείνονται από τον διδάσκοντα μέσω του e-class με ενδεικτικά παραδείγματα:
<https://www.hellenicparliament.gr/>
<https://www.mfa.gr/exoteriki-politiki/i-ellada-stous-diethneis-organismous/sumboulio-tis-europis.html>
<https://www.coe.int/en/web/portal/home>
http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=2030&Itemid=421&lang

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μετανάστευση και κοινωνική ένταξη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	

		ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	
Διαλέξεις		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό/ Γενικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Το μάθημα έχει σκοπό να παρουσιάσει τις βασικές έννοιες που σχετίζονται με το θέμα της μετανάστευσης. Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν οι βασικές θεωρίες που αναλύουν τις μεταναστευτικές ροές (για ποιο λόγο μετακινούνται οι μετανάστες; Τι επηρεάζει τις αποφάσεις τους; Γιατί κάποιες χώρες στέλνουν και άλλες δέχονται μετανάστες εργαζόμενους;). Επίσης θα μελετήσουμε την ελληνική περίπτωση αναλύοντας τις διαστάσεις του φαινομένου, την εξέλιξη του και την μεταναστευτική πολιτική της χώρας από το 1990 ως σήμερα.</p> <p>Επίσης θα μιλήσουμε για τις σύγχρονες πραγματικότητες και προκλήσεις στον τομέα της μετανάστευσης όπως το θέμα της ένταξης και της κοινωνικής περιθωριοποίησης των μεταναστών στην χώρα εγκατάστασης. Θα παρουσιαστούν οι διαφορετικές πολιτικές ένταξης καθώς και τα καταγεγραμμένα κοινωνικά τους αποτελέσματα. Τέλος θα συζητήσουμε την πραγματικότητα της μετανάστευσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και τις παγκόσμιες τάσεις εξέλιξης του φαινομένου στον 21^ο αιώνα.</p> <p>Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να κατανοήσουν τον πολυδιάστατο χαρακτήρα του φαινομένου και να μελετήσουν την σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα στο θέμα της μετανάστευσης, • να μάθουν τους ορισμούς των βασικών εννοιών που χρησιμοποιούμε για την ανάλυση του φαινομένου, • να μάθουν τις βασικές θεωρίες εξήγησης της διεθνούς μετανάστευσης • να μελετήσουν και να κατανοήσουν τα ζητήματα της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών στη χώρα υποδοχής. 			
Γενικές Ικανότητες			
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 			
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			

1. Η μετανάστευση ως αντικείμενο σπουδών και ως κοινωνικό φαινόμενο.
2. Πώς άλλαξαν οι μορφές της διεθνούς μετανάστευσης κατά τη διάρκεια του 19^{ου}, 20^{ου} και 21^{ου} αιώνα και ποιες είναι οι σύγχρονες τάσεις των μεταναστευτικών ρευμάτων.
3. Ποια είναι τα γενικά χαρακτηριστικά και οι διαστάσεις της μετανάστευσης στην Ελλάδα σήμερα;
4. Ποιες είναι οι σημαντικότερες θεωρίες για την ανάλυση της διεθνούς μετανάστευσης;
5. Θεωρίες κοινωνικής ένταξης στη χώρα υποδοχής
6. Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της ελληνικής μεταναστευτικής πολιτικής.
7. Η μετανάστευση στην Ευρωπαϊκή Ένωση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή ηλεκτρονικών διαφανειών. • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Ανάλυση περιπτώσεων	20
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Αυτοτελής μελέτη	60
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Το 70% από γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> - Ερωτήσεις Ανάπτυξης - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Συγκριτική αξιολόγηση στοιχείων θεωρίας 2. Το 30% από την προαιρετική ενδιάμεση εθελοντική γραπτή αξιολόγηση.(Πρόοδος). 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Έμκε- Πουλοπούλου, Η. (2007). Η μεταναστευτική πρόκληση. Αθήνα: Παπαζήσης.

Γκόλντιν, Ι., Κάμερον, Τζ., Μπαλαρατζάν, Μ. (2013). Αυτοί δεν είναι σαν και μας. Ρέθυμνο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης.

Ρόντος, Κ., Ναγόπουλος, Ν., Πανάγος, Ν.(2017). Το προσφυγικό – μεταναστευτικό φαινόμενο στη Λέσβο και η τοπική κοινωνία: στάσεις και συμπεριφορές. Θεσσαλονίκη: Εκδ. Τζιόλα.

Τριανταφυλλίδου, Α. και Μαρούκης, Θ. (Επιμ.) (2010). Η μετανάστευση στην Ελλάδα του 21^{ου} αιώνα. Αθήνα: Κριτική.

Τριανταφυλλίδου, Α. και Ρουμπίνη Γρώπα, Ρ. (επ.) (2009). Η μετανάστευση στην Ενωμένη Ευρώπη. Αθήνα: Κριτική.

Μωυσίδης, Α., Παπαδοπούλου, Δ., (Επιμ.)(2011). Η κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών στην Ελλάδα. Εργασία, εκπαίδευση, ταυτότητες. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Green N. L. (2004). Οι δρόμοι της μετανάστευσης. Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις. Αθήνα: Σαββάλας.

Παύλου, Μ. & Χριστόπουλος, Δ. (επ.) (2004). Η Ελλάδα της μετανάστευσης, Κοινωνική συμμετοχή, δικαιώματα και ιδιότητα του πολίτη. Αθήνα: Κριτική

Κασιμάτη, Κ. (Επιμ.) (2003). Πολιτικές Μετανάστευσης και Στρατηγικές Ένταξης. Η περίπτωση των Αλβανών και Πολωνών μεταναστών. Αθήνα: Gutenberg

Νιτσιάκος, Β. (Επιμ.) (2003). Μαρτυρίες Αλβανών μεταναστών. Αθήνα: Οδυσσεάς.

Λαμπριανίδης, Λ. & Λυμπεράκη, Α. (2000). Αλβανοί μετανάστες στη Θεσσαλονίκη. Διαδρομές ευημερίας και παραδρομές δημόσιας εικόνας. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.

Λυμπεράκη, Α. και Πελαγίδης, Θ. (2000). Ο «φόβος του ξένου» στην αγορά εργασίας: Ανοχές και προκαταλήψεις στην ανάπτυξη. Αθήνα: Πόλις.

Μαρβάκης, Α. , Παρσανόγλου, Δ., & Παύλου, Μ. (Επιμ.) (2001). Μετανάστες στην Ελλάδα. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Παύλου, Μ., & Χριστόπουλος Δ. (Επιμ.) (2004). Η Ελλάδα της μετανάστευσης. Κοινωνική συμμετοχή και

ιδιότητα του πολίτη. Αθήνα: Κριτική και ΚΕΜΟ.

Τριανταφυλλίδου, Α. (1999). Η πολιτική μετανάστευσης της Ελλάδας ως χώρας υποδοχής μεταναστών στο νέο διεθνές περιβάλλον. Κριτικές προσεγγίσεις και προοπτικές βελτίωσης. Βήμα Διεθνών Σχέσεων, 9, 25-32.

Τριανταφυλλίδου, Α. (2005). Ελληνική μεταναστευτική πολιτική. Προβλήματα και κατευθύνσεις. ΕΛΙΑΜΕΠ Κείμενα Πολιτικής 05.01, Δεκέμβριος 2005, <http://www.eliamep.gr/>

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Ψυχολογία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Ειδικής Υποδομής	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΌΧΙ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΌΧΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
<p>Κεντρικό στόχο του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση του αντικειμένου της Κοινωνικής Ψυχολογίας, αλλά και των εφαρμογών της. Στα πλαίσια των διαλέξεων θα γίνει συνοπτική, αλλά εις βάθος ανάπτυξη δύο βασικών αξόνων κατανόησης της Κοινωνικής πραγματικότητας:</p> <p>1) Των ενδοατομικών διεργασιών, όπως είναι οι κοινωνικές αναπαραστάσεις, οι άρρητες θεωρίες προσωπικότητας, οι στάσεις, η ψυχολογιοποίηση και η γνωστική ασυμφωνία.</p> <p>2) Των διομαδικών διεργασιών, όπως είναι η κοινωνική επιρροή, οι διομαδικές και διαπροσωπικές σχέσεις και η ηγεσία. Τέλος, στα πλαίσια κάθε διάλεξης ή/και θεματικής ενότητας θα γίνεται συζήτηση για τις πρακτικές εφαρμογές των παραπάνω εννοιών και θεωριών της Κοινωνικής Ψυχολογίας. Ως παραδείγματα τέτοιων εφαρμογών θα αναλύονται σύγχρονα κοινωνικά θέματα, όπως είναι η μετανάστευση και οι διεργασίες που ανακινεί τόσο ενδοατομικά όσο και διομαδικά. Επιπλέον, θα αναλυθούν όψεις της συμπεριφοράς που μεταβάλλονται σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια και σε διαφορετικές εθνικές ομάδες (π.χ. μετανάστες & ρομά), ώστε οι φοιτητές να μπορούν να εξοικειωθούν με την πολιτισμική ετερότητα.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none">• Έχει κατανοήσει τις βασικές έννοιες και θεωρίες της Κοινωνικής Ψυχολογίας, από την οποία αντλεί γνώσεις η Κοινωνική Εργασία.• Να μπορεί να σκεφτεί κριτικά σε σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα, εστιάζοντας τόσο στο άτομο όσο και στην ομάδα.• Να μπορεί να αντιληφθεί πιθανές διαφορές που παρατηρούνται σε άτομα διαφορετικών πολιτισμών λόγω διαφορετικών πολιτισμικών αξιών και κοινωνικοποίησης.		
Γενικές Ικανότητες		

- Συνθετική ικανότητα
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Συνεργασία με άτομα και με ομάδες
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Κριτική σκέψη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή: Το αντικείμενο και η μεθοδολογία της Κοινωνικής Ψυχολογίας
2. Στάσεις και συμπεριφορά: Η θεωρία της γνωστικής ασυμφωνίας
3. Οι άρρητες θεωρίας προσωπικότητας
4. Οι κοινωνικές αναπαραστάσεις
5. Η Ψυχολογιοποίηση
6. Κοινωνική απόδοση και συμπεριφορά
7. Ηγεσία και λήψη αποφάσεων στις ομάδες
8. Κοινωνική επιρροή: Συμμόρφωση και μειονοτική επιρροή
9. Η θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας και ο ρόλος της στην συμπεριφορά και στις διομαδικές σχέσεις
10. Η μείωση της διομαδικής σύγκρουσης και η αλλαγή των αρνητικών στερεοτύπων
11. Διαπροσωπικές σχέσεις και θετική κοινωνική συμπεριφορά
12. Η κοινωνική ψυχολογία σε διαφορετικούς πολιτισμούς: Διαπολιτισμική Ψυχολογία
13. Συμπεράσματα και εφαρμογές της Κοινωνικής Ψυχολογίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. • Χρήση λογισμικού power point στις παραδόσεις. • Προβολή DVD. • Email, fb, Skype (για την επικοινωνία με τους φοιτητές) 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις (3X13)	39
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	13
	Συγγραφή εργασίας	15
	Αυτοτελής Μελέτη	100
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τελική γραπτή εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> – Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής – Ερωτήσεις σύντομης απάντησης 2. Προαιρετική ενδιάμεση γραπτή αξιολόγηση – πρόοδος (40%). Σ' αυτή την περίπτωση η τελική γραπτή εξέταση προσλαμβάνει το 60% της τελικής βαθμολογίας. 3. Προαιρετική εργασία (20%) και παρουσίασή της στην τάξη (5%). <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται στο eclass. Οι βαθμολογίες αναρτώνται στο eclass και τα γραπτά είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Branscombe, N.R., Schmitt, M.T., & Harvey, R.D. (1999). Perceiving pervasive discrimination among African Americans: Implications for group identification and well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 77, 135- 149.
- Castano, E., Yzerbyt, V., & Bourguignon, D. (2003). We are one and I like it: The impact of in group entitativity on ingroup identification. *European Journal of Social Psychology*, 33(6), 735-754.
- Ethier, K., & Deaux, K. (1994). Negotiating social identity when contexts change: Maintaining identification and

responding to threat. *Journal of Personality and Social Psychology*, 67, 243- 251.

Hewstone, M., & Stroebe, W. (2007). Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Κοκκινάκη, Φ. (2005). Κοινωνική ψυχολογία. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Oakes, P. J., Turner, J. C., & Haslam, S. A. (1991). Perceiving people as group members: The role of fit in the salience of social categorizations. *British Journal of Social Psychology*, 30(2), 125-144.

Παπαστάμου, Σ. (1999). Διομαδικές σχέσεις. Αθήνα: Εκδόσεις Οδυσσέας.

Perdue, Charles W., et al. "Us and them: Social categorization and the process of intergroup bias." *Journal of Personality and Social Psychology*, 59.(3), 475-495.

Rosenblatt, A., Greenberg, J., Solomon, S., Pyszczynski, T., & Lyon, D. (1989). Evidence for terror management theory: I. The effects of mortality salience on reactions to those who violate or uphold cultural values. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57(4), 681.

Segall, M.H., Dasen, P.R., Berry, J.W., & Poortinga, Y.H. (1996). Διαπολιτισμική Ψυχολογία. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Stephan, W. G., & Stephan, C. W. (1996). Predicting prejudice. *International Journal of Intercultural Relations*, 20(3), 409-426.

Stone, C. H., & Crisp, R. J. (2007). Superordinate and subgroup identification as predictors of intergroup evaluation in common ingroup contexts. *Group processes & intergroup relations*, 10(4), 493-513.

Tajfel, H., Billig, M. G., Bundy, R. P., & Flament, C. (1971). Social categorization and intergroup behaviour. *European Journal of Social Psychology*, 1(2), 149-178.

Tajfel, H., & Turner, J.C. (1986). The social identity theory of intergroup behavior. In S. Worchel & W.G Austin (Eds.), *The psychology of intergroup relations*. Chicago: Nelson- Hall.

Wright, S. C., Aron, A., McLaughlin-Volpe, T., & Ropp, S. A. (1997). The extended contact effect: Knowledge of cross-group friendships and prejudice. *Journal of Personality and Social psychology*, 73(1), 73-85.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Στατιστική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	4	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Γενικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Οι φοιτητές αναμένεται:			
<ul style="list-style-type: none"> • Να εξηγούν τις έννοιες: μεταβλητή, δείγμα, πληθυσμός, περιγραφική και επαγωγική στατιστική, μονομεταβλητή και πολυμεταβλητή ανάλυση. • Να διεξάγουν περιγραφική στατιστική σε ένα σύνολο δεδομένων επιλέγοντας κατάλληλα στατιστικά εργαλεία όπως οι πίνακες κατανομής συχνότητας, τα στατιστικά διαγράμματα και οι 			

αριθμητικά μέτρα σύνοψης των δεδομένων. Να ερμηνεύουν και να εξηγούν λεκτικά την πληροφορία που παρέχουν τα αριθμητικά μέτρα.

- Να συνοψίζουν τη σχέση ανάμεσα σε δύο μεταβλητές χρησιμοποιώντας γραφήματα, πίνακες και αριθμητικά στατιστικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των διαγραμμάτων διασποράς, θηκογραμμάτων, πινάκων συνάφειας, και των συντελεστών συσχέτισης.
- Να εκτιμούν πληθυσμιακές μέσες τιμές, ποσοστά και τις διαφορές αυτών (σε προβλήματα δύο δειγμάτων) σημειακά και με διαστήματα εμπιστοσύνης. Να εξηγούν την πληροφορία που παρέχουν τα διαστήματα εμπιστοσύνης.
- Να λαμβάνουν αποφάσεις σε προβλήματα επαγωγικής στατιστικής χρησιμοποιώντας την p -τιμή και να εξάγουν κατάλληλο συμπέρασμα. Να ερμηνεύουν την πληροφορία που δίνει η p -τιμή. Να διακρίνουν τη διαφορά της στατιστικής από την πρακτική σημαντικότητα.
- Να χρησιμοποιούν εξειδικευμένο λογισμικό Υπολογιστή να καταχωρούν τα δεδομένα τους και να υλοποιούν τις μεθόδους που διδάχθηκαν.

Γενικές Ικανότητες

- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικές έννοιες και ορολογία: μεταβλητές, κλίμακες μέτρησης, δείγματα και πληθυσμοί, στατιστικές και παράμετροι, περιγραφική και επαγωγική στατιστική, μονομεταβλητή και πολυμεταβλητή ανάλυση.
2. Το περιβάλλον εργασίας (βάσεις δεδομένων σε Υπολογιστή). Καταχώριση δεδομένων, οργάνωση και διαχείριση αρχείων
3. Περιγραφική Στατιστική: πίνακες κατανομής συχνοτήτων, μέτρα κεντρικής τάσης (μέση, διάμεση, επικρατέστερη τιμή), θέσης (εκατοστημόρια), διασποράς (εύρος, διακύμανση, τυπική απόκλιση, ενδοτεταρτημοριακό εύρος), και μέτρα μορφολογίας (συντελεστές ασυμμετρίας και κύρτωσης).
4. Βασικά διαγράμματα για μία μεταβλητή (κυκλικό διάγραμμα, ραβδόγραμμα, ιστόγραμμα, θηκόγραμμα). Βασικές μορφές των κατανομών (κανονική, θετικά ασύμμετρη, αρνητικά ασύμμετρη). Μορφή της κατανομής και επιλογή αριθμητικών μέτρων σύνοψης.
5. Η έννοια της σχέσης ανάμεσα σε δύο μεταβλητές. Διμεταβλητές περιγραφικές στατιστικές για δύο ποιοτικές μεταβλητές (σύγκριση ποσοστών, πίνακες συνάφειας, ομαδοποιημένα ραβδογράμματα), δύο ποσοτικές μεταβλητές (διαγράμματα διασποράς, συντελεστές συσχέτισης Pearson και Spearman), μικτές μεταβλητές (διαφορές μέσων ή διαμέσων, θηκογράμματα).
6. Τυπικά σφάλματα και διαστήματα εμπιστοσύνης για μέσες τιμές και ποσοστά.
7. Έλεγχοι Στατιστικής Σημαντικότητας. Έλεγχος T, Ανάλυση Διακύμανσης με ένα παράγοντα, Έλεγχοι χ^2 . Επίπεδο σημαντικότητας και p -τιμές. Προϋποθέσεις ορθής εφαρμογής.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Χρήση ειδικού λογισμικού για στατιστική επεξεργασία δεδομένων 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	90
	Αυτοτελής Μελέτη	90
	Σύνολο φόρτο μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση (50%) με χρήση ΗΥ που περιλαμβάνει στατιστική επεξεργασία δεδομένων και	

	Γραπτή τελική εξέταση (50%) που περιλαμβάνει Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Ανάπτυξη μεθοδολογίας και ερμηνεία αποτελεσμάτων
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	
Γναρδέλλης, Χ. (2019). <i>Εφαρμοσμένη Στατιστική</i> . 2 ^η έκδοση. Αθήνα: Παπαζήση. Γναρδέλλης, Χ. (2009). <i>Ανάλυση δεδομένων με το PASW Statistics 17.0</i> . Αθήνα: Παπαζήση. Howitt, D. & Cramer, D. (2010). <i>Στατιστική με το SPSS 16, με Εφαρμογές στην Ψυχολογία και τις Κοινωνικές Επιστήμες</i> (4 ^η έκδ). Αθήνα: Κλειδάριθμος. Ζαφειρόπουλος Κ., Μυλωνάς Ν. (2017) <i>Στατιστική με SPSS</i> . Θεσσαλονίκη: Τζιόλα.	

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό / Ειδικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Το μάθημα αυτό αποτελεί το βασικό εισαγωγικό μάθημα στην επιστήμη της Κοινωνιολογίας. Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται:			
<ul style="list-style-type: none"> • Να αποκτήσουν μια σαφή γνώση του αντικειμένου και της μεθοδολογίας της επιστήμης της κοινωνιολογίας. • Να διδαχτούν τον τρόπο με τον οποίο η κοινωνιολογία ως επιστήμη προσεγγίζει τα διάφορα κοινωνικά φαινόμενα και τα αναλυτικά εργαλεία που χρησιμοποιεί. • Να κατανοήσουν βασικές έννοιες των σημαντικότερων κοινωνιολογικών θεωριών. • Να αποκτήσουν τις κατάλληλες γνώσεις για την κατανόηση, ανάλυση και κριτική ανάλυση - ερμηνεία της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας και των σύγχρονων κοινωνικών 			

ζητημάτων.		
Γενικές Ικανότητες		
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 		
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Το αντικείμενο της κοινωνιολογίας. Κοινωνιολογική θεωρία. Θεωρητικές προσεγγίσεις 2. Η έννοια του κοινωνικού προβλήματος – Η διάσπαση της κοινωνικής συνοχής 3. Πολιτισμός και Κοινωνία 4. Κοινωνικοποίηση 5. Κοινωνικές θέσεις και ρόλοι. Κοινωνικοί κανόνες και κοινωνικός έλεγχος 6. Κοινωνική διαστρωμάτωση – Κινητικότητα – Κοινωνικές ανισότητες 7. Έγκλημα και Παρέκκλιση 8. Σύγχρονες κοινωνίες και κοινωνική αλλαγή 		
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή ηλεκτρονικών διαφανειών. • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Ανάλυση περιπτώσεων	20
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Αυτοτελής μελέτη	60
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Το 70% από γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> - Ερωτήσεις Ανάπτυξης - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Συγκριτική αξιολόγηση στοιχείων θεωρίας 2. Το 30% από την προαιρετική ενδιάμεση εθελοντική γραπτή αξιολόγηση (Πρόοδος). 	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Hughes, M. & Kroehler, C. (2007). <i>Κοινωνιολογία: Οι βασικές έννοιες</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.</p> <p>Giddens, A. (2002). <i>Κοινωνιολογία</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Ritter, G. (2018). <i>Εισαγωγή στην κοινωνιολογία</i>. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τζιόλα.</p> <p>Τσαούσης, Δ. Γ. (1987). <i>Η κοινωνία του ανθρώπου</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Δασκαλάκης, Δ. (2014). <i>Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία</i>. Αθήνα: Παπαζήσης.</p> <p>Τάτσης, Ν. Χ. (1999). <i>Κοινωνιολογία. Κοινωνική οργάνωση και πολιτισμικές διεργασίες</i>. Αθήνα: Οδυσσέας.</p> <p>Μαυρίδης, Σ.(2011). <i>Κοινωνιολογία: Προβληματισμός και έννοιες</i>. Αθήνα: Μαλιάρης Παιδεία.</p> <p>-Συναφή επιστημονικά περιοδικά: Κοινωνιολογική Επιθεώρηση Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών Κοινωνικές Επιστήμες</p>		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνιολογία των θεσμών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό / Ειδικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες αναμένεται:			
<ul style="list-style-type: none"> • Να αποκτήσουν γνώση των κύριων θεωρητικών προσεγγίσεων στον επιστημονικό τομέα των θεσμών • Να εξοικειωθούν με τις βασικές έννοιες και τη γενικότερη ορολογία του επιστημονικού πεδίου της Κοινωνιολογίας των Θεσμών • Να κατανοήσουν το θεωρητικό πλαίσιο της δυναμικής του επιστημονικού πεδίου καθώς και την εργαλειοκή σημαντικότητα του, τόσο στο επίπεδο της έρευνας όσο και στο επίπεδο της επαγγελματικής εμπλοκής • Να είναι σε θέση να ερμηνεύσουν τη σημαντικότητα των κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών θεσμών σε περιόδους θεσμικών κρίσεων και κοινωνικών μεταβολών. 			
Γενικές Ικανότητες			
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Ανάπτυξη κριτικής σκέψης 			
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγή στην κοινωνιολογία των θεσμών. Ορισμοί, θεωρητικές προσεγγίσεις 2. Θεσμός, αντικείμενο της κοινωνιολογίας των θεσμών 3. Μαρξιστική προσέγγιση των θεσμών-Νέο-θεσμική προσέγγιση 4. Δομική και Λειτουργική προσέγγιση των θεσμών 5. Κοινωνικοί Θεσμοί. Οικογένεια-Συγγένεια 6. Θρησκεία και θρησκευτικοί θεσμοί 7. Θεσμοί εκπαίδευσης και κοινωνικοποίησης 8. Πολιτικοί Θεσμοί (κλειστοί και ανοιχτοί θεσμοί) 9. Οικονομικοί θεσμοί (κλειστοί και ανοιχτοί θεσμοί) 10. Θεσμική θέωση της κρίσης στην Ελληνική κοινωνία 11. Χαρακτηριστικά, δομή και λειτουργία των σημαντικότερων σύγχρονων θεσμών στην Ελληνική κοινωνία 			
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ			

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή ηλεκτρονικών διαφανειών. • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Ανάλυση περιπτώσεων	20
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30
	Αυτοτελής μελέτη	60
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Το 70% από γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις Ανάπτυξης Ερωτήσεις σύντομης απάντησης Συγκριτική αξιολόγηση στοιχείων θεωρίας 2. Το 30% από την προαιρετική ενδιάμεση εθελοντική γραπτή αξιολόγηση.(Πρόδος). 	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Τσαρούσης, Δ. (1987). <i>Η Κοινωνία του ανθρώπου</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Βέλτσος, Γ. (2000). <i>Κοινωνιολογία των θεσμών</i>. Αθήνα: Παπαζήση</p> <p>Giddens, A. (2002). <i>Κοινωνιολογία</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Ballantine, J.H. (2015). <i>Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Μια Συστηματική Ανάλυση</i>. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.</p> <p>Καμαριανός, Ι.Χ. (2005). <i>Εξουσία, ΜΜΕ και Εκπαίδευση</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Κελλανίδης, Μ. (2002). <i>Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Θεωρίες και Πραγματικότητα</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Νικολάου, Σ.Μ. (2006). <i>Θεωρητικά Ζητήματα στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Τσουκαλάς, Κ., Θάνος, Θ., Καμαριανός, Γ. κ.ά. (2017). <i>Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Εισαγωγή σε βασικές Έννοιες και Θεματικές</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Michel, A. (2000). <i>Κοινωνιολογία της Οικογένειας και του Γάμου</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Μουσουρού, Λ.Μ. (1989). <i>Κοινωνιολογία της Σύγχρονης Οικογένειας</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Νόβα Χ., (2000). <i>Κείμενα Κοινωνιολογίας του Γάμου και της Οικογένειας</i>. Αθήνα:Gutenberg.</p> <p>Singly, F. (1993). <i>Sociologie de la Famille Contemporaine</i>. Paris: Nathan.</p> <p>Λαμπροπούλου, Ε. (1999). <i>Κοινωνιολογία του Ποινικού Δικαίου και των Θεσμών της Ποινικής Δικαιοσύνης</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Grace, D. (2014). <i>Κοινωνιολογία της Θρησκείας</i>. Αθήνα: Κριτική.</p> <p>Νικολαΐδης, Α. (2008). <i>Κοινωνιολογία της θρησκείας</i>. Αθήνα: Γρηγόρη.</p> <p>-Συναφή επιστημονικά περιοδικά</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Κοινωνική Εργασία (2) Κοινωνιολογική Επιθεώρηση (3) Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών (4) Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών 		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Πολιτική		

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό / Ειδικής υποδομής	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη του επιστημονικού αντικειμένου της κοινωνικής πολιτικής, αλλά και της κοινωνικής πολιτικής ως πεδίου κοινωνικής παρέμβασης. Στόχος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές τις πολιτικές, οικονομικές και ιδεολογικές επιδράσεις στη διαμόρφωση κοινωνικής πολιτικής, καθώς και το πως η κοινωνική πολιτική απαντά στα κοινωνικά προβλήματα. Κεντρικές έννοιες του μαθήματος αποτελούν το κράτος πρόνοιας και τα διαφορετικά μοντέλα κρατών πρόνοιας. Στο ειδικό μέρος του μαθήματος θα παρουσιαστούν αναλυτικά συγκεκριμένοι τομείς άσκησης της κοινωνικής πολιτικής στην Ελλάδα (κοινωνική ασφάλιση, απασχόληση, κοινωνική φροντίδα, υγεία).</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται να έχουν κατανοήσει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τις βασικές έννοιες της κοινωνικής πολιτικής και ιδιαίτερα των κοινωνικών δικαιωμάτων και της προστασίας τους, που αποτελεί κεντρική έννοια και στην κοινωνική εργασία. • Τη μεθοδολογία που χρησιμοποιεί η κοινωνική πολιτική για την ανάλυση των κοινωνικών προβλημάτων και τους τρόπους παρέμβασής της. • Τους παράγοντες που διαμόρφωσαν την εξέλιξη της κοινωνικής πολιτικής και του κράτους πρόνοιας. • Τις βασικότερες περιόδους ανάπτυξης του Ελληνικού κράτους πρόνοιας και τα σύγχρονα χαρακτηριστικά του. • Την αλληλεπίδραση κοινωνικής πολιτικής και οικονομικού, ιδεολογικού, πολιτικού περιβάλλοντος. • Το ρόλο του κράτους στην παροχή κοινωνικής φροντίδας και στην κάλυψη αναγκών, καθώς και τη διαπλοκή ιδιωτικού – δημόσιου χώρου. • Τις διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις στην κοινωνική πολιτική και στο κράτος πρόνοιας. Κριτική παρουσίαση των κύριων - κλασικών και σύγχρονων – θεωρητικών προσεγγίσεων της κοινωνικής πολιτικής. 		
Γενικές Ικανότητες		
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Αυτόνομη Εργασία • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 		
ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		
ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγικό: Κοινωνική πολιτική και Κοινωνική Εργασία. Μεθοδολογική προσέγγιση του αντικειμένου της κοινωνικής πολιτικής. 2. Ανάλυση βασικών εννοιών στην κοινωνική πολιτική: κοινωνικές ανάγκες, κοινωνικά προβλήματα, κοινωνικά δικαιώματα, ισότητα, κοινωνική δικαιοσύνη, κοινωνικές υπηρεσίες, αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα. 3. Σχέση οικονομίας και κοινωνικής πολιτικής. Η έννοια του 'ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος'. 		

<p>Οικονομική κρίση – κοινωνική πολιτική – κράτος πρόνοιας.</p> <p>4. Κράτος πρόνοιας (I): Ορισμός του κράτους πρόνοιας και διαφοροποίησή του από τα προηγούμενα συστήματα κοινωνικής προστασίας. Κριτική παρουσίαση των κύριων θεωρητικών προσεγγίσεων της κοινωνικής πολιτικής και του Ευρωπαϊκού Μοντέλου κράτους πρόνοιας.</p> <p>5. Σύγχρονα πρότυπα κρατών πρόνοιας (II).</p> <p>6. Κράτος πρόνοιας (III): Πηγές χρηματοδότησης, δραστηριότητες, φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών (δημόσιος, ιδιωτικός κερδοσκοπικός, εθελοντισμός-δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, άτυπα δίκτυα φροντίδας).</p> <p>7. Το Ελληνικό κράτος πρόνοιας.</p> <p>ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ:</p> <p>8. Το κοινωνικό-ασφαλιστικό σύστημα (ΚΑΣ) (I): γενικά χαρακτηριστικά των ΚΑΣ.</p> <p>9. Το κοινωνικό-ασφαλιστικό σύστημα (ΚΑΣ) (II): οργάνωση και προβλήματα του Ελληνικού ΚΑΣ.</p> <p>10. Απασχόληση – ανεργία</p> <p>11. Συστήματα κοινωνικής φροντίδας (I): η καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Το πρόβλημα της φτώχειας. Κοινωνικές μεταβιβάσεις: ανταποδοτικές και μη ανταποδοτικές παροχές.</p> <p>12. Το Ελληνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας (II): Δομή, οργάνωση, χαρακτηριστικά. Οι επαγγελματίες του χώρου της κοινωνικής φροντίδας. Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.</p> <p>13. Συστήματα υγείας (I): Βιοϊατρικό και βιο-ψυχοκοινωνικό μοντέλο για την υγεία και την ασθένεια. Προσδιοριστικοί παράγοντες υγείας – Υπηρεσίες υγείας - Παράγοντες που διαφοροποιούν τη χρήση υπηρεσιών υγείας. Χρηματοδότηση - οργάνωση και παροχή των υπηρεσιών υγείας - δομή και διοίκηση – θέση του πολίτη στο σύστημα – δείκτες υγείας.</p> <p>14. Το Ελληνικό Σύστημα Υγείας (II): Χαρακτηριστικά, χρηματοδότηση, οργάνωση υπηρεσιών, αξιολόγηση.</p>		
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	
	Εργαστηριακή Άσκηση	
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	
	Συγγραφή Εργασίας	
	Αυτοτελής Μελέτη	
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>1. Προαιρετική πρόοδος (40%) + Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης <p>2. Ή μόνο τελική γραπτή εξέταση (100%)</p> <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Γιαννίτσας, Τ. (2016). Το ασφαλιστικό και η κρίση. Αθήνα: Πόλις.</p> <p>Δικαίος, Κ. (2010). Ιστορία Κοινωνικής Πολιτικής. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Ζαϊμάκης, Γ., Κανδυλάκη, Α. (Επιμ) (2005). Δίκτυα Κοινωνικής Προστασίας: Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες και σε πολυπολιτισμικές κοινότητες. Αθήνα: Κριτική.</p>		

Lewis, G., Gewirtz, S., & Clarke, J. (επιμ.) (2007). Κοινωνική Πολιτική: μια άλλη προσέγγιση. Αθήνα: Gutenberg.
 Λιαρόπουλος, Λ. (2015). Οργάνωση Υπηρεσιών και Συστημάτων Υγείας. Αθήνα: ΒΗΤΑ.
 Μασσαγγάνης, Μ. (2011). Η κοινωνική πολιτική σε δύσκολους καιρούς. Αθήνα: Κριτική.
 Σούλης, Σ. (2015). Εφαρμοσμένη Κοινωνική Πολιτική. Σχεδιασμός Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Προστασίας. Αθήνα: Παπαζήσης.
 Σουλιώτης, Κ. Ν. (2013). Η δημόσια ασφάλιση υγείας στην Ελλάδα: από το αδιανόητο στο αυτονόητο. Αθήνα: Παπαζήσης.
 Spicker, P. (2000). Το κράτος πρόνοιας: μια γενική θεωρία πρόνοιας. Αθήνα: Διόνικος.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οικογενειακή Πολιτική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	2	6	
Ασκήσεις πράξης	2		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό / Ειδικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

Σκοπός του μαθήματος είναι η κριτική παρουσίαση των προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας που απευθύνονται στη οικογένεια και στο παιδί. Αποτελείται από δυο μέρη: στο πρώτο μέρος αναλύονται οι αλλαγές στη δομή της οικογένειας, η έννοια της οικογενειακής πολιτικής και παρουσιάζονται οι επιμέρους πολιτικές για την προστασία των σύγχρονων μορφών οικογένειας. Στο δεύτερο μέρος περιγράφονται διεξοδικά τα προγράμματα και οι υπηρεσίες παιδικής προστασίας.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται να:

- Έχουν κατανοήσει πώς οι ευρύτερες κοινωνικές αλλαγές επηρεάζουν την οικογένεια και ιδιαίτερα πώς η μεγαλύτερη ανεξαρτητοποίηση του ατόμου έχει οδηγήσει σε πιο ουσιαστική παρέμβαση του δημόσιου στην ιδιωτική σφαίρα.
- Έχουν μελετήσει τους τρόπους με τους οποίους το κράτος 'ρυθμίζει' τη συμπεριφορά της οικογένειας.
- Έχουν αποκτήσει μια ολοκληρωμένη εικόνα για τα υπάρχοντα προγράμματα και τις υπηρεσίες στο Ελληνικό κράτος πρόνοιας για την προστασία της οικογένειας (στις διάφορες μορφές της) και του παιδιού.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των

- απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη Εργασία
 - Ομαδική εργασία
 - Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 - Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 - Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 - Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Μεταβολές των οικογενειακών σχημάτων και παράγοντες που συνέβαλαν σε αυτές τις αλλαγές.
2. Άξονες οικογενειακής πολιτικής. Πρότυπα. Το Νοτιο-ευρωπαϊκό μοντέλο οικογενειακής πολιτικής.
3. Φύλο και οικογενειακή πολιτική.
4. Οικογενειακός προγραμματισμός.
5. Προστασία μητρότητας/πατρότητας.
6. Οικογενειακές σχέσεις – Προβλήματα στην εφηβική ηλικία - Εκπαίδευση στο γονεϊκό ρόλο. Σχολές γονέων.
7. Οικογενειακά σχήματα και οικογενειακή πολιτική.
8. Παιδική προστασία – Διεθνή κείμενα - Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού.
9. Μορφές προστασίας των ‘απροστάτευτων παιδιών’ (I): επιδοματική πολιτική. αναδοχή, υιοθεσία, ιδρυματική φροντίδα).
10. Μορφές προστασίας των ‘απροστάτευτων παιδιών’ (II): ο θεσμός της αναδοχής.
11. Μορφές προστασίας των ‘απροστάτευτων παιδιών’ (III): ο θεσμός της υιοθεσίας.
12. Μορφές προστασίας των ‘απροστάτευτων παιδιών’ (IV): Ιδρυματική φροντίδα.
13. Ενδοοικογενειακή βία και κακοποίηση του παιδιού στην οικογένεια (I)
14. Ενδοοικογενειακή βία και κακοποίηση του παιδιού στην οικογένεια (II)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	
	Εργαστηριακή Άσκηση	
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	
	Συγγραφή Εργασίας	
	Αυτοτελής Μελέτη	
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Προαιρετικά εργασία (30%) και γραπτή τελική εξέταση (70%) ή μόνο τελική γραπτή εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης 2. Οι παρουσίες στην άσκηση πράξης είναι υποχρεωτικές για την συμμετοχή στην τελική εξέταση του μαθήματος. <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα</p>	

	στους φοιτητές στο e-class.
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	
Ζαϊμάκης, Γ., Κανδυλάκη, Α. (επιμ) (2005). <i>Δίκτυα Κοινωνικής Προστασίας: Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες και σε πολυπολιτισμικές κοινότητες</i> . Αθήνα: Κριτική.	
Μουσουρού, Λ. (2005). <i>Οικογένεια και οικογενειακή πολιτική</i> . Αθήνα: Gutenberg.	
Νόβα-Καλτσούνη, Χ. (2018). <i>Οικογένεια και οικογενειακές σχέσεις</i> . Αθήνα: Gutenberg.	
Σταθόπουλος, Π. (2015). <i>Κοινωνική Προστασία- Κοινωνική Πρόνοια- Πολιτικές και Προγράμματα</i> . Αθήνα: Παπαζήση.	

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Πολιτική για Ευάλωτες Ομάδες		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	2	6	
Ασκήσεις πράξης	2		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό / Ειδικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η εκτίμηση των αναγκών και η μελέτη των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες που βρίσκονται σε κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού ή είναι κοινωνικά αποκλεισμένες, καθώς και η παρουσίαση του δικτύου των κοινωνικών υπηρεσιών και προγραμμάτων που εφαρμόζονται στον ελληνικό χώρο με στόχο την κάλυψη αυτών των αναγκών.</p> <p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράψουν τα κυριότερα προβλήματα της υπό μελέτη κοινωνικής ομάδας και ποιες ανάγκες της πρέπει να καλυφθούν. • Να ανιχνεύσουν την πιθανή ύπαρξη 'υποομάδων' στην ευρύτερη ομάδα που μελετάται, οι οποίες κινδυνεύουν περισσότερο από κοινωνικό αποκλεισμό και άρα χρήζουν ειδικής μεταχείρισης από τις υπηρεσίες. • Να κατανοήσουν τη 'φιλοσοφία' των υπηρεσιών και των προγραμμάτων (εάν υφίσταται). • Να ενημερωθούν για το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο. • Να περιγράψουν τις δομές και τα προγράμματα που υπάρχουν. • Να διαχωρίσουν το ρόλο του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στην παροχή υπηρεσιών, καθώς και τις υπηρεσίες που παρέχονται ανάλογα με τον κάθε τομέα κοινωνικής προστασίας: υπηρεσίες υγείας – κοινωνικής ασφάλισης – απασχόλησης - στέγασης – εκπαίδευσης – κοινωνικής πρόνοιας. 			

- Να αναγνωρίσουν ή να προβλέψουν πιθανές νέες ανάγκες (όταν υπάρχουν) της υπό μελέτη ομάδας και πώς προβλέπεται να καλυφθούν ή πως θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν.
- Να κάνουν μια πρώτη αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγικό: Η έννοια και οι διαστάσεις του κοινωνικού αποκλεισμού
2. Εισαγωγικό: Διακρίσεις, στίγμα και κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες
3. Ηλικιωμένα άτομα (ανάγκες και προβλήματα)
4. Ηλικιωμένα άτομα (πολιτικές-υπηρεσίες/προγράμματα)
5. Άτομα με αναπηρία (ανάγκες-προβλήματα)
6. Άτομα με αναπηρία (πολιτικές-υπηρεσίες/προγράμματα)
7. Άτομα με ψυχική νόσο (ανάγκες – πολιτικές ψυχικής υγείας)
8. Μετανάστες (ανάγκες-προβλήματα)
9. Μετανάστες (πολιτικές-υπηρεσίες/προγράμματα)
10. Ανήλικοι παραβάτες (πολιτικές - υπηρεσίες/προγράμματα)
11. Άτομα με εξαρτήσεις (ανάγκες-προβλήματα)
12. Άτομα με εξαρτήσεις (πολιτικές-υπηρεσίες/προγράμματα)
13. Άστεγοι (ανάγκες-προβλήματα-υποομάδες-πολιτικές-υπηρεσίες)
14. Ρομά (ανάγκες-προβλήματα-υποομάδες-πολιτικές-υπηρεσίες)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	70
	Εργαστηριακή Άσκηση	30
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	40
	Συγγραφή Εργασίας	20
	Αυτοτελής Μελέτη	20
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Προαιρετική εργασία (30%) + γραπτή τελική εξέταση (70%) ή μόνο τελική γραπτή εξέταση (100%). Η γραπτή εξέταση περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης 2. Οι παρουσίες στην άσκηση πράξης είναι υποχρεωτικές

για την συμμετοχή στην τελική εξέταση του μαθήματος. Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γκόλντιν, Ι., Κάμερον, Τζ., Μπαλαρατζάν, Μ. (2013). Αυτοί δεν είναι σαν εμάς. Το παρελθόν και το μέλλον της μετανάστευσης. Ηράκλειο: ΙΤΕ-Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
 Δημόπουλος, Χ., Κοσμάτος, Κ. (2017). Δίκαιο ανηλίκων. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
 Ζαϊμάκης, Γ., Κανδυλάκη, Α. (επιμ) (2005). Δίκτυα Κοινωνικής Προστασίας: Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες και σε πολυπολιτισμικές κοινότητες. Αθήνα: Κριτική.
 Oliver, M. (2009). Αναπηρία και πολιτική. Αθήνα: Επίκεντρο.
 Παπαδοπούλου, Δ. (2012). Κοινωνιολογία του αποκλεισμού στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Αθήνα: Μοτίβο Εκδοτική.
 Παπαρρηγόπουλος, Θ., Δάλλα, Χ. (επιμ.) (2018). Οι εξαρτήσεις: αίτια, μηχανισμοί, εκδηλώσεις, αντιμετώπιση. Ηράκλειο: ΙΤΕ-Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
 Σταθόπουλος, Π. (2015). Κοινωνική Προστασία- Κοινωνική Πρόνοια- Πολιτικές και Προγράμματα. Αθήνα: Παπαζήσης.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	Επαγγελματών Υγείας		
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνικής Εργασίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Ψυχολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Θεωρία – Διαλέξεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών στην επιστήμη της Ψυχολογίας. Στα πλαίσια των διαλέξεων θα γίνει συνοπτική, αλλά εις βάθος ανάπτυξη βασικών εννοιών από τους περισσότερους κλάδους και προσεγγίσεις στην Ψυχολογία. Ειδικότερα, οι φοιτητές θα γνωρίσουν τις γνωστικές λειτουργίες, τις θεωρίες μάθησης και τις κυριότερες θεωρίες για την ανάπτυξη της προσωπικότητας και της ψυχοπαθολογίας του ατόμου. Επίσης, θα δοθεί έμφαση στην κατανόηση των ατομικών διαφορών (φυσιολογικών και παθολογικών) και των παραγόντων που εμπλέκονται σε αυτές (π.χ. πολυπαραγοντική αιτιολογία, σχέση κληρονομικότητας και μάθησης, κ.άλ.). Τέλος, στα πλαίσια κάθε διάλεξης ή/και θεματικής ενότητας θα γίνεται συζήτηση για τις πρακτικές εφαρμογές των παραπάνω εννοιών και θεωριών της επιστήμης της Ψυχολογίας.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> Έχει κατανοήσει τις βασικές έννοιες της Ψυχολογίας, από την οποία αντλεί γνώσεις η Κοινωνική 			

<p>Εργασία.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Να μπορεί να διακρίνει τις βασικές σχολές της Ψυχολογίας και να έχει κατανοήσει τις έννοιες από τις διαφορετικές προσεγγίσεις. ▪ Έχει κατανοήσει τη σημασία του εγκεφάλου για την ανθρώπινη συμπεριφορά. ▪ Έχει κατανοήσει τις βασικές γνωστικές λειτουργίες πως αυτές χρησιμοποιούνται για την ερμηνεία της συμπεριφοράς. 	
<p>Γενικές Ικανότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 	
<p>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</p> <p>1. Ορισμός, στόχοι και αντικείμενο της Ψυχολογίας. Το έργο του ψυχολόγου. Διάκριση από άλλα συναφή επαγγέλματα. Κλάδοι / βασικές προσεγγίσεις της Ψυχολογίας (νευροβιολογική, εξελικτική, συμπεριφορική, ψυχοδυναμική, γνωστική, κοινωνική, ανθρωπιστική).</p> <p>2. Ιστορική εξέλιξη της Ψυχολογίας. Μέθοδοι έρευνας (π.χ. πείραμα, μελέτη περίπτωσης) και αξιολόγηση στην Ψυχολογία (π.χ. εγκυρότητα και σαξιοπιστία). Θέματα Δεοντολογίας. Τα πειράματα των Asch, Milgram & Stanford/ Κοινωνική ψυχολογία, επιρροή, συμμόρφωση - υπακοή.</p> <p>3. Προβολή DVD για τον εγκέφαλο, το ΚΝΣ και τις βλάβες του εγκεφάλου. Βιολογικές και νευροφυσιολογικές βάσεις της συμπεριφοράς: Ο εγκέφαλος και το ΚΝΣ. Οι λοβοί και οι λειτουργίες τους.</p> <p>4. Ημισφαιρική εξειδίκευση. Το ενδοκρινικό σύστημα και η συμπεριφορά. Κληρονομικότητα και συμπεριφορά. Προβολή DVD για τη σχέση του εγκεφάλου με την αντίληψη.</p> <p>5. Εισαγωγή στις Γνωστικές Λειτουργίες. Αίσθηση και αντίληψη. Βασικές αρχές αντιληπτικής οργάνωσης (θεωρία Gestalt). Παράγοντες που επηρεάζουν την αντίληψη. Θεωρίες αναγνώρισης αντικειμένων, απόστασης, βάθους. Ανάπτυξη της αντίληψης.</p> <p>6. Μνήμη. Μοντέλο Επεξεργασίας Πληροφοριών. Κωδικοποίηση – Αποθήκευση – Ανάπλαση/ανάσυρη. Είδη μνήμης. Προσοχή. Μνημονικές Στρατηγικές. Αποτυχίες της Μνήμης – Λήθη.</p> <p>7. Σκέψη. Ορισμός. Δομές Σκέψης (έννοιες, σχήματα, θεωρίες, σενάρια, γνωστικοί χάρτες, νοητικά μοντέλα). Επίλυση προβλημάτων και εμπόδια. Γνωστικό ύψος: Αποκλίνουσα και Συγκλίνουσα Σκέψη. Γλώσσα. Τομείς Γλώσσας. Σχέση Γλώσσας και Σκέψης. Γλωσσική Ανάπτυξη και Παράγοντες που την επηρεάζουν. Η νοημοσύνη και η μέτρησή της. Ορισμός και θεωρίες. Μέτρηση και τεστ.</p> <p>8. Μάθηση. Ορισμός. Η Μάθηση στα πλαίσια του Συμπεριφορισμού. Κλασική Εξαρτημένη Μάθηση. Συντελεστική Μάθηση/Ενίσχυση. Κοινωνική Μάθηση.</p> <p>9. Θεωρίες προσωπικότητας, ψυχοπαθολογίας και ψυχοθεραπείας. Η ψυχαναλυτική θεωρία του S. Freud. Προβολή DVD για τη ζωή και το έργο του Freud.</p> <p>10. Οι μηχανισμοί άμυνας. Ψυχοδυναμικές θεωρίες (Adler και Jung). Η θεωρία της προσκόλλησης (Bowlby).</p> <p>11. Η Ανθρωπιστική Θεωρία: Η θεωρία του Rogers και η θεωρία των αναγκών του Maslow.</p> <p>12. Γνωστική Ψυχολογία. Γνωστικός Συμπεριφορισμός. Η θεωρία του Ellis. Θεωρίες χαρακτηριστικών και παραγόντων. Οι Πέντε Παράγοντες της Προσωπικότητας. Αξιολόγηση προσωπικότητας.</p> <p>13. Βασικά στοιχεία αναπτυξιακής ψυχολογίας. Επιδράσεις Κληρονομικότητας και Περιβάλλοντος. Κρίσιμη Περίοδος. Επιδράσεις πρώιμων εμπειριών. Θεωρίες Piaget, Bowlby, Erickson. Βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά -ψυχοκοινωνική ανάπτυξη από τη βρεφική έως την τρίτη ηλικία.</p>	
<p>ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ</p>	
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο.</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Χρήση λογισμικού power point στις παραδόσεις. ▪ Προβολή DVD. ▪ Email, fb, Skype (για την επικοινωνία με τους φοιτητές) 										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th style="text-align: center;"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις (13Χ3)</td> <td style="text-align: center;">39</td> </tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td> <td style="text-align: center;">39</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td style="text-align: center;">102</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td style="text-align: center;">180</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις (13Χ3)	39	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	39	Αυτοτελής Μελέτη	102	Σύνολο Μαθήματος	180
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>										
Διαλέξεις (13Χ3)	39										
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	39										
Αυτοτελής Μελέτη	102										
Σύνολο Μαθήματος	180										
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τελική γραπτή εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις σύντομης απάντησης 2. Προαιρετική ενδιάμεση γραπτή αξιολόγηση – πρόοδος (40%). Σ' αυτή την περίπτωση η τελική γραπτή εξέταση προσλαμβάνει το 60% της τελικής βαθμολογίας. <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται στο e-class. Οι βαθμολογίες αναρτώνται στο e-class και τα γραπτά είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>										
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ											
<p><i>Atkinson, R.L., Atkinson, R.C., Smith, E. E., Bem, D. J. & Nolen-Hoeksema, S. (2004). Εισαγωγή στην Ψυχολογία του Hilgard. Α' & Β' τόμοι. Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση.</i></p> <p><i>Culkin J. & Perrotto, R.C. (2004). Θεμελιώδεις αρχές της Ψυχολογίας. Εφαρμογές στη ζωή και την εργασία. Αθήνα: Αθήνα: ΕΛΛΗΝ.</i></p> <p><i>Hayes, N. (1998). Εισαγωγή στην Ψυχολογία (Επιμ. Α. Κωσταρίδου-Ευκλείδη). Τόμος Α' & Β'. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</i></p> <p><i>Καζολέα-Ταβουλάρη, Π. (2001). Η ιστορία της ψυχολογίας στην Ελλάδα. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</i></p> <p><i>Schacter, D.L., Gilbert, D.T., Wegner, D.M., Nock, M.K. (2018). Ψυχολογία (Γενική Επιστημονική Επιμέλεια: Στέλλα Βοσνιάδου). Αθήνα: Εκδ Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε.</i></p> <p><i>Συλλογικό (2003). Εισαγωγή στην Ψυχολογία του Hilgard. Τόμος Α' & Β'. Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση.</i></p> <p><i>Συλλογικό (2017). Η ψυχολογία με απλά λόγια. (Επιμέλεια: Δ. Κωστάκης. Μτφρ: Χ. Σωτηροπούλου) Αθήνα: Κλειδάριθμος.</i></p> <p><i>Wade C. & Tavris C (2017). Ψυχολογία, 12η Έκδοση. (Επιμ. Μ. Μαρκοδημητράκη και Β. Τσούρτου). Αθήνα: Εκδ. Α. Τζιόλα & Υιοί Α.Ε.</i></p>											

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	Επαγγελματιών Υγείας	
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνικής Εργασίας	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κλινική Ψυχολογία - Ψυχοπαθολογία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία - Διαλέξεις	3	6

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικής Υποδομής
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	
<p>Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη και κατανόηση των διαφόρων τύπων παθολογικής συμπεριφοράς των ενηλίκων, παιδιών και εφήβων. Στα πλαίσια του μαθήματος θα παρουσιαστούν τυπικά περιστατικά ψυχοπαθολογίας (π.χ. ιστορικά, βιντεοσκοπημένες ή απομαγνητοφωνημένες συνεντεύξεις, ταινίες βίντεο, κ.άλ.). Έμφαση θα δοθεί στην κατανόηση της συμπτωματολογίας κάθε διαταραχής και στη διαφοροδιάγνωσή της από άλλες, ενώ επίσης, θα γίνεται σύντομη συζήτηση για την αιτιολογία κάθε διαταραχής και τους τρόπους παρέμβασης.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να κατανοεί τις έννοιες της ψυχικής υγείας και ψυχοπαθολογίας • να διακρίνει τις διάφορες ψυχικές διαταραχές • να αναγνωρίζει τα χαρακτηριστικά συμπτώματα κάθε ψυχικής διαταραχής • να χρησιμοποιεί τα σύγχρονα ταξινομητικά συστήματα στην εργασία του/της 	
Γενικές Ικανότητες	
<ul style="list-style-type: none"> • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 	
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
<ol style="list-style-type: none"> 1.Ορισμός αποκλίνουσας συμπεριφοράς (ψυχοπαθολογίας) και κατάταξη διαταραχών. Συστήματα ταξινόμησης. 2. Νευροαναπτυξιακές διαταραχές (Νοητική ανεπάρκεια, Διαταραχές επικοινωνίας, Διαταραχές αυτιστικού φάσματος) 3. Νευροαναπτυξιακές διαταραχές (Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητα, Ειδικές μαθησιακές διαταραχές, Διαταραχές τικ) 4.Νευροαναπτυξιακές διαταραχές (Κινητικές διαταραχές, Διαταραχές διασπαστικής συμπεριφοράς, έλεγχου των παρορμήσεων και διαταραχές συμπεριφοράς) 5.Σχιζοφρένεια και άλλες ψυχωσικές διαταραχές 6. Διπολικές και άλλες σχετικές διαταραχές. Καταθλιπτικές διαταραχές. 7.Αγχώδεις διαταραχές (π.χ. διαταραχή πανικού, αγοραφοβία, γενικευμένη) 8.Ψυχαναγκαστική-Καταναγκαστική και σχετικές διαταραχές. Διαταραχές σχετιζόμενες με τραύμα και στρες 9. Αποσυνδεδετικές διαταραχές. Διαταραχές σωματικών συμπτωμάτων 10.Διαταραχές της σίτισης. Διαταραχές απέκκρισης. 11. Σεξουαλικές δυσλειτουργίες. Δυσφορία του φύλου. Διαταραχές παραφιλίας 12.Διαταραχές προσωπικότητας 13.Σύνοψη - συζήτηση. Κριτική αξιολόγηση των συστημάτων αξιολόγησης. 	
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ	▪ Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<p>ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Χρήση λογισμικού power point στις παραδόσεις. ▪ Προβολή DVD. ▪ Email, fb, Skype (για την επικοινωνία με τους φοιτητές) 														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Δραστηριότητα</th> <th style="text-align: center;">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις (3X13)</td> <td style="text-align: center;">39</td> </tr> <tr> <td>Ασκήσεις στην τάξη (1X13)</td> <td style="text-align: center;">13</td> </tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td> <td style="text-align: center;">13</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td> <td style="text-align: center;">15</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td style="text-align: center;">100</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td style="text-align: center;">180</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις (3X13)	39	Ασκήσεις στην τάξη (1X13)	13	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	13	Συγγραφή εργασίας	15	Αυτοτελής Μελέτη	100	Σύνολο Μαθήματος	180
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις (3X13)	39														
Ασκήσεις στην τάξη (1X13)	13														
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	13														
Συγγραφή εργασίας	15														
Αυτοτελής Μελέτη	100														
Σύνολο Μαθήματος	180														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τελική γραπτή εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις σύντομης απάντησης 2. Προαιρετική ενδιάμεση γραπτή αξιολόγηση – πρόσδος (40%). Σ' αυτή την περίπτωση η τελική γραπτή εξέταση προσλαμβάνει το 60% της τελικής βαθμολογίας. 3. Προαιρετική εργασία (20%) και παρουσίασή της στην τάξη (5%). <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται στο e-class. Οι βαθμολογίες αναρτώνται στο e-class και τα γραπτά είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>														
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ															
<p><i>American Psychiatric Association (2013). Desk Reference to the Diagnostic Criteria from DSM-5(TM). Amer Psychiatric Pub Incorporated.</i></p> <p><i>American Psychiatric Association (2013). Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders: Dsm-5. Amer Psychiatric Pub Incorporated.</i></p> <p><i>Comer R.J. (2013). Abnormal Psychology--DSM-5 Update. Worth Publishers.</i></p> <p><i>Getzfeld, A. (2009). Βασικά στοιχεία ψυχοπαθολογίας. Αθήνα: Γκότσης.</i></p> <p><i>Guthrie, E. & Lewis, S. (2005). Ψυχιατρική. Βασικό εγχειρίδιο με κλινικό προσανατολισμό, για απαραίτητα εκπαιδευτικά προγράμματα, με ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης. (Επιμ. Κ.Ρ. Σολδάτος & Π. Σακκάς). Αθήνα: Εκδ. Παρισιάνου.</i></p> <p><i>Κάκουρος, Ε., και Μανιαδάκη, Κ. (2006). Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων. Τυπωθήτω – Γιώργος Δάρδανος.</i></p> <p><i>Katona, C. & Robertson, M. (2002). Ψυχιατρική με μια ματιά. Δεύτερη έκδοση. (Επιμ. Κ.Ρ. Σολδάτος). Αθήνα: Εκδ. Παρισιάνου.</i></p> <p><i>Kring A. M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, S. L. (2010). Ψυχοπαθολογία (Επιμ. Αυδή Ε. & Ρούση Π.). Αθήνα: Γ. Δάρδανος - Κ. Δάρδανος Ο.Ε.</i></p> <p><i>Kring A. M., Johnson S., Davison G. C., & Neale J. M. (2013). Abnormal Psychology. Wiley.</i></p> <p><i>Μαδιανός, Μ. (2004). Κλινική Ψυχιατρική. Αθήνα: Εκδ. Καστανιώτη.</i></p> <p><i>Μεσσήνης Λ. (2000). Ψυχολογία και Παθολογική Συμπεριφορά: Μια συνθετική βιοψυχοκοινωνική προσέγγιση. Τόμος Α' και Β'. Αθήνα: Εκδόσεις: Έλλην.</i></p> <p><i>Nussbaum N. A. (2013). The Pocket Guide to the DSM-5(TM) Diagnostic Exam. Amer Psychiatric Pub Incorporated.</i></p> <p><i>Paris J. (2013). The Intelligent Clinician's Guide to the DSM-5. Oxford University Press.</i></p> <p><i>Plante G.T. (2013). Abnormal Psychology Across the Ages [3 Volumes]. Greenwood Publishing Group.</i></p> <p><i>Ramsden P. (2013). Understanding Abnormal Psychology: Clinical and Biological Perspectives. SAGE.</i></p> <p><i>Sadock, B.J. & Sadock, V.A. (2004). Kaplan & Sadock's Εγχειρίδιο Κλινικής Ψυχιατρικής. Τρίτη έκδοση. (Επιμ. Κ.Ρ. Σολδάτος). Αθήνα: Εκδ. Παρισιάνου.</i></p> <p><i>Σικελιανού Δ. (2010). Κλινική ψυχοπαθολογία ενηλίκων. Αθήνα: Μ. Τσακουρίδου & Σία Ο.Ε.</i></p> <p><i>Wenar, C., & Kerig, P.K. (2008). Εξελικτική Ψυχοπαθολογία: Από τη βρεφική ηλικία στην εφηβεία. (Μετάφραση-Επιμέλεια: Δ. Μαρκουλής & Ε. Γεωργάκα). Αθήνα: Εκδ. Gutenberg.</i></p> <p><i>Χριστοδούλου, Γ.Ν. και συνεργάτες (2006). Ψυχιατρική (Τόμος Α' και Β'). Αθήνα: ΒΗΤΑ Medical Arts.</i></p> <p><i>Χριστοπούλου, Α. (2008). Εισαγωγή στην ψυχοπαθολογία του ενήλικα. Αθήνα: Εκδ. Τόπος.</i></p>															

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	Επαγγελματών Υγείας		
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνικής Εργασίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία Έρευνας στην Κοινωνική Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία - Διαλέξεις		2	6
		1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Μάθημα Γενικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Στατιστική		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΌΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των αρχών που διέπουν την ερευνητική μεθοδολογία στην Κοινωνική Εργασία (στόχος, μέσα, εκπόνηση και αποτελέσματα) καθώς και η ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων για το σχεδιασμό, την εκπόνηση, την αξιολόγηση καθώς και τη δημοσιοποίηση και προβολή των αποτελεσμάτων της έρευνας.</p> <p>Το μάθημα έχει σκοπό να καταστήσει τους εκπαιδευόμενους ικανούς:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να διεξάγουν συστηματική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας • να προσδιορίζουν ερευνητικά αντικείμενα και ερευνητικές υποθέσεις στηριζόμενοι στη διεθνή βιβλιογραφία • να επιλέγουν το δείγμα της έρευνας υιοθετώντας κατάλληλες δειγματοληπτικές μεθόδους • να κατασκευάζουν ή/και να προσαρμόζουν πολιτισμικά εργαλεία έρευνας ελέγχοντας την εγκυρότητα και την αξιοπιστία τους • να αναλύουν τα δεδομένα της έρευνας χρησιμοποιώντας κατάλληλες στατιστικές δοκιμασίες • να οργανώνουν και να παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της έρευνας • να ερμηνεύουν τα αποτελέσματα της έρευνας στη βάση της διεθνούς βιβλιογραφίας • να ανακοινώνουν τα αποτελέσματα της έρευνας στην επιστημονική κοινότητα • να συντάσσουν ερευνητικές προτάσεις για τη διεκδίκηση ευρωπαϊκών και εθνικών πόρων από ανταγωνιστικά προγράμματα. 			
Γενικές Ικανότητες			
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σχεδιασμός και Διαχείριση Έργων • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 			

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα
2. Άδεια βιοηθικής / πληροφορημένη συγκατάθεση
3. Συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας
4. Ερευνητικά ερωτήματα και ερευνητικές υποθέσεις
5. Μέθοδοι δειγματοληψίας
6. Κατασκευή ερωτηματολογίου
7. Πολιτισμική προσαρμογή ερωτηματολογίου / έλεγχος εγκυρότητας και αξιοπιστίας
8. Μέθοδοι συλλογής δεδομένων – τεχνικές συμπλήρωσης ερωτηματολογίου
9. Μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων – έλεγχοι ερευνητικών υποθέσεων
10. Ερμηνεία αποτελεσμάτων έρευνας στη βάση της βιβλιογραφίας
11. Συγγραφή επιστημονικής εργασίας για δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας σε επιστημονικό περιοδικό
12. Σύνταξη περίληψης για την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της έρευνας σε επιστημονικό συνέδριο
13. Σύνταξη πρότασης για τη διεκδίκηση ευρωπαϊκών και εθνικών πόρων από ανταγωνιστικά προγράμματα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Εξειδικευμένο Στατιστικό Πακέτο για την ανάλυση δεδομένων (SPSS) • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	80
	Ασκήσεις στην τάξη	40
	Συγγραφή εργασίας	20
	Αυτοτελής Μελέτη	40
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1. Γραπτή τελική εξέταση (70%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Επίλυση προβλημάτων Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης 2 Άσκηση Πράξης (30%)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δαρβίρη, Χ. (2009). *Μεθοδολογία Έρευνας στο χώρο της Υγείας*. Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις Πασχαλίδης.

Janeau, C. (1996). *Η έρευνα με ερωτηματολόγιο*. Αθήνα: Τυποθήτω, Γ. Δάρδανος.

Νόβα-Καλτσούνη, Χ. (2006). *Μεθοδολογία Εμπειρικής Έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Gutenberg.

Grinnell R. M. (1997). *Social Work Research and evaluation*. Itasca, Il: Peacock Publ.

May, T. (1993). *Social Research: issues, methods and process*. UK: Open University Press.

Παρασκευόπουλος, Ι. (1993). *Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας (Τόμος 1 & 2)*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ποιοτική Έρευνα στην Κοινωνική Εργασία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	2	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικής Υποδομής	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται:		
<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύξουν ικανότητα σχεδιασμού και υλοποίησης ποιοτικής έρευνας κάνοντας χρήση ποιοτικής μεθόδου και αποφασίζοντας για την πλέον ωφέλιμη ποιοτική μεθοδολογία σε σχέση με το θέμα που μελετάται. • Να γνωρίσουν τα εργαλεία συλλογής του ποιοτικών δεδομένων, τις δυνατότητες τους και τους περιορισμούς τους. Να μπορούν να σχεδιάζουν ένα εργαλείο συλλογής στοιχείων, να αποκτήσουν προσωπική εμπειρία χρησιμοποιώντας το. • Να γνωρίζουν βασικά ζητήματα στην ανάλυση του ποιοτικού υλικού και να αποκτήσουν εμπειρία ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων. • Να είναι σε θέση να αντιληφθούν την χρησιμότητα στην ποιοτικής έρευνας στην άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας 		
Γενικές Ικανότητες		
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σχεδιασμός και Διαχείριση ερευνητικών έργων • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 		
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Η ποιοτική κοινωνική έρευνα στο χώρο της επιστημονικής έρευνας. 2. Ποιοτική έρευνα και Κοινωνική Εργασία. 3. Προσδιορισμός της ποιοτικής κοινωνικής έρευνας σε σχέση με την ποσοτική ερευνητική μεθοδολογία. 4. Σχεδιασμός μιας ποιοτικής κοινωνικής έρευνας. 5. Η Εγκυρότητα και η Αξιοπιστία στην ποιοτική έρευνα. 6. Πέντε βασικές παραδόσεις στην ποιοτική έρευνα: Βιογραφία και Αφήγηση, Μελέτη περίπτωσης, Θεμελιωμένη Θεωρία, Φαινομενολογία, Εθνογραφία. 7. Μέσα συλλογής εμπειρικών δεδομένων στην ποιοτική έρευνα. 8. Συνέντευξη. Είδη συνεντεύξεων (Δομημένη συνέντευξη, ημι-δομημένη συνέντευξη, εστιασμένη συνέντευξη, συνέντευξη με ομάδες, elite συνέντευξη). 9. Η πρακτική των συνεντεύξεων εις βάθος. 10. Συμμετοχική παρατήρηση. Η πρακτική της συμμετοχικής παρατήρησης. 11. Βιογραφική – Αφηγηματική συνέντευξη. Η πρακτική της βιογραφικής –αφηγηματικής συνέντευξης. 12. Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων. 13. Ηθικά ζητήματα. 14. Το μέλλον της ποιοτικής έρευνας και η πολύ-μεθοδολογία στην υλοποίηση κοινωνικής έρευνας. Ασκήσεις εφαρμογής 		

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Χρήση ηλεκτρονικών διαφανειών στη διδασκαλία (Power point) 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	50
	Ασκήσεις πράξης	10
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	10
	Συγγραφή Εργασίας	10
	Αυτοτελής Μελέτη	40
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>1. Τελική γραπτή εξέταση σε θέματα πολλαπλής επιλογής ή ανάπτυξης ή συνδυασμό των δύο μεθόδων (80% του τελικού βαθμού του μαθήματος)</p> <p>2. Ατομική ή ομαδική εργασία (20% του τελικού βαθμού του μαθήματος)</p> <p>Όλοι οι φοιτητές μπορούν να έχουν πρόσβαση στο γραπτό τους</p>	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Καλλινικάκη, Θ., (2010). Ποιοτικές Μέθοδοι στην Έρευνα της Κοινωνικής Εργασίας. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Κανδυλάκη, Α. (1997). Η έρευνα στην Κοινωνική Εργασία Ποιοτική Συλλογή και Ανάλυση Δεδομένων: Μια σύντομη προσέγγιση. Κοινωνική Εργασία, 47, 150-159.</p> <p>Howard, K. & Sharp, J. (1995). Η επιστημονική μελέτη. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Robson, C. (2007). Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Coffey, A. & Atkinson, P. (1996). Making sense of qualitative data. London: Sage Publications.</p> <p>Denzin, Norman & Lincoln (eds.) (1994). Handbook of Qualitative Research. London: Sage Publications.</p> <p>Greswell, J. (1998). Qualitative inquiry and Research Design. London: Sage. Publications</p> <p>Marshall, C. & Rossman, G. (1995). Designing Qualitative Research, London: Sage Publications.</p> <p>May, T. (1993). Social research. Buckingham: Open University Press.</p> <p>Mishler, E.G. (1986). Research interviewing: context and narrative. London: Harvard University Press.</p> <p>Mishler, E.G. (1995). Models of Narrative Analysis: A Typology. Journal of Narrative and Life History, 5, 87-123.</p> <p>Nygren, L. & Blöm, B. (2001). Analysis of short reflective narratives: a method for the study of knowledge in social workers' actions. Qualitative Research, 1, 369-384.</p> <p>Padgett, D. (1998). Qualitative Methods in Social Work research. London: Sage Publications.</p> <p>Reissman, K. C. (1993). Narrative analysis. London: Sage Publications.</p> <p>Shaw, I. (2000). Qualitative research in Social Work. London: Sage Publications.</p> <p>Silverman, D. (1993). Interpreting Qualitative Data. London: Sage Publications.</p> <p>Strauss, A. & Corbin, J. (1990). Basics of Qualitative Research. Grounded Theory Procedures and Techniques. London: Sage Publications.</p>		

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

1. Μαθήματα κατ' επιλογή Υποχρεωτικά – ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πτυχιακή Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	6	8	
Εργαστήριο			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό/ Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Στατιστική, Κοινωνική Έρευνα στην Κ.Ε., Ποιοτική Κοινωνική Έρευνα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η πτυχιακή εργασία έχει δύο ίσης σημασίας εκπαιδευτικούς στόχους: α) την μελέτη-διερεύνηση θέματος σε γνωστικό αντικείμενο σχετικό με την κοινωνική εργασία, και β) την εκπαίδευσή των φοιτητών στην ερευνητική σκέψη και μεθοδολογία. Αυτό σημαίνει ότι ο φοιτητής θα πρέπει κατ' αρχήν να εμπεδώσει θεωρητική γνώση που έχει σχέση με το γνωστικό αντικείμενο της Κοινωνικής Εργασίας, θέτοντας ως σκοπό της ερευνητικής εργασίας έναν από τους ακόλουθους:

- Επισκόπηση της υφιστάμενης γνώσης
- Περιγραφή κάποιας κατάστασης ή κάποιου προβλήματος
- Δημιουργία κάποιας καινοτομίας
- Ερμηνεία γεγονότος ή φαινομένου.

Επίσης ο φοιτητής πρέπει να αναπτύξει ικανότητα και να αποδείξει επάρκεια γνώσεων στην

μεθοδολογία εμπειρικής έρευνας. Να προσδιορίζει την προσέγγιση (ποσοτική ή ποιοτική), τη φύση της (νατουραλιστική - διερευνητική - περιγραφική κοκ), την επιλογή δείγματος, την επιλογή των μέσων συλλογής στοιχείων, τον τρόπο ανάλυσης των στοιχείων (στατιστικές μέθοδοι ή μέθοδοι ποιοτικής ανάλυσης) και με βάση αυτά να προσδιορίζει την εσωτερική και εξωτερική αξιοπιστία και εγκυρότητα της εμπειρικής του έρευνας. Ζητήματα δυνατότητας υλοποίησης της έρευνας και ηθικής πρέπει επίσης να διασαφηνίζονται.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι φοιτητές αναμένεται με την καθοδήγηση του επιβλέποντα καθηγητή κατά τη διάρκεια εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας:

- Να αναπτύξουν γνώσεις και δεξιότητες σχεδιασμού και υλοποίησης εμπειρικής έρευνας. Θα πρέπει να προσδιορίσουν το είδος της προσέγγισης, την επιλογή δείγματος, τα ερευνητικά ερωτήματα, την επιλογή μέσων συλλογής στοιχείων, τη μεθοδολογία ανάλυσης των στοιχείων και την εγκυρότητα της εμπειρικής τους έρευνας.
- Να συγγράψουν το θεωρητικό και εμπειρικό μέρος του θέματος που μελετούν, τα αποτελέσματα της έρευνας και να πραγματοποιήσουν συζήτηση των βασικών αποτελεσμάτων της έρευνας.
- Να παρουσιάσουν προφορικά την πτυχιακή εργασία και να απαντήσουν σε ερωτήσεις που θα τους θέσει η τριμελής επιτροπή αξιολόγησης της πτυχιακής εργασίας.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μελέτη-διερεύνηση θέματος σε γνωστικό αντικείμενο σχετικό με την κοινωνική εργασία. Εκπαίδευσή των φοιτητών στην ερευνητική σκέψη και μεθοδολογία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	<p>Η εποπτεία της Π.Ε. από τον επιβλέποντα καθηγητή πραγματοποιείται μέσω προσωπικών συναντήσεων με την ομάδα των φοιτητών στους χώρους του ΤΕΙ σε ώρες και ημέρες που συναποφασίζονται και συμπληρωματικά με οποιοδήποτε άλλο τρόπο θεωρηθεί απαραίτητος (τηλεφωνικά ή ηλεκτρονικά: email, Skype). Ο επιβλέπων καθηγητής οφείλει να έχει τακτές συναντήσεις με τους φοιτητές και να επιβλέπει την υλοποίηση της εργασίας στο πλαίσιο του χρονοδιαγράμματος όπως αναφέρεται στην Ερευνητική Πρόταση – Πρωτόκολλο.</p>							
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη της διαδικασίας ανάθεσης Πτυχιακής Εργασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. 							
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td> <td style="text-align: center;">240</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td style="text-align: center;">240</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Συγγραφή εργασίας	240	Σύνολο φόρτου μαθήματος	240	<p>Ο επιβλέπων καθηγητής, καθ' όλη την διάρκεια εκπόνησης της Π.Ε., έχει την επιστημονική ευθύνη της εκπόνησής της και είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση της προόδου της. Συγκεκριμένα, ο καθηγητής επιβλέπει την πρόοδο στην επεξεργασία του θέματος σε όλα τα στάδια της εκπόνησής της, καθοδηγεί τους φοιτητές στην αναζήτηση της καλύτερης λύσης, συμβουλεύει, ελέγχει και ασκεί εποικοδομητική κριτική. Υποδεικνύει τις κατάλληλες βιβλιογραφικές πηγές και φροντίζει για την παροχή των διευκολύνσεων που κρίνονται απαραίτητες για την υλοποίηση της πτυχιακής (π.χ. έγγραφα προς επιστημονικές</p>
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>							
Συγγραφή εργασίας	240							
Σύνολο φόρτου μαθήματος	240							

	επιτροπές φορέων για την έγκριση συλλογής των δεδομένων).
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Παρουσίαση πτυχιακής εργασίας σε τριμελή επιτροπή κρίσης. Η αξιολόγηση της Π.Ε. από τα μέλη της τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής γίνεται με βάση των κριτηρίων που αναγράφονται στον κανονισμό εκπόνησης πτυχιακής εργασίας του Τμήματος.
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	
<p>Ανδρέου Α. (2001). Βιβλιογραφικές Αναφορές - Σύστημα Harvard. Κυπριακά Νοσηλευτικά Χρονικά, 2(2). Διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.cyna.org/index.php?module=article&view=6&page_num=5 [Πρόσβαση στις 16/12/2006].</p> <p>Eco, U. (2001). Πώς γίνεται μια διπλωματική εργασία. Αθήνα: Νήσος.</p> <p>Howard, K. & Sharp, J. (2001). Η επιστημονική μελέτη – Οδηγός σχεδιασμού και διαχείρισης πανεπιστημιακών ερευνητικών εργασιών. Αθήνα: Gutenberg</p> <p>Ζήσης, Θ. (1992). Επιστημονική τεχνογραφία. Πώς γράφεται μία επιστημονική εργασία. Θεσσαλονίκη.</p> <p>Θεοφιλίδης, Χ. (1995). Η συγγραφή επιστημονικής εργασίας – Από τη θεωρία στην Πράξη. Αθήνα: Δάρδανος</p> <p>Northedge, A. (2001). Οδηγός για τον σπουδαστή: Μέθοδος μελέτης του διδακτικού υλικού. Σύνταξη εργασιών. Συμμετοχή στο μάθημα. Προετοιμασία για τις εξετάσεις. Αθήνα: Μεταίχιμο.</p> <p>Παππάς, Θ. (2002). Μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες. Αθήνα: <u>Καρδαμίτσα</u></p>	

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία και Αναπηρία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Ένα από τα σημαντικά πεδία άσκησης της Κοινωνικής Εργασίας είναι η Κοινωνική Εργασία με Αναπηρία. Η κατανόηση των εννοιολογικών προσεγγίσεων της αναπηρίας, των αναγκών αλλά και των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν σε διάφορους τομείς της ζωής τους οι ανάπηροι, θα δώσει στους φοιτητές την ευκαιρία να μάθουν τον σημαντικό ρόλο που έχει η κοινωνική εργασία σε πρακτικές ενδυνάμωσης, συμμετοχής και ενσωμάτωσης των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία. Μέσω των διαλέξεων, των συζητήσεων, των παρουσιάσεων από τους ίδιους τους φοιτητές και των ασκήσεων, το μάθημα στοχεύει στην προαγωγή της άρσης του κοινωνικού αποκλεισμού, των			

προκαταλήψεων και του στίγματος.
Οι φοιτητές αναμένεται να :

- Να κατανοήσουν τις αρχές του σεβασμού της διαφορετικότητας και της ισότητας
- Να κατανοήσουν τις δυνάμεις και τις διαδικασίες του κοινωνικού αποκλεισμού και της ένταξης
- Να αναπτύξουν δεξιότητες ενσυναίσθησης στις ανάγκες των αναπήρων
- Να αποκτήσουν δεξιότητες στη διαχείριση των διαδικασιών ένταξης και ενδυνάμωσης
- Να υιοθετήσουν στάσεις, συναισθήματα και αξίες σχετικά με το σεβασμό στη διαφορετικότητα, στην ηθική, και στα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των ατόμων που συνυπάρχουν σε μία κοινωνία, προωθώντας με το επάγγελμά τους τις αρχές και τις αξίες της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Γενικές Ικανότητες

- Σεβασμός και αποδοχή της διαφορετικότητας και των ίσων ευκαιριών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική Εργασία
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα ψυχικής και σωματικής αναπηρίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Αναπηρία: Ενοιολογικές Προσεγγίσεις, Ιατρικό/ Κοινωνικό Μοντέλο, Ιστορικό- Κοινωνική Θεώρηση της Αναπηρίας
2. Στερεότυπα/ Στίγμα/ Διακρίσεις και Αναπηρία
3. Ευρωπαϊκή/ Ελληνική Κοινωνική Πολιτική και Αναπηρία
4. Αναπηρία και Εκπαιδευτική Πολιτική
5. Κοινωνική Ενσωμάτωση/ Συμμετοχή/ Ενδυνάμωση και Αναπηρία
6. Ψυχική Ασθένεια/ Ανάγκες/ Λειτουργικότητα/ Ποιότητα Ζωής/ Ρόλος Κοινωνικής Εργασίας
7. Σεξουαλικότητα και Αναπηρία
8. Αναπηρία/ Δυσκολίες/ Προβλήματα/ Κίνδυνοι
9. Αναπηρία και Αθλητισμός
10. Κοινωνικός Λειτουργός και Αναπηρία: Φορείς και Προγράμματα Δράσης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. • 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Βιωματικές Ασκήσεις	20
	Αυτοτελής Μελέτη	20
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Δημόσια Γραπτή τελική εξέταση (70%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης 2. Παρουσίαση (30%) <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μαδιανός, Μ. (2005). Ψυχιατρική αποκατάσταση, Αθήνα, ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ
Moudatsou, M. (2001). The challenge of involving disabled people in community care plans at the stage of consultation Difficulties/Enabling Factors, York University, *DISERTATION THESIS*

Νικολούλης, Ν. (2006). Σχολική και κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, Μέτρα και πρωτοβουλίες στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αθήνα, ΤΑΞΙΔΕΥΤΗΣ

Παράλληλης, Σ. (2011). Οι πρακτικές εφαρμογές της Κοινωνικής Εργασίας στην Ελλάδα και την Κύπρο. Αθήνα, ΠΕΔΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υγεία – Πρόνοια 2000- 2006». (2005). Εκτίμηση αναγκών ψυχικής υγείας στην κοινότητα. Αθήνα, ΜΟΝΑΔΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ «ΨΥΧΑΡΓΟΣ»- Β ΦΑΣΗ»

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υγεία – Πρόνοια 2000- 2006». (2005). Μεθοδολογία κοινωνικής ευαισθητοποίησης & καταπολέμησης των προκαταλήψεων για την ψυχική ασθένεια. Αθήνα, ΜΟΝΑΔΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ «ΨΥΧΑΡΓΟΣ»- Β ΦΑΣΗ»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ:

Αρώνη, Δ. (2006). Οι ανάγκες και οι απόψεις των γονέων για την επαγγελματική αποκατάσταση των παιδιών τους με νοητική καθυστέρηση, Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 81, σελ. 9-20

Ασημόπουλος, Χ.(2006). Από την προκατάληψη στον κοινωνικό αποκλεισμό: Οι αντιδράσεις των τοπικών κοινωνιών στην Ψυχοατρική Μεταρρύθμιση, Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 84, σελ. 225-240

Δούκα, Μ. Θεοδοσιού, Ι. Κατσαρού, Β. Κουτελιέρη, Ν. Λίτινα, Μπόθου, Μ. (2013). Η εμπειρία από τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρίες στους Παραολυμπιακούς αγώνες, Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 111, σελ. 170-184

Μπάτσιου, Σ. Αντωνίου, Π. Χατζηκώστα, Μ.(2003). Η συνεκπαίδευση των παιδιών με και χωρίς αναπηρία στο μάθημα της φυσικής αγωγής στο σχολείο, Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 71, σελ. 177-188

Νικολαΐδης, Γ. Τσουβέλας, Γ. (2013). Προσεγγίζοντας τη συνάφεια βίας και χώρων παροχής υπηρεσιών σε ΑΜΕΑ και ιδιαίτερα από τη σκοπιά της προστασίας των παιδιών με αναπηρία από κάθε μορφής βία, Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 111, σελ.135-151

Παχή, Α. Σκούρα, Α. Γιαννοπούλου, Ε. (2013). Σεξουαλικότητα και αναπηρία: Γνώσεις, στάσεις και αντιλήψεις των επαγγελματιών και ο ρόλος της Κοινωνικής Εργασίας, Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 111, σελ. 153-169

Χατζηγιάννογλου, Θ.Γενά, Α.(2005). Η αντίδραση του πατέρα στο παιδί με ιδιαίτερες ανάγκες, Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 77, σελ. 54-62

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ:

Βοζίκη,Α.(2011). Η κοινωνική κατασκευή της αναπηρίας: <http://www.specialeducation.gr/files4users/files/pdf,AVozikidisabilty.pdf>

Καραγιάννη, Π. (2008). Αναπηρία εκπαίδευση και κοινωνική δικαιοσύνη. Πρακτικά σε συνέδριο: www.eriande.elemedu.uratras.gr

Καρολίδου, Σ. (2017). Συμβουλευτική ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους: <https://sotiriakarolidou.wordpress.com>

Σπυρόπουλος, Τ. (2016). Προβληματισμοί και όψεις των στερεοτύπων και των παρεχόμενων υπηρεσιών για τα άτομα με ΑμΕΕΑ: <https://docplayer.gr/33026649-Provlmatismoi-kai-opseis-ton-stereotypon-kai-ton-parehomenon-ypiresion-gia-ta-atoma-me-ameea.html>

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ενεργός Γήρανση και Κοινωνική Εργασία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό/ Ειδικότητας	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	
<p>Ένα από τα πιο σημαντικά πεδία άσκησης της Κοινωνικής Εργασίας είναι η εργασία με ηλικιωμένους και η προαγωγή της ενεργούς γήρανσης. Η κατανόηση των εννοιολογικών προσεγγίσεων της ευαλωτότητας των ηλικιωμένων, των αναγκών τους, των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν αλλά και της διαδικασίας της ενεργούς γήρανσης, θα δώσει στους φοιτητές την ευκαιρία να κατανοήσουν το σημαντικό ρόλο που έχει η Κοινωνική Εργασία σε πρακτικές προαγωγής υγείας, ενδυνάμωσης και ενεργούς συμμετοχής των ηλικιωμένων. Μέσω των διαλέξεων, των συζητήσεων, των παρουσιάσεων από τους ίδιους τους φοιτητές και των ασκήσεων, το μάθημα στοχεύει στην προαγωγή της ποιότητας ζωής, της άρσης του κοινωνικού αποκλεισμού και στην ενδυνάμωση της αυτονομίας και της ενεργούς συμμετοχής</p> <p>Οι φοιτητές αναμένεται να :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν τις αρχές του σεβασμού, της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και αξίας. • Να κατανοήσουν τις δυνάμεις και τις διαδικασίες της γήρανσης, της ενεργούς γήρανσης αλλά και της ευαλωτότητας των ηλικιωμένων • Να αποκτήσουν δεξιότητες, ένταξης, ενδυνάμωσης, εκτίμησης αναγκών και σχεδιασμού παρεμβάσεων. • Να δημιουργούν και να διατηρούν επαγγελματική σχέση με το ηλικιωμένο άτομο και τα μέλη της οικογένειάς του • Να εκτιμούν την ψυχοκοινωνική κατάσταση του ηλικιωμένου, τη λειτουργική του ικανότητα και τις ανάγκες του (σωματικές, συναισθηματικές, κοινωνικές, οικονομικές ψυχολογικές) • Να ενισχύουν την ενεργό συμμετοχή και την ενεργό γήρανση • Να ενισχύουν και να βελτιώνουν την ικανότητα του ηλικιωμένου για διαχείριση προβλημάτων • Να ενισχύουν την επικοινωνία και τη βελτίωση των σχέσεων ανάμεσα στον ηλικιωμένο και την οικογένειά του • Να διασυνδέουν τον ηλικιωμένο με υπηρεσίες • Να είναι πολιτισμικά επαρκείς σύμφωνα με τις αρχές και τις αξίες του NASW. • Να αναπτύξουν διεπιστημονικά πρότυπα δράσης. • Να υιοθετήσουν στάσεις, συναισθήματα και αξίες σχετικά με το σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, στην ηθική, και στα ανθρώπινα δικαιώματα, προωθώντας με το επάγγελμά τους τις αρχές και τις αξίες της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ισότητας και της ακεραιότητας 	
Γενικές Ικανότητες	
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Σεβασμός και αποδοχή των ίσων ευκαιριών • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Ομαδική Εργασία • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε τρίτης ηλικίας 	
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ορισμός της τρίτης ηλικίας - Χαρακτηριστικά του γήρατος – θεωρητικές προσεγγίσεις για το γήρας 2. Ιστορική αναδρομή της προστασίας του γήρατος 3. Δημογραφική μετάβαση και συνέπειες για την Τρίτη ηλικία 4. Προβλήματα υγείας και ψυχικής υγείας στην Γ' ηλικία 5. Ψυχοκοινωνικές ανάγκες των ηλικιωμένων 6. Στάσεις, αντιλήψεις και στερεότυπα για τους ηλικιωμένους 7. Προσδιοριστές της ευαλωτότητας στους ηλικιωμένους 	

8. Εννοιολογική προσέγγιση της λειτουργικής ανικανότητας
9. Το μοντέλο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για την ενεργό γήρανση
10. Προσδιοριστές ενεργούς γήρανσης
11. Πολιτικές διεθνών οργανισμών για την ενεργό γήρανση
12. Κακοποίηση ηλικιωμένων
13. Συμβουλευτική υποστήριξη του ηλικιωμένου και της οικογένειας για τη διαχείριση θεμάτων που σχετίζονται με τη λειτουργικότητα του ηλικιωμένου, τα θέματα υγείας του, το θάνατο, την απώλεια και το πένθος
14. Η πρακτική, οι αξίες και η δεοντολογία της κοινωνικής εργασίας στο πλαίσιο της διαμεθοδικής και διεπιστημονικής γηριατρικής φροντίδας
15. Δομές, παροχές, υπηρεσίες γηριατρικής κοινωνικής φροντίδας (δημόσιος, ιδιωτικός τομέας) και δίκτυα στήριξης ηλικιωμένων (τυπικά, άτυπα)
16. Ο ρόλος του φροντιστή, ψυχοκοινωνικές ανάγκες και υπηρεσίες στήριξης των φροντιστών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Μελέτη και ανάλυση περιπτώσεων	20
	Αυτοτελής Μελέτη	20
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>1. Γραπτή τελική εξέταση (70%) που περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή 2. Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης <p>2. Γραπτή Εργασία (30%)</p> <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Μιχελή Α. (2019). *Εκτίμηση Λειτουργικής Ανικανότητας στους 50+ στην Ευρώπη. Ανίχνευση αιτιολογικών παραγόντων και η σημασία των κοινωνικών μεταβλητών ως παραγόντων κινδύνου. Πανεπιστήμιο Κρήτης Διδακτορική Διατριβή*
- Αβεντσιάν – Παγοροπούλου, Α. (2000). *Η ψυχολογία της τρίτης ηλικίας. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.*
- Αζίτζι Καλατζή, Α. Ζώνιου-Σιδέρη, & Α. Βλάχου, Α. (1996). *Προκαταλήψεις και στερεότυπα. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Λαϊκής επιμόρφωσης.*
- Ελληνική Γεροντολογική και Γηριατρική Εταιρεία (2004). *Οδηγός Φροντίδας Ηλικιωμένων Γονιών. Αθήνα: Mendor.*
- Γήρανση και Κοινωνία: πρακτικά Πανελληνίου συνεδρίου Ε.Κ.Κ.Ε. Αθήνα: Ε.Κ.Κ.Ε
- Marwedel, U. (2009). *Γεροντολογία & Γεροντοψυχιατρική. Αθήνα: Ίων.*
- Teater, B. Chonody, J (2017). *Promoting actively aging: Advancing a framework for social work practice with older adults. Families in society. The journal of contemporary social services, 98 (2), 137-145*
- Fried, L., P, Ferrucci, L., Darer, J., Williamson, J.D, and Anderson, G. (2004). *Untangling the Concepts of Disability, Frailty, and Comorbidity: Implications for Improved Targeting and Care. Journal of Gerontology: MEDICAL SCIENCES, 59 (3) 255–263*
- Rosso, A.L., Taylor, J.A., Tabb, L.P., Michael. Y.L. (2013). *Mobility, disability, and social engagement in older adults. Journal of Aging and Health, 25(4):617-37.*

Verbrugge, L.M., Jette, A.M. (1994). *The disablement process. Social Science Medicine*, 38 (1), 1-14.

W.H.O (2011). *Global Health and Aging*, Geneva: World Health Organization. Available at https://www.who.int/ageing/publications/global_health.pdf

W.H.O (2015). *World Report on Ageing and Health*. Geneva: World Health Organization available at: <https://www.who.int/ageing/events/world-report-2015-launch/en/>

W.H.O (1980). *International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps*. Geneva: World Health Organization.

W.H.O (2001). *International Classification of Functioning Disability and Health (ICF)*, Geneva: World Health Organization.

Age platform Europe Committee of the regions και European Commission (2011). *How to promote active ageing in Europe- EU Support to local and regional Actors* <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6d80a85f-43d5-4462-b5bf-8dd8aafffb5>

Council of the European Union Council Declaration on the European Year for Active ageing and solidarity between generations (2012). <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2017468%202012%20INIT>

The federal centre for Health Education "Healthy and Active ageing" (2012). <http://www.healthyageing.eu/sites/www.healthyageing.eu/files/featured/Healthy%20and%20Active%20Ageing.pdf>

World Health Organization (2002) *Active Ageing. A policy framework*. Geneva https://www.who.int/ageing/publications/active_ageing/en/

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία σε καταστάσεις κρίσης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
Άσκηση Πράξη			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογή υποχρεωτικό Μάθημα ειδικής επιλογής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές μια βαθιά θεωρητική κατανόηση των αναπτυξιακών κρίσεων στην οικογένεια και μια ειδικευμένη ικανότητα να εργάζονται με τις συνέπειες των κρίσεων αυτών στην οικογένεια. Έτσι, στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος θα εξεταστεί η έννοια της κρίσης και θα δοθούν ορισμοί της, θα γίνει αναφορά στην διαμόρφωση της θεωρίας της κρίσης και στο εκλυτικό γεγονός και τη σημασία του. Επίσης, θα γίνει αναφορά στα στάδια και τις συνέπειες της κρίσης σε ολόκληρη την οικογένεια και στις στρατηγικές παρέμβασης. Τέλος θα διδαχθούν τα κυριότερα μοντέλα παρέμβασης για τον χειρισμό των αναπτυξιακών κρίσεων.</p> <p>Το μάθημα έχει σκοπό να αποκτήσουν οι φοιτητές γενικές και ειδικές θεωρητικές γνώσεις για τα</p>			

μοντέλα παρέμβασης σε καταστάσεις κρίσης και να ευαισθητοποιηθούν σε διαφορετικές προσεγγίσεις και παρεμβατικές διεργασίες για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης στην οικογένεια στα πλαίσια της επαγγελματικής πρακτικής τους ως κοινωνικοί λειτουργοί.

Οι φοιτητές μετά το τέλος του μαθήματος θα έχουν:

- Αναπτύξει την ικανότητα εφαρμογής διαφορετικών μοντέλων παρέμβασης σε καταστάσεις κρίσης.
- Δεξιότητες αξιολόγησης περίπτωσης και λήψης κλινικής απόφασης
- Αναπτύξει δεξιότητες διεπιστημονικής συνεργασίας με επαγγελματίες άλλων ειδικοτήτων

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα
- Αυτόνομη Εργασία
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εννοιολογικό περιεχόμενο-Θεωρίες για την κρίση -Είδη κρίσεων
2. Θεωρίες για την κρίση στην οικογένεια.
3. Κοινωνική Πολιτική για την οικογένεια σε κρίση
4. Μοντέλα παρέμβασης στην πρακτική της κοινωνικής εργασίας.
5. Μοντέλο παρέμβασης σε καταστάσεις κρίσης της Naomi Golan
6. Η προσέγγιση της Rapoport
7. Τα επτά στάδια του μοντέλου παρέμβασης σε καταστάσεις κρίσης του Roberts
8. Μελέτες περιπτώσεων
9. Η αρχική φάση παρέμβασης
10. Η επίλυση της κρίσης (μεσαία φάση)
11. Τελική αξιολόγηση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ	<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή ηλεκτρονικών διαφανειών και οπτικοακουστικού υλικού. • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Ασκήσεις Πράξης	20
	Αυτοτελής Μελέτη	40
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1. Γραπτή τελική εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βεργέτη, Α. 2009. Κοινωνική Εργασία με οικογένειες σε κρίση. Αθήνα: Τόπος.
 Δημοπούλου- Λαγωνίκα, Μ. 2006. Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας, Μοντέλα Παρέμβασης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
 Ραγπε, Μ., 2000. Σύγχρονη Θεωρία της Κοινωνικής Εργασίας. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
 Πουλόπουλος, Χ. 2014. Κρίση, Φόβος και διάρρηξη της κοινωνικής συνοχής. Αθήνα: Τόπος

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία στο Δρόμο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό /Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Οι σύγχρονες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, έχουν ενισχύσει τις κοινωνικές ανισότητες και τον κοινωνικό αποκλεισμό ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Η περιθωριοποίηση που βιώνουν αυτές οι ομάδες γίνεται φανερό και από την ζωή, στους δρόμους των πόλεων. Τα τελευταία χρόνια το φαινόμενο των ανθρώπων που ζουν στο δρόμο έκανε την εμφάνισή του και στη χώρα μας και μαζί με αυτό η παρέμβαση της ΚΕ στο δρόμο.</p> <p>Η κοινωνική εργασία στο δρόμο αντλεί στοιχεία από την κριτική κοινωνική εργασία και την κοινωνική εργασία της ενδυνάμωσης και έχει ως φιλοσοφία την αποδοχή της διαφορετικότητας, τον σεβασμό της κουλτούρας του δρόμου, την ανάπτυξη ειλικρινών και ισότιμων σχέσεων, με στόχο την ενεργοποίηση των ατόμων για ανάληψη δράσης και απόκτηση αυτονομίας. Η εμπειρία των κοινωνικών οργανώσεων στη χώρα μας ήταν και είναι μάλλον περιορισμένη καθώς λίγες είναι οι οργανώσεις που ενεργοποιούνται στη δουλειά στο δρόμο στην ανάπτυξη πρακτικών, και τη χρήση τεχνικών και μέσων. Αυτό φαίνεται και στην ανύπαρκτη βιβλιογραφική καταγραφή του φαινομένου και της μεθόδου.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γνωρίζει την σύγχρονη Ελληνική εμπειρία της δουλειάς στο δρόμο. • Την θεώρηση της δουλειάς στο Δρόμο και της outreach προσέγγισης • Τη φιλοσοφία, την μεθοδολογία, τα εργαλεία και πρακτικές της μεθόδου 			
Γενικές Ικανότητες			
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα 			
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Κριτική Κοινωνική Εργασία 2. Η αρχή της Ενδυνάμωσης 3. Κοινωνική Δικαιοσύνη 4. Κοινότητες δρόμου 5. Προγράμματα εργασίας στο δρόμο 6. Φιλοσοφία και αρχές της δουλειάς στο δρόμο 7. Στόχοι της δουλειάς στο δρόμο 			

8. Μεθοδολογία της δουλειάς στο δρόμο		
9. Εργαλεία παρέμβασης		
10. Μέτρα Ασφαλείας		
11. Δεξιότητες Κοινωνικού Λειτουργού		
12. Παραδείγματα		
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο Τηλεσυνδιάσκεψη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Τηλεσυνδιάσκεψη Video 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Ασκήσεις Πράξης	20
	Ομαδική Εργασία	20
	Αυτοτελής Μελέτη	20
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1. Γραπτή τελική εξέταση (70%) που περιλαμβάνει: ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή ανάπτυξης 2. Ομαδική Εργασία (30%)	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Ζαϊμάκης,Γ.(2011) Κοινωνική Εργασία και Τοπικές Κοινωνίες. Αθήνα: Πλέθρον.</p> <p>Ιωακείμης,Β.(2012) Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη. Ριζοσπαστική και Κριτική Θεωρία, Πρακτική, Παραδείγματα. Αθήνα: Ίων.</p> <p>Λεομπίλλα, Φ. (2013)“Άστεγοι και νεοάστεγοι στην Αθήνα” Ποιοτική προσέγγιση φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού. Διδακτορική διατριβή. Πάντειον Πανεπιστήμιο Αθηνών.</p> <p>Dynamo International (2014) Στο δρόμο: Πρακτικός οδηγός για νέους κοινωνικούς επιστήμονες που εργάζονται στο δρόμο, μεταφ. Καρά, Μ., Δαφνή, Δ. και Καλλιτσουνάκη, Α. Θεσσαλονίκη: ΑΡΣΙΣ, Αθήνα: Emfasis. http://www.travailderue.org/wp-content/uploads/2014/11/street-work-tool-greek-2014.pdf [Πρόσβαση στις 10 Ιουνίου 2015]</p>		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η Αξιολόγηση στην πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Θεωρία Και Άσκηση Πράξη	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό/ Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ	Όχι		

ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	
<p>Η αξιολόγηση στην πρακτική της κοινωνικής εργασίας προσφέρει ένα ολοκληρωμένο σύστημα για την αντιμετώπιση κυρίων θεμάτων που αφορούν την παρέμβαση του κοινωνικού λειτουργού, συνδέοντας τη θεωρία και τις μεθόδους που χρειάζεται να αξιοποιήσει.</p> <p>Η αξιολόγηση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κοινωνικής εργασίας τόσο στην πρακτική όσο και στην παροχή υπηρεσιών. Επιπρόσθετα μπορεί να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της παρέμβασης να αυξήσει την υπευθυνότητα του επαγγελματία και να βοηθήσει στην ανάπτυξη νέων μοντέλων πρακτικής και παροχής υπηρεσιών (Κανδυλάκη, Τσαιρίδης, 2016). Μελέτες (Shawn, 1996, Smith 2002, Marwick, 2013) υποστηρίζουν ότι η αξιολόγηση δεν πρέπει να εφαρμόζεται μόνο στην πρακτική, αλλά πρέπει να είναι μια άμεση διάσταση της πρακτικής.</p> <p>Η αξιολόγηση στην πρακτική της κοινωνικής εργασίας, αποτελεί πρόκληση για τον σπουδαστή, τον επαγγελματία, τον ερευνητή και κατευθύνει σε νέους τρόπους αντίληψης και σε νέα μεθοδολογικά εργαλεία.</p> <p>Το μάθημα «Η αξιολόγηση στην πρακτική της κοινωνικής εργασίας» μέσω των εισηγήσεων(θεωρητικό υλικό) και της άσκησης πράξης με βιωματικές ασκήσεις, μελέτη περιπτώσεων, υποθετικά σενάρια, ομάδες εργασίας, κ.α., στοχεύει στην κατανόηση της διαδικασίας της αξιολόγησης ως μέθοδο βελτίωσης του επαγγελματία, ως μέθοδο σχεδιασμού και διατύπωσης νέων ερευνητικών ερωτημάτων, ως μέθοδο προαγωγής νέων στάσεων και αντιλήψεων για τον επαγγελματία κοινωνικό λειτουργό.</p> <p>Οι σπουδαστές αναμένεται να :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν τις θεωρίες που διέπουν ένα σύστημα αξιολόγησης στις υπηρεσίες και προγράμματα κοινωνικής φροντίδας. • Να κατανοήσουν τους στόχους και τις μεθόδους αξιολόγησης στην πρακτική της κοινωνικής εργασίας. • Να κατανοήσουν τη σημασία της αξιολόγησης στο σχεδιασμό των δράσεων- παρεμβάσεων • Να έχουν την ευκαιρία να μοιραστούν τη μάθηση στα πλαίσια άσκησης πράξης τους (νέο πρόγραμμα σπουδών) και να δώσουν ευρύτερες ή νέες προοπτικές στην εκπαίδευσή τους στο πεδίο • Να αποκτήσουν γνώση και δεξιότητες στη διαχείριση και αξιολόγηση των θεμάτων που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν στην πρακτική της κοινωνικής εργασίας ως επαγγελματίες • Να αποκτήσουν γνώση σε διεθνείς πρακτικές αξιολόγησης και να ευαισθητοποιηθούν για την εφαρμογή αυτών σε τοπικό επίπεδο • Να εξετάσουν και να υιοθετήσουν στάσεις, αξίες και αντιλήψεις για την αξιολόγηση στην πρακτική της κοινωνικής εργασίας και να κατανοήσουν τον αντίκτυπο αυτής στην εξέλιξη και βελτίωση του επαγγελματία και των παρεχόμενων υπηρεσιών 	
Γενικές Ικανότητες	
<ul style="list-style-type: none"> • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Ομαδική Εργασία • Λήψη αποφάσεων • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων 	
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Η έννοια της αξιολόγησης-προσεγγίσεις 2. Τύποι αξιολόγησης 3. Η ρεαλιστική προσέγγιση της αξιολόγησης 4. Στόχοι και η σημασία της αξιολόγησης στα προγράμματα κοινωνικής φροντίδας 5. Η αξιολόγηση και η ποιότητα υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας 	

6. Μέθοδοι, εργαλεία και δείκτες αξιολόγησης.
7. Η αξιολόγηση από την πλευρά του επαγγελματία (δείκτης διαδικασίας και αποτελέσματος)
8. Η αξιολόγηση από την πλευρά του φορέα (δείκτης δομής και διαδικασίας)
9. Η αξιολόγηση από την πλευρά του εξυπηρετούμενου (δείκτης αποτελέσματος)
10. Η Μέθοδος της “vignettes” στην αξιολόγηση της ποιότητας των κοινωνικών υπηρεσιών
11. Εργαλείο «Big picture», σύστημα αξιολόγησης από τον SVCO (Scottish Council for Voluntary Organizations)
12. Εργαλείο «Fit for purpose» για τη διάγνωση και αξιολόγηση κοινοτικών πρωτοβουλιών/δράσεων σε ζητήματα υγείας και κοινωνικής φροντίδας
13. Κοινοτικός δείκτης υγιεινής ζωής (CHILI). Εργαλεία μέτρησης για την παιδική μέριμνα, τη σχολική κοινότητα, τους χώρους εργασίας και την ευρύτερη κοινότητα
14. Ανάπτυξη σχεδίου και οδηγιών βελτίωσης μετά την αξιολόγηση
15. Αξιολόγηση, στάσεις νέες αντιλήψεις και προοπτικές στην πρακτική της κοινωνικής εργασίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Ομάδες εργασίας και βιωματικές ασκήσεις. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Εκπόνηση μελέτης (project)	40
	Αυτοτελής Μελέτη	20
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις ανάπτυξης με τη χρήση μελέτης περίπτωσης 2. Εκπόνηση μελέτης project (40%) <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κανδυλάκη, Α. Τσαϊριδης,Χ. (2016). Η αξιολόγηση των «Προγραμμάτων Βοήθειας στο Σπίτι» μέσα από την οπτική των εργαζομένων σ'αυτά. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*: 2008, 147-171.

Παπανικολάου, Β (2007). *Η ποιότητα στις υπηρεσίες υγείας*. Παπαζήσης. Αθήνα.

Ian Shaw, Joyse Lishman (1999), *Evaluation & Social Work Practice*, Sage Publication.

Kiefer, Leah. (2014). *How Social Work Practitioners Evaluate their Practice*. Retrieved from Sophia, the St. Catherine University.

Lishman J., 1998, «Personal and professional development», στο Adams R., Dominelli L. and Payne M. (eds), *Social work: Themes, issues and critical debates*, London, Macmillan.

Smith M., 2002, «Program evaluation», στο Roberts A. and Green G. (eds), *Social worker's desk reference*, Oxford University Press.

Shaw I., 1999, «Evidence for practice», στο Shaw I. and Lishman J., *Evaluation and Social Work Practice*, Sage Publication.

Ventimiglia, J., Marschke, J., Carmichael, P. and Loew, R. (2000) *How do clinicians evaluate their practice effectiveness? A survey of clinical social workers*. *Smith College Studies in Social Work* 70(2), 287-306. doi:10.1080/00377310009617593

2. Μαθήματα κατ' επιλογή Υποχρεωτικά – ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνικά κινήματα και κοινωνική αλλαγή		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	2		
Άσκηση Πράξη	1		
Σύνολο	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό / Γενικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Να μπορούν οι φοιτητές/φοιτήτριες να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εμβαθύνουν στη μελέτη των κοινωνικών κινήματων ως μορφών πολιτικής κινητοποίησης διακριτών από τα πολιτικά κόμματα ή τις συνδικαλιστικές οργανώσεις. • Κατανοήσουν τις συνθήκες ανάδυσης τους και ποια η συμβολή τους στις κοινωνικές αλλαγές. • Να γνωρίσουν τα θεωρητικά ρεύματα που επιχειρούν να ερμηνεύσουν τα φαινόμενα της συλλογικής δράσης, της εμφάνισης και ανάπτυξης των κοινωνικών κινήματων και της συλλογικής διαμαρτυρίας. • Να αναγνωρίζουν τις συνθήκες που διαμορφώνουν τα σύγχρονα κοινωνικά κινήματα όπως π.χ. η εργασία, ταξική διάρθρωση, πολιτικό σύστημα. • Να γνωρίσουν τα γενικά οργανωτικά χαρακτηριστικά τους και τις τάσεις εξέλιξης τους. • Να αναγνωρίζουν την ύπαρξη σύγχρονων κοινωνικών κινήματων και τα δικαιώματα που υπερασπίζονται. 			
Γενικές Ικανότητες			
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Αυτόνομη Εργασία • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 			
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Βασικές θεωρίες της συλλογικής δράσης <ul style="list-style-type: none"> -Θεωρίες της συλλογικής συμπεριφοράς -Θεωρίες ορθολογικής επιλογής -Μαρξισμός 2. Βασικές θεωρίες των κοινωνικών κινήματων 			

<p>-Η θεωρία κινητοποίησης πόρων -Η θεωρία των νέων κοινωνικών κινημάτων 3. Παρουσίαση παραδοσιακών και νέων κοινωνικών κινημάτων 4. Εξέταση των κοινωνικών, πολιτιστικών, πολιτικών και ταυτοτικών χαρακτηριστικών των σύγχρονων κινημάτων, καθώς και των επιπτώσεων της δράσης τους στο εθνικό και διεθνές πολιτικό σύστημα. 5. Τα κοινωνικά κινήματα ως δυναμικές μορφές κοινωνικής δράσης και ως χώροι συγκρότησης συλλογικών ταυτοτήτων που υπερασπίζονται ατομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά δικαιώματα.</p>		
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή ηλεκτρονικών διαφανειών και οπτικοακουστικού υλικού. • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	30
	Ασκήσεις Πράξης	20
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	30
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10
	Αυτοτελής μελέτη	30
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ο βαθμός επίδοσης του Θεωρητικού μέρους αντιστοιχεί στο 70% της συνολικής βαθμολογίας του μαθήματος. Ο βαθμός αυτός προέρχεται από το τεστ Προόδου και από το τελικό γραπτό διαγώνισμα. 2. Το τεστ Προόδου είναι προαιρετικό για τους φοιτητές και αντιστοιχεί στο 40% του βαθμού. Το τελικό γραπτό διαγώνισμα είναι υποχρεωτικό και αντιστοιχεί στο 60%. Όταν ο φοιτητής δεν γράψει τεστ Προόδου, ο βαθμός του τελικού διαγωνίσματος αντιστοιχεί στο 100% του βαθμού του Θεωρητικού μέρους. 3. Ο βαθμός επίδοσης της Άσκησης Πράξης αντιστοιχεί στο 30% της συνολικής βαθμολογίας του μαθήματος και θα είναι αποτέλεσμα της αξιολόγησης του/της σπουδαστή/στριας στην παρουσίαση της ομαδικής εργασίας, της ατομικής του εργασίας και της συμμετοχής του/της μέσα στην τάξη. 	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Αλεξανδρόπουλος, Σ. (2001). <i>Θεωρίες για τη συλλογική δράση και τα κοινωνικά κινήματα</i>. Αθήνα: Κριτική. Neveu, E. (2002). <i>Κοινωνιολογία των κοινωνικών κινημάτων</i>. Αθήνα: Σαββάλας. De la Porta, D., & Diani, M. (2010). <i>Κοινωνικά κινήματα. Μια εισαγωγή</i>. Αθήνα: Κριτική. Ψημίτης, Μ. (2006). <i>Εισαγωγή στα σύγχρονα κοινωνικά κινήματα</i>. Αθήνα: Ατραπός. Ψημίτης, Μ. (2017). <i>Κοινωνικά κινήματα στην καθημερινή ζωή. Ταυτότητα, αλληλεγγύη και προεικόνιση σε σύγχρονες "κοσμοπολίτικες κοινότητες</i>. Θεσσαλονίκη: Εκδ. Τζιόλα. Tilly, Ch.(2007). <i>Κοινωνικά κινήματα 1768 -2004</i>. Αθήνα: Σαββάλας. Καλογεράτος, Π. (2001). <i>Τα "κοινωνικά κινήματα" ως γνωστικό αντικείμενο της πολιτικής επιστήμης και της κοινωνιολογίας</i>. Αθήνα: Σάκκουλας. Σερντεδακίς, Ν. (1998). <i>Στην καρδιά των κοινωνικών κινημάτων: Μια κριτική ανάγνωση της σύγχρονης θεωρίας</i>. Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, ΣΤ'(24), 41-65. Σεφεριάδης, Σ. (2006). <i>Συγκρουσιακή πολιτική, συλλογική δράση, κοινωνικά κινήματα: μια αποτύπωση</i>. Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης, Μάιος, 7-42</p>		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πολιτισμός και κοινωνική ανάπτυξη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Οχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Στο πλαίσιο των διαρκώς μεταβαλλόμενων κοινωνικών αναγκών, ο πολιτισμός διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο στη προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την ενσωμάτωση και την κοινωνική δικαιοσύνη. Με αφετηρία διαφορετικές πολιτισμικές προσεγγίσεις, θα εξετάσουμε το ρόλο και την ειδική συμβολή του πολιτισμού στην κοινωνική πραγματικότητα. Πιο συγκεκριμένα, θα μελετηθεί η πολιτιστική πολιτική διεθνών και Ευρωπαϊκών οργανισμών όπως η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, η Unesco, το Συμβούλιο της Ευρώπης κ.ά προς πολιτικές που στοχεύουν στην πολιτιστική δημοκρατία, την κοινή ευρωπαϊκή κληρονομιά, την πολιτιστική ανάπτυξη και συνοχή και τον πολιτιστικό πλουραλισμό. Παράλληλα, θα παρουσιαστεί η πολιτική πολιτιστικών οργανισμών, δικτύων και Μουσείων που δραστηριοποιούνται στον ελληνικό και ευρωπαϊκό χώρο μέσα από προγράμματα και δράσεις που συνάδουν με τις αρχές και αξίες της κοινωνικής εργασίας με στόχο την ενσωμάτωση, την αειφορία και την κοινωνική ειρήνη.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι φοιτητές αναμένεται να: • Κατανοήσουν τους βασικούς θεωρητικούς πυλώνες του πολιτισμού και της κουλτούρας • Αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με την πολιτιστική πολιτική στην Ευρώπη • Κατανοήσουν τον τρόπο που διαμορφώθηκε η πολιτική του πολιτισμού στην Ελλάδα • Αποκτήσουν τις απαραίτητες επιστημονικές γνώσεις και προσεγγίσεις για το σημαντικό ρόλο του πολιτισμού σε τοπικό επίπεδο • Αναζητήσουν κατάλληλα προγράμματα και δράσεις μέσα από δίκτυα πολιτισμού και δημιουργικές συσπειρώσεις στο πεδίο άσκησης της κοινωνικής εργασίας • Αποκτήσουν δεξιότητες για τη συμμετοχή στο σχεδιασμό πολιτιστικών προγραμμάτων με στόχο την κοινωνική συνοχή και δικαιοσύνη • Υιοθετήσουν στάσεις, αντιλήψεις και αξίες σχετικά με το σεβασμό στη διαφορετικότητα, τον πολιτισμικό πλουραλισμό και τα ανθρώπινα δικαιώματα, προωθώντας πολιτιστικές δράσεις που προάγουν τις αρχές και τις αξίες της κοινωνικής δικαιοσύνης. 			
Γενικές Ικανότητες			
<ul style="list-style-type: none"> • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Ομαδική Εργασία 			

- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικές έννοιες πολιτισμού και σύγχρονη πολιτιστική πραγματικότητα.
2. Συμβολή του πολιτισμού σε κοινωνική συνοχή και την οικονομική ανάπτυξη.
3. Η Ευρωπαϊκή πολιτική για τον πολιτισμό και η έννοια της κοινωνικής καινοτομίας.
4. Η συμβολή των διεθνών οργανώσεων για τον πολιτισμό στη διαμόρφωση των σύγχρονων πολιτιστικών σχέσεων.
5. Η έννοια της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και η σύγκρουση τοπικών και οικουμενικών αξιών.
6. Πολιτιστικές και δημιουργικές συσπειρώσεις και έξυπνη οικονομία.
7. Διαπολιτισμική ταυτότητα των σύγχρονων πόλεων. Κοινωνική Συνοχή και βιώσιμη ανάπτυξη.
8. Διεθνή πολιτιστικά δίκτυα πόλεων.
9. Πολιτιστική πολιτική σε τοπικό επίπεδο.
10. Δημιουργία πολιτισμικών δράσεων και δομών με στόχο την κοινωνική συνοχή. Πολιτιστικά Φεστιβάλ, Διεθνείς συνεργασίες, Καλλιτεχνικά Εργαστήρια, Εκπαιδευτικά προγράμματα.
11. Αρχές σχεδιασμού πολιτισμικών δράσεων στον τοπικό χώρο.
12. Εκπαιδευτικές και πολιτιστικές δράσεις σε χώρους πολιτισμού για ειδικές κατηγορίες κοινού.
13. Παραδείγματα από πολιτιστικά προγράμματα που φορούν μετανάστες, ΑΜΕΑ, νέους .
14. Θεωρητικές και μεθοδολογικές προτάσεις για το σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων και επισκέψεων σε Μουσεία και χώρους πολιτισμικής αναφοράς.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Τακτική επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Άσκηση Πράξης	20
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Συγγραφή Εργασίας	20
	Αυτοτελής Μελέτη	
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις Ανάπτυξης και ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Σενάριο σχεδιασμού πολιτιστικής δράσης μέσα από μελέτη περίπτωσης 2. Γραπτή Εργασία (40%) Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αυδίκος, Β. (2014). *Οι πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες στην Ελλάδα*. Αθήνα: Εκδόσεις Επίκεντρο [Κωδικός Έυδοξος 41955459]
- Ζορμπά, Μ. (2014). *Πολιτική του πολιτισμού: Ευρώπη και Ελλάδα στο δεύτερο μισό του 20ού αιώνα*. Αθήνα: Πατάκης [Κωδικός Έυδοξος 41955036]
- Κοντοχρήστου, Μ. (Επιμ.), (2017). *Διεθνές γίνεσθαι και πολιτισμός, Προκλήσεις και Πολιτικές*. Αθήνα: Εκδόσεις

Σιδέρης [κωδικός Εύδοξος 68403881]

Μπιτσάνη, Ε. (2004). Πολιτισμική διαχείριση και περιφερειακή ανάπτυξη. Σχεδιασμός πολιτιστικής πολιτικής και πολιτιστικού προϊόντος. Αθήνα: Διόνικος [Κωδικός Εύδοξος: 753]

Park, Y. (2005). Culture as deficit: A critical discourse analysis of the concept of culture in contemporary social work discourse. J. Soc. & Soc. Welfare, 32, 11.

Psychogiopoulou, E. (Ed.). (2016). Cultural governance and the European Union: protecting and promoting cultural diversity in Europe. Springer.

Shore, C. (2013). Building Europe: The cultural politics of European integration. Routledge.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνικές Ανισότητες, φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό Μάθημα Γενικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Αντικείμενο του μαθήματος είναι η παρουσίαση του επιστημονικού διαλόγου για τα ζητήματα της ανισότητας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, και η διερεύνηση βασικών διαστάσεων και πτυχών των φαινομένων αυτών σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο. Με το τέλος των μαθημάτων:			
<ul style="list-style-type: none">• Οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τις βασικές έννοιες και τη γενικότερη ορολογία που άπτεται των θεμάτων της οικονομικής ανισότητας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.• Θα κατανοήσουν την επίδραση που ασκούν οι παραπάνω έννοιες τόσο στην αποτύπωση και ερμηνεία των φαινομένων αυτών όσο και στην επιλογή αλλά και αξιολόγηση των πολιτικών αντιμετώπισής των.• Θα εξοικειωθούν με τα βασικά εργαλεία και μεθόδους εμπειρικής ανάλυσης των ζητημάτων αυτών.• Θα γνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά και τις διαστάσεις της ανισότητας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και θα είναι σε θέση να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα των μέτρων και των πολιτικών αντιμετώπισης των φαινομένων αυτών.			
Γενικές Ικανότητες			
<ul style="list-style-type: none">• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών• Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις• Ανάπτυξη κριτικής σκέψης• Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης			

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Προσδιορισμός της ανισότητας και της φτώχειας. Ορισμοί και δείκτες μέτρησης. Ζητήματα στην εμπειρική διερεύνηση.
2. Ο διάλογος για την παγκόσμια φτώχεια και την αποστέρηση.
3. Πολιτικές αντιμετώπισης της φτώχειας σε διεθνή και εθνικό επίπεδο. Ο ρόλος των διεθνών οργανισμών και των εθνικών κυβερνήσεων.
4. Βασικά χαρακτηριστικά και τάσεις της ανισότητας, της φτώχειας και της κοινωνικής προστασία στην Ελλάδα και την ΕΕ.
5. Οικονομική μεγέθυνση, ανάπτυξη και φτώχεια.
6. Βασικοί εννοιολογικοί προσδιορισμοί του κοινωνικού αποκλεισμού. Ο έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού στο πλαίσιο των κυρίαρχων πολιτικών και των προγραμμάτων σε εθνικό και υπερεθνικό (ΕΕ) επίπεδο. Αποκλεισμός από την αγορά εργασίας.
7. Αποκλεισμός και ενσωμάτωση.
8. Μορφές και χαρακτηριστικά του κοινωνικού αποκλεισμού. Ελληνική και ευρωπαϊκή εμπειρία.
9. Πολιτικές-Προγράμματα καταπολέμησης της οικονομικής ανισότητας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στις χώρες της Ε.Ε.
10. Η επίδραση των σύγχρονων κοινωνικών και οικονομικών εξελίξεων στην ανισότητα , την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.
11. Η επίδραση της οικονομικής κρίσης και των προγραμμάτων λιτότητας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή ηλεκτρονικών διαφανειών και οπτικοακουστικού υλικού. • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	30
	Ασκήσεις Πράξης	20
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	30
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10
	Αυτοτελής μελέτη	30
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Το 70% από γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> - Ερωτήσεις Ανάπτυξης - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Συγκριτική αξιολόγηση στοιχείων θεωρίας 2. Το 30% από την προαιρετική ενδιάμεση εθελοντική γραπτή αξιολόγηση.(Πρόοδος). 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πετμεζίδου, Μ. και Παπαθεοδώρου, Χ., 2004. Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός, Αθήνα: Εξάντας.

Παπαδοπούλου, Δ., 2012. Κοινωνιολογία του αποκλεισμού στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Αθήνα: Μοτίβο Καυταντζόγλου Ι. 2006. Κοινωνικός αποκλεισμός: Εκτός, εντός και υπό: Θεωρητικές, ιστορικές και πολιτικές καταβολές μιας διφορούμενης έννοιας. Αθήνα: Σαββάλας.

Σακελλαρόπουλος Σ., 2014. Κρίση και κοινωνική διαστρωμάτωση στην Ελλάδα του 21^{ου} αιώνα. Αθήνα: Τόπος.

Αμίτσης Γ.(2006). Η ευρωπαϊκή στρατηγική κοινωνικής ένταξης. Αθήνα: Παπαζήση.

Οικονόμου Χ. και Φερένας Α. (επιμ.) 2006, Οι εκτός των τειχών. Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός στις σύγχρονες κοινωνίες. Αθήνα: Διόνικος.

Παπαθεοδώρου, Χ. και Δαφέρμος, Γ., 2010, Δομή και τάσεις της οικονομικής ανισότητας και της φτώχειας στην Ελλάδα και την ΕΕ, 1995-2008. Παρατηρητήριο Οικονομικών και Κοινωνικών Εξελίξεων, Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ, Επιστημονικές Εκθέσεις, Αθήνα: ΙΝΕ-ΓΣΕΕ. <http://www.ineobservatory.gr/sitefiles/files/report2.pdf>

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ατομικά και Κοινωνικά δικαιώματα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		Επιλογής Υποχρεωτικό Γενικής Υποδομής	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:		Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS		Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Το μάθημα «Ατομικά & Κοινωνικά Δικαιώματα» θα επιχειρήσει να απαντήσει στα ακόλουθα ερωτήματα: 1. Ποια είναι η έννοια των ατομικών δικαιωμάτων; 2. Ποια είναι η έννοια των κοινωνικών δικαιωμάτων και ποια η διαφορά ανάμεσα στις έννοιες «ατομικό δικαίωμα» και «κοινωνικό δικαίωμα»; 3. Πώς προστατεύονται τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα στα πλαίσια της Ελλάδας; και τέλος 4. Πώς προστατεύονται τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα σε διεθνές επίπεδο όπως στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε άλλους διεθνείς οργανισμούς όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης ή ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών;</p> <p>Το μάθημα μεθοδεύεται σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση, οι φοιτητές / φοιτήτριες θα εξοικειωθούν με την έννοια και την προστασία των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων μέσω της μελέτης του Ελληνικού Συντάγματος αλλά και μέσω της μελέτης διεθνών πηγών, όπως για παράδειγμα την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Στη δεύτερη φάση του μαθήματος, θα αναλυθούν ειδικότερες κατηγορίες ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Ενδεικτικές περιπτώσεις ατομικών δικαιωμάτων που θα αναλυθούν είναι η αρχή της αξίας του ανθρώπου, η αρχή της ισότητας, η προσωπική ελευθερία, η ελευθερία γνώμης και πνευματικής κίνησης, η θρησκευτική ελευθερία, η ελευθερία της έκφρασης και του τύπου, οι θεσμικές εγγυήσεις για τη ραδιοτηλεόραση, η ελευθερία της τέχνης, της επιστήμης και της παιδείας, το δικαίωμα της ιδιοκτησίας, η αρχή του νόμιμου δικαστή, τα δικαιώματα προηγούμενης ακρόασης, συλλογικής δράσης και συνένωσης, καθώς και η συνδικαλιστική ελευθερία. Η δεύτερη φάση θα ολοκληρωθεί με ειδικότερη αναφορά σε ορισμένα παραδείγματα κοινωνικών δικαιωμάτων τα οποία περιλαμβάνουν την υποχρέωση της πολιτείας να λαμβάνει θετικά μέτρα για την εξασφάλιση βασικών αγαθών στους πολίτες (ανάγκη ύπαρξης ενός κοινωνικού κράτους). Ενδεικτικές περιπτώσεις κοινωνικών δικαιωμάτων που θα εξεταστούν είναι η προστασία της οικογένειας, του γάμου, της μητρότητας και της παιδικής ηλικίας, όπως και τα δικαιώματα στην υγεία, στην εργασία, στην κοινωνική ασφάλιση, στην κοινωνική προστασία και στην στέγαση.</p>			

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο τέλος του μαθήματος θα υπάρξει ειδική μελέτη περίπτωσης που θα εστιάζει στην αλληλεπιδραστικότητα ανάμεσα στην Κοινωνική Εργασία και στον τομέα των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων με ειδικότερη θεματική τις καταπιεζόμενες ομάδες.

Μετά την παρακολούθηση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να διακρίνουν τα συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα ανάλογα με το περιεχόμενό τους
- να εντοπίζουν με ευκολία το πότε γίνεται λόγος για ατομικό δικαίωμα και πότε για κοινωνικό δικαίωμα
- -να εντοπίζουν με ευκολία περιπτώσεις παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων καθώς επίσης τις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες ένα άτομο μπορεί να στραφεί κατά του Ελληνικού Κράτους για παραβιάσεις της σχετικής με τα θεμελιώδη δικαιώματα νομοθεσίας
- -να εντοπίζουν φορείς προστασίας των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων τόσο στην Ελλάδα όσο και σε διεθνές επίπεδο
- -να εντοπίζουν ζητήματα από την εφαρμογή της Κοινωνικής Εργασίας που άπτονται του τομέα προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Μάθηση της παράδοσης των δικαιωμάτων του ανθρώπου μέσα από την μελέτη υποθέσεων εργασίας και μέσα από το σχολιασμό δικαστικών αποφάσεων αναφορικά με τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα
- Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας
- Εξοικείωση φοιτητών με νομοθεσία που άπτεται των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων
- Εξοικείωση των φοιτητών με φορείς που ασχολούνται με την προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων (Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Συμβούλιο της Ευρώπης, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Ευρωπαϊκή Ένωση)
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου αλλά και διακρίσεων αναφορικά με καταπιεζόμενες ομάδες
- Εξοικείωση των φοιτητών με ελληνόγλωσση αλλά και ξενόγλωσση βιβλιογραφία και πόρους

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η φύση του μαθήματος θα είναι ως επί το πλείστον θεωρητική, ωστόσο όμως θα οργανωθούν σεμινάρια επίλυσης πρακτικών ζητημάτων με τη μελέτη υποθετικών περιπτώσεων εργασίας (case studies). Αξίζει να σημειωθεί ότι στα πλαίσια του μαθήματος θα σχολιαστούν αποφάσεις φορέων που ασχολούνται με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τόσο στην Ελλάδα όσο και στην αλλοδαπή με ενδεικτικά παραδείγματα την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών. Ειδικότερα, το μάθημα μεθοδεύεται ως ακολούθως:

ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ: ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ

- Έννοια και πηγές των θεμελιωδών δικαιωμάτων
- Δομή, λειτουργία και πεδία προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων
- Η αρχή του κοινωνικού κράτους
- Πηγές προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων
- Ελληνικό Σύνταγμα
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Συμβούλιο της Ευρώπης)
- Η Χάρτα των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (Ευρωπαϊκή Ένωση)
- Άλλα κείμενα (υπό την αιγίδα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών)

ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ: ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ

- Ανάλυση επιμέρους ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων με βάση το ισχύον Σύνταγμα και τα διεθνή νομοθετικά κείμενα
- **Ατομικά δικαιώματα**-ενδεικτικά παραδείγματα:
 - Η προστασία της αξίας του ανθρώπου
 - Η αρχή της ισότητας των φύλων
 - Το δικαίωμα ανάπτυξης της προσωπικότητας και συμμετοχής στη ζωή της χώρας
 - Η προστασία της ζωής

<p>Η ελευθερία της κίνησης Η προστασία της υγείας και της γενετικής ταυτότητας Το δικαίωμα στην πληροφόρηση Η προσωπική ασφάλεια Η τυποποίηση του ποινικού φαινομένου Το δικαίωμα του φυσικού δικαστή Το απαραβίαστο του ασύλου της κατοικίας και η προστασία του ιδιωτικού βίου Το δικαίωμα της πληροφοριακής αυτοδιάθεσης</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κοινωνικά δικαιώματα-κοινωνικό κράτος-ενδεικτικά παραδείγματα: Η προστασία της οικογένειας, του γάμου, της μητρότητας, της παιδικής ηλικίας και ευαίσθητων κατηγοριών πολιτών Το δικαίωμα στην εργασία Το δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση 											
<p>ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ-ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Φορείς προστασίας στην Ελλάδα και στο εξωτερικό • Δικαστήρια που προστατεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό • Μελέτη περίπτωσης στην Κοινωνική Εργασία με ειδική θεματική «θεμελιώδη δικαιώματα και καταπιεζόμενες ομάδες». 											
<p>ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ</p>											
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόσωπο με πρόσωπο 										
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διαλέξεις με την χρήση powerpoint • Χιονοστιβάδα ιδεών, ανοικτή συζήτηση μέσω ανοικτών ερωτήσεων με τους φοιτητές • Συγγραφή και παρουσίαση εργασιών • Επίλυση πρακτικών ασκήσεων και ανάλυση υποθέσεων εργασίας 										
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Εργασία & παρουσίαση</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	80	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Εργασία & παρουσίαση	20	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>										
Διαλέξεις	80										
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20										
Εργασία & παρουσίαση	20										
Σύνολο φόρτου μαθήματος	120										
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Προτείνεται τρόπος αξιολόγησης που θα συνίσταται στη γραπτή εξέταση (με ποσοστό συμμετοχής στην τελική βαθμολογία κατά 80%) και την πραγματοποίηση και παρουσίαση σύντομης εργασίας σε θέμα που εμπίπτει στο γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος (με ποσοστό συμμετοχής στην τελική βαθμολογία κατά 20%)</p> <p>Η Γραπτή τελική εξέταση θα περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης και Ερωτήσεις Ανάπτυξης • Ερωτήσεις Σωστού/Λάθους • Ερωτήσεις επίλυσης σύντομης πρακτικής άσκησης 										
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>											
<p>Χρυσόγονος Κ. & Βλαχόπουλος Σ., <i>Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, Τέταρτη Αναθεωρημένη Έκδοση, 2017, Νομική Βιβλιοθήκη</i> Βοηθητικό υλικό όπως: 1. Νομοθεσία: <i>Ελληνικό Σύνταγμα, Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Χάρτα Θεμελιωδών Δικαιωμάτων</i> 2. Άλλες πηγές: <i>Χρήσιμες ιστοσελίδες που θα προτείνονται από τον διδάσκοντα μέσω του e-class με ενδεικτικά παραδείγματα:</i> https://www.coe.int/en/web/portal/home</p>											

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θέματα Βιοηθικής	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό / Γενικής υποδομής	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γενικών γνώσεων και η ευαισθητοποίηση σε επιμέρους ζητήματα βιοηθικής που σχετίζονται με τον κύκλο της ζωής του ανθρώπου πριν τη γέννηση, στη διάρκεια της ζωής και στη διαδικασία της γήρανσης μέχρι το θάνατο.</p> <p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να έχουν κατανοήσει τις βασικές αρχές της βιοηθικής και τον τρόπο που επηρεάζουν διάφορες διαστάσεις της ανθρώπινης ζωής. • Να αναγνωρίζουν τα ηθικά ζητήματα που ανακύπτουν στο χώρο της υγείας και τα διλήμματα που σχετίζονται με την πρόοδο των βιοϊατρικών επιστημών. • Να εφαρμόζουν τις θεωρητικές αυτές γνώσεις για την ανάλυση συγκεκριμένων περιπτώσεων-περιστατικών στο χώρο της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας. 		
Γενικές Ικανότητες		
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 		
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγή στη βιοηθική. Βιο-Ιατρική Ηθική και Βιοηθική: εισαγωγικές γνώσεις, ορισμοί, ιστορική αναδρομή. Η Βιοηθική ως φιλοσοφική διεπιστημονική παρέμβαση στις εφαρμογές των βιο-επιστημών και της βιοτεχνολογίας. 2. Η εξέλιξη της γενετικής γνώση και ηθικά ζητήματα. Η Νέα Γενετική: Θεραπευτική και Αναπαραγωγική Κλωνοποίηση - Γονιδιακή Θεραπεία - Γενετικός Έλεγχος. 3. Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή, στείρωση, δικαιώματα εμβρύου, διακοπή της κύησης, προγεννητικός έλεγχος, γονιδιακές παρεμβάσεις, ευγονική. 		

4. Ανίχνευση νοσημάτων εμβρύου, προγεννητική διάγνωση και θεραπεία, γονιδιακή παρέμβαση, γενετική μηχανική. Επιλογή φύλου. Ευγονική. Εκούσια ή ακούσια στείρωση.
5. Ζητήματα σχέσης επαγγελματία υγείας-ασθενούς - Η αυτονομία του ασθενούς: το ζήτημα της ενημέρωσης και της συγκατάθεσης/άρνησης ασθενούς, επικοινωνιακές δυσκολίες, απόρρητο, διακίνηση κλινικής πληροφορίας, ευάλωτες ομάδες ασθενών.
6. Μεταμόσχευση ιστών και οργάνων.
7. Γήρανση. Διάρκεια και ποιότητα ζωής. Ηθικά ζητήματα σε σχέση με συγκεκριμένες κατηγορίες ασθενών (πχ. Άτομα με Αλζχάιμερ: μια ηθική πρόκληση).
8. Ηθικά ζητήματα στο τέλος της ζωής. Η φροντίδα του ανθρώπου που πεθαίνει. Ανακουφιστική θεραπεία.
9. Παράταση της ζωής και του θανάτου. Η έννοια της ματαιότητας της ιατρικής παρέμβασης, ερωτήματα για τη διακοπή της υποστηρικτικής αγωγής, πιστοποίηση θανάτου, εγκεφαλικός θάνατος.
10. Ενεργητική και παθητική ευθανασία. Υποβοηθούμενη αυτοκτονία.
11. Η εξέλιξη της βιοτεχνολογίας και οι κοινωνικές και πολιτικές της επιπτώσεις.
12. Έρευνα και ηθική. Ζητήματα βιο-ιατρικής έρευνας (όρια και καταχρήσεις). Κλινικές μελέτες και βιοηθικά προβλήματα.
13. Ανθρώπινη δραστηριότητα και περιβαλλοντική ηθική.
14. Κριτική της Βιοηθικής.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	80
	Εργαστηριακή Άσκηση	20
	Συγγραφική Εργασία	20
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης 2. Γραπτή Εργασία (40%) <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Τσινόρεμα, Σ., Λούης, Κ. (2013). *Θέματα Βιοηθικής – Η ζωή, η κοινωνία και η φύση μπροστά στις προκλήσεις των Βιοεπισημών*. Ηράκλειο: ΙΤΕ-Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Παναγοπούλου, Φ. (2011). *Ηθική δεοντολογία της υγείας*. Αθήνα: Πασχαλίδης.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εφαρμογές Πληροφορικής		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό Μάθημα Γενικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Οι φοιτητές αναμένεται:			
<ul style="list-style-type: none"> • Να μπορούν να ανταποκριθούν στις βασικές απαιτήσεις μιας επιστημονικής εργασίας. • Να αξιοποιούν αποτελεσματικά γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών. • Να προβληματιστούν για την αξιοποίηση των Η/Υ στην Κοινωνική Εργασία και τη χρήση λογισμικού για Κοινωνική Υπηρεσία. • Να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά εφαρμογές επεξεργασίας κειμένου και παρουσίασης περιεχομένου. • Να αποκτήσουν δυνατότητα πλοήγησης και αναζήτησης πληροφορίας στο διαδίκτυο. 			
Γενικές Ικανότητες			
<ul style="list-style-type: none"> • Αυτόνομη Εργασία • Ομαδική Εργασία • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 			
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Οι φοιτητές αποκτούν γνώσεις και δεξιότητες εφαρμογής στα παρακάτω:			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Βασικές έννοιες της Πληροφορικής 2. Υπολογιστικά συστήματα- Δίκτυα υπολογιστών 3. Νομικά θέματα και θέματα προστασίας και ασφάλειας σε σχέση με τη χρήση των πληροφοριακών συστημάτων 4. Χρήση υπολογιστή και διαχείριση αρχείων 5. Διαχείριση πληροφοριών και υπηρεσίες διαδικτύου 6. Επεξεργασία κειμένου 7. Αρχές - δομή επιστημονικού κειμένου 8. Τρόπος σύνταξης κειμένου - αξιοποίηση πηγών 9. Βιβλιογραφικές πηγές - βιβλιογραφική τεκμηρίωση 10. Κατάρτιση βιβλιογραφίας 			
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ			
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ	<ul style="list-style-type: none"> • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint 		

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για την αποθήκευση των παρουσιάσεων σε ψηφιακή μορφή για την εύκολη πρόσβαση από τους φοιτητές. Χρήση Η/Υ 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Εργαστηριακή Άσκηση	80
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Γραπτή τελική εξέταση (50%) με χρήση ΗΥ για να διαπιστωθούν οι δεξιότητες των φοιτητών στη χρήση των προγραμμάτων που διδάσκονται</p> <p>Γραπτή τελική εξέταση (50%) που περιλαμβάνει</p> <p>Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής</p> <p>Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης</p>	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Beekman, G. (2005). Εισαγωγή στην Πληροφορική. Αθήνα: Γκιούρσδας.</p> <p>Ζαφειρόπουλος, Κ. (2005). Πως γίνεται μια διπλωματική εργασία. Αθήνα: Κριτική.</p> <p>Κωνσταντίνος, Ι. (2003). Χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή. Αθήνα: Αβακας.</p> <p>Microsoft Corporation (2004). Το λεξικό της Πληροφορικής. Αθήνα: Κλειδάριθμος.</p> <p>Παπαδάκης, Σ. (2002). Εισαγωγή στην Πληροφορική και τη χρήση υπολογιστή. Αθήνα: Μεταίχιμο.</p> <p>Rivard, J. D. (1997). Quick guide to the Internet for social workers. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.</p> <p>Τσουροπλής, Α. (2003). Εισαγωγή στην Πληροφορική. Αθήνα: Νέες Τεχνολογίες.</p>		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Οικονομία Και Επιχειρηματικότητα	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	4
Εργαστήριο		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό Γενικής Υποδομής	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		

- Κατανόηση των εννοιών της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας και πως αυτές σχετίζονται με την κοινωνική εργασία.
- Κατανόηση του ρόλου της κοινωνικής οικονομίας στην παγκόσμια κρίση και πως σχετίζεται με την κοινωνική συνοχή.
- Εξοικείωση των σπουδαστών με τον επιχειρηματικό τρόπο σκέψης και οργάνωσης.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων όπως η δημιουργικότητα, η ανάληψη πρωτοβουλιών, η εύρεση εναλλακτικών λύσεων και η προσαρμοστικότητα στις ανάγκες της εποχής.
- Συνειδητοποίηση των διευρυμένων επαγγελματικών επιλογών που έχουν οι πτυχιούχοι κοινωνικοί λειτουργοί.

Γενικές Ικανότητες

Σε επίπεδο γνώσεων

Ο φοιτητής θα αποκτήσει εξειδικευμένες γνώσεις στα θέματα της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας. Οι γνώσεις αυτές θα αφορούν τις βασικές έννοιες του πεδίου και την συσχέτισή τους με την κοινωνική εργασία και την έννοια της κοινωνικής συνοχής.

Ο φοιτητής θα αποκτήσει γνώσεις αξιολόγησης χαρακτηριστικών κοινωνικών επιχειρήσεων, ανάλυσης κοινωνικών δικτύων και σχεδιασμού-επικοινωνίας προτάσεων κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Σε επίπεδο δεξιοτήτων

Ο φοιτητής θα αναπτύξει δεξιότητες όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η ανάληψη πρωτοβουλιών, η ανταπόκριση στις ανάγκες της εποχής και η εύρεση εναλλακτικών λύσεων.

Ο φοιτητής θα ενθαρρυνθεί να αναζητά ενεργά (μεθοδολογία έρευνας αγοράς) και να διαβάζει κριτικά τις πληροφορίες καθώς και να καλλιεργήσει τις δεξιότητες της καινοτομίας και λήψης αποφάσεων.

Σε επίπεδο ικανοτήτων

Ο φοιτητής θα αναγνωρίσει τις ικανότητές του και πως μπορεί να τις χρησιμοποιήσει στους τομείς της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και κοινωνικής εργασίας.

Η συμπληρωματικότητα των ικανοτήτων που είναι απαραίτητες για την δραστηριοποίηση στον κάθε τομέα ξεχωριστά, θα βοηθήσει στην ομαδική φύση του μαθήματος και στη κατανόηση πρότυπων πρωτοβουλιών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ορισμός της κοινωνικής οικονομίας. Ιστορική εξέλιξη της έννοιας. Προσδιορισμός εμπλεκόμενων φορέων. Βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις σε τοπικό και ευρωπαϊκό πλαίσιο. Ορολογία.
2. Η κοινωνική οικονομία και η θέση της στην παγκόσμια κρίση. Αξιολόγηση χαρακτηριστικών κοινωνικών επιχειρήσεων.
3. Νομικό πλαίσιο και διαδικασίες ίδρυσης των κοινωνικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Η εθνική δημόσια πολιτική
4. Η κοινωνική εργασία και η κοινωνική οικονομία. Η έννοια της κοινωνικής συνοχής. Τα ερευνητικά εργαλεία στην μεθοδολογία έρευνας αγοράς.
5. Εξεύρεση οικονομικών πόρων-Fundraising. Το παράδειγμα των Ashoka και UnLtd.
6. Σχεδιασμός επιχειρηματικής δραστηριότητας. Hands-on: Εντοπισμός προβλημάτων-Εύρεση λύσεων- Προβληματισμοί.
7. How to pitch your idea. Η παρουσίαση-επικοινωνία της επιχειρηματικής κοινωνικής ιδέας.
8. Οι έννοιες της αυτονομίας, δημιουργικότητας, αποφασιστικότητας, ομαδικότητας και κριτικής σκέψης. Τα χαρακτηριστικά (qualities) του κοινωνικού επιχειρηματία.
9. Η στρατηγική 2020 στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρώπη 2020). Οι κατευθυντήριες της Ε.Ε. για την μέτρηση του κοινωνικού αντίκτυπου- επιρροής (social impact measurement).
10. Διερεύνηση δικτύων κοινωνικής οικονομίας στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Συγκριτική μελέτη μεταξύ χωρών. Το παράδειγμα του “Ruby Cup”.
11. Αλληλέγγυα και συνεργατική οικονομία. Εταιρική κοινωνική ευθύνη. Οι διαφορές τους με την κοινωνική οικονομία.
12. Πρόσφατες πρωτοβουλίες και εξελίξεις που αφορούν την κοινωνική οικονομία. Το παράδειγμα του “Challenging the Crisis” group (European initiative).
13. Η εξέλιξη της κοινωνικής οικονομίας: ζητήματα και προοπτικές.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας στη θεωρητική εκπαίδευση με παράλληλη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Μελέτες περίπτωσης	20
	Συγγραφή εργασιών	20
	Αυτοτελής Μελέτη	20
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1. Γραπτή τελική εξέταση (80%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Μελέτη και αξιολόγηση περίπτωσης φορέα 2. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας (20%)	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p><i>Αδάμ, Σ. (2014). Κοινωνική οικονομία: οδηγός δημιουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων. Θεσσαλονίκη (e-book: http://gr.boell.org/el/2014/08/29/odigos-dimioyrgias-koinonikon-epiheiriseon)</i></p> <p><i>Γενική Διεύθυνση Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Ένταξης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2013). Κοινωνική οικονομία και επιχειρηματικότητα: οδηγός για την κοινωνική Ευρώπη. Υπηρεσία Εκδόσεων της Ε.Ε., Λουξεμβούργο (e-book: http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=el&pubId=7523)</i></p> <p><i>Council of European Union (2014). Council conclusions on the EU common position for the First High Level Meeting of the Global Partnership for Effective Development Co-operation (report)</i></p> <p><i>Den Sociale Kapitalfond Management ApS (2014). Social return of investment: A review of methods to measure social impact. Copenhagen: Den Sociale Kapitalfond.</i></p> <p><i>European Commission (2014). A map of social enterprises and their eco-systems in Europe. Employment, Social Affairs and Inclusion: EU (booklet).</i></p> <p><i>European Economic and Social Committee (2013). Report: Social impact measurement EESC: Brussels</i></p> <p><i>Guclu, A. J., Dees, G., & Anderson, B. B. (2002). The process of social entrepreneurship: creating opportunities worthy of serious pursuit. Center for the Advancement of Social Entrepreneurship: DUKE the Fuqua School of Business</i></p> <p><i>Mair, J. & Boboa, E. (2003). Social entrepreneurship: How intentions to create a social enterprise get formed. Barcelona: IESE Business School: University of Navarra</i></p> <p><i>Λιερός, Γ. (2012). Υπαρκτός καινούριος κόσμος. Αθήνα: Οι εκδόσεις των συναδέλφων.</i></p> <p><i>Νασιούλας, Ι. (2010). Κοινωνική οικονομία της Ελλάδος και το κοινωνικό της κεφάλαιο. Αθήνα: Ορθός λόγος</i></p> <p><i>Vienney, C. (2008). Η κοινωνική οικονομία. Αθήνα: Πολύτροπον.</i></p> <p>Διαδικτυακές πλατφόρμες: www.social-economy.com www.koinsep.org www.riposs.org http://www.benefitcorp.net/ https://www.gov.uk/government/organisations/office-of-the-regulator-of-community-interest-companies http://www.ssireview.org/articles/entry/for_love_or_lucre/ https://canvanizer.com/ http://socialleancanvas.com/ http://www.socialbusinessmodelcanvas.com http://sustainabledevelopment.un.org/focussdgs.html</p>		

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οργανωτική Συμπεριφορά Και Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού Στις Υπηρεσίες Υγείας Και Πρόνοιας	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό Μάθημα Γενικής Υποδομής	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
Να είναι σε θέση ο φοιτητής:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Να κατανοεί τις έννοιες του οργανωσιακού περιβάλλοντος και της οργανωσιακής συμπεριφοράς 2. Να αναγνωρίζει χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του ατόμου που συνδέονται με στάσεις και εργασιακές συμπεριφορές 3. Να κατανοεί αντιλήψεις και στερεότυπα που επικρατούν στις υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας 4. Να κατανοεί τη δυναμική των ομάδων και της συνεργατικότητας στο εργασιακό περιβάλλον 5. Να αναγνωρίζει τις θεωρίες υποκίνησης και ποια κίνητρα συμβάλλουν στην επαγγελματική ικανοποίηση των μελών ενός οργανισμού υγείας και πρόνοιας 6. Να κατανοεί την έννοια της οργανωσιακής επικοινωνίας και να γνωρίζει τις διαφορετικές προσεγγίσεις – θεωρίες στη διαχείριση συγκρούσεων 7. Να αναγνωρίζει παράγοντες του οργανωσιακού περιβάλλοντος που οδηγούν σε εργασιακό άγχος και επαγγελματική εξουθένωση και να αναγνωρίζει τη σημαντικότητα της ανάπτυξης της ψυχικής ανθεκτικότητας 8. Να κατανοεί την έννοια και τις διαστάσεις της οργανωσιακής επικοινωνίας, τη δομή των οργανισμών και τις μορφές ηγεσίας 9. Να κατανοεί την έννοια και τους τύπους της οργανωσιακής κουλτούρας που χαρακτηρίζει ένα οργανισμό υγείας και πρόνοιας 10. Να κατανοεί τα εμπόδια και να προτείνει λύσεις για οργανωσιακή αλλαγή με βάση τις θεωρίες οργανωσιακής αλλαγής 11. Να κατανοήσει τις αρχές που διέπουν τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού 		
Γενικές Ικανότητες		
<ul style="list-style-type: none"> • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία 		
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγή στην οργανωσιακή συμπεριφορά 2. Άτομο –/συμπεριφορά 3. Το άτομο στον οργανισμό χαρακτηριστικά προσωπικότητας. Στάσεις και εργασιακή ικανοποίηση. Συναισθήματα και διαθέσεις. Προσωπικότητες και αξίες. 4. Αντίληψη και στερεότυπα στον εργασιακό χώρο 5. Ομάδες εργασίας, ομάδες συνεργασίας 6. Εργασιακή υποκίνηση και ικανοποίηση από την εργασία 7. Εργασιακό Άγχος - επαγγελματική εξουθένωση- ψυχική ανθεκτικότητα 8. Οργανωσιακή επικοινωνία 9. Διαχείριση συγκρούσεων 10. Δομή οργανισμών – οργανωσιακό περιβάλλον – μορφές ηγεσίας 		

11. Οργανωσιακή κουλτούρα - Οργανωσιακό κλίμα
12. Οργανωσιακή αλλαγή
13. Στρατηγικό Μάνατζμεντ Ανθρωπίνων Πόρων (αναζήτηση και επιλογή προσωπικού, ανάλυση της θέσης εργασίας, υποκίνηση και αξιολόγηση της απόδοσης)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή ηλεκτρονικών διαφανειών. • Προβολή βίντεο σε ψηφιακή μορφή. • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Μελέτες περιπτώσεων	20
	Αυτοτελής μελέτη	40
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου που περιλαμβάνει ερωτήσεις ανάπτυξης ή σύντομης απάντησης και ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κωδικός Βιβλίου: [41960462]. ΓΟΥΛΑ, Α. (2014). Οργανωσιακή κουλτούρα υπηρεσιών υγείας. Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.

Κωδικός Βιβλίου: [22954]. Ζαβλάνος Μ.,Μ. (2002). Οργανωτική Συμπεριφορά. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗ

Κωδικός Βιβλίου: [68393817]. ΧΥΤΗΡΗΣ Λ. (2017). ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ. Έννοιες, θεωρία και τρόποι συμπεριφοράς για αποτελεσματική διοίκηση. ΕΥΓΕΝΙΑ ΜΠΕΝΟΥ.

Κωδικός Βιβλίου: [12824174] Σερδάρης Π. - Iordan Iordanov (2011). Οργανωτική συμπεριφορά και διοίκηση. UNIVERSITY STUDIO PRESS - ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ο κινηματογράφος ως εργαλείο ευαισθητοποίησης	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό/Μάθημα Γενικής Υποδομής	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		

Ο κινηματογράφος αποτελεί ένα πρόσφορο διεπιστημονικό αντικείμενο στο πεδίο των κοινωνικών επιστημών καθώς η εξέλιξή του είναι άμεσα συνυφασμένη με το κοινωνικό, ιδεολογικό, πολιτικό και πολιτισμικό πλαίσιο κάθε εποχής. Τις τελευταίες δεκαετίες ο τρόπος με τον οποίο οι άνθρωποι, οι στάσεις και οι συμπεριφορές τους απεικονίζονται σε ταινίες έχει γίνει αντικείμενο ποικίλων επιστημονικών μελετών. Οι κινηματογραφικές ταινίες μπορούν να χρησιμεύσουν ως ισχυρά μέσα και εργαλεία για τη διασπορά ιδεών και δύνανται να διευκολύνουν τη συζήτηση για θέματα και έννοιες της κοινωνικής εργασίας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην εξοικείωση των φοιτητών με τη διαδικασία της φιλικής ανάλυσης, δηλαδή στη αναλυτική περιγραφή και παρουσίαση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του κινηματογραφικού κειμένου με στόχο την κατανόηση της έννοιας της κοινωνικής αναπαράστασης, της πλαισίωσης και της ερμηνείας, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο τεχνικό λεξιλόγιο και μεθοδολογία ανάλυσης. Επιπρόσθετα, θα προταθεί μια μεθοδολογία προσέγγισης μέσω ενός ειδικά διαμορφωμένου σχεδίου ευαισθητοποίησης για τους κοινωνικούς λειτουργούς στο πεδίο της εργασίας τους.

Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται :

- Να αποκτήσουν σύγχρονες γνώσεις αναφορικά με θεωρητικές προσεγγίσεις από το χώρο των πολιτισμικών και κινηματογραφικών σπουδών
- Να κατανοήσουν και να αποτιμήσουν τους κυριότερους τρόπους με τους οποίους ο κινηματογράφος έχει γίνει κατανοητός και έχει αναλυθεί και ερμηνευτεί από κριτικούς, συγγραφείς και ακαδημαϊκούς.
- Να κατανοήσουν τις βασικές έννοιες και μεθόδους που εμπεριέχονται στην φιλική ανάλυση.
- Να κατανοήσουν τους διαφορετικούς τρόπους «ανάγνωσης» και ερμηνείας των ταινιών από το κοινό και τον τρόπο που συνδέονται με ευρύτερες δομές κοινωνικών και πολιτισμικών νοημάτων και ταυτοτήτων.
- Να συνειδητοποιήσουν τη δύναμη των μέσων και του κινηματογράφου για τη διασπορά ιδεών καθώς και των διαφορετικών προσλήψεων
- Να αποκτήσουν γνώσεις για τις δυνατότητες και τη χρήση των κινηματογραφικών ταινιών στην κοινωνική εργασία.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες για τη χρήση ενός κατάλληλου πλαισίου ευαισθητοποίησης και παρέμβασης.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες συνεργασίας, ομαδικότητας και επικοινωνίας.
- Να αναπτύξουν κριτική ικανότητα στην ανάλυση των οπτικοακουστικών μέσων.
- Να αποκτήσουν την ικανότητα ανάλυσης και χρήσης κινηματογραφικών ταινιών στην κοινωνική εργασία για την ευαισθητοποίηση σχετικά με θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική Εργασία
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Θεωρητικές και κριτικές προσεγγίσεις του κινηματογράφου στις πολιτισμικές και κινηματογραφικές σπουδές.
2. Ο κινηματογράφος ως ένα συλλογικό πολιτισμικό προϊόν: σχέσεις αισθητικής, οικονομίας και πολιτικής.
3. Η ταινία ως κείμενο: θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις.
4. Κοινωνικές αναπαραστάσεις και κινηματογράφος (στερεοτυπικές και εναλλακτικές εικόνες για φύλο, φυλή, διαφορετικότητα, ταυτότητες).
5. Κινηματογραφικό κείμενο και πλαίσιο αναφοράς: πολιτισμός, ιστορία και πρόσληψη
6. Νέα κινηματογραφικά είδη και καλλιτεχνικές εκφράσεις. Το παράδειγμα του queer film και του

διασπορικού κινηματογράφου.

7. Ειδικά θέματα στην κοινωνική εργασία μέσα από κινηματογραφικές ταινίες:

- Ιστορίες για τη μετανάστευση και την προσφυγική κρίση.
- Νεανικές κουλτούρες και κοινωνιολογία της πόλης.
- Η οικογένεια ως δομή και λειτουργία.
- Ο ρόλος των ΜΜΕ και πώς επηρεάζουν την κοινωνική ζωή.
- Κοινωνική διαστρωμάτωση με βάση τη φυλή, τις τάξεις και τα στρώματα.
- Κοινωνική διαστρωμάτωση με βάση το φύλο. Φεμινιστικές προσεγγίσεις.
- Κοινωνιολογία της κοινωνικοποίησης και σχολείο – μαθησιακές δυσκολίες.
- Υβριδικές ταυτότητες και η αναπαράσταση των ΛΟΑΤΚΙ

8. Σχέδιο ευαισθητοποίησης στο πεδίο της κοινωνικής εργασίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none">• Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.• Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint και Prezi.• Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα φιλικών αποσπασμάτων κατά τη διάρκεια των διαλέξεων.• Τακτική επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	80
	Άσκηση Πράξης	20
	Αυτοτελής Μελέτη	20
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων Ανάλυση σύντομου αποσπάσματος φιλικού κειμένου. 2. Γραπτή Εργασία (40%) Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Andrew, D., Brunette, P., Chow, R., Christie, I., Creed, B., Doty, A., Easthope, A., Gordman, C., Gripsrud, J. (2009). *Εισαγωγή στις κινηματογραφικές σπουδές*. Αθήνα: Πατάκης [Κωδικός Εύδοξος: 21546]
- Bordwell, D., & Thompson, K. (2012). *Εισαγωγή στην τέχνη του κινηματογράφου*. Αθήνα: MIET (Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης) [κωδικός Εύδοξος 33153075]
- Davies, J., & Smith, C. (2000). *Gender, ethnicity and sexuality in contemporary American film*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Dick, B. (2010). *Ανατομία του κινηματογράφου*, Αθήνα: Πατάκης [κωδικός Εύδοξος 25991]
- Monaco, J. (2019). *Πως διαβάζουμε μια ταινία*. Αθήνα: Gutenberg.
- Rocchio, V. (2000). *Reel racism: Confronting Hollywood's construction of Afro-American culture (thinking through cinema)*. Boulder, CO: Westview Press.
- Smelik, A. (2001). *And the mirror cracked: Feminist cinema and film theory*. New York: Palgrave.
- Solomon, G. (2001). *Reel therapy: How movies inspire you to overcome life's problems*. Santa Rosa, CA: Aslan Publishing.
- Stam, R., (2006). *Εισαγωγή στη θεωρία του κινηματογράφου*. Αθήνα: Πατάκης [κωδικός Εύδοξος 21539]
- Tasker, Y. (1998). *Working girls: Gender and sexuality in popular cinema*. London - NewYork: Routledge.
- Wedding, D., & Boyd, M. (1999). *Movies and mental illness: Using films to understand psychopathology*. Boston: McGraw-Hill.
- Δορούκα, Π., Θεοδώρου, Κ., Μανταδάκη, Ε., Σηφάκη, Ε., & Καλογιαννάκης, Μ. (2019). *Ευαισθητοποίηση παιδιών προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας σε θέματα από το χώρο των Φυσικών Επιστημών μέσα από*

οπτικοακουστικά έργα. Η περίπτωση της ταινίας "Sid The Science Kid: The Movie". Στο Π. Παντίδιος (Επιμ.). *Φυσικές Επιστήμες, Εκπαίδευση, Πολιτισμός*, Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών (υπό έκδοση).

Ello, L. (2004). «Older Adult Issues and Experiences Through the Stories and Images of Film» in the Second National Gerontological Social Work Conference Presentation Abstracts.

Higgins, J., & Dermier, S. (2001). The use of film in marriage and family counselor education. *Counselor Education and Supervision*, 40.

Σηφάκη, Ε., & Παπαχρήστος, Δ. (2007). *Κινηματογράφος και ιστορία: η εκπαιδευτική χρήση της κινηματογραφικής ταινίας Ο άνθρωπος με την κινηματογραφική μηχανή του Τ. Βερτόφ στο γυμνάσιο, Επιστήμες Αγωγής*, 1, 113-227.

Σηφάκη, Ε. (2008). «Όψεις των διαπορικών ταυτότητων στον ελληνικό κινηματογράφο». Στο Μ. Δαμανάκης (Επιμ), *Πρακτικά του συνεδρίου Παγκοσμιοποίηση και ελληνική διασπορά, Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών, (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ)*, 241-252, Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Σηφάκη, Ε. (2016). «Πορτραίτα και διαδρομές μιας 'χαμένης γενιάς' στην Αθήνα. Νέες αφηγήσεις για την πόλη και τις νεανικές κουλτούρες». Στο Τ. Καραβία και Η. Πάσχου (Επιμ.), *Η εικόνα της πόλης. Οπτικές και θέσεις με φόντο την Αθήνα*, σελ. 151-165, Αθήνα: Ποταμός.

Σηφάκη, Ε. (2007). «Ταξιδεύοντας με τις "Νύφες" στη μικροϊστορία της μετανάστευσης», κεφάλαιο στο *Τομαή Φ. (επιμ.) Ιστορία και πολιτική στο έργο του Παντελή Βούλγαρη*, 293-315, Αθήνα: Παπαζήσης.

Paddock, J., Terranova, S., & Lance, G. (2001). SASB goes Hollywood: Teaching personality theories through movies. *Teaching of Psychology*, 28(2), 117-121.

Sleek, S. (1998). *How are psychologists portrayed on the screen? APA Monitor*, 29(11).

Valentine, D., & Freeman, M. (2002). *Film portrayals of social workers doing child welfare work. Child and Adolescent Social Work Journal*, 19, 455-470.

3. Μαθήματα κατ' επιλογή Υποχρεωτικά ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	Επαγγελματών Υγείας	
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνικής Εργασίας	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Συμβουλευτική με παιδιά και εφήβους	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία - Διαλέξεις	3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικής Υποδομής	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
Το μάθημα στοχεύει στην παρουσίαση διαφόρων θεωρητικών προσεγγίσεων, αλλά και συγκεκριμένων τεχνικών παροχής συμβουλευτικής σε παιδιά και εφήβους. Στα πλαίσια του		

μαθήματος θα δοθεί έμφαση στην αντιμετώπιση των κυριότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά και οι έφηβοι (π.χ. προβλήματα συμπεριφοράς, φοβίες, διαταραχές σίτισης, αγχώδεις διαταραχές, απώλεια) με ορισμένα από τα πιο βασικά θεωρητικά μοντέλα, μέσω της μελέτης συγκεκριμένων περιστατικών, παραδειγμάτων και ασκήσεων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- να κατανοεί και να ερμηνεύει τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά και οι έφηβοι, αξιοποιώντας βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις και μοντέλα παρέμβασης
- να συνδυάζει τη θεωρία με την κλινική πράξη (δηλαδή, να εφαρμόζει τις θεωρίες για την κατανόηση και ερμηνεία των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά και οι έφηβοι),
- να παρεμβαίνει για την αντιμετώπιση των σημαντικότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά και οι έφηβοι, χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες στρατηγικές, δεξιότητες και τεχνικές παρέμβασης.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1 Συμβουλευτική: πεδίο εφαρμογής, κοινά σημεία μεταξύ των προσεγγίσεων, δεξιότητες συμβούλου.
- 2 Κριτήρια διάκρισης φυσιολογικής-παθολογικής συμπεριφοράς. Αιτιολογικά μοντέλα ερμηνείας της συμπεριφοράς. Παράγοντες που επηρεάζουν (π.χ. προκαταλήψεις). Παράγοντες που επηρεάζουν την αναζήτηση βοήθειας
- 3 Συμπεριφοριστικές μέθοδοι στην αντιμετώπιση ανεπιθύμητων συμπεριφορών: Κλασική εξαρτημένη μάθηση. Τεχνικές τροποποίησης ανεπιθύμητης συμπεριφοράς – Ασκήσεις και παραδείγματα
- 4 Συμπεριφοριστικές μέθοδοι στην αντιμετώπιση ανεπιθύμητων συμπεριφορών: Συντελεστική μάθηση. Αρχές αποτελεσματικής μάθησης. Τεχνικές ενίσχυσης επιθυμητής συμπεριφοράς και τεχνικές εξάλειψης / μείωσης ανεπιθύμητης συμπεριφοράς – Ασκήσεις και παραδείγματα.
- 5 Τεχνικές γνωστικού συμπεριφορισμού. Συνάντηση με γονείς - Τι πρέπει να προσέξουμε. Οικοσυστημική προσέγγιση-Τεχνικές. Ανθρωπιστικές τεχνικές.
- 6 Τα θεραπευτικά παραμύθια και παιχνίδια στην αντιμετώπιση διάφορων ανεπιθύμητων συμπεριφορών (π.χ. αδελφική ζήλια, θυμός και επιθετικότητα, θάνατος). Η Χρήση των ΤΠΕ στη συμβουλευτική - Serious games.
- 7 Ψυχανάλυση – Βασικές έννοιες - Ψυχαναλυτική θεραπεία με παιδιά.
- 8 Προβολικές δοκιμασίες / Τεχνικές – Διαγνωστικά και θεραπευτικά μέσα (Παιχνιοθεραπεία, ζωγραφική, διάφορα υλικά, θεατρικό παιχνίδι, παιχνίδια ανάληψης ρόλων, ταξίδι στην φαντασία). Βασικές αρχές στην ερμηνεία του ιχογραφήματος.
- 9 Αντιμετώπιση κρίσεων στην παιδική ηλικία και εφηβεία: Πως να μιλήσουμε σ' ένα παιδί για τον ερχομό ενός νέου παιδιού στην οικογένεια. Αντιμετώπιση ζήλειας.
- 10 Αντιμετώπιση κρίσεων στην παιδική ηλικία και εφηβεία: Πως να μιλήσουμε σ' ένα παιδί για τη σεξουαλικότητα, το σεξ, την ομοφυλοφιλία και την σεξουαλική παρενόχληση/ αποπλάνηση.
- 11 Αντιμετώπιση κρίσεων στην παιδική ηλικία και εφηβεία: Θυμός και επιθετικότητα. Αγχώδεις διαταραχές
- 12 Αντιμετώπιση κρίσεων στην παιδική ηλικία και εφηβεία: σοβαρή ασθένεια, χρόνια ασθένεια και θάνατος.
- 13 Αντιμετώπιση κρίσεων στην παιδική ηλικία και εφηβεία: Σχολικός εκφοβισμός, υπερβολική χρήση Η/Υ, διαζύγιο, αποχωρισμός, υιοθεσία κ.άλ.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ	▪ Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Χρήση λογισμικού power point στις παραδόσεις. ▪ Προβολή DVD. ▪ Email, fb, Skype (για την επικοινωνία με τους φοιτητές) 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις (3X13)	39
	Ασκήσεις στην τάξη (1X13)	13
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	13
	Συγγραφή εργασίας	15
	Αυτοτελής Μελέτη	40
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τελική γραπτή εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις σύντομης απάντησης 2. Προαιρετική εργασία (20%) και παρουσίασή της στην τάξη (5%). <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται στο e-class. Οι βαθμολογίες αναρτώνται στο e-class και τα γραπτά είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Γκλάσερ, Γ. (2004). <i>Δυστυχημένοι έφηβοι και πως μπορούν να επικοινωνήσουν μαζί τους οι γονείς και οι δάσκαλοι</i>. Αθήνα: Εκδ. Θυμάρι.</p> <p>Cooper, M., Hooper, C., Thompson, M. (2012). <i>Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων: Θεωρία και Πράξη (1η έκδοση)</i>.</p> <p>Επιμ. Γ. Παπαδάτος. Αθήνα: ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ Α.Ε.</p> <p>Eldridge, S. (2004). <i>Τι θα ήθελα να γνώριζαν οι γονείς μου όταν με υιοθέτησαν</i>. Αθήνα: Εκδ. Θυμάρι.</p> <p>Κάκουρος, Ε. (2001). <i>Το υπερκινητικό παιδί</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Καλαντζή-Αζίζι, Α. και Μπεζεβέγκης, Η. (2000). <i>Θέματα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Κοσμίδου-Hardy, Χρυσ. & Γαλανουδάκη-Ράπτη, Αθ. (1996). <i>Συμβουλευτική: Θεωρία και πρακτική με Ασκήσεις για την Ανάπτυξη Αυτογνωσίας και Δεξιοτήτων Συμβουλευτικής</i>. Αθήνα: Ινστιτούτο Προσωπικής Ανάπτυξης.</p> <p>Κουρκούτας Ε. Η. (2001). <i>Η Ψυχολογία του Εφήβου</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Κουρκούτας Ε. Η. (2011). <i>Προβλήματα συμπεριφοράς στα παιδιά</i>. Αθήνα: Μοτίβο Εκδοτική Α.Ε.</p> <p>Κουρκούτας Ε. Η. (2017). <i>Συναισθηματικές και συμπεριφορικές διαταραχές στα παιδιά</i>. Αθήνα: Μοτίβο Εκδοτική Α.Ε.</p> <p>Κουρκούτας Ε. Η. (2017). <i>Σχολική συμβουλευτική και παρεμβάσεις για παιδιά με διαταραχές</i>. Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Μπρακονιέ, Α. και Μαρτσέλι, Ν. (2002). <i>Τα χίλια πρόσωπα της εφηβείας</i>. Αθήνα: Εκδ. Καστανιώτη</p> <p>Παπαγεωργίου, Β. (2001). <i>Παιδιά και έφηβοι. Προβλήματα ψυχικής υγείας</i>. Αθήνα: University Studio Press.</p> <p>Sharf R. S. (2011). <i>Student Manual for Sharf's Theories of Psychotherapy & Counseling: Concepts and Cases, 5th [Paperback]. Brooks Cole</i>.</p> <p>Συλλογικό (2007). <i>Πώς να μιλήσετε σε ένα παιδί για...</i> (Επιστη. Επιμ. Ι. Τσιάντης, Δ., Τζίκας, & Σ. Βγενοπούλου). Αθήνα: Ε.Ψ.Υ.Π.Ε. / ΚΟΑΝ Α. Μοιράγιας & ΣΙΑ Ε.Ε.</p> <p>Συλλογικό (2008). <i>Παιδιά και έφηβοι με ψυχοκοινωνικές και μαθησιακές διαταραχές</i>. (Επιστ. Επιμέλεια: Η. Κουρκούτας). Αθήνα: Μοτίβο Εκδοτική Α.Ε.</p> <p>Σοφ & Μίλερ. <i>Ψυχαναλυτική ψυχοθεραπεία παιδιών, εφήβων και των οικογενειών τους. Σύγχρονες ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις I & II</i>. Αθήνα: Καστανιώτης.</p>		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θέματα Φύλου και Ισότητας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό / Ειδικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι να ευαισθητοποιηθούν οι φοιτητές/τριες και να αποκτήσουν γνώσεις σε θέματα ισότητας των φύλων, την έννοια της κοινωνικής κατασκευής του φύλου και την ύπαρξη μηχανισμών νομιμοποίησης και αναπαραγωγής της ανισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.</p> <p>Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα ισότητας των φύλων • Να συνειδητοποιήσουν την κοινωνική κατασκευή του φύλου και την ύπαρξη μηχανισμών αναπαραγωγής ανισοτήτων με βάση το φύλο. • Να κατανοήσουν τις υπάρχουσες ανισότητες με βάση το φύλο. <p>Να αποκτήσουν ικανότητα παρέμβασης για την προώθηση της ισότητας των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών.</p>			
Γενικές Ικανότητες			
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Ομαδική εργασία • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 			
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Πρότυπα φύλου - Η 'κοινωνική κατασκευή' του φύλου: βιολογικό και κοινωνικό φύλο. Κοινωνικοί μηχανισμοί της κατασκευής του φύλου. 2. Φύλο και οικογένεια: Ο καταμερισμός της φροντίδας στην οικογένεια. Η φροντίδα στην οικογένεια και ο ρόλος της γυναίκας- διακρίσεις μεταξύ των δυο φύλων με βάση τους ρόλους στην οικογένεια και ιδιαίτερα τον ρόλο της φροντίδας. Ο ρόλος του κράτους πρόνοιας. 3. Φύλο και εκπαίδευση. Ανισότητες των δυο φύλων στην εκπαίδευση. 4. Φύλο και εργασιακός χώρος. Η ισότητα των φύλων στην απασχόληση. Ανισότητες στην μη αμειβόμενη, την αμειβόμενη εργασία και την κοινωνική ασφάλιση. Φύλο και επαγγελματικός διαχωρισμός. 5. Γυναίκες και ηγεσία. 6. Υγεία και πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας: διαφορές μεταξύ των δυο φύλων στην υγεία, την ασθένεια και τη χρήση υπηρεσιών υγείας. 7. Ενδοοικογενειακή βία και βία κατά των γυναικών. Διεθνείς και ευρωπαϊκές πολιτικές για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Η βία κατά των γυναικών στην Ελλάδα. 8. Πολιτικές ισότητας των φύλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και αποτελεσματικότητα αυτών των πολιτικών. – Οι επιδράσεις αυτών των πολιτικών στα κράτη μέλη – Διακρατικές συγκρίσεις. 			

9.Η διεκδίκηση των δικαιωμάτων των γυναικών σε διεθνές και εθνικό επίπεδο: γυναικείες οργανώσεις. Σύνομη ιστορία του φεμινιστικού κινήματος στην Ελλάδα.
Οικονομική κρίση και ισότητα των δυο φύλων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	80
	Εργαστηριακή Άσκηση	20
	Συγγραφή Εργασίας	20
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις Σύνομης Απάντησης <p>2. Γραπτή Εργασία (40%)</p> <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>ΚΕΚΜΟΚΟΠ (2008). Πολιτικές ισότητας των φύλων. Ευρωπαϊκές κατευθύνσεις και εθνικές πρακτικές. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Maruani, M. (Επιμ.) (2008). Γυναίκες, φύλο, κοινωνίες. Τι γνωρίζουμε σήμερα. Αθήνα: Μεταίχμιο.</p> <p>Στρατηγάκη, Μ. (2006). Φύλο της κοινωνικής πολιτικής. Αθήνα: Μεταίχμιο.</p> <p>Τατά-Αρσέλ, Λ., Χαρίτου-Φατούρου, Μ., Αδαμάκη Θ. (2008). Καταργώντας τα εμπόδια. Συμβουλευτική και ενδυνάμωση γυναικών. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα</p>		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή Στο Θεραπευτικό Παιχνίδι Και Παιγνιοθεραπεία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Θεωρία - Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	
<p>Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών στο αντικείμενο του Θεραπευτικού παιχνιδιού και της Παιγνιοθεραπείας. Στα πλαίσια των διαλέξεων οι φοιτητές θα διδαχθούν τις θεραπευτικές αρχές και δεξιότητες συμβουλευτικής που ακολουθούνται κατά την εφαρμογή της Παιγνιοθεραπείας. Επίσης, θα γίνει αναλυτική περιγραφή του εύρους των συναισθηματικών δυσκολιών και των προβλημάτων συμπεριφοράς που αντιμετωπίζονται μέσω της παιγνιοθεραπείας. Ταυτόχρονα, οι φοιτητές θα γνωρίσουν τον τρόπο οργάνωσης και παροχής ενός ασφαλούς και κατάλληλου περιβάλλοντος κατά την εφαρμογή της Παιγνιοθεραπείας σε παιδιά, το θεσμικό πλαίσιο άσκησης του αντικειμένου και τον κώδικα ηθικής και δεοντολογίας που διέπει την εφαρμογή του. Τέλος, θα πραγματοποιηθεί μία συνοπτική αλλά σε βάθος παρουσίαση διαφόρων θεραπευτικών μέσων, όπως ο δίσκος με άμμο, η χρήση της τέχνης και φυσικών υλικών, κ.α., τα οποία εφαρμόζονται στα πλαίσια της Παιγνιοθεραπείας.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/φοιτήτρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έχει κατανοήσει τις θεραπευτικές αρχές της Παιγνιοθεραπείας • Να γνωρίζει την υψηλή αξία του παιχνιδιού και κυρίως του «ελεύθερου παιχνιδιού». • Να γνωρίζει πώς και σε ποιές περιπτώσεις η Παιγνιοθεραπεία μπορεί να είναι βοηθητική για την αντιμετώπιση δυσκολιών σε παιδιά • Να γνωρίζει πώς οργανώνεται και πώς δομείται μία συνεδρία Παιγνιοθεραπείας • Να έχει κατανοήσει την αξία των θεραπευτικών μέσων που χρησιμοποιούνται στην Παιγνιοθεραπεία 	
Γενικές Ικανότητες	
<ul style="list-style-type: none"> • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 	
ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ορισμός, στόχοι μαθήματος και αντικείμενο της Παιγνιοθεραπείας. Είδη και διαφορετικές κατευθύνσεις Παιγνιοθεραπείας. Η αξία του Παιχνιδιού. 2. Παιχνίδι και Παιγνιοθεραπεία. Βασικές θεωρίες της Αναπτυξιακής/Εξελικτικής Ψυχολογίας (Erickson, Freud, Klein, Bowlby, Piaget, Vygotsky). 3. Παρουσίαση μοντέλου μη κατευθυντικής Παιγνιοθεραπείας (Play Therapy International) 4. Οι αρχές της προσωποκεντρικής ψυχοθεραπείας του C. Rogers. Θεραπευτικές πρακτικές και αρχές Συμβουλευτικής. Οι 8 αρχές της V. Axline, όπως αυτές εφαρμόζονται στο μη κατευθυντικό μοντέλο παιγνιοθεραπείας. 5. Η Θεωρία του Συναισθηματικού Δεσμού (J. Bowlby). Προβολή DVD με τη «Δοκιμασία του Ξένου» της M. Ainsworth. Οι τύποι των συναισθηματικών δεσμών κατά τη βρεφική ηλικία. Ο ρόλος της Παιγνιοθεραπείας και άλλων παρεμβάσεων (π.χ. Κύκλος της Ασφάλειας, Theraplay, Filial Play) για την αντιμετώπιση δυσκολιών που συνδέονται με τον τύπο δεσμού παιδιού-γονέα. 6. Ο δίσκος της άμμου - Παρουσίαση του θεραπευτικού μέσου. Θεωρίες Αναπτυξιακής Ψυχολογίας που θεμελιώνουν το θεωρητικό υπόβαθρο της μεθόδου. Αναλυτική περιγραφή των υλικών που απαιτούνται κατά την εφαρμογή του στην παιγνιοθεραπεία. Παρουσίαση DVD με προσομοίωση συνεδρίας. 7. Βασικές αρχές Διαπροσωπικής Νευροβιολογίας. Ο ρόλος των διαπροσωπικών σχέσεων 	

και της συναισθηματικής επικοινωνίας για την ομαλή λειτουργία του εγκεφάλου (mirror neurons, neuroplasticity) Παρουσίαση ερευνητικών ευρημάτων του A. Schore και του S. Porges. Σύνδεση ευρημάτων νευροβιολογίας με το μοντέλο της Παιγνιοθεραπείας.

8. Θεραπεία μέσω της τέχνης και χρήση φυσικών υλικών στην ατομική δουλειά με παιδιά. Το έργο της V. Oaklander. Θεωρητική παρουσίαση της χρήσης της ζωγραφικής, του πηλού και άλλων φυσικών υλικών στο θεραπευτικό παιχνίδι.

9. Η αξία της μεταφοράς. Αρχές θεωρίας του M. Erickson. Μεταφορά και νευροβιολογία.

10. Εργαλεία αξιολόγησης. ΗΤΡ, η Οικογένεια μου, Fairy Tale Test, προβολικά εργαλεία. Η πολυπολιτισμικότητα και το παιχνίδι.

11. Παιδική προστασία. Τήρηση κανόνων στη δουλειά με το παιδί. Θεσμικό πλαίσιο άσκησης του αντικειμένου σύμφωνα με διεθνή πρότυπα, τήρηση απορρήτου, αρχείων και ανάλυση θεμάτων ηθικής και δεοντολογίας στην ατομική δουλειά με παιδιά.

12. Περιγραφή του εύρους των συναισθηματικών δυσκολιών και των προβλημάτων συμπεριφοράς που αντιμετωπίζονται μέσω της παιγνιοθεραπείας. Το θεραπευτικό συνεχές – μοντέλο του ΡΤΙ

13. Η εφαρμογή της παιγνιοθεραπείας σε ομάδες παιδιών. Τρόπος εφαρμογής του μοντέλου σε σχολεία και άλλου τύπου δομές, στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. ▪ Χρήση λογισμικού power point στις παραδόσεις. ▪ Προβολή DVD. ▪ Email, fb, Skype (για την επικοινωνία με τους φοιτητές) 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις (13Χ3)	39
	Ασκήσεις στην τάξη	13
	Αυτοτελής Μελέτη	68
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>1. Τελική γραπτή εξέταση (100%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται στο e-class. Οι βαθμολογίες αναρτώνται στο e-class και τα γραπτά είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Axline, V. (1947). *Play therapy*. New York: Ballantine.

Axline, V. (1949). *Mental deficiency: Symptom or disease?* *Journal of Consulting Psychology*, 13, 313–327.

Axline, V. (1964). *Dibs: In search of self*. New York: Ballantine

Kalff, D. (2003). *Sandplay: A psychotherapeutic approach to the psyche*. Cloverdale, CA: Temenos Press.

Kestly, T. (2014). *The interpersonal neurobiology of play. Brain building interventions for emotional well-being*. Norton & Company. New York.

Oaklander, V. (1978). *Windows to our children: A gestalt approach to children and adolescents*. The gestalt journal press. Gouldsboro.

Παπαδάκη-Μιχαηλίδη Ε. (2012). *Ο δεσμός της αγάπης. Στοιχεία ψυχοσυναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης του παιδιού μέσα από τη νεοψυχαναλυτική σκέψη*. Εκδόσεις Πεδίο.

Siegel, D., Payne Bryson, T. (2012). *The whole brain child*. Delacorte Press.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Συμβουλευτική ενηλίκων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	4	
Εργαστήριο			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό Ειδικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών στο μάθημα της συμβουλευτικής των ενηλίκων. Στα πλαίσια των διαλέξεων οι φοιτητές θα εισαχθούν στις βασικές έννοιες και θα γνωρίσουν βαθύτερα τις βασικότερες προσεγγίσεις στο πεδίο της συμβουλευτικής. Ειδικότερα οι φοιτητές θα γνωρίσουν την ποικιλομορφία και θα κατανοήσουν τους σκοπούς και τις εφαρμογές της συμβουλευτικής, θα διδαχθούν τις βασικές συμβουλευτικές θεωρίες και προσεγγίσεις (ψυχοδυναμική/γνωστική-συμπεριφοριστική/προσωποκεντρική/συστημική συμβουλευτική/φεμινιστική προσέγγιση/ πολυπολιτισμική συμβουλευτική) και τις τεχνικές τους, θα εισαχθούν σε ζητήματα σύνθεσης των συμβουλευτικών σχολών/προσεγγίσεων, της διαδικασίας της συμβουλευτικής, θα κατανοήσουν ζητήματα δεοντολογίας, θα γνωρίσουν εναλλακτικούς τρόπους συμβουλευτικής, θα διαμορφώσουν μια εικόνα του αποτελεσματικού συμβούλου, και θα κληθούν να αξιολογήσουν την σπουδαιότητα της προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης, τον ρόλο της εκπαίδευσης και εποπτείας καθώς και ζητήματα έρευνας στην συμβουλευτική. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής /τρια θα πρέπει να έχει κατανοήσει και να είναι σε θέση να αξιολογήσει κριτικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τις βασικές συμβουλευτικές θεωρίες/προσεγγίσεις και τις τεχνικές τους • ζητήματα σύνθεσης των συμβουλευτικών σχολών/προσεγγίσεων • τη διαδικασία της συμβουλευτικής πρακτικής • ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας • να διαμορφώσουν μια εικόνα με τα χαρακτηριστικά του αποτελεσματικού συμβουλευτικού ψυχολόγου και • να αξιολογήσουν την σπουδαιότητα της προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης 			
Γενικές Ικανότητες			
<ul style="list-style-type: none"> • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής 			

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην έννοια της συμβουλευτικής, η ποικιλομορφία της συμβουλευτικής θεωρίας και πράξης, σκοποί της συμβουλευτικής, η συμβουλευτική ως διεπιστημονικός κλάδος μελέτης, πολιτιστικές και ιστορικές καταβολές.
2. Η Ψυχοδυναμική προσέγγιση, η παιδική ηλικία ως πηγή των συναισθηματικών δυσκολιών, η σημασία του ασυνειδήτου, ψυχαναλυτικές θεραπευτικές τεχνικές, βραχεία ψυχο-δυναμική θεραπεία, το συνδιαλλακτικό μοντέλο.
3. Η γνωστική/συμπεριφορική προσέγγιση, ιστορικές καταβολές, εφαρμογές στην κλινική πράξη, τεχνικές και μέθοδοι της γνωστικής/συμπεριφοριστικής συμβουλευτικής.
4. Η προσωποκεντρική/ανθρωπιστική προσέγγιση, η εξέλιξη της προσωποκεντρικής προσέγγισης, η θεραπευτική σχέση, ανασκόπηση της έννοιας της ενσυναίσθησης η θεραπευτική διαδικασία, βιωματική επικέντρωση, το βιωματικό μοντέλο θεραπείας.
5. Συστημική συμβουλευτική/συμβουλευτική οικογένειας, εισαγωγή στην κατανόηση των ανθρώπινων συστημάτων, ανάλυση και θεραπεία οικογένειας, ο συμβουλευτικός ψυχολόγος ως σύμβουλος οργάνωσης συστημάτων, εφαρμογή της συστημικής σκέψης στη συμβουλευτική.
6. Φεμινιστικές προσεγγίσεις, Εισαγωγή στην φεμινιστική συμβουλευτική ως φιλοσοφία και κοινωνική δράση, κριτική της παραδοσιακής πρακτικής και θεωρίας στην ψυχοθεραπεία, θεωρία και πρακτική της φεμινιστικής συμβουλευτικής.
7. Πολυπολιτισμική συμβουλευτική, η έννοια του πολιτισμού, πολυπολιτισμική συμβουλευτική στην πράξη, η πολιτισμική ενημερότητα στην εκπαίδευση του συμβουλευτικού ψυχολόγου, ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση αναγκών για ομάδες πληθυσμών από διαφορετικούς πολιτισμούς.
8. Ζητήματα σύνθεσης των προσεγγίσεων, εισαγωγή στην έννοια του εκλεκτικισμού, ενωτικές προσεγγίσεις, πλουραλιστική προσέγγιση.
9. Η συμβουλευτική διαδικασία ξεκίνημα, μέση φάση, τελική φάση συμβουλευτικής, η πρώτη συμβουλευτική αξιολόγηση, η φύση των θεραπευτικών γεγονότων.
10. Ζητήματα δεοντολογίας στη συμβουλευτική, η εφαρμογή των ηθικών αρχών και του κώδικα δεοντολογίας στην πρακτική της συμβουλευτικής, ηθικά διλήμματα, στρατηγικές για την διασφάλιση των ηθικών κανόνων.
11. Εναλλακτικοί τρόποι συμβουλευτικής, βραχεία συμβουλευτική, Συμβουλευτική μέσω τηλεφώνου, συμβουλευτική μέσω διαδικτύου.
12. Οι δεξιότητες και τα χαρακτηριστικά του αποτελεσματικού συμβούλου, η έννοια της προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης, ο ρόλος της εποπτείας.
13. Ο ρόλος της έρευνας, στάδια της ερευνητικής διαδικασίας, μελέτες περίπτωσης, εισαγωγή στην έννοια της έρευνας βασισμένη στην κλινική πράξη της συμβουλευτικής.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. ▪ Χρήση λογισμικού power point στις παραδόσεις. ▪ Προβολή DVD ▪ Email (για την επικοινωνία με τους φοιτητές) 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις (3X13)	39
	Ασκήσεις στην τάξη (1X13)	13
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	13
	Συγγραφή εργασίας	15

	Αυτοτελής Μελέτη	40
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1. Τελική γραπτή εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης 2. Προαιρετική εργασία (20%) και παρουσίασή της στην τάξη (5%). Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται στο e-class. Οι βαθμολογίες αναρτώνται στο e-class και τα γραπτά είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Corey, G. (2004). <i>Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy</i>. London: Wadsworth Publishing.</p> <p>Γιοβαζολιάς, Α. & Μαλικιώση-Λοϊζου, Μ. (2014). <i>Συμβουλευτική Ψυχολογία: Σύγχρονα ζητήματα έρευνας και πρακτικής</i>. Αθήνα: Πεδίο</p> <p>Μαλικιώση-Λοϊζου, Μ. (2012). <i>Συμβουλευτική Ψυχολογία</i>. Αθήνα: Πεδίο</p> <p>McLeod, J. (2005). <i>Εισαγωγή στην Συμβουλευτική</i> (μτφ. Δ. Καρακάνου & Α. Μαρκαντίνθ). Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχιμο.</p>		

4. Επιλογής μαθήματα στην αγγλική

COURSE SYLLABUS

GENERAL		
SCHOOL	School of Health Sciences	
DEPARTMENT	Social Work	
LEVEL OF STUDIES	Undergraduate	
COURSE CODE		SEMESTER
COURSE TITLE	Positive Psychology	
TEACHING ACTIVITIES	HOURS PER WEEK	ECTS
	Lectures	3
		4
TYPE OF COURSE	Optional	
PREREQUISITE COURSE	No	
TEACHING LANGUAGE	English	
OFFERED TO ERASMUS STUDENTS	Yes	
ONLINE COURSE PAGE (URL)		
LEARNING OUTCOMES		
<p>Psychology is not only about treating human weakness, pathologies and disorders, but also about promoting optimal human functioning, flourishing, well-being and happiness.</p> <p>The purpose of this course is to provide students with the opportunity to study the most recent scientific development in the field of psychology (i.e., positive psychology). More specifically, the course will acquaint students with the theoretical concepts and core ideas in the science of happiness, human flourishing and well-being and also with the growing body of research findings on developing positive individuals. The focus of the course will be on applied positive psychology and the course is largely experiential as it includes a lot of classroom activities.</p> <p>The students mastering course content will:</p>		

- gain knowledge of basic principles and concepts of positive psychology,
- investigate positive psychology phenomena in real life,
- apply positive psychology in daily living to promote a full and meaningful life, and
- acquire insight into their own strengths and virtues and learn strategies to increase their happiness and overall quality of life.

General abilities

- Independent work
- Teamwork
- Interdisciplinary work
- Respect of diversity and multicultural environments
- Accountability and sensitivity of gender issues
- Critical thinking and self-criticism
- Advancement of free, creative and inductive thinking

CONTENT OF THE COURSE

1. Introduction to positive psychology
2. Subjective well-being – Happiness
3. Interpersonal relationships
4. Generosity and Forgiveness
5. Kindness, altruism and pro-social behaviour
6. Positive Mindset: Optimism and positive emotions
7. Savoring
8. Engagement, flow and mindfulness
9. Gratitude
10. Hope
11. Strengths and Virtues
12. Resilience
13. Post-traumatic growth and meaning

TEACHING and LEARNING METHODS – EVALUATION

DELIVERY METHODS	Face-to-face / In vivo													
USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Support of learning process through the asynchronous platform e-class ▪ Use of power point during lectures. ▪ Use of video/DVD during lectures. ▪ Email, fb, Skype (communication with students) 													
WAYS OF TEACHING	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Activities</i></th> <th><i>Workload of semester</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Lectures (3X13)</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Experiential activities</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>Homeworks</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Reading</td> <td>48</td> </tr> <tr> <td>Total</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Activities</i>	<i>Workload of semester</i>	Lectures (3X13)	39	Experiential activities	13	Homeworks	20	Reading	48	Total	120
<i>Activities</i>	<i>Workload of semester</i>													
Lectures (3X13)	39													
Experiential activities	13													
Homeworks	20													
Reading	48													
Total	120													
STUDENTS' EVALUATION	<ol style="list-style-type: none"> 1. Final exam test of multiple choice type 2. Homeworks and class presentations of group projects 3. Group Discussions 4. Self-Assessments 5. Attendance and Participation <p>Assessment criteria are referred upon e-class. Exam degrees are uploaded at e-class and exam papers are available to students.</p>													

RECOMMENDED LITERATURE

Armour, M. P., & Umbreit, M. S. (2005). The paradox of forgiveness in restorative justice. In E. L. Worthington Jr (ed.), Handbook of forgiveness. New York, NY: Routledge. Available online at http://fetzer.org/sites/default/files/images/Paradox_of_Forgiveness_in_RJ.pdf

Emmons, R. A., & McCullough, M. E. (2003). Counting blessings versus burdens: an experimental investigation of gratitude and subjective well-being in daily life. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(2), 377-389.

Fredrickson, B. L. (2003). The value of positive emotions. *American Scientist*, 91, 330-335.

Harvey, J. H., Pauwels, B. G., & Zicklund, S. (2001). Relationship connection: The role of mnding in the enhancement of closeness. In C. R. Snyder & S. J. Lopez (Eds.), *The handbook of positive psychology* (pp. 423-233). New York, NY: Oxford University Press.

Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of personality and social psychology*, 52(3), 511-524.

Hefferon K., Boniwell, I., (2011). *Positive Psychology. Theory, Research, and Applications*. UK: McGraw Hill.

Keltner, D. (2009). *Born to be good: The science of a meaningful life*. New York, NY: W. W. Norton & Company, Inc.

Lyubomirsky, S (2011). *The How of Happiness. A Practical Guide to Getting the Life You Want*. New York: The Penguin Press

Lyubomirsky, S. (2013). *The myths of happiness: What should make you happy, but doesn't, what shouldn't make you happy, but does*. New York, NY: Penguin.

Peterson, C. (2006). *A primer in positive psychology*. New York: Oxford University Press.

Peterson, C., & Seligman, M. E. P. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. Washington, DC: American Psychological Association.

Peterson, C., & Seligman, M. E. P. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. New York: Oxford University Press/Washington, DC: American Psychological Association.

Scheier, M. F., & Carver, C. S. (1985). Optimism, coping, and health: Assessment and implications of generalized outcome expectancies. *Health Psychology*, 4(3), 219-247. Available online at http://www.psy.cmu.edu/faculty/scheier/scales/LOT_article.pdf

Schneider, K. (2011). Toward a humanistic positive psychology: Why can't we just get along. *Journal of the Society for Existential Analysis*, 22(1), 32-38. Available online at <http://www.psychologytoday.com/blog/awakening-awe/201011/toward-humanistic-positive-psychology-why-cant-we-just-get-along>

Seligman, M. E. (2006). *Learned optimism: How to change your mind and your life*. New York, NY: Random House LLC.

Seligman, M. E. P., & Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive psychology: An introduction. *American Psychologist*, 55, 5-14.

Seligman, M. E., Rashid, T., & Parks, A. C. (2006). Positive psychotherapy. *American Psychologist*, 61(8), 774-788.

Tedeschi, R. G., & Calhoun, L. G. (1996). The posttraumatic growth inventory: Measuring the positive legacy of trauma. *Journal of Traumatic Stress*, 9, 455-471.

Ungar, M. (2008). Resilience across cultures. *British journal of social work*, 38(2), 218-235. Available online at [http://pss-forum-2013.repssi.org/download/Media/Ungar-%20resilience%20across%20cultures%20\(1\).pdf](http://pss-forum-2013.repssi.org/download/Media/Ungar-%20resilience%20across%20cultures%20(1).pdf)

VIA Character Survey (2014), Available online at <http://www.viacharacter.org/www/The-Survey>

Wong, P. T. P. (2004). The healing power of forgiveness. Available online at http://www.meaning.ca/archives/presidents_columns/pres_col_dec_2004_healing-forgiveness.htm

Wong, P. T. P. (2006a). Meanings and blessings of Thanksgiving: Helpful exercises of gratitude. Available online at http://www.meaning.ca/archives/presidents_columns/wong-thanksgiving2006.htm

Wong, P. T. P. (2011). Positive psychology 2.0: Towards a balanced interactive model of the good life. *Canadian Psychology*, 52(2), 69-81. Available online at <http://www.drpaullwong.com/positive-psychology-2-0-towards-a-balanced-interactive-model-of-the-good-life/>.

Young, M. E., & Hutchinson, T. S. (2012). The rediscovery of gratitude: implications for counseling practice. *The Journal of Humanistic Counseling*, 51(1), 99-113.

COURSE SYLLABUS

GENERAL		
SCHOOL	School of Health Sciences	
DEPARTMENT	Social Work	
LEVEL OF STUDIES	Undergraduate	
COURSE CODE		SEMESTER
COURSE TITLE	Domestic Violence	
TEACHING ACTIVITIES	HOURS PER WEEK	ECTS
Lectures	3	4

TYPE OF COURSE	Optional											
PREREQUISITE COURSE	No											
TEACHING LANGUAGE	English											
OFFERED TO ERASMUS STUDENTS	Yes											
ONLINE COURSE PAGE (URL)												
LEARNING OUTCOMES												
<p>The lesson aims to raise students' awareness on domestic violence issues, to improve their knowledge and reinforce their skills in addressing and dealing efficiently with abused people in the health and social care settings. At the end of the course students should be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gain understanding of the dynamics and consequences of violence • Develop clinical skills needed to screen for violence, assess risk, provide counselling and document violent situations in charts and referrals. • Understand the law implementation process for domestic violence cases and become aware of the referral resources and procedures. 												
General abilities												
<ul style="list-style-type: none"> • Collection and synthesis of information • Decision making • Individual work • Interdisciplinary work • Professional responsibility • Critical thinking • Self-evaluation 												
CONTENT OF THE COURSE												
<ol style="list-style-type: none"> 1. Theory of violence 2. Risk factors and consequences 3. Clinical indicators of domestic violence 4. Clinical protocols and practice guidelines for the identification and management of domestic violence 5. Cultural competency in responding to domestic violence victims 6. Screening for domestic violence 7. Interviewing basics, barriers to interviewing, sensitive questioning 8. Recording and documentation of domestic violence 9. Information sharing 10. Counselling techniques 11. Referral – networking 12. Reporting requirements - Mandatory reporting 13. Legal framework 												
TEACHING and LEARNING METHODS – EVALUATION												
DELIVERY METHODS	Face-to-face / In vivo											
USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES	Communication through e-class platform											
WAYS OF TEACHING	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Activities</i></th> <th><i>Workload of semester</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Lectures</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>Experiential activities</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Reading</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Total</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Activities</i>	<i>Workload of semester</i>	Lectures	80	Experiential activities	20	Reading	20	Total	120
	<i>Activities</i>	<i>Workload of semester</i>										
	Lectures	80										
	Experiential activities	20										
	Reading	20										
Total	120											

STUDENTS' EVALUATION	Final written examinations
RECOMMENDED LITERATURE	
<i>Roberts, G., Hegarty, K., & Feder, G. (2006). Intimate partner abuse and health professionals: New approaches to domestic violence. Edinburgh: Churchill Livingstone.</i>	
<i>McClellan, J. C. (2010). Social Work and Family Violence: Theories, Assessment, and Intervention. NY: Springer</i>	

COURSE SYLLABUS

GENERAL			
SCHOOL	School of Health Sciences		
DEPARTMENT	Social Work		
LEVEL OF STUDIES	Undergraduate		
COURSE CODE		SEMESTER	
COURSE TITLE	Interpersonal relationships		
TEACHING ACTIVITIES		HOURS PER WEEK	ECTS
Lectures		3	4
TYPE OF COURSE	Optional		
PREREQUISITE COURSE	No		
TEACHING LANGUAGE	English		
OFFERED TO ERASMUS STUDENTS	Yes		
ONLINE COURSE PAGE (URL)			
LEARNING OUTCOMES			
<p>This course will introduce the students to the psychology of human relationships. It will address knowledge and skills needed for positive relationships in community, family and career settings. Its primary focus will be romantic relationships, although other kinds of close relationships (e.g., family, friends, work relationships) will also be discussed. The goals of this course are: (1) to provide students with a comprehensive overview of the research in relationship psychology and of its underlying theories, (2) to help students acknowledge the significance of interpersonal relationships, (3) to help students discern those problem situations in which interpersonal skills are required, (4) to cope with unhealthy relationships and respond non-violently, with awareness and empathy, (5) to learn how to effectively apply knowledge in daily living. The course is largely experiential as it includes a lot of classroom activities.</p> <p>Hopefully, by successfully completing this course the students will have the skills to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identify and describe the core theories involved in relationships research, • interpret, critically evaluate, and discuss scientific research on relationships, • acknowledge the significance of interpersonal relationships, • develop a better understanding of self and others in terms of how we relate to others (self-Disclosure), • have the skills needed to develop and maintain healthy interpersonal relationships, and • apply knowledge to experiences from the daily life. 			
General abilities			
<ul style="list-style-type: none"> • Independent work • Teamwork • Interdisciplinary work • Respect of diversity and multicultural environments • Accountability and sensitivity of gender issues • Critical thinking and self-criticism • Advancement of free, creative and inductive thinking 			
CONTENT OF THE COURSE			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Introduction to the psychology of interpersonal relationships 2. Relationships in modern society 			

3. Impact on health, mental health, well-being and happiness
4. Psychological resilience and social networks
5. Theories of interpersonal relationships
6. Assessment of interpersonal relationships
7. Kindness and forgiveness
8. Stress, conflicts and conflict resolution
9. Infidelity, Betrayal and jealousy
10. Coercion, manipulation, exploitation and interpersonal violence
11. Interpersonal skills and coping strategies
12. Compassionate, empathetic or non-violent communication
13. Dissolution and Loss

TEACHING and LEARNING METHODS – EVALUATION

DELIVERY METHODS	Face-to-face / In vivo	
USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES	<ul style="list-style-type: none"> • Support of learning process through the asynchronous platform e-class • Use of power point during lectures. • Use of video/DVD during lectures. • Email, fb, Skype (communication with students) 	
WAYS OF TEACHING	<i>Activities</i>	<i>Workload of semester</i>
	Lectures (3X13)	39
	Experiential activities	13
	Homeworks	20
	Reading	48
	Total	120
STUDENTS' EVALUATION	<ol style="list-style-type: none"> 1. Final exam test of multiple choice type 2. Homeworks and class presentations of group projects 3. Group Discussions 4. Self-Assessments 5. Attendance and Participation <p>Assessment criteria are referred upon e-class. Exam degrees are uploaded at e-class and exam papers are available to students.</p>	

RECOMMENDED LITERATURE

- Armour, M. P., & Umbreit, M. S. (2005). *The paradox of forgiveness in restorative justice*. In E. L. Worthington Jr (ed.), *Handbook of forgiveness*. New York, NY: Routledge. Available online at http://fetzter.org/sites/default/files/images/Paradox_of_Forgiveness_in_RJ.pdf
- Harvey, J. H., Pauwels, B. G., & Zicklund, S. (2001). *Relationship connection: The role of mnding in the enhancement of closeness*. In C. R. Snyder & S. J. Lopez (Eds.), *The handbook of positive psychology* (pp. 423-233). New York, NY: Oxford University Press.
- Hazan, C., & Shaver, P. (1987). *Romantic love conceptualized as an attachment process*. *Journal of personality and social psychology*, 52(3), 511-524.
- Lyubomirsky, S (2011). *The How of Happiness. A Practical Guide to Getting the Life You Want*. New York: The Penguin Press
- Lyubomirsky, S. (2013). *The myths of happiness: What should make you happy, but doesn't, what shouldn't make you happy, but does*. New York, NY: Penguin.
- Wong, P. T. P. (2004). *The healing power of forgiveness*. Available online at http://www.meaning.ca/archives/presidents_columns/pres_col_dec_2004_healing-forgiveness.htm
- Birchnell, J., Newberry, M., & Kalairzaki, A. (Eds) (2016). *Relating Theory: Clinical and Forensic Applications*. London: Palgrave Macmillan.
- Keltner, D. (2009). *Born to be good: The science of a meaningful life*. New York, NY: W. W. Norton & Company, Inc.
- Tedeschi, R. G., & Calhoun, L. G. (1996). *The posttraumatic growth inventory: Measuring the positive legacy of trauma*. *Journal of Traumatic Stress*, 9, 455-471.
- Ungar, M. (2008). *Resilience across cultures*. *British journal of social work*, 38(2), 218-235. Available online at [http://pss-forum-2013.repssi.org/download/Media/Ungar-%20resilience%20across%20cultures%20\(1\).pdf](http://pss-forum-2013.repssi.org/download/Media/Ungar-%20resilience%20across%20cultures%20(1).pdf)
- Arnold, D., Calhoun, L. G., Tedeschi, R., & Cann, A. (2005). *Vicarious posttraumatic growth in*

psychotherapy. *Journal of Humanistic Psychology*, 45(2), 239-263.

Park, C. L. (2010). Making sense of the meaning literature: an integrative review of meaning making and its effects on adjustment to stressful life events. *Psychological bulletin*, 136(2), 257-301. Available online at http://www.researchgate.net/publication/41654706_Making_sense_of_the_meaning_literature_an_integrative_review_of_meaning_making_and_its_effects_on_adjustment_to_stressful_life_events/file/32bfe5124f7cac0c86.pdf